

Ахтарони
адаб

СОИБИ ТАБРЕЗИ

ДЕВОН

АХТАРОНИ АДАБ

34

**ҲАЙАТИ МУШОВАРА ВА ТАҲРИРИЯИ
50-ЧИЛДАИ ОСОРИ КЛАССИКОН ВА МУОСИРОН
АЗ СИЛСИЛАИ «АҲТАРОНИ АДАБ»**

ҲАЙАТИ МУШОВАРА

*Абдуҷаббор Раҳмонзода
Шамсиддин Орумбекзода
Фарҳод Раҳимӣ
Низом Қосим
Гулназар
Саҳидод Раҳматуллозода
Гурез Сафар*

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ

*Абдулҳамид Самад
Кароматулло Олимзода
Абдунабӣ Сатторзода
Худой Шариф
Мирзо Муллоаҳмад
Алии Муҳаммадии Хуросонӣ
Муҳтарам Ҳотам*

СОИБИ ТАБРЕЗӢ

ДЕВОН

Душанбе
«Адиб»
2017

ББК 84 Тоҷик 7-5

T-51

Мураттибон

Зоҳир Аҳрорӣ ва **Лоик Шералӣ**

Мухаррир *Мухтарам Ҳотам*

H-51 **Соиб Табрэӣ. Девон (Мунтахаби газал).**
– Душанбе, «Адиб», 2017, 480 сах.

Соиб аз шоирони сабки машҳури ҳиндӣ ба шумор рафта, дар таърихи адабиёти тоҷику форс ҷойгоҳи шоиста дорад. Бисёр шоирон ва муҳаққикон ӯро шоири офарандаи маъниҳои бикр номидаанд, ки комилан дуруст аст. Дар ба-робари ин Соиб шоири хеле сермаҳсул буда, шумораи ашъори ӯ тақрибан сад ҳазор байтро ташкил медиҳад.

Дар китоби мазкур баргузидаи газалиёт аз девони ӯ барои ҳаводорони шеъри баланд пешниҳод мегардад.

ISBN 978-99947-2-512-0

© Нашриёти «Адиб», 2017

СОИБ – ШОИРЕ АЗ ОЛАМИ МАОНӢ

*Ҳазорон ҳамчу булбул ҳар баҳоре мешавад пайдо,
Навосанҷе чу ман дар рӯзгоре мешавад пайдо?*

Соиб

Соиби Исфаҳонӣ ё Табрeзӣ (1603-1677) аз шоирони машҳури сабки ҳиндӣ маҳсуб мешавад. Ӯ дар маҳаллаи Аббосободи Исфаҳон, ки он замон пойтахти Эрон буд, таваллуд шудааст ва дар ҳамон ҷо нашвунамо ёфтааст. Аз ин рӯ, дар осораш Исфаҳонро хеле зиёд ситоиш менамояд. Аз ҷумла ӯ дар ин байт мегӯяд:

*Исфаҳон чашми қаҳон гар нест, Соиб, аз ҷӣ рӯ
Сурма натвонист аз хоки Сифоҳон бигзарад?*

Аммо аз решаи Табрeзӣ доштани худ низ фаромӯш наменамояд:

*Соиб аз хоки поки Табрeз аст,
Ҳаст Саъдӣ гар аз гили Шероз.*

Соиб таълими ибтидоиро дар Исфаҳон мегирад ва аз хурдӣ ба шеърӯ шоирӣ мепардозад:

*Ҳанӯзам аз даҳон чун субҳ бӯи шир меомад,
Ки чун хуршeд матлаъҳои оламгир мегуфтам.*

Ӯ дар оғоз аз шоирони маъруфи сабки ироқӣ – Саъдӣ, Мавлавӣ, Ҳофиз ва дигарон пайравӣ мекард:

*Соиб, ин он ғазали ҳазрати Саъдист, ки гуфт:
«Ишқбозӣ дигару нафспарастӣ дигар аст».*

* * *

*Аз гуфтаи Мавлоно мадҳуш шудам, Соиб,
Ин соғари рӯҳонӣ саҳбои дигар дорад.*

* * *

*Соиб, ин он ғазали Ҳофизии ширинсухан аст:
«Мутриби ишқ аҷаб созу навое дорад».*

Соиб дар шеър шогирди Рукнои Масеҳи Кошонӣ ва Ҳаким Шифой мебошад. Дар ин бора на танҳо аҳли таҳқиқ ва арбоби тазкира, балки ҳуди шоир низ хабар медиҳад:

*Ин он ғазали ҳазрати Рукност, ки фармуд:
«Пои малахе пеши Сулаймон чӣ намояд?».*

* * *

*Дар Исфаҳон кӣ ба дарди сухан расад, Соиб,
Кунун ки набзшиноси сухан Шифой нест?*

Соиб пас аз таҳсили илмҳои расмии замонаш аввал сафари ҳаҷ мекунад ва баъд ба зиёрати Машҳад меравад. Дар ин бора дар қасидае чунин арзи матлаб менамояд:

*Шукрулиллаҳ, ки баъд аз сафари ҳаҷ, Соиб,
Аҳди худ тоза ба султони Хуросон кардам.*

Мусаллам аст, ки дар давраи Сафавия шеър аз дарбор фосила гирифта, ба кӯчаву бозор роҳ ёфта буд, зеро шоҳони Сафавӣ ба он алоқаи зиёд нишон наметоданд. Онҳо моил буданд, ки шуаро дар мадҳи аиммаи атҳор шеър бигӯянд. Аз ин рӯ, шоирон даста-даста ба Ҳинд, ки он замон конуни шоирӣ ва «Каъбаи умед» маҳсуб мешуд, мерафтанд ва дар он ҷо кому ном меёфтанд. Саид Ашрафи Мозандаронирост:

*Рӯ ба сӯи Ҳинд шабҳо дар Ватан хобидааст,
Ҳар кӣ айшу ишрати Ҳиндустонро дидааст.*

Бинобар ин, ҳамагон дар орзуи сафари Ҳинд буданд. Соиб низ ҳамин гуна орзуро дар дил мепарварид ва мехост, ки ҳар чи зудтар худро ба ин сарзамини шоирпарвар ва афсонавӣ бирасонад:

*Ҳамчу азми сафари Ҳинд, ки дар қар дил ҳаст,
Рақси савдои ту дар ҳеч саре нест, ки нест.*

Соиб муддате дар Кобул дар хидмати ҳокими он сомон – Зуфархон, ки ба илму адаб алоқаи зиёд дошт ва ба тахаллуסי «Аҳсан» шеър мегуфт, ба сар мебарад. Ин ҳокими адабпарвар ва илмдӯст Соибро устоди хеш мехонад ва барояш тамоми шароити мувофиқро муҳайё менамояд. Албатта, ин гуна фазои хуби эҷодӣ барои рушди шеъри шоир ва тараққию шуҳрати ӯ мусоидат мекунад. Соиб дар ҳамин ҷо ва бо кумаки Зуфархон девони худро тартиб медиҳад. Ниҳоят, ӯ пас аз чанде тавассути Зуфархон ба дарбори Шоҳичаҳон роҳ меёбад ва рӯз аз рӯз овозаи шеъру шоириаш меафзояд. Ба қавли худӣ шоир:

*Пеш аз ин ҳарчанд шуҳрат дошт дар мулки Ироқ,
Сайри мулки Ҳинд Соибро баландовоза кард.*

Мусофирати Соиб дар Ҳинд тӯл мекашад. Бинобар ин, падари ӯ ба Ҳинд меравад ва пас аз чанде ҳар ду ба Эрон бармегарданд. Соиб поёни умрашро дар Исфаҳон сипарӣ мекунад ва дар ҳамон сомон вафот менамояд:

*Мо, ки, Соиб, дар сафар будем доим, оқибат
Нақши болину ғубори хотири бистар шудем.*

Соиб шоири пуршеър аст. Осорашро аз 80 то сад ҳазор байт ва аз ин ҳам зиёдтар гуфтаанд. Ашъораш борҳо дар Эрон, Ҳиндустон ва сарзаминҳои қаламрави дигар шеъри тоҷикии форсӣ ба шакли мунтахабу девону куллиёт ба нашр расидааст. Соиб дар тамоми анвои шеърӣ, аз ҷумла ғазал, қасида, рубой, маснавӣ ва ғайра, шеър гуфтааст, аммо шуҳрати ӯ пеш аз ҳама дар ғазал аст ва ӯ яке аз устодони ин навъи шеърӣ дар таърихи адабиёти мо шинохта шудааст:

*Ба қадри ҳиммати худ ҳар кӣ бошад, фахр мечӯяд,
Чаман гул, най шакар, Соиб ғазал, дарё гуҳар дорад.*

Тавре ки дар оғози сухан гуфтем, Соиб дар нахуст ба тарзи Саъдиву Мавлонову Ҳофиз сухан мегуфт, аммо баъд аз ошноӣ ба тарзи тоза (сабки ҳиндӣ) ва ашъори шоирони су-турги он – Урфию Назирию Зухурӣ, ба вижа Толибу Калим, онро ба авҷ мерасонад. Забехуллоҳи Сафо дар ин бора дар китоби «Таърихи адабиёти Эрон» чунин менависад: «Ҳақиқати амр он аст, ки шеваи нав дар суханварӣ, ки бунёдаш дар шеъри Хоҷа Ҳусайни Саной ниҳода шуда ва сипас гӯяндагони дигар то ба аҳди шоирии Соиб дар тақвияти он кӯшидаанд, дар сухани Соиб ба камол расид. Ӯ возеъ ва мубтакири ин шева нест, балки такмилкунандаи он аст». Ба ин маънӣ худи шоир дар осораш мегӯяд:

*Гарчи Урфӣ пардаи сози суханро тоза кард,
Ин наво аз хомаи Соиб баландовоза шуд*

* * *

*Ба тарзи тоза қасам ёд мекунам, Соиб,
Ки ҷои булбули Омӯл дар Исфаҳон пайдост.*

Дар бораи Соиб ва хусусияти шеъри ӯ тазкиранависон ва пажӯҳишгарон суханони зиёд ва пураҳамият гуфтаанд. Қариб ҳамаи онҳо ба шоир ва осори ӯ баҳои баланд додаанд ва ӯро яке аз аркони муҳими шеъри тоҷикии форсӣ дар асрҳои охир донистаанд. Чунончи, Шиблии Нӯъмонӣ гуфтааст: «Шеъру шоирӣ дар Эрон аз Рӯдакӣ шурӯъ шудаву бар Мирзо Соиб хатм кардааст. Пеш аз Рӯдакӣ шоирон гузаштаанду баъд аз Мирзо Соиб ҳам мардум табъозмӯй кардаанд. Лекин ин ду давра қобили шумор нестанд. Бешак, дар давраи ахир чунин шахсе мисли Қоонӣ пайдо шуда, ки як дафъа қолаби шоириро иваз карда, лекин шоирии ӯ шоирии тоза нест, балки хоби фаромӯшшудаи ҳафтодсоларо ба ёд овардааст ва ин ҳарф ба кулӣ саҳеҳ аст, ки Қоонӣ қолаби Фаррухию Манучехрро интиҳоб кардааст». Аҳмад Гулчини Маонӣ, ки аз соибшиносону пажӯҳишгарони маъруфи адабиёт мебошад, дар бораи ӯ чунин мегӯяд: «Соиб ӯъҷубаи даҳр аст, ки назираш набуда ва наёмада ва нахоҳад омад, чунонки Унвони Табрэй дар ин боб гуфта:

*Унвон, бaсe бaлaнд aст мeъpoқи фикри Соиб,
Кай мeтaвoн рaсидaн, ҷoе ки ў рaсидa?».*

Дар ҳақиқат, Соиб ўъчуба аст ва беҳуда нест, ки дар байни шоирони бузурги сабки ҳиндӣ – Назирӣ, Урфӣ, Толиб, Калим аз ҷойгоҳи хос бархӯрдор аст. Аз ин рӯ, Алии Даштӣ ўро дар силки қаҳрамонони ин сабк ёд мекунад ва мегӯяд: «Аз ин лиҳоз, ки Ҳофиз матолиби худро дар лифофаи истиорот ва ташбеҳот баён мекунад, мeтaвoн ўро пешвои сабке ба шумор овард, ки дар аҳди Сафавия равнақ гирифт ва қаҳрамононе чун Соиб, Калим, Урфӣ, Толиби Омулӣ дар он саршиносанд ва ба сабки ҳиндӣ маъруф аст».

Маълум аст, ки шоирони сабки ҳиндӣ ҳар кадом дар соҳае мумтоз буданд. Масалан, Урфӣ дар фалсафа, Назирӣ дар муомилабандӣ ва тағаззул, Толиб дар истиора, Калим дар маъниофаринию хаёлбофӣ, аммо Соиб дар корбурди тамсил яди байзо дорад. Шиблии Нўъмонӣ гӯяд: «Равишу шеваи ихтисоси Соиб ҳамоно тамсил аст. Албатта, ин тариқа, яъне тариқаи тамсил, аз пеш ҳам будааст, лекин чун Соиб аз он ба қасрат кор гирифта, ин аст, ки он шеваи хоси вай қарор гирифтааст. Ба илова, шуарои дигар дар мавзӯоту мазомини умумӣ тамсилро ба кор бурда, аммо баръакси шоири номбурда, ки онро ихтисос ба мавзӯоти ахлоқӣ додааст». Дар ҳақиқат, тамсил, ки дар шеъри шоирони сабки хуросониву ироқӣ низ ба чашм мерасад, на танҳо дар шеъри Соиб, балки дар сабки ҳиндӣ ба авҷи аълои худ мерасад ва ҷои тамоми анвои хаёлро мегирад. Ба ин маънӣ Шафеъии Қадканӣ дар китоби «Сувари хаёл дар шеъри форсӣ» чунин изҳори назар менамояд: «Агар ҳаракат ва таҳаввули шеъри форсӣ аз назари дигаргунии сувари хаёл дар ҳамаи адвор баррасӣ шавад, равшан хоҳад шуд, ки истифода аз сурати тамсил, ба хусус дар сабки ҳиндӣ, беш аз ҳар давраи дигар мавриди истифодаи шоирон аст ва истифодаи эшон аз тамсил гоҳ ба ҳадде зебост, ки зебой ва таъсири ҳамаи анвои хаёлро таҳтушшӯъ қарор медиҳад. Он гуна, ки дар шеъри Соиб». Лиҳозо, сабки ҳиндиро мeтaвoн сабки тамсилгаро номид, зеро шоирони ин сабк бештар дар мисраи аввал як

матлабро меоранд ва дар мисраи дувум онро тавассути тамсил тасдиқ менамоянд:

*Дастии тамаъ чу пеши касон кардаӣ дароз,
Пул бастай, ки бигзарӣ аз обрӯи хеш.*

Назирӣ

*Ошиқ ҳам аз ислом хароб аст, ҳам аз куфр,
Парвона чароғи ҳараму дайр надонад.*

Урфӣ

*Марди беваргу наворо сабук аз ҷой мағир,
Кӯза бедаста чу бинӣ, ба ду дасташ бардор.*

Толиб

*Ошиқу маъшуқ бе омезиши ҳам ноқисанд,
Шоҳиди ин муддао беҳ аз камону тир нест.*

Калим

*Сурат набаст дар дили мо кинаи касе,
Оина ҳар чи дид, фаромӯш мекунад*

Салим

*Маро аз софии ботин зи худ донанд ҳар қавме,
Ки ҳар зарфе ба ранги худ барорад оби равшанро.*

Соиб

Соиб шоири мазмунофарин аст. Бинобар ин, суҳансанҷон ба ӯ унвони «Халлоқулмазомин»-ро додаанд. Хусусан мазмунҳои иҷтимоӣ ахлоқӣ дар осори шоир мавҷ мезананд. Аз ин рӯ, на танҳо такбайтҳои шоир, балки бисёре аз ғазалҳои ӯ ранги ғазалҳои ахлоқиро гирифтаанд ва аз ғазалҳои соири намояндагони маъруфи сабки ҳиндӣ, ба вижа Назирӣ, Урфӣ, Толиб ва ғайра, фарқ мекунад. Дар ғазалҳои эшон асосан мавзӯи аслии ғазал-ишқ баён мешавад. Онҳо гоҳ-гоҳ ва ҷо-ҷо мавзӯоти дигар, аз ҷумла ахлоқиро баён мебаранд, аммо аксари ғазалҳои Соиб саросар аз панду ҳикмат

иборат мебошанд. Дар онҳо камтар аз ишқу ошиқӣ, ки асли ғазал аст, сухан меравад. Барои намуна мо танҳо як ғазалро меорем, ки аз оғоз то анҷом ба мавзӯи ахлоқӣ ихтисос дода шудааст:

*Эй дил, аз пасту баланди рӯзгор андеша кун,
Дар барӯмандӣ зи қаҳти баргу бор андеша кун.
Аз насиме дафтари айём барҳам мехӯрад,
Аз варақгардонии лайлу наҳор андеша кун.
Рӯй дар нуқсон гузорад, моҳ чун гардад тамом,
Чун шавад лабрез ҷомат, аз хумор андеша кун.
Гӯшагирӣ дарди сар бисёр дорад дар камин,
Дар муҳити пуршарушӯр аз канор андеша кун...
Ин замину осмон дудеву гарде беш нест,
Аз духон, Соиб, маяндеш, аз губор андеша кун.*

Албатта, Соиб ғазалҳои ошиқона ҳам дорад, аммо ба дараҷаи ғазалҳои Саъдию Мавлавӣ, ки мамлу аз сӯзу гудози ошиқона ва ранҷу дарду ҳичрон мебошанд, намерасанд. Соиб бештар дар гуфтани ғазалҳои иҷтимоӣ ахлоқӣ мумтоз мебошад. Ӯ маҳз бо такбайтҳои зебои иҷтимоӣ ахлоқӣ инсонии худ дар байни хонандагон шуҳрат дорад ва шоире масъулу ибратпазир ва ибратдеҳ мебошад:

*Гавҳари шаҳвори ибрат гар намеомад ба даст,
Аз бисоти офариниш ман чӣ бар медоштам?*

Дар ҳақиқат, Соиб, ки дар авҷи ғазали сабки ҳиндӣ қарор дорад ва шоири нозукхаёлу борикандеш аст, тавачҷуҳи зиёд ба масъалаҳои фалсафӣ иҷтимоӣ ахлоқӣ дорад. Ба андешаи Хусрави Фаршедвард, «ғазал ва қасида, ки дар адвори қабл бештар барои шарҳи маонии ошиқона ва ирфонӣ ба кор мерафт, дар ин давра (давраи ҳукмронии сабки ҳиндӣ-Ҷ.С.) барои баёни ахлоқи фалсафа ва ҳикмату равоншиносӣ низ истеъмом мешавад ва Соибу Калим ва ҳамсабақонаш аз ин ғазалҳо бисёр доранд». Ба ин гуна хусусияти ғазалҳои Соиб Зиёуддин Сачҷодӣ низ ишора намуда ва гуфтааст:

«Мазомин ва маонии ахлоқӣ ва авотифи инсонӣ дар шеъри Соиб бисёр омада ва ин аз хусусияти боризи шеъри ӯст, ки ин мазоминро дар ғазал оварда ва аглаби он маонӣ ва дастурҳои ахлоқӣ ба сурати такбайт маъруф ва забонзад аст». Дар воқеъ, Соиб шоири иҷтимоӣ ва муаллими ахлоқ аст ва чун Саъдӣ ба ҳамнавъон дарси ҳаёт, озодагӣ, адлу инсоф, сулҳу оштӣ, башардӯстӣ ва ватанпарастӣ медиҳад, дарсҳое, ки имрӯз низ барои бани башар муҳим ва омӯзандаанд. Аз онҳо одамони синну соли гуногун, ба вижа ҷавонон, метавонанд дарси одамият бигиранд ва як зиндагии шоиставу боиста ва бошарафонаву ибратбахшро дунбол намоянд:

*Ғурбат маписандед, ки афтед ба зиндон,
Берун зи Ватан по магузored, ки чоҳ аст.*

* * *

*Касе, ки айби туро пеши чашм бингорад,
Бибӯс дидаи ӯро, ки бар ту ҳақ дорад.*

* * *

*Дар чашми покбин набувад расми имтиёз,
Дар Офтоб сояи шоҳу гадо якест.*

Соиб шоири инсондӯст аст ва дар ин қаламрав мисли Саъдӣ ном баровардааст. Агар мо ҳамаи гуфтаҳои ӯро дар ин замина дар як ҷо ҷамъ биёвараем, худ як девон мешавад. Аз ин хотир, бо овардани чанд намуна иктифо менамоем:

*Ҳар ки по қач мегузорад, мо дили худ мехӯрем,
Шишаи номуси олам дар бағал дорем мо.*

* * *

*Ин ки гоҳе мезадам бар обу оташ хешро,
Равшанӣ дар кори мардум буд мақсудам чу шамъ.*

Соиб дар осораш на фақат нақӯиҳоро нишон медиҳад ва аз онҳо ситоиш менамояд, балки зиштиҳоро низ менамоёнад ва маҳкум мекунад. Мисли ҳарисӣ, айбҷӯӣ, ғайбат, пургӯӣ, сарватталабӣ, рашку ҳасодат, майхорагӣ, хушомадгӯӣ, ду-

рангӣ, чоплусӣ, мардумфиребӣ, таассубу хурофот, мардумо-зорӣ ва ғайра, ки инсонро хору бемиқдор месозанд. Ӯ, хусу-сан, аҳли таассубу хурофот ва зоҳидони хушку риёиро саҳт мазаммат менамояд, аммо ҳеҷ гоҳ ба ҳаҷву ҳазли инсон, ки як мавҷуди шарифу муқаддас аст, роҳ намедихад, зеро, ба қавли Калим, «ҳайфаш меояд, ки заҳр дар ин оби бақо ку-над». Ба ин мазмун ӯ дар ҷое чунин меғӯяд:

*Ҳазлу ҳаҷву пуч натвон ёфт дар девони ман,
Мерасонад фоли неки ман ба давлат халқро.*

Ҳамин хусусияти қавии иҷтимоӣ, фалсафӣ, ахлоқӣ ва рӯҳӣ баланди инсондӯстонаи ашъори Соиб аст, ки адибони пас аз ӯ ашъорашро пайравию тақлид намудаанд ва аз ӯ дарси шеърӯ шоирӣ омӯхтаанд. Мо таъсири каломи Соибро дар осори Сайидо, Мулҳам, Киром, Шавкати Бухорой, Носиралӣ, Ғанӣ, Неъматхони Олӣ, Бедил, Ҳазин, Айнӣ, Амирии Фирӯзқӯҳӣ, Раҳӣ, Лоиқ ва дигарон, ки дар олами эҷод аз мақоми воло ва хос бархӯрдоранд, бармало боздид менамо-ем. Беҳуда худи шоир нагуфтааст:

*Ба андак рӯзгорӯ мекушояд шаҳпари шуҳрат,
Ба Соиб ҳар навосанҷе, ки ҳамовоз мегардад.*

Албатта, мо дар ин ҷо асосан доир ба ҷанбаҳои иҷтимоию ахлоқии осори Соиб изҳори назар намудем, аммо шеъри Со-иб дорои хусусият ва вижагиҳои зиёд мебошад, ки аз ҳамаи онҳо дар ин мухтасар сухан гуфтан имкон надорад. Лиҳозо, мо ба ҳамин миқдор маълумот дар бораи ин шоири маъруфи сабки ҳиндӣ ва осори ҷовидонааш басанда мекунем ва хо-нандаро ба мутолиаи ашъори ӯ даъват менамоем, ашъоре, ки саршор аз мазмуну маъниҳои нав ва ҳаёлотӣ нозуку борик ва лутфу назокати шоирона ва раҳнамудҳои ахлоқиву ин-сонӣ, андарзҳои ҳақимонаву иршодгароёна ва таълимиву тарбиявӣ мебошанд. Воқеан, ҳар касе, ки ин каломи пур-мағзу пурмаънӣ, сеҳрангезу гиреҳкушо, содаву равону ҳаётӣ ва инсондӯстонаро бодикқат мехонад ва аз донишву завқи

салим бархӯрдор аст, ҳар оина шефтаи сухани шоир мешавад ва ҳатман ба рӯҳу равони ӯ дуруд мефиристад ва лаб ба таҳсинош ӯ мекушояд, зеро, ба қавли шоир:

*Кард таҳсини расоиҳои фикри хештан,
Он ки, Соиб, кард таҳсин фикри рангини маро.*

Зимнан бояд гуфт, ки нашри мазкури мунтахаботи ғазалиёти Соиб аз силсилаи «Ахтарони адаб» дар асоси нашри «Мунтахабот»-и Соиб, ки соли 1980 дар таҳияи Зоҳир Аҳрорӣ ва устод Лоиқ дар шаҳри Душанбе нашр шудааст, амалӣ мегардад. Қобили зикр аст, ки нашри «Мунтахабот»-и мазкур таҷрибаи нахустини ба дасти хонандаи тоҷик расонидани намунаҳои ашъори Соиб буд. Шояд дар он даврон на ҳамаи нашрҳои гуногуни девонҳои Соиб дастрас шуда метавонистанд. Баъдҳо чандин девонҳои тасҳеҳиёфтаи Соиб дар Техрон ва дигар шаҳрҳои интишор ёфтанд.

Муҳаррири китоб мунтахаботи мазкурро бо «Девони Соиб Табрэй» (Техрон, 1374) муқоисаву тасҳеҳ намудааст. Зимнан бояд гуфт, ки сарфи назар аз вучуд доштани девони Соиб бо хатти муаллиф бисёр вожаҳову таъбирот дар девонҳои гуногуни ӯ аз ҳам тафовут доранд, ки аз лиҳози маънӣ мушобеҳи ҳамдигаранд. Ҳамчунин дар охири китоб аз ҷониби муҳаррир луғоти вожаҳои душворфаҳм оварда шудааст.

Умедворем нашри мунтахаботи ғазалиёти Соиб мақбули табъи хонандаи арҷманд хоҳад шуд.

Ҷамолӣддин Саидзода
адабиётшинос

ҒАЗАЛИЁТ

* * *

Аз хуни чигар ранг пазирад сухани мо,
Баргест хазондида Суҳайл аз Ямани мо.
Мухтоҷ ба шамъи маҳу хуршед набошад
Чун синаи огоҳдилон анҷумани мо.
Аз суҳбати мо файз тавон бурд ба доман,
Зулфи шаби қадр аст дили пуршикани мо.
Чун ной лаби баста саропой забонем,
Дар зоҳир агар нест забон дар даҳани мо.
Аз гавҳари мо гарчи хӯрад чашми чаҳон об,
Аз гарди ятимист ҳамон пераҳани мо.
Аз банди либосем дар ин баҳр сабукбор,
Пероҳани мо ҳамчу хубоб аст тани мо.
З-он хушсуханонем дар ин базм, ки бошад
Аз болу пари хеш чу тӯтӣ чамани мо.
Дар зиндагӣ азбаски ба талхӣ гузаронем,
Аз захри фано талх нагардад даҳани мо.
Соиб, агар аз мӯйшикофони чаҳонӣ,
Ғофил машав аз хомаи нозуксухани мо.

* * *

Маҳмили шавқ кучо, каъбаи уммед кучо?
Шабнами ташна кучо, чашмаи хуршед кучо?
Зарфи наззораи хуршед надорад шабнам,
Рутбаи ҳусн кучо, ҳавсалаи дид кучо?
Дасти кӯтоҳи ману гардани ӯ, ҳайхот аст,
Боли хаффош кучо, тораки хуршед кучо?
Сояе дошт, ки сармояи осоиш буд,
Ҳосили умри тихидасти ману бед кучо?
Оламе чашм ба роҳи ниғаҳи гарми туанд,
Ба кучо меравӣ, эй хубии уммед, кучо?
Бӯрӯ мавчи шакар мезанад аз ширинӣ,
Гул ба сомони лаби лаъли ту хандид кучо?
Оби пайкон зи дил омад суи чашмам, Соиб,
Охир ин чашмаи сарбаста таровид кучо?

Ғайри ҳақро медиҳӣ раҳ дар ҳарими дил чаро?
 Мекашӣ бар сафҳаи ҳастӣ хати ботил чаро?
 Аз работи тан чу бигзаштӣ, дигар маъмура нест,
 Зоди роҳе барнамедорӣ аз ин манзил чаро?
 Ҳаст чун қон, чордевори аносир, гӯ, мабош,
 Мехӯрӣ, эй Лайлии олам, гами маҳмил чаро?
 Кор бо теги ачал дар зиндагонӣ қатъ кун,
 Корҳоро мекунӣ бар хештан мушкил чаро?
 Шуд зи васли ғунча гулбӯ чомаи боди саҳар,
 Дарнаёмеизӣ дар ин гулшан ба аҳли дил чаро?
 Чун шудӣ таслим, ҳар коми наҳанге соҳилест,
 Ин қадар овехтан дар домани соҳил чаро?
 Метавонад кишти моро қатрае сероб кард,
 Ин ҳама истодагӣ, эй абри дарёдил, чаро?
 Нур аз пешонии соҳибдилон дарюза кун,
 Шамъи худро мебарӣ дилмурда з-ин маҳфил чаро?
 Суҳбат аз ҳол аст ин чо, гуфтугӯро бор нест,
 Вақти моро мекунӣ шӯрида, эй ғофил, чаро?
 Дидаи сахроиён аз интизорат беҳушанд,
 Ин қадар дар раҳ таваккуф кардан, эй маҳмил, чаро?
 З-иштиёқат баҳр аз тӯфон гиребон медарад,
 По фишурдан ин қадар, эй сел, дар манзил чаро?
 Дидаи қурбониён пӯшиш намегирад ба худ,
 Чашми ҳайрони маро мебандӣ, эй қотил, чаро?
 Хоки сахрои адам аз хуни ҳастӣ беҳтар аст,
 Бар сари қон ин қадар меларзӣ, эй бисмил, чаро?
 Эй ки рӯи оламеро қониби худ кардаӣ,
 Рӯ намеорӣ ба сӯи Соиби бедил чаро?

Шуд устухон зи даври фалак тўтиё маро,
 Бори дигар намонд дар ин осиё маро.
 Дарвешиям ба сояи девор мебарад,
 Ҳарчанд зери боли худ орад ҳумо маро.
 Аз кӯҳи ғам агарчи дуто ғашт қоматам,
 Нашкастааст обила дар зери по маро.
 Хашм аст хӯрдани ману айб аст пӯшишам,
 Ин аст аз замона либосу ғизо маро.
 Пои баҳобрафтаи кӯҳи таҳаммулам,
 Натвон ба тег кард зи доман чудо маро.
 Фориғ зи коми ҳар ду чаҳонам, ки кардааст
 Ҳайронии чамоли ту бемуддао маро.
 Меҳмони хони хешам, агар неку гар бад аст,
 Ҳошо, ки ҳеч шиква бувад аз қазо маро.
 Дурри ятимро чи шиносад садаф, ки чист,
 Саҳл аст агар сипеҳр надонад баҳо маро.
 Аз чарх миннати пари коҳе намекашам,
 Гар устухон зи дард шавад тўтиё маро.
 Дар маъниям фақиру ба сурат тавонгарам,
 Чун ғунча ҳаст хирқа ба зери қабо маро.
 Хун дар талоши чомаи алвон намехӯрам,
 Соле бас аст каъбасифат як қабо маро.
 Аз сояам агарчи ба давлат расида халқ,
 Як мушти устухон набувад чун ҳумо маро.
 Соиб, набастааст касе пои сайри ман,
 Зиндон шудааст банди гарони вафо маро.

* * *

Бар чарх муҳит аст фурӯғи назари мо,
Соҳил дили дарёст зи оби гуҳари мо.
Озодии мо дар гарави пухтагии мост,
Овехтааст аз раги хомӣ самари мо.
Бедоди фалакро ба тағофул гузаронем,
Пӯшидани чашм аст зи душман сипари мо.
Шерем, вале захраи озор надорем,
Аз чунбиши раг гарчи дамад нештари мо.
Аз ҳамраҳии ақл ба ҷое нарасидем,
Печидатар аз роҳ бувад роҳбари мо.
Ҳарчанд пару бол надорем чу шабнам,
Аз партави хуршед бувад болу пари мо.
Ё Раб, кӣ дуо кард, ки чун қофилаи мавҷ
Осоиши манзил набувад дар сафари мо.
Дар номаи мо ҳарфи насанчида набошад,
Аз ҷайби садаф суфта барояд гуҳари мо.
Чун дидаи моҳӣ, ки намояд зи таҳи об,
Аз пардаи санг аст намоён шарари мо.
Соиб, чигараш чун чигари субҳ шавад чок,
Як рӯз агар чарх кашад дарди сари мо.

* * *

Чашми масти ёр шуд махмуру мадхушем мо,
Бода аз чӯши нишот афтоду дар чӯшем мо.
Нолаи мо ҳалқа дар гӯши иҷобат мекунад,
Аз саҳархезони он субҳи баногӯшем мо.
Фитнаи сад анҷуман, ошӯби сад ҳангомаем,
Гар ба зоҳир чун шароби куҳна хомӯшем мо.
Пайкари мо мекунад шамшерро дандонадор,
Дар либос аз ҷавҳари зотӣ зиреҳпӯшем мо.
Номаи сарбастаро чун об хондан ҳаққи мост,
К-аз суҳанфаҳмони он лабҳои хомӯшем мо.
Қатраи ашк, бо оворагӣ ҳамкорвон,
Дар канори баҳри ӯ хотирфаромӯшем мо.
Бетааммул чун арақ бар рӯи хубон медавем,
Чун каманди зулф густохи бару дӯшем мо.
Хирқай дарвешии мо чун зиреҳ зери қабост,
Пеши чашми халқи зоҳирбин қабопӯшем мо.
Кори равған мекунад бар оташи мо оби теғ,
Хуни Мансурему доим бар сари чӯшем мо.
Аз шароби мо рағи хомист, Соиб, мавҷзан,
Гарчи умре шуд дар ин майхона дар чӯшем мо.

* * *

Ҳочати доми каманде нест дар тасхири мо,
Гардиши чашме бувад бас ҳалқаи занҷири мо.
Аз ғубори нолаи мо дардмандон огаҳанд,
Мешавад дар захм зоҳир чавҳари шамшери мо.
Дил зи бими гамза аз зулфаш намеояд бурун,
Бештар дар пардаи шаб меҳазад нахчири мо.
Дар фазои хотири мо тир пайкон мешавад,
Оҳ мегардад гирех дар синаи дилгири мо.
Дидани мо, талхкомон, талх созад комро,
Дод, гӯё, доя аз пистони ҳанзал шири мо.
Худ ҳам аз зулфи дарози хеш дар банди балост,
Як сараш дар гардани Юсуф бувад занҷири мо.
Манзили нақли макони мост авҷи ломакон,
Водии имкон надорад арсаи шабгири мо.
Аз хиҷолат чун нагардад тешаи Фарҳод об,
Кӯхро бардошт аз ҷо нолаи занҷири мо.
Хоби мо бо хоби чашми ёр аз як парда аст,
Ҳеч кас берун намедорад сар аз таъбири мо.
Ин ки, Соиб, дасти мо аз домани ӯ кӯтаҳ аст,
Норасоихои иқбол аст домангири мо.

* * *

Дар оташ аст наъл насими баҳорро,

Ранги субот нест гули эътиборро.

Камбахтро зи неъмат алвон насиб нест,

Мижгон ба хуни гул нашавад сурх хорро.

Чун зиндагӣ ба ком бувад, марг мушкил аст,

Парвои бод нест чароғи мазорро.

Бетоқатист қисмати мунъим зи чарх мол,

Аз ганҷ печутоб бувад ризқ морро.

Равшандилон ҳамеша ба сахтӣ ба сар баранд,

Дар санг зиндагӣ ба сар омад шарорро.

Соиб, кунун, ки давр ба коми ту меравад,

Бишкан ба соғаре сари дасти хуморро.

Чон ба лаб дорему ҳамчун субҳ хандонем мо,
 Дасту теги ишқро захми намоёнем мо.
 Метавон аз шамъи мо гул чид дар саҳрои қудс,
 Зери гардун чун чароғи зери домонем мо.
 Гарчи дар зоҳир либоси мо зи зангори гам аст,
 Аз тараб чун писта зери пӯст хандонем мо.
 Ҳар кӣ бо мо мекунад некӣ, намепошад зи ҳам,
 Риштаи шерозаи авроқи эҳсонем мо.
 Бар бисоти бӯрӣ сайри ду олам мекунем,
 Бо вучуди найсаворӣ барқҷавлонем мо.
 Ҳосили мо нест ғайр аз хор-хори орзу,
 Гирдбоди домани саҳрои имконем мо.
 Пушт чун оина бар девори ҳайрат додаем,
 Волаи хору гули ин боғу бӯстонем мо.
 Аз сиёҳӣ доғи мо ҳаргиз намеояд бурун,
 Дар саводи офариниш оби ҳайвонем мо.
 Рӯзии моро зи хони серчашмӣ додаанд,
 Бениёз аз нозу неъматҳои алвонем мо.
 Ҳалқаи чашми ғизолон, ҳалқаи занчири мост,
 Доим аз роҳи назар дар банди зиндонем мо.
 Давлати бедор гарди чилваи шабранги мост,
 Аз сафои сина субҳи покдомонем мо.
 Чашми мо чун зоҳидон бар меваи фирдавс нест,
 Ташнаи бӯе аз он себи занахдонем мо.
 Машриқи хуршеду маҳро гил ба равзан мезанем,
 Аз назарбозони он чоки гиребонем мо.
 Оламе бе захми хор аз бӯи мо осудаанд,
 Дар сафоли олами хокӣ чу райҳонем мо.

Ваҳшии доруламони гӯшаи танҳоием,
Дашт-дашт аз сояи мардум гурезонем мо.
Аз шабехуни хумори субҳдам осудаем,
Мастии дунболадори чашми хубонем мо.
Хирқа аз мо меситонад нофаи мушкиннафас,
Аз ҳаводорони он зулфи парешонем мо.
Соҳиби номанд аз мо оламу мо тирарӯз,
Чун нигин дар ҳалқаи гардуни гардонем мо.
Гарчи дар назми чаҳон коре намеояд зи мо,
Аз ҳадиси рост сарви ин гулистонем мо.
Гар чароғи базми олам нест, Соиб, килки мо,
Чун зи бахти тира доим дар шабистонем мо?

* * *

Ба мижгон хор-хор аз сина мерӯёнад оташро,
Ба ёкути лаб аз рух ранг мегардонад оташро.
Кабобам мекунад он масти бепарво, намедонад,
Ки ҳар як қатра ашки ман ба хун ғалтонад оташро.
Сипанди ман надорад тоби маҳтоби ту, сангиндил,
Мизочи саркаше дорӣ, ки месӯзонад оташро.
Наям парвона, то бар гирди шамъи дигарон гардам,
Сипанди шӯхи ман аз санг мерӯёнад оташро.
Дар ин қаҳти ҳаводорӣ аҷаб дорам зи хокистар,
Ки дар ҳангоми мурдан чашм мепӯшонад оташро.
Ба ҳамворӣ адаб кун хасми саркашро, ки хокистар
Ба нармӣ зердасти хеш мегардонад оташро.
Ба чашми ашкбори ман чи хоҳад кард, ҳайронам,
Парирӯе, ки дар чашм об мегардонад оташро.
Намебошад сипар андохтан дар пеши мо, Соиб,
Сипанди мо ба майдони чадал мехонад оташро.

* * *

Ёди рухсори туро дар дил ниҳон дорем мо,
Дар дили дӯзах биҳишти ҷовидон дорем мо.
Дар баҳори мо хазонҳо чун ҳино пӯшидааст,
Гарчи дар зоҳир баҳори беҳазон дорем мо.
Нест ҷони саҳти мо аз саҳтии даврон малул,
Зиндагонӣ чун хумо аз устухон дорем мо.
Дар чунин роҳе, ки мардон тӯша аз дил кардаанд,
Содалавҳӣ бин, ки фикри обу нон дорем мо.
Ҳиммати пирон далели мост, ҳар ҷо меравем,
Қуввати парвоз чун тир аз камон дорем мо.
Қисмати мо чун камон аз сайди худ ҳамёза аст,
Ҳарчи дорем, аз барои дигарон дорем мо.
Чист хоки тира, то бошад тамошоғоҳи мо,
Сайрҳо дар хештан чун осмон дорем мо.
Гарчи медонем охир бар сари афсонаем,
Пунбаҳо дар гӯш аз хоби гарон дорем мо.
Гарчи ғайри соя моро нест дигар мевае,
Миннати рӯи замин бар боғбон дорем мо.
Гарчи, Соиб, дасти мо холист аз нақди ҷаҳон,
Чун ҷарас овозае дар корвон дорем мо.

* * *

Гарчи симои хазон дорад рухи чун зар маро,
Дар саводи дил баҳоре ҳаст чун анбар маро.
Гарчи чун шабнам дар ин гулшан гариб афтодаам,
Боғбон аз домани гул мекунад бистар маро.
Мешавад аз ғафлати саршори ман рағҳои хоб,
Сӯзани алмос агар резанд дар бистар маро.
Чавҳари оинаи мо чун зиреҳ зери қабост,
Дар сафои сина пӯшидаст бас чавҳар маро.
Баски дидам сардмехрӣ аз насими навбаҳор,
Бода хуни мурда шуд чун лола дар соғар маро.
Неъмате чун серчашмӣ нест дар хони вучуд,
Бениёз аз баҳр дорад оби ин гавҳар маро.
Орзуе ҳар замон дар дил бар оташ мениҳам,
Оташи бедуд бошад айб чун мичмар маро.
Чехраи хуршед пинҳон аст дар зангори ман,
Мезанад сайқал ба чашми баста равшангар маро,
Санги хороро шарори ман гиребон пора кард,
Содалавҳ он кас, ки мепӯшад ба хокистар маро.
Хурдабине нест, Соиб, варна чун холи бутон
Як чаҳон маънист дар ҳар нуқтаи мизмар маро.

* * *

Аз ҷаҳон то риштатобе дастрас бошад туро,
Ҷар сари хоре дар ин водӣ асас бошад туро.
Аз гирифторони худ сайёд мегирад хабар,
Фикри рӯзӣ чанд дар кунчи қафас бошад туро.
Мешавӣ афтодатар ҳарчанд бархезӣ зи ҷо,
То зи мардум дастгирӣ мултамас бошад туро.
Чанд аз омезиши дарёи ваҳдат чун ҳубоб
Пардадори чашми кӯтаҳбин нафас бошад туро.
То ту меларзӣ ба тору пуди ҳастӣ ҳамчу мавҷ,
Қисмат аз дарёи гавҳар хору хас бошад туро.
Чашми бешарми ту сериро намедонад, ки чист,
Дар талоши ризқ то ҳирси магас бошад туро.
Шарм аз ҳақ кун, манол аз бекасӣ чун нокасон,
Кист охир олами нокас, ки кас бошад туро.
Сарф дар парвози дил кун қуввати бозуи хеш,
Дар ҷаҳони тира, Соиб, то нафас бошад туро.

* * *

Дар биёбони талаб роҳбаре нест маро,
Сари парвоз ба боли дигаре нест маро.
Он нафасбохта ғаввоси чигарсӯхтаам,
Ки ба чуз обилаи дил гуҳаре нест маро.
Рӯзгорест, ки бо реги равон ҳамсафарам,
Меравам роҳу зи манзил хабаре нест маро.
Мезанам бол ба ҳам, то фитад оташ дар ман,
Аз дили санг умеди шараре нест маро.
Сокини киштии Нӯҳам, зи сабукбории хеш
Чун хасу хор зи тӯфон хабаре нест маро.
Гарчи чун сарв тамошоғаҳи аҳли назарам,
Аз чаҳон чуз гираҳи дил самаре нест маро.
Метавон рафт чу оташ ба рагу решаи шамъ,
Ба дилозории парвона саре нест маро.
Ҳама шаб бо дили девонаи худ дар ҳарфам,
Чӣ кунам, чуз дили худ номабаре нест маро.
Хотири амн ба мулки ду чаҳон меарзад,
Нестам дарҳам, агар симу заре нест маро.
Метавонам шарареро ба пару бол расонд,
Дархури шамъ агар болу паре нест маро.
Бурдаам ғунчасифат сар ба гиребон, Соиб,
Чуз дил уммеди кушоиш зи даре нест маро.

* * *

Кӣ дорад инчунин сарғаштаву бетоб дарёро,
Ки наъле ҳаст дар оташ зи ҳар гирдоб дарёро.
Фурӯғи гавҳар андар дидаи ман хоб медуздад,
Ки мерезад намак дар пардаҳои хоб дарёро.
Бузургонро ба ҳарфе метавон аз ҷо даровардан,
Ки гардонад ба гирди хеш чун гирдоб дарёро.
Дили равшан ба андак илтифоте мешавад комил,
Ки сими ноб созад партави маҳтоб дарёро.
Бувад домони арбоби карам вақфи тихидастон,
Ба сӯи худ кашад ҳар мавҷ чун қуллоб дарёро.
Зи ҳарфи сарди носеҳ гармии ошиқ нагардад кам,
Наяндозад зи ҷӯши хештан селоб дарёро.
Зи тавқи ҳалқаи занҷир шуд савдои ман афзун,
Назад муҳри ҳамӯшӣ бар даҳан гирдоб дарёро.
Намечӯшад ба ҳар оташузоре дидаи ошиқ,
Ба ҷӯш орад магар хуршеди оламтоб дарёро.
Намонад бар дили раҳмат ғубори ҷурми мо, Соиб,
Ба ранги худ барорад як нафас гирдоб дарёро.

* * *

Орзу чанд ба ҳар сӯй кашонад моро,
Ин саги ҳарзамараз чанд давонад моро.
Нахли моро самаре нест ба ҷуз гарди малол,
Туъмаи хок шавад, ҳар кӣ фишонад моро.
Мо, ки дар ҳар буни мӯ кӯҳи гароне дорем,
Ҳеч селоб ба дарё нарасонад моро.
Бар сари донаи мо сояи абре нафитод,
Зӯри ғайрат магар аз хок дамонад моро.
Ишқ моро зи дилу дину хирад дур андохт,
То ба он қофила дигар кӣ расонад моро.
Номаи мост ниҳонхонаи асрори азал,
Зулм бар хеш кунад, ҳар кӣ бихонад моро.
Дар ниҳоли қади ин чилвафурӯшони маҷоз
Чилвае нест, ки бар хок кашонад моро.
Нашуд аз нохуни тадбир кушоде, Соиб,
То ки з-ин уқдаи мушкил бирахонад моро.

* * *

Чӣ нисбат аст ба гарданкашӣ мадороро,
Қадах хироч ба гардан ниҳода миноро.
Зи нақши пой ғизолони дашт битвон ёфт,
Ба бӯи мушк пайи он ғизоли раъноро.
Ба як гувоҳ либосе, ки моҳи Миср овард,
Сиёҳ кард руҳи даъвии Зулайхоро.
Чунон ки равшани хона аст аз равзан,
Ба қадри доғ бувад нури файз дилхоро.
Зи ман мапурс, ки дар дил чӣ орзу дорӣ,
Ки сӯхт ишқ рағу решаи таманноро.
Инони сели сабукрав ба даст худро нест,
Чӣ интизом тавон дод кори дунёро.
Зи ҳамраҳони гаронҷон бибур, ки сӯзан дӯхт
Ба домани фалаки чорумин Масеҳоро.
Гирифт бар ивази оби талх гавҳари ноб,
Чӣ миннат аст ба абри баҳор дарёро.
Зи нуқта ҳарфшиносон китобдон шудаанд,
Ба чашми кам манигар нуқтаи сувайдоро.
Ба мунтаҳои матолиб расидан осон аст,
Агар шумурда тавонӣ гузоштан поро.
Агарчи гиряи ман кӯҳро биёбон кард,
Намуда кӯҳи ғамам кӯҳсор дарёро.
Қавоби он ғазали Мавлавист ин, Соиб,
Ки чашмбанд кунад сеҳрҳош биноро.

Матоб аз куштани мо, эй ғизоли шӯх, ғарданро,
Ки хуни ошиқон бошад шафақ ин субҳи равшанро.
Ниҳодӣ чун қадам дар роҳ, аз дилбастагӣ бигзар,
Ки мегардад гиреҳ дар ришта санги роҳ сӯзанро.
Маро аз софии ботин зи худ донанд ҳар қавме,
Ки ҳар зарфе ба ранги худ барорад оби равшанро.
Бияфшон донаи эҳсон, зи барқи фитна эмин шав,
Ки чуз нақши пайи мӯрон ҳисоре нест хирманро.
Ба зӯри ишқ з-ин зиндони зулмонӣ тавон растан,
Кӣ чуз Рустам бурун меоварад аз чоҳ Бежанро?
Намегардад ҳарифи нафси саркаш ақли дарёдил,
Чӣ гуна зердасти хеш созад об равғанро.
Ба душман мегурезам аз нифоқи дӯстон, Соиб,
Ки кори по гуворо кард бар ман захми сӯзанро.

Ғами ҳисоб надорам зи майпарастихо,
Ки нест қобили таъбир хоби мастихо.
Ба қадри он чӣ шавӣ паст, сарбаланд шавӣ,
Гирифтаем иёри баланду пастихо.
Насими ҷозибасе пеши роҳи мо бифирист,
Ки гашт садди раҳи мо ғубори ҳастихо.
Кӣ мекунад сари зулфи ҳавоси моро чамъ,
Ба ғайри бехудии ишқу хоби мастихо.
Ба васли ӯ нарасидам зи муфлисӣ, Соиб,
Сиёҳ дар ду чаҳон рӯи тангдастихо.

* * *

Аз гулистон нашавад ғунчаи дил боз маро,
Панҷаи шер бувад чангали шахбоз маро.
Метавон нола шунид аз кафи хокистари ман,
Нашавад сӯхтагӣ сурмаи овоз маро.
Заҳмати оинаи ман мадеҳ, эй равшангар,
Дил сияҳ мешавад аз миннати пардоз маро.
Дафтари болу параш туъмаи микроз шавад,
Ҳар кӣ афканд сари риштаи парвоз маро.
Сари ҳамсухбатии Хизр надорам, Соиб,
Медиҳад умри абад килки сухансоз маро.

* * *

Зи асрори ҳақиқат баҳравар кун ишқбозиро,
Ба тифлӣ вогузор ин абҷади ишқи маҷозиро.
Ба истиғнои Мачнун ҳусни Лайлӣ барнамеояд,
Ки нози нозанинон аст дар сар бениёзиро.
Хумори дурднӯшонро майи нософ мебояд,
Тавон дар хоксорӣ ёфт завқи хокбозиро.
Агар дори дили поке, даро дар ҳалқаи мастон,
Ки ин ҷо обрӯе нест домони намозиро.
Ба чашми даврагардон чилваи диғар кунад манзил,
Шукуҳи Каъба бошад дар назар камтар ҳичозиро.
Ба сад афсонаҳо умри абад кӯтах намегардад,
Магар аз зулфи ӯ дорад шаби ҳичрон дарозиро.
Гули рӯи бутон аз оҳи ман шуд оташин, Соиб,
Зи ман дорад насими субҳ ин гулшантирозиро.

* * *

Соқии маҳҷуб мебояд шароби ишқро,
Оташи ҳамвор мебояд кабоби ишқро.
Дар ҳарими мо надорад шамъи бефонус роҳ,
Шоҳиди бепарда месӯзад ҳиҷоби ишқро.
Оламеро оҳи дардолуди ман девона кард,
Ҳеч кофар нашнавад бӯи кабоби ишқро.
Тешае дар кори мастӣ мекунам чун Кӯҳкан,
Чанд дорам дар паси кӯҳ офтоби ишқро.
Ҳар киро дар мағз печидаст бӯи ақли хом,
Мешиносад андаке қадри гулоби ишқро.
Аз каманди риштаи умри абад сар мекашид,
Хизр ағар меёфт қадри печутоби ишқро.
Ҳар касеро ҳаст, Соиб, қиблагоҳе дар ҷаҳон,
Баргузидам аз ду олам ман ҷаноби ишқро.

* * *

Ғами мурдан набувад ҷони ғамандӯхтаро,
Нест аз барқ хатар мазрааи сӯхтаро.
Даъвии сӯхтағӣ пеши ман, эй лола, макун,
Мешиносад дили ман бӯи дили сӯхтаро.
Ҳусн аз ошиқи маҳбуб нагардад ғофил,
Туъма дар даст бувад бози назардӯхтаро.
Шуъла дар сӯхтан аз замзамае холӣ нест,
Мутриб аз хона бувад ошиқи дилсӯхтаро.
Хомсӯзони ҳавас лоиқи ин доғ наяндр,
Ҷуз ба ошиқ манамо он руҳи афрӯхтаро.
Чӣ қадар роҳ ба тақлид тавон паймудан,
Ришта кӯтоҳ бувад мурғи навомӯхтаро.
Барқ дар хирмани арбоби муҳаббат афтад,
Соиб аз дил чу барорад нафаси сӯхтаро.

* * *

На ранги гул, на барги лола аз чо мебарад моро,
Ба гулшан лаззати тарки тамошо мебарад моро.
Макун таклифи ҳамроҳӣ маро, эй сели по дар гил,
Ки даст аз чони худ шустан ба дарё мебарад моро.
Ду олам аз таманно шуд биёбонмарги нокомӣ,
Ҳамон, хоҳиш ба дунболи таманно мабарад моро.
Агарчи дар ду олам нест майдони чунуни мо,
Ҳамон бетокатӣ сахро ба сахро мебарад моро.
Каманди чабҳаи хуршед агар раҳмат нафармояд,
Кӣ чун шабнам аз ин пастӣ ба боло мебарад моро?
Ба тӯфон гавҳар аз гарди ятимӣ барнамеояд,
Чу гард аз чехраи дил мавчи саҳбо мебарад моро.
Чунон омодаи ишқем аз завқи сабукрӯҳӣ,
Ки ҳусни сурати девор аз чо мебарад моро.
Кӣ бовар мекунад бо ин тавоноӣ зи мо, Соиб,
Ки чашми нотавони ӯ ба яғмо мебарад моро.

* * *

Бар рӯ чу барги гул надавидаст хуни мо,
Чун доги лола ишқ макидаст хуни мо.
Эй тег, лаб мадузд, ки аз шавқи бўсаат
Чандин ҳичоб пӯст даридаст хуни мо.
Мушкил, ки сар зи хоки хиҷолат бароварад,
Ханҷар ба рӯи тег кашидаст хуни мо.
Дар хорзори нештар аидеша кай кунад,
Дар шоҳроҳи тег давидаст хуни мо.
Соиб, ҳазор лолаи сероб сар задаст,
Бар ҳар гили замин, ки чакидаст хуни мо.

* * *

Нестӣ тифл, ин қадар бар хок ғалтидан чаро?
Гил ба рӯи офтоби рӯҳ молидан чаро?
Қисми хокӣ чист, к-аз вай даст натвон барфишонд,
Гарди дасту пой худ чун гурба лесидан чаро?
Қадри шеъри тар чӣ медонанд ноқистинатон,
Оби ҳайвон бар замини шӯра пошидан чаро?
Умр чун боди баҳорӣ доманафшон меравад,
Дар миёни хору хас чун гул нахандидан чаро?
Баъди умре аз лаби лаъли ту нӯше хостааст,
Ин қадар аз Соиби густох ранҷидан чаро?

* * *

Нахли қадди ту ҳамоғӯши бало кард маро,
Ҳаваси зулфи ту ҳамдӯши сабо кард маро.
Хок дар дидаи микрози ҷудой бодо,
Ки аз он ҳошияи базм ҷудо кард маро.
Баъди умре, ки фалак бар сари инсоф омад,
Ҳамчу Юсуф ба лаби чоҳи бақо кард маро.
Чӣ аҷаб, гар чигари най нахарошад нафасам,
Банд аз банд фироқи ту ҷудо кард маро.
Доштам шиква зи Эрон, ба талофӣ гардун
Дар фаромӯшкадаи Ҳинд раҳо кард маро.

Гӯ, набошад шамъ бар хок ин ба хун оғуштаро,
 Нур меборад зи симо ин чароғи куштаро.
 Содалавҳони чунун аз бими маҳшар фориғанд,
 Бими расвой набошад номаи нанвиштаро.
 Нест дар дил хоксоронро тамошое, ки ҳаст,
 Осмон дар зери по афтодааст ин куштаро.
 Тору пуди олами имкон бувад мавчи сароб,
 Ҳамчу сӯзан чо ба чашми худ мадеҳ ин риштаро.
 Бар сари реғи равон бошад асоси зиндагӣ,
 Меканад мавчи сароб ин хонаи якхиштаро.
 Ноумедӣ аз ғами олам дили моро харид,
 Аз ғубор андеша набвад чашми бар ҳам бастаро.
 Ташна бармегашт аз сарчашмаи оби ҳаёт,
 Хизр агар медид он теғи ба хун оғуштаро.
 Чамъ кардан хешро дар айни пирӣ мушкил аст,
 Пеши раҳ натвон гирифтан лашкари барғаштаро.
 Нест чуз ашки надомат хӯшае дар остин
 Донаи дар раҳгузори корвоне киштаро.
 Суҳбати афсурдаро нодидан аз дидан беҳ аст,
 Шиква аз доман набошад шамъи мотамкуштаро.
 Ҳосили паҳлӯи чарби ин хасисон коҳиш аст,
 Мехӯрад гавҳар ба чашми танг охир риштаро.
 Нест бе хуни шафақ нони фалак чун офтоб
 Хок хӯр, Соиб, махӯр ин курси хуноғуштаро.

Зиҳӣ ниқоби чамолат бараҳнарӯиҳо,
 Хамӯшии ту забонбанди комчӯиҳо.
 Зи сарви қадди ту як чилва – оламошӯбӣ,
 Зи навбахори ту як барқ – тундхӯиҳо.
 Фитодааст чу тақвими кухнае бекор,
 Ба даври хусни ту маҷмӯаи накӯиҳо.
 Кӣ номи шуҳрати ёкут мебарад имрӯз,
 Ки хатм шуд ба ақиқи ту номчӯиҳо.
 Агарчи он мижаро хоби ноз сангин аст,
 Даме зи по нанишинад зи фитначӯиҳо.
 Бишӯй даст зи ислоҳи тан, ба чон пардоз,
 Ки дил сафед нагардад ба чомашӯиҳо.
 Агар таваққуи осоиш аз ҷаҳон дорӣ,
 Мадор даст зи набзи мизочгӯиҳо.
 Ба ханда зиндагии хешро макун кӯтоҳ,
 Ки субҳ гӯта ба хун зад зи хандарӯиҳо.
 Ҷуз ин ки дод сари хешро ба бод хубоб,
 Чӣ тарф баст, надонам, зи пучгӯиҳо.
 Чу фарди оина бо коинот якрӯ бош,
 Ки шуд сиёҳ рухи қоғаз аз дурӯиҳо.
 Чунон ки шир кунад хоби тифлро ширин,
 Фузуд ғафлати ман аз сафедмӯиҳо.
 Агар наку нашавӣ, Соиб, аз бадӣ биғзар,
 Ки ҳаст тарки бадӣҳо сари накӯиҳо.

* * *

Эй дар оташ аз гули рӯи ту наъли лолаҳо,
Моҳи рухсори туро аз ҳалқаи хат ҳолаҳо.
Ман, ки сад хуни чигарро доғ медорам ба тарҳ,
Мекунам дарюзаи доғ ин замон аз лолаҳо.
Нолаи сӯзон агар аз дил чунин ояд ба лаб,
Пардаи фонус гардад пардаи табхолаҳо.
Эй ки маҳви чашми хубон гаштай, эмин мабош,
К-ин балоҳои сияҳ дорад аҷаб дунболаҳо.
Корвони ашки моро оташе даркор нест,
Оташи ин корвон аст оташин парколаҳо.
Сухбати некон бувад иксири ноқистинатон,
Мешавад ёкут дар паймонаи гул жолаҳо.
Чамъ баргардад, парешон ғар равад тир аз камон,
Меравад якҷо ба дил файзи парешоннолаҳо.
Муҳри хомӯшӣ шавад гул бар даҳони булбулон,
Ҳар кучо Соиб кунад оғоз хунин нолаҳо.

* * *

Дар он зулфи сияҳ дилҳои хунин мешавад пайдо,
Дар ин сунбулситон оҳуи мушкин мешавад пайдо.
Ба доман мерасад чоки гиребон гулӯзоронро,
Ба ҳар гулшан, ки он дасти нигорин мешавад пайдо.
Ба ҳар сурат, ки бошад, ишқ дилро медиҳад таскин,
Ки баҳри Кӯҳкан аз санг Ширин мешавад пайдо.
Сияҳрӯзе надорад ишқи ӯ чун ман, ки Мачнунро
Зи чашми шер шамъ аз баҳри болин мешавад пайдо.
Ба навмедӣ мадеҳ аз дасти худ домони шабҳоро,
Ки аз хоки сияҳ гулҳои рангин мешавад пайдо.
Гарониҳои гафлат лозим афтодаст давлатро,
Ки дар ҷӯши баҳорон хоби сангин мешавад пайдо.
Сабукрӯҳона сар кун, гар сабукборӣ тамаъ дорӣ,
Ки дар дил кӯҳи ғам аз кӯҳи тамкин машавад пайдо.
Зи ҳарфи ишқ, Сойб, мераванд афсурдагон аз ҷо,
Агар дар мурдаҳо чунбиш зи талқин мешавад пайдо.

* * *

Месӯзад орзу дили пуризтиробро,
Бар сих мекашад раги хомӣ кабобро.
Мачнун каманди турраи Лайлӣ кунад хаёл
Бар рӯи дашт чилваи мавчи саробро.
Анбар ба рух фиканда ниқоб аз баҳори хеш,
То дидааст он хати чун мушки нобро.
Ишқ аст тарҷумони нафасҳои сӯхта,
Оташ кунад тараннуми мурги кабобро.
Ҳар мурдадил, ки сар ба гиребони хоб бурд,
Кофур сохт ёсумани моҳтобро.
Зуннори чашм аз раги хоб аст, зинҳор
Мижгонсифат ба чашм мадеҳ ҷой хобро.
Тан деҳ ба бахти шӯр, ки хобондааст чарх
Ҳар субҳ дар намак чигари офтобро.
Аз пухтагист, ошиқ агар гиря кам кунад,
Хуноба аст шоҳиди хомӣ кабобро.
Эй гул, ки мавчи хандаат аз сар гузаштааст,
Омода бош гиряи талхи гулобро.
Ман чун нафас кашам, ки фаромӯш мекунад
Бар оташи узори ту мӯ печутобро.
Соиб, чиҳо ба чашми тамошоиён кунад
Рӯе, ки сохт субҳи қиёмат ниқобро.

Аз харобӣ чун ниғаҳ дорам дили девонаро,
 Сел як меҳмони нохондаст ин вайронаро.
 Раҳм кун бар мо, сияҳбахтон, ки бо он саркашӣ
 Шамъ дар шабҳо ба даст орад дили парвонаро.
 Мушкил аст аз дарду доғи ишқ дил бардоштан,
 Варна медодам ба селоби фано ин хонаро.
 То нагардад об дил аз доғҳои оташин,
 Нест мумкин ёфтани он гавҳари якдонаро.
 Аз хасу хошок бигзар, гирди дилҳо сайр кун,
 То чу занбӯри асал пуршаҳд сози хонаро.
 Домани фурсат мадеҳ аз каф, ки даврони баҳор
 Нест чандоне, ки гул сар баркашад паймонаро.
 Дар саҳар зинҳор бе ашки пушаймонӣ мабош,
 Мекунад ин сарзамини пок гавҳар донаро.
 Ҳиммате, эй Каъба, дар кори мани шоиста кун,
 То магар шоиста гардам хидмати бутхонаро.
 Фориғ аз васвоси шайтон аст дилҳои сиёҳ,
 Нест шабҳои баҳор он равнақи афсонаро.
 Якҷиҳат шав дар тариқи ҳақ, ки натвонад гирифт
 Ҳар ду олам пеши пой ҳиммати мардонаро.
 Осмонҳо дар шикасти ман камарҳо бастаанд,
 Чун ниғаҳ дорам ман аз нӯҳ осие як донаро?
 Ҳусну ишқи покро шарму ҳаё даркор нест,
 Пеши мардум шамъ дар бар мекашад парвонаро.
 Зуд бошад, к-аз хиҷолат об гардад чун ҳубоб
 Ҳар кӣ аз дарё ҷудо кардаст, Соиб, хонаро.

Мешавад аз сардмехрӣ дӯстон аз ҳам чудо,
Баргҳоро мекунад боди хазон аз ҳам чудо.
Қатра шуд селобу восил шуд ба баҳр аз иҷтимоъ,
То ба кай бошанд ин беҳосилон аз ҳам чудо.
Гар ду бенисбат ба ҳам бошанд сад сол ошно,
Мекунад бенисбатӣ дар як замон аз ҳам чудо.
Дар ҳамӯшӣ ҳарфҳои мухталиф як нуктаанд,
Мекунад ин ҷамъро теги забон аз ҳам чудо.
Мепазирад чун гулоб аз кӯза ранги иттиҳод,
Гарчи бошад барг-барги гулситон аз ҳам чудо.
То туро аз дур дидам, рафт ақлу ҳуши ман,
Мешавад наздики манзил корвон аз ҳам чудо.
Пеши арбоби басират гуфтугӯи ишқу ақл
Ҳаст чун бедориву хоби гарон аз ҳам чудо.
Гарчӣ дар суҳбат қасамҳо бар сари ҳам мехӯранд,
Хуни ҳамро мехӯранд ин дӯстон аз ҳам чудо.
То чу занбӯри асал дар чашми ҳам ширин шаванд,
Беҳ, ки бошад хонаҳои дӯстон аз ҳам чудо.
Нест мумкин ошноёнро зи ҳам кардан чудо,
Мекунад бегонагонро осмон аз ҳам чудо.
Лафзу маъниро ба тег аз якдигар натвон бурид,
Кист, Соиб, то кунад ҷонону ҷон аз ҳам чудо.

Аз маломатгар наяндешад дили бемори мо,
 Шӯри маҳшар, хандаи кабк аст дар куҳсори мо.
 Эй Сулаймон, ин қадар истодагӣ даркор нест,
 Мекушояд нохуни мӯре гиреҳ аз кори мо.
 Ку майи талхе, ки то бӯяш ниҳад по дар рикоб,
 Чун кафи дарё парешонтар шавад дастори мо.
 Аз қумоши дил чӣ мепурсӣ, назар букшо, бубин,
 Моҳи Канъон як харидор аст дар бозори мо.
 Чабҳа мехорад ба нохун шери хоболударо,
 Он ки ковиш мекунад бо синаи афғори мо.
 Аз насими навбаҳорон мағзҳо ошуфта шуд,
 Гул накард ошуфтагӣ аз гӯшаи дастори мо.
 Шеваи мо саҳтҷонон нест изҳори малол,
 Лолаҳо бедог мерӯянд аз гулзори мо.
 Мо ба хуни худ даҳони теша ширин мекунем,
 Талх наншинад абас маъшуқи ширинкори мо.
 Хуни моро пирӣ аз гардуни сангиндил харид,
 Қомати хамгашта шуд ангуштари зинҳори мо.
 Гунчаҳои сарбамухри гулситони розро
 Номаи вокарда донад дидаи бедори мо.
 Гарчи аз хокем, дар чунбиш гаронҷон нестем,
 Барги коҳе мешавад болу пари девори мо.
 Ҳеҷ раҳ, Соиб, ба Ҳақ наздиктар аз дард нест,
 Аз табибон мекашад парҳез аз он бемори мо.

* * *

Охи оламсӯзро дар сина дуздидан чаро?
Барқро перохани фонус пӯшидан чаро?
Дар миёни рафтаву оянда дорӣ як нафас,
Ин қадар ҳангома бар як дам фуру чидан чаро?
Чомае, к-аз тан наруяд, ризқи микрози қабост,
Бар либоси орият чун хор хусбидан чаро?
Оби ҳайвон дар ақиқи сабр пинҳон кардаанд,
Инчунин оби гуворое нанӯшидан чаро?
Кӯрро аз раҳбари бино буридан гофилист,
Бесабаб аз айббини хеш ранҷидан чаро?
Сангро бар медиҳад шавқи азизони ватан,
Эй кам аз санғи нишон, аз чо наҷунбидан чаро?
Дар чунин вақте, ки хони файз густурдаст субҳ,
Чун гаронҷонон зи ҷои худ наҷунбидан чаро?
Аз ҳубобу мавҷ дарё медиҳад тоҷу камар,
Бар сари ин хирқаи садпора ларзидан чаро?
Дасти афсӯсест ҳар барге, ки мерӯяд зи шох,
Дар чунин мотамсарое ҳарза хандидан чаро?
3-ин гулистон оқибат чун бод мебояд гузашт,
Бар дарахте ҳар замон чун ток печидан чаро?
Дархури талхист, Соиб, ҳар даворо хосият,
Аз сари рағбат ҳадиси талх нашидан чаро?

* * *

Мадор аз манзилороён тамаъ меъмории дилҳо,
Ки вусъат рафт аз дасту дили мардум ба манзилҳо.
Намебуд ин қадар хоби ғурури дилбарон сангин,
Агар медошт овозе шикасти шишаи дилҳо.
Дили бедор мебояд дар ин водӣ, таваҷҷуҳ кун,
Ки ман бо пой хоболуда кардам қатъи манзилҳо.
Ба Лайло муттаҳам доранд Мачнунро, аз ин ғофил,
Ки дорад гуфтугӯи мардуми девона маҳфилҳо.
Ҳазорон уқда чун ангур дар дил доштам, Соиб,
Ба як паймонаи май кард соқӣ ҳалли мушкилҳо.

* * *

Вақт аст чӯши бода занад лолазорҳо,
Майгун шавад зи лола лаби чӯйборҳо.
Гардад гули пиёда зи нашъунамо савор
В-аз чӯши гул пиёда намояд саворҳо.
Бар авҷ тӯтие, ки ҳаво гирад аз замин,
Болад ба худ зи нашву намо сабзорҳо.
Ҳаргиз гумон набуд, ки бо ин фусурдагӣ
Орад ба чӯш деги маро ин шарорҳо.
Эй вой, бар назорагиён, гар дар ин чаман
Мебуд рангбасти гули эътиборҳо.
Дар лукма мӯйро натавон дид тирашаб,
Дар фақр хушгубор бувад ногуборҳо.
Соиб қадам шумурда ниҳад бар бисоти гул,
Дар пой раҳраве, ки шикастаст хорҳо.

* * *

Шукуфа шӯр фикандаст дар гулистонҳо,
Шудааст хони замин гум дар ин намакдонҳо.
Зи пардапӯшии барги шукуфа гардида-ст
Мисоли Лайлии чодаргирифта бӯстонҳо.
Замин шуда-ст зи барги шукуфа симинтан,
Кушудааст бағал боғ аз хиёбонҳо.
Чу очизи гираҳи дил шудӣ, ба боғ хиром,
Ки тез кард баҳор аз шукуфа дандонҳо.
Шаби дароз сабӯҳӣ кунанд майхорон,
Ки гашт машриқи субҳ аз шукуфа бӯстонҳо.
Чи гуна дил набарӣ аз суханварон, Соиб,
Ки ҳаст дар найи килки ту шаккаристонҳо.

* * *

Манех бар дили зор бори чаҳонро,
Сабук соз бар шохи гул ошёнро.
Фалакро матарсон ба оҳи дурӯге,
Ки аз тири кач нест парво нишонро.
Ба занҷир девона наншинад аз по,
Чӣ парвои мавҷ аст оби равонро.
Нафас оташин кун ба тасхири ғардун,
Ки оташ кунад нарм пушти камонро.
Ҳамин аст пайғоми гулҳои раъно,
Ки ҳамкоса кун навбаҳору хазонро.
Зи гавҳар диҳад луқмаат абри найсон,
Агар чун садаф пок сози даҳонро.
Чу шуд заҳр одат, музират набахшад,
Ба марғ ошно кун ба тадриҷ ҷонро.
Ба гайр аз зиён нест дар худфурӯшӣ,
Агар суд хоҳӣ, бубанд ин дуконро.
Бувад ғайбати халқ мурдорхорӣ,
Бипардоз аз ин луқма кому забонро.
Зи меъроҷи мансаб мачӯ пойдорӣ,
Ки бар ях бувад пой ин нардбонро.

* * *

Хат талх сохт он даҳани ҳамчу қандро,
Ин мӯр бурд чошни нӯшхандро.
Резад зи дидааш гуҳари суфта бар замин,
Ҳар кас, ки дид он мижаҳои баландро.
Хунҳои хуфта дидаи бедори фитна аст,
Чавлон мадеҳ ба хоки шаҳидон самандро.
Хоҳад ба нолае дили моро навохтан
Он кас, ки сохт мутриби оташ сипандро.
Коми муҳитро накунад талх оби шӯр,
Таъсир нест дар дили ушшоқ пандро.
Дорад замини сӯхта хатти мусалламӣ,
Парвои доғ нест дили дардмандро.
Дарё бағал кушода ба соҳил ниҳод рӯй,
Дигар кадом сел гусастаст бандро.
Золим ба зулми хеш гирифтор мешавад,
Аз печутоб нест раҳой камандро.
Осуда аст нафси салим аз газанди даҳр,
Бим аз саги шубон набувад гӯсфандро.
Мардон зи роҳи дард ба дармон расидаанд,
Соиб, азиз дор дили дардмандро.

* * *

Аз камар берун наёяд тешаи Фарҳоди мо,
Кӯхро бардошт аз чо нолаву фарёди мо.
Ҷунбиши гаҳвора хоби тифлро созад гарон,
Аз тазалзул беш маҳкам мешавад бунёди мо.
Нақши Ширинро ба хуни дил мусаввар сохтам,
Бесутун кони Бадахшон аст аз Фарҳоди мо.
Нест ҷурми дӯстон, гар ёди мо камтар кунанд,
Ваҳшат аз мо дургардон беш дорад ёди мо.
Дасту пой сайд мепечад ба ҳам аз диданаш,
Аз каманду доғ мустағнӣ бувад сайёди мо.
Гарчи вайронем, аммо дилнишин афтодаем,
Сел натвонад гузаштан аз харобободи мо.
То ба рӯи саҳти мо, Соиб, сару кораш фитод,
Тавба кард аз сахтрӯй силии устоди мо.

* * *

Тоқат кучост рӯи арақнокдидаро,
Ором нест киштии тӯфонрасидаро.
Доим зи хӯи худ кашад озор бадгуҳар,
Хун аст шир кӯдаки пистонгазидаро.
Моро мабар ба боғ, ки аз сайри лолазор
Як доғ сад ҳазор шавад доғдидаро.
Бо қадди ҳам зи умр иқомат тамаъ мадор,
Дар оташ аст наъл камони кашидаро.
Чун саггазидае, ки наёрад ба об дид,
Оина мегазад мани одамгазидаро.
Аз суҳбати хасис ҳазар кун, ки мешавад
Як барги коҳ монеи парвоз дидаро.
Шабнам зи боғбон накашад миннати висол,
Маъшуқ дар канор бувад покдидаро.
Бисёр захм ҳаст, ки хок аст марҳамаш,
Натвон ба ришта дӯхт даҳони даридаро.
Шӯхе, ки дорад аз дили сангин ба кӯҳ пушт,
Медид кош Соиби дар хун тапидаро.

* * *

Чилваи барқ аст дар майхона хушёрӣ маро,
Аз пайи таъбири болин аст бедорӣ маро.
Чун фалохун, к-аз висоли санғ дастафшон шавад,
Медиҳад ратли ғарон аз ғам сабуксорӣ маро.
Марди бебаргу наворо корвон даркор нест,
Мекунад чун тег урёнӣ сипардорӣ маро.
Нисбати ман бо гунаҳ оинаву хокистар аст,
Рӯсафедиҳост ҳосил аз сияҳкорӣ маро.
То наёбам дар сухан майдон, намеоям ба ҳарф,
Ҳамчу тӯтӣ лавҳи таълим аст ҳамворӣ маро,
Нест чун реги равонам дар сафар вомондагӣ,
Роҳати манзил бувад аз нармрафторӣ маро.
Баски месӯзад дилаш аз беқарориҳои ман,
Шамъи болин мешавад ангушти зинҳорӣ маро.
Нест, Соиб, чоҳу зиндон бар дили ман ногувор,
Ҳамчу Юсуф мефизояд иззату хорӣ маро.

* * *

Дар синаи ҳаҷр аст гиреҳ қофилаи мо,
Хобидатар аз роҳ бувад роҳилаи мо.
Дар домани саҳрои маломат натавон ёфт
Хоре, ки начидааст гул аз обилаи мо.
Мо аз ту чудоем ба сурат, на ба маънӣ,
Чун фосилаи байт бувад фосилаи мо.
Девона ба ҳамвориҳои мо нест дар ин дашт,
Чун ҷавҳари тег аст ҳамаш силсилаи мо.
Ҷо дорад, агар з-ин ғазали тоза нависанд,
Соиб, ба лаби ёр азизон силаи мо.

* * *

Аз хасисон чора набвад мардуми бугзидаро,
Мешавад гоҳе ба барги коҳ ҳоҷат дидаро.
Нек беш аз бад ҳичоби роҳи биноён шавад,
Заҳмати гул бештар аз хор бошад дидаро.
Қадри саҳрои адамро рафтагон донанд чист
Тӯтиёи чашм бошад хок тӯфондидаро.
Нест дар табъи гаронҷонон насихатро асар,
Шӯри машҳар барнаангезад раҳи хобидаро.
Чашми хоболударо дар хилвати дил бор нест,
Ҳошалилах, Каъба пӯшад чомаи пӯшидаро.
Аз алоиқ фориғанд озодмардон ҳамчу сарв,
Хор натвонад гирифтани домани барчидаро.
Нест осон маънии печида, Соиб, ёфтан,
Раҳнамо аз печутоб аст ин раҳи печидаро.

* * *

Шӯри ишқе ку, ки расвои чаҳон созад маро,
Бениёз аз ному фориғ аз нишон созад маро.
Мегурезам аз паноҳи беҳудӣ аз халқ, чанд
Худфурӯшӣ бандаи ин корвон созад маро?
Водии паймударо аз сар гирифтани мушкил аст,
Чун Зулайхо ишқ метарсам чавон созад маро.
Чилваи дасту ғиребони гули ин бўстон
Сахт метарсам, хичил аз боғбон созад маро.
Соиб, аз рози даҳони ӯ наёрам сар бурун,
Фикр агар борик чун мӯи миён созад маро.

Аз сару сомон чӣ мепурсӣ мани девонаро,
Чӯши май бардошт аз чо сақфи ин майхонаро,
Ҳар кӣ омад пеши он кони малоҳат сар гузошт,
Аз замини шӯр беруншуд набошад донаро.
Машқ созад ҳусни оламгирро дар хун далер,
Зулфиқори шамъ бошад болу пар парвонаро.
Ганҷро з-ин пеш дар ин вайрона мекардам ниҳон,
Ин замон дар ганҷ пинҳон кардаам вайронаро.
Бештар гардид савдои ман аз тадбири ақл,
Тахтаи машқи чунун шуд чӯби гул девонаро.
Майли дил бо тоқи абрӯи бутон имрӯз нест,
Қаҷ бино карданд з-аввал қиблаи ин хонаро.
Дар тарозуи қиёмат нест, Соиб, санг кам,
Ишқ дар як палла дорад Қаъбаву бутхонаро.

Май зердасти худ накунад хушмандро,
Парвои сел нест замини баландро.
З-он зулфи пуршикан машав эмин, ки мешавад
Аз чин дароз дасти тааддӣ камандро.
Эмин зи фитнаи лаби хомӯши мо машав,
К-ин сели тунд мегусилад зуд бандро.
Чун нафс шуд салим, ниғаҳбони дил шавад,
Бим аз сағи шӯбон набувад гӯсфандро.
Пайкон даҳони хандаи сӯфорро набаст,
Фикри дили ғамин набувад ҳарзахандро
Мардон зи роҳи дард ба дармон расидаанд,
Соиб, азиз дор дили дардмандро.

* * *

Ҳар кӣ давлат ёфт, шуст аз лавҳи хотир номи мо,
Авчи давлат тоқи нисён аст дар айёми мо.
Мехӯрад чун хуни дил ҳар кас ба қадри дастгоҳ,
Бош кӯчактар зи ҷоми дигарон, гӯ, ҷомӣ мо.
Бар бало андохт ҷамъият дили озурдаро,
Фулси мо чун моҳиён ғардид охир доми мо.
Дар назар во кардане тай шуд бисоти зиндагӣ,
Чун шарар дар нуқтаи оғоз буд анҷоми мо.
Бар дили озодаи мо боғи имкон танг буд,
Чашми танги қумриён чун сарв дар андоми мо.
Тифли бозикӯш ором аз муаллим мебарад,
Талх дорад зиндагӣ бар мо дили худкоми мо.
Пушти мо дар хоксорӣ, рӯи мо дар бекасӣ,
Ҳаст бар се пораи дилҳо мадори номи мо.
Нест, Соиб, ҷоми айши мо чу гул по дар рикоб,
То фалак гардон бувад, дар давр бошад ҷоми мо.

* * *

Булбул намешавад ба қафас аз чаман ҷудо,
Фонус шамъро накунад з-анҷуман ҷудо.
Хуш дор, к-аз хароши дили санги хора шуд
Охир ба теги кӯҳ сари Кӯҳкан ҷудо.
Аз дурбоши синаи гарм истодааст
Фонусвор аз тани ман пираҳан ҷудо.
Чун хома дар муҳаббати ту баски якдиланд,
Аз ҳам намекунад ду лабамро сухан ҷудо.
Соиб, зи ман мапурс хузури ватан, ки кард
Андешаи ғариб маро аз ватан ҷудо.

Дармондаи ин ҷисми низор аст дили мо,
 Дар санг ниҳон ҳамчу шарор аст дили мо.
 Дорад ба ғами ишқ назар аз ғами олам,
 Охуст, вале шершикор аст дили мо.
 Чун ғунча маҳол аст, ки аз пӯст барояд,
 Чандон ки дар ин сабзҳисор аст дили мо.
 Чун донаи бемағз зи бебаргунавой
 Шармандаи иқболи баҳор аст дили мо.
 Ҳарчанд ки печида ба май хуни раги талх
 Дар кашмакаши ранҷи хумор аст дили мо.
 То бохабар аз ҳастии хеш аст, пиёдаст,
 Аз худ чу бурун рафт, савор аст дили мо.
 Ҳар доғи ҷигарсӯз сияҳхонаи Лайлост,
 То волаи он лолаузор аст дили мо.
 Аз чашмаи ҳайвон ҷигари сӯхта дорад,
 Ҳамтолеи холи лаби ёр аст дили мо.
 Ҳарчанд баҳои гуҳар аз гарди ятим аст,
 Беқимат аз ин мушти ғубор аст дили мо.
 То қатраи худро накунад гавҳари шаҳвор,
 Саргаштатар аз абри баҳор аст дили мо.
 Ҳарчанд зи парғор фитад гардиши гардун,
 Чун нуқтаи марказ ба қарор аст дили мо.
 З-он ҷилваи мастона, к-аз он сарви равон дид,
 Чун гул ҳама оғӯшу канор аст дили мо.
 То даст ба ин пайкари хокӣ нафишондаст
 Мотамзада чун шамъи мазор аст дили мо.
 Ҳарчанд дар ин боғ чу гул покдаҳонем,
 Аз захми забон бӯсаи хор аст дили мо.
 З-ин нағмасароён, ки дар ин боғи баҳоранд,
 Соиб, зи навои ту фигур аст дили мо.

* * *

Соқӣ, аз ратли гарон санги сабукдил кун маро,
Ҳалқаи беруни ин дунёи ботил кун маро.
Водии саргаштагӣ аз ман нафас нагзоштаст,
Пои хоболудаи домони манзил кун маро.
Рафтааст аз кор чун зулфи ту дастам умрҳост,
Гаҳ ба дӯшу гоҳ бар гардан ҳамоил кун маро.
Аз барои имтиҳон чанде маро девона кун,
Гар беҳ аз Мачнун набошам, боз оқил кун маро.
Бандаро густох месозад ҳузури доимӣ,
Марҳамат кун, гоҳ-гоҳ аз хеш гофил кун маро.
Дурбоши ман бувад бас беқарорӣ чун сипанд,
Гар гарончонӣ кунам, берун зи маҳфил кун маро.
Қои ман холист дар ваҳшатсарои обу гил,
Баъд аз ин, Соиб, суроғ аз гӯшаи дил кун маро.

* * *

На аз гул мекушояд дил, на аз гулзор ошикро,
Ки боги дилкушое нест ғайр аз ёр ошикро.
Ба бӯи гул зи хоби бехудӣ бедор шуд булбул,
Зихӣ хичлат, ки маъшуқаш кунад бедор ошикро.
Дами шамшери барқ аз ҳар гиёҳе барнамегардад,
Зи ҷавлон нест монеъ водии пурхор ошикро.
Зи хат рӯзе, ки шуд хуни ақиқаш мушк, донистам,
Ки хоҳад сӯхт дар дил орзу бисёр ошикро.
Сафи мижгон нагардад пардадори чашмфармое,
Қиёмат кай зи шуғли худ канад бадкор ошикро.
Ба ҳар бепардае изҳор натвон кард рози худ,
Дили шабҳо бувад ганҷинаи асрор ошикро.
Фиреби холи ғандумгуни ӯ хӯрдам, надонистам,
Ки хоҳад сохтан ин нуқта бепаргор ошикро.
Ба айби бевафой ҳамчу гул машҳур мегардад,
Агар аз сӯхтан аз по барояд хор ошикро.
Зи шавқи санги тифлон чун фалохун нест оромаш,
Агарчӣ ҳаст чун дил шишае дар бор ошикро.
Гаронсангӣ фалохунро пари парвоз мегардад,
Надорад лангари кӯҳи ғами рафтор ошикро.
Майи лаълаш агар дар санг рӯ пинҳон кунад, Соиб,
Бас аст аз ҳар ду олам нашъаи дидор ошикро.

* * *

Гар қобили малол наям, шод кун маро,
Вайрон агар намекунӣ, обод кун маро.
З-афтадагӣ мабод шавам бори хотират,
То ҳаст пои рафтани, озод кун маро.
Ҳайф аст гарчи кизб равад бар забони ту,
Аз ваъдаи дурӯғ диле шод кун маро.
Шояд ба гарди қофилаи беҳудон расам,
Эй пири дайр, ҳиммати имдод кун маро!
Гаштаст хуни мурда ҷаҳонро рамидагӣ,
Девонаи қаламрави эҷод кун маро!
Дорад ба фикри Соиби ман гӯш оламе,
Як раҳ ту низ гӯш ба фарёд кун маро.

* * *

Саҳл машмар ҳиммати пирони ботадбирро,
К-аз камоли болу пар парвоз бошад тирро.
Душмани хунхорро кӯтаҳ ба эҳсон соз даст,
Ҳеҷ занҷире беҳ аз серӣ набошад шерро.
Ақл комил мешавад аз гарму сарди рӯзгор,
Обу оташ мекунад соҳиббуриш шамшерро.
Барнамегардад бароти қисмати ҳақ, хун махӯр,
Нест мумкин боз гардидан ба пистон ширро.
Бодпаймоист очизнолӣ аз оҳандилон,
Нест дар дилҳо сироят нолаи занҷирро.
Решаи нахли куҳансол аз ҷавон афзунтар аст,
Бештар дилбастагӣ бошад ба дунё пирро.
Ақли дурандеш бар мо роҳи рӯзӣ бастааст
Варна ҳар ангушт пистонест тифли ширро.
Ҷӯи шир аз қудрати Фарҳод мебахшад хабар,
Метавон дар захм дидан ҷавҳари шамшерро.
Дар ҳарам ҳар кас гуноҳе кард, ҳаддаш мезананд,
Нагзаронад ишқ аз ҳамсуҳбатон тақсирро.
Мерасад озори бадгавҳар ба наздикон фузун,
Заҳми аввал аз наёми худ бувад шамшерро.
Кишвари девонагӣ имрӯз маъмур аз ман аст,
Ман ба по дорам бинои хонаи занҷирро.
Нест мумкин, Соиб, аз дил уқдаи гам во шавад,
Нохуне то ҳаст дар каф панҷаи тадбирро.

* * *

Дилро зи қайди ҷисм раҳо мекунем мо,
Ин донаро зи коҳ ҷудо мекунем мо.
Умри дубора дар гиреҳи рӯзгор нест,
Ҷонро зи зулфи ёр ҷудо мекунем мо.
Оҳ, инчунин агар шиканад остини саъй,
Пироҳани ситеза қабо мекунем мо.
Афтад ғизоли давлат агар дар каманди мо,
Аз ҳиммати баланд раҳо мекунем мо.
Май мекашему хандаи мастона мезанем,
Бо ин дурӯза умр чиҳо мекунем мо.

* * *

Фонус ҳичоб аст чароғи саҳариро,
Доман ба миён барзада бояд сафариро.
Дарёб, агар аҳли дилӣ, пештар аз субҳ,
Чун ғунҷаи нашкуфта насими саҳариро.
Саҳтӣ расад аз чарх ба нозуксуханон беш,
Бо санг сару кор бувад шишагариро.
Шуд тарси ман аз номаи аъмол фузунтар,
Торикии шаб беш кунад бечигариро.
То соҳиби фарзанд нагардӣ, натавон ёфт,
Дар олами эҷод ҳуқуқи падариро.
Соиб, ба ҷуз ошуфтагии дил самаре нест,
Дар доираи чарх парешонназариро.

* * *

Ба соғар эҳтиёче нест ҳусни ниммасташро,
Ки мечӯшад май аз паймона чашми майпарасташро,
Ба чандин даст натвонист мижғонаш ниғаҳ дорад
Зи афтодан ба ҳар ҷониб нигоҳи ниммасташро.
Ба сайди моҳиён гар зулфи қачқаш сар фуруд орад,
Рабояндр аз даҳони якдигар чун туъма шасташро.
Шавад мустағнӣ аз дарё зи обу донаи гавҳар,
Гузорад чун садаф бар рӯй ҳам ҳар кас, ки дасташро.
Зи дарди ман дар ин олам касе, Соиб, хабар дорад,
Ки холӣ оварад берун зи коми баҳр шасташро.

* * *

Ноумедӣ бар диҳад ашке, ки меборем мо,
Ризқи Қорун мешавад тухме, ки мекорем мо.
Дар кафи ишқем очиз варна аз майдони разм
Шермардонро ба майдон ҷабҳа мехорем мо.
Пеши хирман даст кай чун хӯшачин дорем мо,
Тангдастиро ниҳон дар остин дорем мо.
Соҳиби номанд аз мо оламу мо тирарӯз,
Толеи баргашта чун нақши нигин дорем мо.
Дар шикори шӯхчашмон дасту по гум мекунем
Варна сад оху ба доми хеш меорем мо.
Гавҳари шаҳвори мардон лаб ба ҷо во кардан аст,
Ин насиҳатро ба хотир аз садаф дорем мо.
Нест, Соиб, қисмати кӯтоҳбинони ҳавас,
Он чи аз чашми сиёҳаш дар назар дорем мо.

* * *

Нест аз рӯи замин серӣ дили худкомро,
Ҳирс мегардад зиёд аз хок чашми домро.
Дил ба кӯшиш орзуро пухта натвонист кард,
Дар бағал натвон расондан меваҳои хомро.
Ҷисм ранги чон ғирифт аз беқарорихои дил,
Мебарад чун соя бо худ сайди ваҳшӣ домро.
Доғ дорад майкашонро ташначашмиҳои ман,
Мекунам холӣ зи май дар дасти соқӣ чомро.
Бӯсаро дар нома мепечад барои дигарон,
Он, ки медорад дареғ аз ошиқон пайғомро.
Ҳар киро аз дурду софи май назар бар нашъаест,
Бодаи як чом донад бӯсаю дашномро.
Нест, Соиб, шанбаву одина дар кӯи муғон,
Мекунад якранг машраб сар ба сар айёмро.

* * *

То ба кай дар таҳи занғор бувад ханҷари мо,
Чанд бошад чу зиреҳ зери қабо ҷавҳари мо.
Лола бар домани саҳрои қиёмат чӣ кунад,
Фориғ аз доғ бувад синаи ғампарвари мо.
Алами лашкари мо аз сари чон хоستان аст,
Заҳраи кист, ки ғардад тарафи лашкари мо.
Нест имрӯз ба ҷамъияти мо сӯхтае,
Боли парвона бувад як варақ аз дафтари мо.
Гиря бар ҳоли касон бештар аз худ дорем,
Бар муроди дигарон сайр кунад ахтари мо.
Душман аз суҳбати мо комраво мехезад,
Нест чун шамъ дар ин анҷуман аз мо сари мо.
Орзу дар дили ғамдидаи мо оҳ шавад,
Раги хомӣ барад аз уд бурун мичмари мо.
Гиряи шодии мо талх нагардад, Соиб,
Осмон шишаи худ гар шиканад бар сари мо.

* * *

Такаллуф нест дар гуфтор ринди лоуболиро,
Чунонат дӯст медорам, ки ошиқ шеъри холиро.
Хуморолудаи Юсуф ба пирохан намесозад,
Зи пеши чашми ман бардор ин минои холиро.
Тавон айёми тифлӣ чанд рӯзе доди ишрат дод,
Намедонанд тифлон, ҳайф, қадри хурдсолиро.
Назокат он қадар дорад, ки дар вақти хиромидан
Тавон аз пушти пояш дид нақши рӯи қолиро.
Гул аз хори сари девор мечинад нигоҳи ман,
Баҳори хеш медонам хазони хушксолиро.
Маҳи нав менамояд гӯшаи абрӯ, ту ҳам, соқӣ,
Чу гардун бар сари чанг ор он чоми ҳилолиро.
Зи фикри печутоби он камар берун намеоям,
Ки ҳичрон нест дар пай васли маъшуқи хаёлиро.
Агар оинарӯе дар назар медоштам, Соиб,
Ба тӯтӣ мечашондам шеваи ширинмақолиро.

* * *

Зи хирман сулҳ кун бо донае аз дурбиниҳо,
Ки месозад забони барқ кӯтах хӯшачиниҳо.
Талоши садр камтар кун, ки дар баҳри гаронлангар,
Сабук дорад кафи бемагзро болонишиниҳо.
Сарафрозӣ чу шамъ онро расад дар ҳалқаи тоат,
Ки меҳробаш нахоҳад шамъ аз равшанчабиниҳо.
Ба ман боист ёр аз дигарон наздиктар бошад,
Агар наздик мегардид ёр аз дурбиниҳо.
Миёни нуру зулмат илтиёме нест ҳайронам,
Ки чун пайваст қони осмонӣ бо заминиҳо.
Зи гарди хат, гирифтам, бесафо шуд зоҳири он лаб,
Кучо рафт он табассумҳову он ҳарфофариниҳо.
Ба завқи бода дар чоми сафолин рехтам, Соиб,
Ки аз тоқи дили фағфури Чин афтод чиниҳо.

* * *

Маркази хок аст гардун осмони ишқро,
Ломакон як пилла бошад остони ишқро.
Рӯзу шаб зоҳир ба доғи куҳнаву нав мешавад,
Нест моҳу офтобе осмони ишқро.
То чӣ ояд равшан аст аз дасти ин як қабза хок,
Чарх натвонист зеҳ кардан камони ишқро.
Осмонро раъшаи ҳайбат ба хок андохтаст,
Кист то бар сар кашад ратли гарони ишқро?
Пеш аз ин ин чо намакро қимати алмос буд,
Шӯри ман кони малоҳат кард хони ишқро.
Шукрулиллаҳ, Соиб аз иқболи ҳиммат, оқибат
Меҳрубони хеш созад меҳрубони ишқро.

* * *

Дилфиребӣ чун ба чавлон оварад он мохро,
Мард мебояд ниғаҳ дорад инони рохро.
Ғофилонро гӯш бар овози табли реҳлат аст,
Ҳар тапидан қосиде бошад дили огохро.
Худнамой парда бармедорад аз болои чаҳл,
Нест айбе дар нишастан чомаи кӯтохро.
Ишқ мустағнист аз тадбири ақли ҳилагар,
Шер кай созад асои худ думи рӯбохро?
Чун шавад душман мулоим, эҳтиёт аз каф мадеҳ,
Макрхо дар парда бошад оби зери кохро.
Бар тиҳиоғӯшии худ гиря, Соиб, мекунам,
Чун бубинам ҳола дар оғӯш гирад мохро.

Мо набзшиноси раги чонем чаҳонро,
 Оинаи асрори ниҳонем чаҳонро.
 Пӯшидаву пайдост зи мо рози ду олам,
 Ҳам оина, ҳам оинадонем чаҳонро.
 Ҳангоми хамӯшӣ гиреҳи гавҳари асрор,
 Дар вақти сухан теғи забонем чаҳонро.
 Аз синаи пурдоғ – баҳори ҷигари хок,
 Аз чехраи беранг хазонем чаҳонро.
 Тоза-ст ҷигарҳо зи шароби куҳани мо,
 Пирем, вале баҳти ҷавонем чаҳонро.
 Дар сухбати мо қатра шавад гавҳари шаҳвор,
 Аз дил садафи покдаҳонем чаҳонро.
 Доранд ба девонаи мо чашм гизолон,
 Сарҳалқай соҳибназаронем чаҳонро.
 Аз ростии табъ – асои фалаки пир,
 Аз қомати хамгашта камонем чаҳонро.
 Беҳушии мо барги нишоти дигарон аст,
 Аз хоби гарон ратли гаронем чаҳонро.
 Гӯше нахарошад зи садои ҷараси мо,
 Мо қофилаи реғи равонем чаҳонро.
 Аз оинаи мост ниҳон рози ду олам,
 Ҳарчанд зи ҳайратзадагонем чаҳонро.
 Дар зоҳир агар дидаи мо пардаи хоб аст,
 Мо аз дили бедор шубонем чаҳонро
 Соиб, хабаре нест, ки дар маҳфили мо нест,
 Ҳарчанд ки аз беҳабаронем чаҳонро.

* * *

Агар гафлат ниҳон дар санги хоро мекунад моро,
Љавонмард аст дарди ишқ, пайдо мекунад моро.
Надорад сарфае оинаи моро ҷило додан,
Шавад расвои олам ҳар кӣ расво мекунад моро.
Агар равшангари ҳайрат ба ҳоли мо напардозад,
Кӣ дигар сода аз нақши таманно мекунад моро?
Зи чашми бад Худо он чашми майгунро ниғаҳ дорад,
Ки дар ҳар гардише масти тамошо мекунад моро.
Ҳамин ишқе, ки рӯзи мо аз ӯ шаб шуд, агар хоҳад,
Ба доғе офтоби оламоро мекунад моро.
Агар чун шона аз ҳар ҷоки дил роҳе кунад пайдо,
Ҳамон зулфи сабукдасташ зи сар во мекунад моро.
Чунин маълум шуд аз гӯшмоли осмон, Соиб,
Ки баҳри маҳфили дигар муҳайё мекунад моро.

* * *

Танпарастӣ зердасти хок месозад маро,
Бехудӣ тоҷи сари афлок месозад маро.
Дар гиреҳ доим нахоҳад монд корам чун садаф,
Шӯхии гавҳар гиребон чок месозад маро.
Гар напардозам ба худ чун сел ҷои таън нест,
Гарди раҳ аз чехри дарё пок месозад маро.
Муддате шуд бор бар дил бурдаам з-ин осие,
Гардиши афлок кай ғамнок месозад маро?
Ашки ток аз майпарастӣ узрхоҳӣ ман бас аст,
Ин рағи абр аз гуноҳон пок месозад маро.
Соиб, аз афсурдагӣ хун дар рағи ман мурдааст,
Ковиши мижғони он бебок месозад маро.

* * *

Гирифтагии дил аз чашми равшан аст маро,
Гиреҳ зи ришта зи пайванди сӯзан аст маро.
Ғараз зи сайри чаман шӯри андалебон аст,
Вагарна синаи пурдоғ гулшан аст маро.
Миёни фохтагон сарбаланд аз он шудаам,
Ки дасти сарви чаман тавқи гардан аст маро.
Касе, ки айби маро мекунад ниҳон аз ман,
Агарчи чашми азиз аст, душман аст маро.
Аз он ба ҳифзи назар ҳамчу боз машғулам,
Ки дасти соиди шоҳон нишеман аст маро.
Ғизолае, ки маро кардааст сахроӣ,
Каманди гарданаш аз худгусастан аст маро.
Зи чоки синаи гул аз гирифтагӣ, Соиб,
Назар ба раҳнаи девор гулшан аст маро.

* * *

Тарчеҳ медиҳад ба падар устодро,
Ҳар кас шинохтаст баёзу саводро.
Бо неку бад чу ширу шакар чӯш мезанад
Дарёфт ҳар кӣ чошни иттиҳодро.
Дар зери осмон набувад субҳи бешафак,
Хун дар пиёла аст забони кушодро.
Заҳми забон чӣ кор ба саргаштагон кунад,
Парвои хору хас набувад гирдбодро.
Талхикашони ишқ нагиранд қоми заҳр
Дар маҳфиле, ки роҳ бувад нӯшбодро.
Аз абр бениёз бувад теғи обдор,
Ҳоҷат ба бода нест равонҳои шодро.
Заҳр аст шаккаре, ки мукаррар намешавад,
Бадхӯ макун ба васл дили номуродро.
Зинҳор дар дурустии хат саъй кун, ки ҳаст
Хатти шикаста хоби парешон саводро.
Соиб, уммед ҳаст, ки он хатти анбарин
Равшан кунад саводи мани бесаводро.

* * *

Бегонагӣ шудааст зи олам муроди мо,
Ёдаш ба хайр, ҳар кӣ наяфтад ба ёди мо.
Чун субҳ чайбу домани олам пур аз гул аст
Аз боғи дилкушои чабини кушоди мо.
Кайфияташ зи бодаи лаъл аст бештар
Хуне, ки мехӯранд ҳарифон ба ёди мо.
Бо номуродӣ аз ҳама кас захм мехӯрем,
Эй, вой, гар сипеҳр равад бар муроди мо.
Афсурдатар зи оташи тӯфонрасида аст
Бозори рӯзгор зи чинси касоди мо.
Моро касе, ки сар ба биёбони ишқ дод,
Омода кард аз дили садпора зоди мо.
Соиб, агарчи бодаи мо нест ғайри хун,
Аз нуҳ сипеҳр мегузарад нӯшбоди мо.

* * *

Нафаси сӯхта равшангари ҷон аст маро,
Чун шарар зиндагӣ аз сӯхтагон аст маро.
Беҳудӣ гарди малол аз дили ман мешӯяд,
Рафтани дил зи назар оби равон аст маро.
Гарчи афтодаам, аммо пайи бардоштанам
Ҳар кӣ қад рост кунад, тиреу синон аст маро.
Гардиши чарх маҳол аст маро пир кунад,
Ҳиммати пири муғон бахти ҷавон аст маро.
Натавон шаст ба ҳар сайд кушодан варна
Оҳ тирест, ки доим ба камон аст маро.
Мекунад силсилаи умри абадро кӯтоҳ
Гираҳе чанд, ки дар риштаи ҷон аст маро.
Дар харидории дарди ту ба ҷон бетобам,
Варна Юсуф ба зари қалб гарон аст маро.
Об аз дидаи хуршед барорад, Соиб,
Дар дил оинаузоре, ки ниҳон аст маро.

* * *

Хуш кун аз лоларухон зулфпарешонеро,
Аз дили гарм барафрӯз шабистонеро.
То нарафтаст сари риштаи фурсат аз даст,
Бех, ки шероза шавӣ чамъи парешонеро.
Гар ҳама хонаи Каъба-ст, ки таъмир макун,
То тавон кард иморат дили вайронеро.
Ҳар кӣ аз дасти Зулайҳои ҳавас солим част,
Ба ду олам надихад гӯшаи зиндонеро.
Пеши он кони малоҳат даҳани хубон чист,
Дар намакзор чӣ кадр аст намакдонеро?!
Вақт бисёр азиз аст, ғиромӣ дораш,
Ба зари қалб мадеҳ Юсуфи Канъонеро.
Бода хуб аст ба андозаи соғар бошад,
Чӣ кунад булбули безарф гулистонеро.
Ихтиёри лаби худро ба хати сабз мадеҳ,
Натавон дод ба тӯтӣ шакарестонеро.
Аз шакархандаи бепардаи гулҳо пайдост,
Ки надидаст гулистон лаби хандонеро.
Дар ҳазорон назари шӯх набошад, Соиб,
Он чӣ дар парда бувад дидаи ҳайронеро.

* * *

Аз бахти сияҳ нест гузар аҳли рақамро,
Бе чок кӣ дидаст гиребони қаламро?
Нохун зи сабукдастии мо барқи хазон аст,
Чун сикка ба занҷир надорем дирамро.
Равшангари тақдир ба як рӯз чило дод
Оинаи зонуи ману соғари Қамро.
Доғ аст ҳамон чораи доғе, ки куҳан шуд,
Ҳам нақши қадам маҳв кунад нақши қадамро.
Бенур нагардад дил аз олудагии ҷисм,
Аз тирагии чома чи парвост ҳарамро.
Гирди даҳани танги ту гардам, ки намудаст
Ширин ба назарҳо сафари талхи адамро.
Соиб, бикаш аз чехраи маънӣ варақи худ,
То кай зи бурун сайр кунӣ боғи Ирамро?

* * *

Дасте, ки шуд ба гардиши паймона ошно,
Дигар нашуд ба сабҳаи саддона ошно.
Мизони адл майл ба як сӯ намекунад,
Ориф бувад ба Каъбаву бутхона ошно.
Бар нуқтаи дил аст чу паргори сайри ман,
Ин мурғ қонеъ аст ба як дона ошно.
Шуд нафси бадгуҳар зи мадоро газандатар,
З-эҳсон намешавад саги девона ошно,
Нақши касе дуруст нашинад, ки чун нигин
Бошад дар ин бисот ба як хона ошно.
Соиб, зи ошноии олам канора кард,
Ҳар кас, ки шуд ба маънии бегона ошно.

* * *

Зи хоки кӯи ту парвоз мушкил аст маро,
Ки аз гаронии ҷон кӯҳ бар дил аст маро.
Ҳазор палла сабуксортар бувад Қорун
Зи тухмҳои умеде, ки дар дил аст маро.
Макаш зи дасти ман он соиди нигоринро,
Ки хун зи дасти ту бисёр дар дил аст маро.
Ҳамон ки нақши маро мезанад ба тир аз дур,
Ба ҳар тараф, ки равам, дар муқобил аст маро.
Пур аст чун чарас аз нолаам биёбонҳо,
Агарчи роҳи суҳан пеши маҳмил аст маро.
Зи номи ман ба ғалат ҳам даҳон насозад талх,
Ҳамон ки ёди лабаш нуқли маҳфил аст маро.
Гуҳар ба гарди ятимӣ намерасад, Соиб,
Дар он муҳит, ки уммеди соҳил аст маро.

* * *

Эй, ки аз олами маънӣ хабаре нест туро,
Беҳтар аз муҳри хамӯшӣ сипаре нест туро.
Агар аз хеш бурун омадаӣ чун мардон,
Бош осуда, ки дигар сафаре нест туро.
Сарв аз бесамарӣ хилъати наврӯзӣ ёфт,
Цигари хеш махӯр, гар самаре нест туро.
Мекунад ҳамраҳии Хизр биёбонмаргат,
Агар аз дарди талаб роҳбаре нест туро.
З-он ба чашми ту бувад рӯи замин хористон,
Ки чу наргис ба таҳи по назаре нест туро.
Сангро мешиканад санг, аз он мағрурӣ,
Ки дар ин ҳафт садаф ҳамгуҳаре нест туро.
Бугсил аз хешу ба ҳар хор, ки хоҳӣ, пайванд,
Ки дар ин раҳ зи ту носозтаре нест туро.
Ба шикасти қафаси ҷисм аз он меларзӣ,
Ки сазовори чаман болу паре нест туро.
Нест дар беҳунарӣ офати нахват, Соиб,
Шиква аз бахт макун, гар ҳунаре нест туро.

Чанд бар кӯрдилон чилва диҳам маъноро,
Пеши Даччол кашам моидаи Исоро!
Ҳар кӣ бо худ ду гувоҳ аз рағи гардан дорад,
Мебарад пеш дусад даъвии бемаъноро.
Натавон бар сухани равшани ман парда кашид,
Чӣ ғам аз мавҷаи Нил аст кафи Мӯсоро.
Хасм ангушт чаро бар сухани ман наниҳад,
Бар сари чӯб бувад ҳусни басар аъморо.
Соиб, аз хирагии бахти сияҳ шиква макун,
Маҳаки ҳусн сияҳхона бувад Лайлоро.

Чун хум аз кӯи мугон пой сафар нест маро,
Гар шавам об, аз ин хок гузар нест маро.
Санги тифлон чӣ кунад бо дили девонаи ман,
Кабки мастам, ғаме аз кӯҳу камар нест маро.
Чун сипар мавҷаи шамшер ба ҳам пайвастаст
Дар масофе, ки ба ҷуз сина сипар нест маро.
Хоксорист маро равшани дидаву дил,
Шиква аз гарди ятимӣ чу гуҳар нест маро.
Метавон кард ба таслим шакар ҳанзалро,
Натавон талх нишастан, ки шакар нест маро.
Манам он нахли хазондида, к-аз асбоби ҷаҳон
Ҳеч дар бор ба ҷуз барги сафар нест маро.
Аз қабули назари ишқ шавад айб ҳунар
Варна ҷуз беҳунари ҳеч ҳунар нест маро.
Чӣ ҳузур аст, ки дар пардаи ғам, Соиб, нест,
Бо ғами ишқ таманнои дигар нест маро.

* * *

Баҳор шуд, ки бубанданд дар гулистонро,
Шукуфа пунба шавад гӯши боғбононро.
Зи моҳтоби баногӯши ёр меояд,
Ки ширмаст кунад реги ин биёбонро.
Зи чурми ишқ ниғаҳ доштан пушаймонам,
Намак чашидаву дуздидаам намакдонро.
Ҳазор бор фузун шамъи осмон кардаст
Ғубори хотири ман офтоби тобонро.
Биҳишт сурма аз ин ҳок мебарад, Соиб,
Ба Мисру Шом чӣ нисбат бувад Сифоҳонро!

* * *

Фурӯғи меҳр бошад дидаи ахтаршуморонро,
Сафои моҳ бошад чехраи шабзиндадоронро.
На ҳар оҳе қабул афтад, на ҳар ашке асар дорад,
Яке гавҳар шавад аз сад ҳазорон қатра боронро.
Бувад дилчӯии ошиқ зи ҳар андешаи ботил,
Ғубори хат магар орад ба ёдаш хоксоронро.
Ба дасти зангиён оина додан нест биной,
Мадех соғар ба каф, то метавонӣ ҳушёронро.
Чӣ хунҳо меҳӯрад барқи ҳаводис аз рағи чонам,
Нағирад ҳеч оташ дасти набзи беқароронро.
Зи санги кӯдакон Мачнуни бепарво чӣ ғам дорад,
Муҳобо нест аз санги маҳак комилиёронро.
Дили Соиб чӣ сон аз уҳдаи сад ғам бурун ояд,
Сипанде чун кунад тасхир ин оташузоронро.

Баста гардад роҳи ҷавлон гардиши афлокро,
 Гар замин берун диҳад осудагони хокро.
 Уқдаи ғавҳар бувад маҳкамтар аз оби гуҳар,
 Гиряи мастона накшоёд дили ғамнокро.
 Вусъати машраб маро дар сад бало андохтаст,
 Ҳаст дар дил уқдаҳо аз хушинонӣ токро.
 Аз заифон дасти тӯфони ҳаводис кӯтаҳ аст,
 Киштии Нӯҳ аст ҳар мавҷе хасу хошокро.
 Пардаи шаб шуъларо бе парда ҷавлон медиҳад,
 Зулф чун пинҳон кунад он рӯи оташнокро.
 Мӯрам, аммо хӯшачини хирмани дунон наям,
 Мекунам шаккар ба иксири қаноат хокро.
 Соиб аз бедоди гардуни ситамғар даст дошт,
 Нест аз хуни шаҳидон серӣ он бебокро.

Дашноми ёр ҷони дигар медиҳад маро,
 Ин захр парвариш ба шакар медиҳад маро.
 Чун доги лола сӯхтаҷонист рӯзиям,
 Он ҳам фалак ба хуни ҷигар медиҳад маро.
 Сер аст чашми зарраи ман варна осмон
 Чун офтоб зар ба сипар медиҳад маро.
 Акнун, ки об шуд садафи ман зи ташнагӣ,
 Абри баҳор оби гуҳар медиҳад маро.
 Аз офтоби ишқ нагардид ранги ман,
 Оташ ҷӣ пухтагӣ ба самар медиҳад маро.
 Найранги чарх чун гули раъно дар ин чаман
 Хуни дил аз пиёлаи зар медиҳад маро.
 Шӯхе, ки захри чашм зи ман доштӣ дарег,
 Соиб, зи илтимос шакар медиҳад маро.

* * *

Мадех аз даст дар пирӣ шароби арғувониро,
Шароби кухна аз дил мабарад ёди чавониро.
Ба ошиқ медиҳӣ таълими чон додан, чӣ бедардӣ,
Чароги субҳ медонад тариқи чонфишониро.
Забункуш нестам чун боди субҳ аз партави ҳиммат,
Вагарна ёд медодам ба шамъ оташзабониро.
Ба уммеде, ки чун боди баҳор аз дар дарун оӣ,
Чу гул дар дасти худ дорем нақди зиндагониро.
Чӣ хунҳо мехӯрам дар пардаи дил, то ниғаҳ дорам
Зи чашми сӯзани номаҳрам ин захми ниҳониро.
Надомат чун лабамро дар таҳи дандон бифарсояд,
Чу гул дар ханда кардам сарф айёми чавониро.
Аҷаб дорам, кӣ бардорад зи ман узри маро, Соиб,
Ба чон озурдаам аз хештан он ёри қониро.

* * *

Мизбоне, ки зи чон сер кунад меҳмонро,
Чӣ зарур аст, ки ораста созад хонро.
Ҳар кӣ беҳад шавад, аз ҳад накунад парвое,
Чӣ ғам аз муҳтасиби шаҳр бувад мастонро.
Кош як бор ба сарманзили мо меомад,
Он ки бар турбати мо рехт гулу райҳонро.
Пирро хирс дуболо шавад аз рафтани умр,
Бештар гарм кунад қастани гӯ чавгонро.
Баски дар луқмаи ман санг нухуфтаст фалак,
Бетаамул нагузорам ба чигар дандонро.
Баст бар хок зи беболу парӣ Соиб нақш,
Магар аз дур заминбӯс кунад қононро.

Намегардад кафи бемагз монёъ сайри дарёро,
 Сапедӣ чомаи эҳром бошад дидаи моро.
 Дили ошиқ зи гулгашти чаман озурдатар гардад,
 Ки ҳар шохи гуле домест мурғи риштабарпоро.
 Зи даъвӣ баста гардад чун забон, маънӣ шавад гӯё,
 Ба гуфтор оварад хомӯшии Марям Масеҳоро.
 Бурун аз худ надорад чорае дарди дили ошиқ,
 Ҳамон каф марҳами кофур бошад захми дарёро.
 Агарчи дар назарҳо чун шарар бевазн меоям,
 Гиребон медарад бетобии ман санги хороро.
 Чунин, к-аз чашми ӯ гуфтор мерезад, аҷаб дорам,
 Ки гардад об муҳри хомушӣ он чашми гӯёро.
 Зи шавқи Бесутун оинаро бар санг зад Ширин,
 Хушо коре, ки бар оташ нишонад корфарморо.
 Саропо ишқам, аммо корфармое намеёбам,
 Ки бар Фарҳоду Мачнун танг созам кӯҳу саҳроро.
 Абири пираҳан дар дидааш гарди касодӣ шуд,
 Чӣ хичлатҳо, ки рӯ дод аз тамошояш Зулайхоро.
 Ридои аҳли тақво бодбони киштии май шуд,
 Лаби майгуни ӯ то рехт дар паймона саҳборо.
 Дигар ваҳшинигоҳе мезанад паймона дар хунам,
 Ки ҳар мижғони ӯ умри абад бахшад тамошоро.
 Ғурури ман намесозад ба ҳар сайди забун, Соиб,
 Ба гирди доми худ ғардондаам сад бор анқоро.

* * *

Надорад баҳру кон сармояи дасту дили моро,
Гуҳар чун баҳр мерезад зи доман соҳили моро.
Масеҳо дар илочи мо сафар беҳуда фармояд,
Лаби хомӯши соғар мекушояд мушкили моро.
Кӣ меояд ба сарвакти дили мо чуз парешонӣ,
Кӣ мегирад ба гайр аз сел роҳи манзили моро.
Надорад мазраи мо ҳосиле гайр аз тиждастӣ,
Тавон дар чашми мӯре кард хирман ҳосили моро.
Ба теги бениёзӣ хуни оҳуи ҳарам резад
Сиёҳчашме, ки дар пай меравад доғи дили моро.
Агар бетоқатӣ дар домани дармон наёвезад,
Шикастан мӯмиёй мешавад охир дили моро.
Чӣ лаззат миннати хушк аз фалак бардоштан, Соиб,
Чӣ рангинӣ диҳад ин чоми холӣ маҳфили моро?

* * *

Умрест ҳалқаи дари майхонаем мо,
Дар ҳалқаи тасарруфи паймонаем мо.
Аз наврасидағони харобот нестем,
Чун хишти пошикастаи майхонаем мо.
Ушшоқро ба теги забон гарм мекунем,
Чун шамъ тозиёнаи парвонаем мо.
Дар машварат ағарчи кушоди ҷаҳон зи мост,
Саргаштатар зи сабҳаи саддонаем мо.
Аз мо забони хомаи таклиф кӯтаҳ аст,
Ин шукр чун кунем, ки девонаем мо.
Чун хоб агарчи раҳти иқомат фикандаем,
То чашм мезанӣ ба ҳам, афсонаем мо.
Меҳри бутон дар обу гили мо сириштаанд,
Соиб, хамирмояи бутхонаем мо.

* * *

Чун ҳубоб аз якдилони бодаи нобем мо,
Аз ҳаводорони побарҷои ин обем мо.
Бар диле наншинад аз гуфтори мо ҳаргиз ғубор,
Моҳиёни безабони олами обем мо.
Норасоиҳои толеъ монё аст аз иттиҳод,
Варна бо мӯи миёни ёр ҳамтобем мо.
Роҳати дунё ҳичоби дидаи бедор нест,
Бар бисоти гул чу шабнам ғунча мехобем мо.
Факрро аз дидаи бад пардадорӣ мекунем,
Гар ба зоҳир дар либоси сӯфу санҷобем мо.
Ғофилам аз турктози чарх, Соиб, аз ғурур
Пеши пой сели безинҳор дар хобем мо.

* * *

Шишаи май буд агар чун шамъ дар болин маро,
Аз хумори май намешуд дил сияҳ чандин маро.
Доғ дорад шуълаи саргармиям хуршедро,
Пухта гардад хишти хоме, гар шавад болин маро.
Мекашад дасти навозиш бар сари дарё чу мавҷ,
Он ки бар дил мениҳад даст аз пайи таскини маро.
Сурма мекардам зи барқи теша санги хораро,
Ғӯшаи чашме агар мебуд аз Ширин маро.
Устухон дар пайкари ман тӯтиё хоҳад шудан,
Хоби ғафлат гар ба ин унвон шавад сангин маро.
Кӯҳсорам, сарфа натвон бурд дар афгон зи ман,
Мекунад тамкини худ ҳар кас кунад тамкин маро.
Соиб, аз нозу итоби ӯ надорам шиквае,
Мадди эҳсон аст аз абрӯи ӯ ҳар чин маро.

* * *

Боғбон дар накушуда-ст гулистони туро,
Бӯ накардаст сабо себи занахдони туро.
Пардаи дидаи бодом мушаббак шудааст
Дида дар хоб магар сӯзани мижғони туро.
Заҳраи кист, ки ушшоқи туро сайд кунад,
Мешиносад ҳама кас булбули бустони туро.
Пушти дасташ ҳадафи захми надомат гардад,
Ҳар ки аз даст диҳад гӯшаи домони туро.
Ҷомаи фохтаро кабк ба дӯш андозад,
Гар бубинад равиши сарви хиромони туро.
Дилам аз мавҷи тапидан напазирад ором,
То ба дандон нагазам себи занахдони туро.
Аз ту маҳбубтаре ёд надорад айём,
Бӯи гул боз надида-ст гиребони туро.
Он қадар ҳамраҳӣ аз толеи худ мехоҳам,
Ки пур аз бӯса кунам чоҳи занахдони туро.
Соиб, аз табъ ба ин тоза ғазал сулҳ макун,
Аввали чӯши баҳор аст гулистони туро.

* * *

То сӯхт ба доғи ту муҳаббат чигарамро,
Гулҳои ҷаҳон оина карданд парамро.
Аз мавҷи ҳаловат дили мурғони чаман сӯхт,
Ҳарчанд фишонданд ба хомӣ самарамро.
Бӯи чигари сӯхта зад хайма ба саҳро,
То шавқ бурун дод зи хоро шарарамро.
Чун лола дар ин боғ, надонам, ба чӣ тақсир
Бар боғ ниҳоданд бинои чигарамро.
Бисёр ба тангам зи парешонии парвоз,
Ку дом, ки шероза кунад болу парамро.
Бар хотири мавҷ аст гарон дидани соҳил,
Ё Раб, ту ниғаҳ дор, зи манзил сафарамро.
Он дурри ятимам, ки дар ин қулзуми хунхор
Аз мавҷи хатар шона бувад мӯи сарамро.
Афсӯс, ки дар домани ин лоласитон нест
Доғе, ки хабардор намояд чигарамро.
Диданд ба дӯшам намади фақр гарон нест,
Аз боли ҳумо арра кашиданд сарамро.
Соиб, нашавад хушк ба хуршеди қиёмат
Бар хок нависанд агар шеъри тарамро.

* * *

Натвон ба хоб кард мусаххар хаёлро,
Чуз печутоб нест каманд ин ғизолро.
Дар олами хаёл баҳор аст чор фасл,
Булбул ба чатри гул надихад зери болро.
Ҳарчанд ҳусро хатар аз чашми пок нест,
Пинҳон зи обу оина кун он ҷамолро.
Бар ҷурми ман бубахш, ки овардаам шафеъ
Ашки надомату арақи инфиолро.
Раҳме ба шишахонаи дилҳои халқ кун,
Аз май макун дуоташа он ранги олро.
Аз гулшане, ки сарви ту доманкашон равад,
Бетоқатӣ зи реша барорад ниҳолро.
Бо тирагӣ бисоз, ки абруи анбарин
Як шаб сафед гашт зи миннат ҳилолро.
Дар мулки хеш раҳна фикандан зи ақл нест,
Зинҳор баста дор забони саволро.
Барги нишот нест дар ин тира хокдон,
Райҳон зи оҳи гарм бувад ин сафолро.
Соиб кашид сар ба гиребони нестӣ,
Тасхир кард мамлакати безаволро.

* * *

Кардаам бар худ гуворо талхии дашномро,
Дидаам дар айни нокомӣ чамоли комро.
Интиқоми ҳарзагӯёнро ба хомӯшӣ гузор,
Теғ мегӯяд ҷавоби мурғи ноҳангомро.
Коми худ ширин агар хоҳӣ, ба коми халқ бош,
Талх бошад ком доим мардуми нокомро.
Нақши муму шуъла ҳаргиз рост наншинад ба ҳам,
Рӯй аз пӯлод бояд силии айёмро.
Лаъли серобаш закоти бўса чун бармекунад,
Кист то орад ба ёдаш Соиби гумномро?

* * *

Шона занад чу моҳи ман турраи мушкфомро,
Сурмаи хомушӣ диҳад тӯтии хушкаломро.
Фохта ку, ки бўсае кунчи даҳони ман занад,
Сарви пиёда гуфтаам шишаи сабзфомро,
Мурғи чаманрамидаам, захмии хори ошён,
Кай ба бихишт медиҳам ҳалқаи чашми домро.
Дар таҳи пой сарв май нашъа баланд медиҳад,
Соқии сабз хуш бувад бодаи лаълфомро.
Теғ дудафта гар занад хор ба чашми равшанам,
Шуълаи май намекашад дашнаи интиқомро.
Раҳм ба тирарӯзии Соиби дилшикаста кун,
Дур кун аз узори худ турраи мушкфомро.

* * *

Гиряи сӯхтагон ашки кабоб аст туро,
Хуни ин бегунаҳон бодаи ноб аст туро.
Нолае, к-аз чигари санг бурун орад ох,
Аз дили ҳамчу шаб афсонаи хоб аст туро.
Бар чигарсӯхтагон раҳм кучо хоҳӣ кард,
Ки чу дил об шавад, олами об аст туро.
Нашавад чашми ту аз шӯри қиёмат бедор,
Номаи шикваи мо пардаи хоб аст туро.
Обу оташ чӣ ба хуршеди ҷаҳонтоб кунанд,
Чӣ ғам аз сӯзи дилу чашми пуроб аст туро.
Ҷавҳари теғи ту чун мӯр барорад пару бол,
Баски дар куштани ушшоқ шитоб аст туро...
Дар гулистони ту ҳар сарднафас маҳрам нест,
Гӯш бар замзамаи мурғи кабоб аст туро.
Нагзарӣ аз сари андешаи Соиб зинҳор,
Дил агар оинаи сидқу савоб аст туро.

* * *

Ҳар касе қимат надонад нолаи шабхезро,
Хусраве бояд, ки донад қадри ин Шабдезро.
Хомушӣ дарёву гуфтугӯ хасу хошоки ўст,
Пок кун аз хору хас ин баҳри гавҳархезро.
Ишқи хунхор аз дили пурхун фузун гирад хабар,
Беш дорад пос соқӣ соғари лабрезро.
Дар қиёмат куштаи нози ту меғалтад ба хун,
Барнаёяд зуд хун аз захм теғи тезро.
Шавкати шоҳӣ сабуксанғ аст дар мизони адл,
Ишқ мегирад ба хуни Кӯҳкан Парвезро.
Ҳар кучо дафтар кушояд синаи маҷрӯҳи ман,
Мекунад дар хоби ҳасрат шӯри растохезро.
Дар баҳори сурхрӯй ҳамчу ҷаннат ғӯта дод,
Фикри рангини ту, Соиб, хиттаи Табрезро.

* * *

Хуш нагзошт бар сар он лаби майнӯш маро,
Бо чунон хушрабое чӣ кунад хуш маро.
Гар бидонӣ чи қадар ташнаи дидори туам,
Хоҳӣ омад арақолуд дар оғӯш маро,
Даст бастаст калиди дари ганчинаи ман,
Мекушояд гиреҳ аз дил лаби хомӯш маро.
Шаби зулфи сияҳ афсонаи хобам шуда буд,
Сохт бедор дил он субҳи баногӯш маро.
Манам он фохта, Соиб, ки зи худ дорад дур
Дар таҳи пераҳан он сарви қабопӯш маро.

* * *

Магзор бар замин дили шабҳо пиёларо,
Аз бода барги лола кун ин доғи лоларо.
Натвон зи ман гирифт ба умри дарози Хизр
Кайфияти баланди шароби дусоларо.
Соқӣ чунон хуш аст, ки гар май кунад камӣ,
Пурмай кунад бар гардиши чашме пиёларо.
Ашк аст ғамгусори дили доғдидагон,
Шабнам кунад хунук чигари гарми лоларо.
Таъсири нола дар дили сангин фузунтар аст,
Дар кӯҳ чилваҳои дуболост лоларо.
Парвонаи наҷот бувад дарду доғи ишқ
Шероза кун ба риштаи чон ин рисоларо.
Рӯе, к-аз ӯ ситораи ман сӯхт чун сипанд,
Дар хун кашид мардумаки чашми ҳоларо.
Соиб, тавон ба зӯри шароби куҳан кашид
Аз сина решаҳои ғами дерсоларо.

* * *

Агарчӣ хуш набувад сайри бӯстон танҳо,
Гирифтае иҷозат зи боғбон танҳо.
Баҳори умр мулоқоти дӯстдорон аст,
Чӣ ҳаз барад Хизр аз умри ҷовидон танҳо?!
Дилам ба покии домони ғунча меларзад,
Ки булбулон ҳама мастанду боғбон танҳо.
Дили моро ба насими ҳимояте дарёб,
Ки ёфта-ст баҳори маро хазон танҳо.
Сазои тиранигоҳон ба оҳи ман бугзор,
Ки борҳо зада бар қалби осмон танҳо.
Агар ҳаё диҳадам фурсати сухан, дорам
Ҳазор ҳарфи ҳисобӣ ба он даҳон танҳо.
Ману ду чашми тару хоки Карбало, Соиб,
Ба офиятталабон сайри Исфаҳон танҳо.

* * *

Як бор беҳабар ба шабистони ман даро,
Чун бӯи гул нуҳуфта дар ин анҷуман даро.
Аз дурият чу шоми ғарибон гирифтаем,
Аз дар кушодарӯй чу субҳи ватан даро.
То чанд дар либос тавон кард арзи ҳол,
Як раҳ ба хилватам ба таҳи пераҳан даро.
Хуниндилон зи шавқи лиқои ту сӯхтанд,
Хандонтар аз Суҳайл ба хоки Яман даро.
Монанди шамъ ҷомаи фонуси шармро
Беруни дар гузору дар ин анҷуман даро.
Дасту дилам зи диданат аз кор рафтааст,
Банди қабо кушода, дар оғӯши ман даро.
Оинаро зи суҳбати тӯтӣ гурез нест,
Эй сангдил, ба Соиби ширинсухан даро.

Иёри ҳусн зи соҳибназар шавад пайдо,
Ки қимати гуҳар аз дидавар шавад пайдо.
Диҳад самар зи рағу решаи дарахт хабар,
Нухуфтаҳои падар аз писар шавад пайдо.
Ба ранги зард қаноат кун аз риёзи ҷаҳон,
Ки ранги сурх ба хуни ҷигар шавад пайдо.
Машав ба муҳри ҳамӯшӣ зи безабонон амн,
Ки барқи тег зи абри сипар шавад пайдо.
Ту, шишадил, надихӣ тан ба сахтии айём,
Вагарна лаъл зи кӯху камар шавад пайдо.
Зи ҳирси дона дар ин киштзор наздик аст,
Ки ҳамчу мӯр туро болу пар шавад пайдо.
Мачӯ зи ҳар дили афсурда маънии равшан,
Ки дил чу об шавад, ин гуҳар шавад пайдо.
Зи ҳамраҳон раҳи дур аст умри ҷовидон
Сафар хуш аст, агар ҳамсафар шавад пайдо.
Ба сими қалб нагиранд, Соиб, аз ихвон
Дар ин замона азизе агар шавад пайдо.

* * *

Доғ аст лоларо зи дили дардманди мо,
Хонад наво ба оташи сӯзон сипанди мо.
То дур аз он лаби шакарин ҳамчу най шудем,
Тарчеъбанди нола бувад банд-банди мо.
Мо аз шароби лаъл ба ҳиммат гузаштаем,
Селобгир нест замини баланди мо.
Мӯи сафед ғафлати моро зиёда кард,
Ин тозиёна шуд раги хоби саманди мо.
Аз қайди ишқ булбули мо хушнаво шавад,
Банди забони мо чу қалам нест банди мо.
Солим зи оби ханчари қассоб бигзарад,
Гар тан ба фарбеҳӣ надихад гӯсфанди мо.
Аз захри чашми санғдилон амн нестем,
Чун писта дар либос бувад нӯшханди мо,
Соиб, чу офтоб чаҳонгир мешавад
Ҳусне, ки хуш кунад дили мушкилписанди мо.

Аз хеш баровард таманнои ту моро,
Сар дод ба фирдавс тамошои ту моро.
Хуштар зи тамошои хиёбони биҳишт аст
Ҳар қилвае аз қомати раънои ту моро.
Чун соя, ки сар дар қадами сарв гузорад,
Маҳв аст саропо ба саропои ту моро.
Моро натавон аз ту чудо кард, ки дорад
Дилбастагии хос ба ҳар ҷои ту моро.
Чун субҳ барангехт ба як хандаи пинҳон
Аз хоби адам лаъли шакарҳои ту моро.
Имрӯз зи рухсорай худ парда барандоз,
То нақд шавад ҷаннати фардои ту моро.
Ин моҳазаре буд, ки дар дидани аввал
Қард аз ду ҷаҳон сер тамошои ту моро.
Ҳошо, ки зи оинаи дил пок насозад
Гирад ду ҷаҳон домани саҳрои ту моро.
Гӯ, сели фано гард баровар зи ду олам,
Қофист сияҳхонаи савдои ту моро.
Соиб, ба наво кӯш, к-аз ин нағматиризон
Қофист ҳамон савти дилорои ту моро.

* * *

Сабру тоқат аз дили бетоб мечӯем мо,
Ҳайрати оина аз симоб мечӯем мо.
Ҳар кӣ худро чамъ месозад, ҳама олам дар ўст,
Бахрро дар ҳалқаи гирдоб мечӯем мо.
Шиква бо норостӣ аз чархи качрав мекунем,
Ростӣ дар чӯй кач аз об мечӯем мо.
Аз висоли ёр маҳрумем бо ҳамхонагӣ,
Дар ҳарам чун ғофилон меҳроб мечӯем мо.
Бо сияҳкорӣ тамаъ дорем ҳусни оқибат,
Давлати бедорро дар хоб мечӯем мо.
Аз ҳақиқат рӯй, Соиб, дар маҷоз овардаем,
Моҳро доим зи ташти об мечӯем мо.

* * *

Сияҳ шуд баски олам аз чароғи мурдаи дилҳо,
Намебинанд пеши пой худро шамъи маҳфилҳо.
Бинои Каъбаву байтулсанам карданд бекорон
Гулу хиште, ки боқӣ монда буд аз Каъбаи дилҳо.
Ба навмедӣ мадеҳ тан, гарчӣ дар коми наҳанг афтӣ,
Ки дорад дар дили гирдоб баҳри ишқ соҳилҳо.
Забон бастам, кушоди дил зи сад ҷониб бурун омад,
Назар пӯшидам, аз пеши назар бархост ҳоилҳо.
Ба Лайлӣ муттаҳам доранд Маҷнунро, аз ин ғофил,
Ки дорад гуфтугӯи мардуми бегона маҳфилҳо.
Ҳазорон уқда чун ангур дар дил доштам, Соиб,
Ба як паймонаи май кард соқӣ ҳалли мушкилҳо.

* * *

Эй равшан аз фуруғи ту чашми чароғҳо,
Пургул зи чӯши хусни ту домони боғҳо.
Дар хоку хун нишаста зи рӯи ту лолаҳо,
Хирман ба боддодаи зулфат димоғҳо.
Дар чустучӯи ғунчаи пӯшидарӯи ту
Чун бӯи гул шуданд парешон димоғҳо.
З-он чошнӣ, ки зулфи ту дар кори бода кард,
Умрест мемакад лаби худро аёғҳо.
Мардон ба дигаре нагузоранд кори худ,
Худ доштанд мотами худро чароғҳо.
Рӯзе, ки ханда муҳри намакдони ӯ шикаст,
Бардоштанд косаи дарюза доғҳо.
Нуре намондааст ба чашми ситорагон,
Афканданӣ шудааст сари ин чароғҳо.
Соиб, ба ин ғазал, ки чароғи дили ман аст,
Афрӯхтам ба хоки Фигонӣ чароғҳо.

* * *

Сар ба чайби хеш дуздидам, кулоҳе шуд маро,
Чамъ кардам пой дар доман, паноҳе шуд маро.
Ғайри Ҳақ кардам фаромӯш ҳарчӣ дар дил доштам
Тоқи нисён аз ду олам қиблағоҳе шуд маро.
Дар гузори сел будам, доштам то хонае,
Аз гаронон тарки хонумон паноҳе шуд маро.
Бе надомат барнаёмад як нафас дар синаам,
Зиндагӣ чун субҳ сарфи мадди оҳе шуд маро.
То кушудам дидаи инсоф бар доғи паланг,
Дар назар чашми ғизоли хушнигоҳе шуд маро.
То ба хатти анбарин шуд дидаи ман ошно,
Зулф дар мадди назар мори сиёҳе шуд маро.
Соиб, аз макри чаҳони бевафо ғофил шудам,
Домани раҳзан зи ғафлат хобгоҳе шуд маро.

* * *

Мерасад ҳар дам маро аз чарх озоре чудо,
Мехалад дар дидаи ман ҳар нафас хоре чудо.
Аз матои орият бар худ дуконе чидаам,
Воми худ хоҳад зи ман ҳар дам талабгоре чудо.
Чун гунаҳкоре, ки ҳар соат аз ӯ узве буранд,
Чархи сангиндил зи ман ҳар дам кунад ёре чудо.
То шудам беишқ, меларзам ба ҷои хештан,
Ҳеч беморе нагардад аз парасторе чудо.
Ҳусни саркаш кофир аз ҷӯши ҳаводорон шавад,
Дорад аз ҳар шавқи қумрӣ сарв зунноре чудо.
Тақя бар пайванди ҷисму ҷон макун, Соиб, ба чарх,
К-ин чунин пайвандҳо кардаст бисёре чудо.

Гарчи чо дар дида он нури назар дорад маро,
 Шавқ чун хуршеди тобон дарбадар дорад маро.
 Нест аз кӯтоҳии парвоз бар чо монданам,
 Тангнои осмон беболу пар дорад маро.
 Баски дорам инфиол аз бевучудиҳои хеш,
 Об гардам, чун касе аз хок бардорад маро.
 Нест аз бечавҳарӣ пӯшидаҳои ман,
 Осмон чун тег дар зери сипар дорад маро.
 Гавҳари шаҳворам, аммо зери по афтодаам,
 Дасти худ бӯсад касе, к-аз хок бардорад маро.
 Бӯи пероҳан намесозад ба пои корвон
 Гармрафторе хичил аз роҳ бардорад маро.
 Осмон, Соиб, яке аз бесару поёни ўст,
 Гардиши чашме, ки аз худ беҳабар дорад маро.

Печида дарди ҳаҷри ту бар якдигар маро,
 Шояд ғалат ба нома кунад номабар маро.
 Аз ҳеҷ кас маро гилае нест чун гуҳар,
 К-аз оби худ шудааст гиреҳ саҳттар маро.
 Чун тир то ҳадаф накунад ҳеҷ чо мақом
 Бечора раҳраве, ки шавад ҳамсафар маро.
 Чандон ки мӯй беш зи пирӣ шавад сафед,
 Кӯтах шавад ҳаёт чу шамъи саҳар маро.
 Дар ҳеҷ чо қарор зи шӯхӣ намекунӣ,
 Наззораи ту сохт парешонназар маро.
 Ишқам чунон рабуд, ки дунёву охират
 Афтод чун ду қатраи ашк аз назар маро.
 Соиб, зи ҳуши ноқиси худ мекашам малол,
 Хушвақт бод, он ки кунад беҳабар маро.

* * *

Ишқ ку, то чок созам чомаи номусро,
Пеши зоҳид афканам ин хирқай солусро.
Ҳеч кас аз риштаи корам саре берун набурд,
Набзи ман банди забон гардид Қолинусро.
Аз худороён намебояд ба ғайрат чашм дошт,
Айби пеши по наояд дар назар товусро.
Заҳм аз марҳам гуворотар бувад бар орифон,
Раҳна дар зиндон бувад аз нақш беҳ маҳбусро.
Сарфи даъвий дар миёни ботилон дорад ривоч,
Ҳаст дар майхона гулбонги дигар нокусро.
Мекунад дар пардаи номус хусн эҷоди ишқ,
Шамъ чун парвона дар чарх оварад фонусро.
Бар сари ганҷ аст, Соиб, пой ман, то кардаам
Чун садаф ганҷинаи гавҳар кафи афсӯсро.

* * *

Масӯз, эй сангдил, аз киштзори май кабобамро,
Ба дурди бода кун таъмир аҳволи харобамро.
Адабпарвардаи ишқам, набояд хирагӣ аз ман,
Насӯзад оташи май пардаи шарму ҳичобамро.
Аз он чун мӯи оташдида як чо нест оромам,
Ки оташталъатон доранд набзи печутобамро.
Ба домони қиёмат пок натвон кард хуни ман,
Ҳамин чо пок кун, эй сангдил, бо худ ҳисобамро.
Ҳамон аз шӯхчашмӣ сар барорам аз гиребонаш,
Агар сад бор дарё бишканад чоми хубобамро.
Нагардид аз чаҳони бенамак шӯре маро ҳосил,
Магар шӯри қиёмат хушнамак созад кабобамро.
Чу моҳи нав сар аз пой тавозуъ барнамедорам,
Агар бо он бузургӣ осмон гирад рикобамро.
Маро аз номаву пайғом, Соиб, дил наёсояд,
Ба ҳарфу савт натвон дод таскин изтиробамро.

* * *

Савдо ба кӯху дашт сало медиҳад маро,
Ҳар лолае пиёла чудо медиҳад маро.
Мастана чилваҳои ту дар ҳар назорае,
Чун мавҷ сар ба оби бақо медиҳад маро.
Дар дидаи сиёҳдилонам агарчи хор,
Оби ҳаёт чон ба бақо медиҳад маро.
Боғу баҳори ман нафаси орамида аст,
Бемории насим шифо медиҳад маро.
Сер аст чашми шабнами ман варна шохи гул
Оғӯш боз карда сало медиҳад маро.
Он сабзаам, ки сангдилиҳои рӯзгор
Дар зери санг нашвунамо медиҳад маро.
Дар гӯши қадрдонии ман ҳалқаи зар аст,
Ҳар кас, ки гӯшмол ба ҷо медиҳад маро.
Ин гардане, ки ман чу ҳадаф баркашидаам,
Соиб, нишон ба тири қазо медиҳад маро.

* * *

Пургул бувад зи мухри хамӯшӣ даҳони мо,
Дар ком ҳамчу ғунча нагардад забони мо.
Осуда аст хонаи мо з-офати нузул,
Дорад зи зӯри хеш ниғаҳбон камони мо.
Ларзид баски дил ба тани нотавони мо,
Холӣ зи мағз шуд қалами устухони мо.
Мо аз сухан ба чашмаи ҳайвон расидаем,
Тобути кист, тахта намояд дукони мо.
Дар фикри мо агар нарасад кас, ғариб нест,
Берун намеравад хабар аз корвони мо.
Чун мавҷ беқарории моро канора нест,
Раҳм аст бар касе, ки бувад ҳаминони мо.
Соиб, агар зи зулф сухан боз кардаем,
Печида нест ҷавҳари теги забони мо.

* * *

Самандар кард ашки гарми ман мурғони обиро,
Зи гавҳар чун садаф пур сохт ғарди ман хубоберо.
Забон дар маҷлиси равшандилон хомӯш мебояд,
Ки нуре нест дар симо чароги моҳтобиро.
Бахил осуда аст аз фикри таъмири дили соил,
Ки чашми чугз донад тӯтиё кардан харобиро.
Нагардад ҷамъ бо тӯли амал ҷамъияти хотир,
Халосӣ аз кашокаш нест ин мавҷи саробиро.
Ғанимат дон дар ин чо ин ду неъматро, ки дар ҷаннат,
Нахоҳӣ ёфт хатти сабзу ранги офтобиро.
Шақоик ҳуққаи тарёк то гардид доништам,
Ки афюнӣ кунад охир хумори май шаробиро.
Ғазалгӯй ба Соиб хатм шуд аз нуктапардозон,
Рубой гар мусаллам шуд зи мавзунон Саҳобиро.

* * *

Маро зи нашъаи май сохт комёб ҳаво,
Ки ҳаст доруи беҳушии шароб ҳаво.
Илоҷи зулмати абр аст бодаи равшан,
Ки дил сиёҳ кунад бе шароби ноб ҳаво.
Ба гардиш ор майи пардасӯзро, соқӣ,
Ки шуд зи абри сияҳ анбаринниқоб ҳаво.
Умед ҳаст шавад шуста тавбаномаи мо,
Шавад чунин батароват гар аз саҳоб ҳаво.
Шикояте, ки маро аз ҳаво гар аст, ин аст,
Ки мекунад зи тарӣ об дар шароб ҳаво.
Мадех ба дасти ҳаво ихтиёри хеш, ки ҳаёт
Инонгусастатар аз мавҷаи сароб ҳаво.
Ҳавопараст бувад ҳар замон ба шохи дигар,
Ки ихтиёр надорад дар инқилоб ҳаво.
Бурун кун аз сари нахват ҳавопарастиро,
Ки чун ҳубоб кунад хонаҳо хароб ҳаво.
Шудӣ чу пир, марав дар пайи ҳаво, Соиб,
Ки дилпазир бувад мавсими шабоб ҳаво.

* * *

Ранге аз лолаузори чаҳон нест маро,
Бахра чуз доғ аз ин лоласитон нест маро.
Бо тихичашмии худ сохтаам чун ғирбол,
Чашм бар хирмани он мӯрмиён нест маро.
Оҳ, к-аз қомати чун тири сабукрафторон
Ғайри хамёзаи хушке чу камон нест маро.
Дар хароботи чунун нашъунамо ёфтаам,
Санги атфол кам аз ратли гарон нест маро.
Нон агар нест маро, чашму дили сере ҳаст,
Обрӯ ҳаст, агар оби равон нест маро.
Тифлтабъ аст мазоқи ман, агар пир шавам,
Дил ҷавон аст, агар бахт ҷавон нест маро.
Аз хасисон зи хасисист таваққуъ, Соиб,
Барги коҳе тамаъ аз Коҳқашон нест маро.

* * *

Аҷаб, ки як дили хуш дар ҷаҳон шавад пайдо,
Зи шӯразор кучо гулситон шавад пайдо.
Мадех чу тири ҳавой ба бод умри азиз,
Кашида дор камон то нишон шавад пайдо.
Качию ростии халқро маҳак сафар аст,
Ки ҳоли тир чудо аз камон шавад пайдо.
Зи чехрасозии гул матлаби баҳор ин аст,
Ки андалеб дар ин гулситон шавад пайдо.
Чи хомаҳо, ки дар иншои шавқ шуд кӯтоҳ,
Нашуд, ки шере аз ин найситон шавад пайдо.
Ҳузури пардаи бетобӣ аст пунбаи гӯш,
Ки қадри булбули мо дар хазон шавад пайдо.
Зи ҳам чудо набувад нӯшу неши ин гулшан,
Ки вақти чидани гул боғбон шавад пайдо.
Чунин ки ҳиммати моро баланд сохтаанд,
Аҷаб, ки матлаби мо дар ҷаҳон шавад пайдо.
Агар ту оинаи синаро кунӣ пардоз,
Ҳазор тӯтии ширинзабон шавад пайдо.
Тавон бурид чу микроз, Соиб, аз олам,
Дар ин замона агар ҳамзабон шавад пайдо.

* * *

Чашм бикшо, сабук аз хоби гарон кун худро,
Бар ҳаво пой бинех, тахти равон кун худро.
Гавҳари обила дар роҳи талаб рехтааст,
Қадаме пеш неҳ, аз дидаварон кун худро.
Мекунад кори лаби нон лаби афсӯс ин чо,
Лаб бигаз, фориғ аз андешаи нон кун худро.
Бар ҷавонӣ махӯр афсӯс дар анҷоми ҳаёт,
Бодаи кухна ба даст ору ҷавон кун худро.
Зардрӯй гули рӯи сабади хушёрест,
Майи гулранг бикаш, лоласитон кун худро.
Шиква аз захми забон кардани мардум сабукист,
Қалъаи оҳанӣ аз гӯши гарон кун худро.
Агар аз ташналабони гуҳари серобӣ,
Саъй кун, ҳамчу садаф покдаҳон кун худро.
Мехӯрандат ба назар гурсначашмони ҷаҳон,
Чун шаби қадр ниҳон дар рамазон кун худро.

Нест мумкин ром кардан чашми ҷодуи туро,
 Соя мебӯсад замин аз дур оҳуи туро.
 Дидаи ман нест гар шоистаи рухсори ту,
 Сачдае аз дур дорам тоқи абрӯи туро.
 Гар гузорад қуввати гирой андар дастҳо,
 Дар гиреҳ банданд гулпераҳанон бӯи туро.
 Паллаи нози ту дорад нозанинонро сабук,
 Кӯҳи тамкин санги кам бошад тарозуи туро.
 Ҳар киро дасте бувад дар ҳаллу уқди мушкилот,
 Бар забон чун шона дорад ҳарфи гесӯи туро.
 Он чунон, к-аз хат саводи мардумон равшан шавад,
 Сурма гӯётар кунад чашми сухангӯи туро.
 Мисраи барҷаста, ҳайҳот аст, аз хотир равад,
 Чун кунад Соиб фаромӯш қадди дилҷӯи туро.

Тилоӣ шуд чаман, соқӣ, бигардон ҷоми зарринро,
 Бикаш бар рӯи авроқи хазон дасти нигоринро.
 Надорад аҳли ғафлат тоқати майдони аҳли дил,
 Тавонад қатрае аз ҷой бурдан хоби сангинро.
 Дилам ҳар лаҳза аз доге ба доғи дигар овезад,
 Чу беморе, ки гардонад зи тоби дард болинро.
 Навои шӯри машҳар хандаи кабк аст дар гӯшаш,
 Чӣ парво аз фиғони ошиқон он кӯҳи тамкинро.
 Дили мушкилписанди ман ба гирди он сухан гардад,
 Ки дил пеш аз забон омода гардад ҳарфи таҳсинро.
 Ба ҷои лаълу гавҳар аз замини Исфаҳон Соиб
 Ба мулки Ҳинд хоҳад бурд ин ашъори рангинро.

* * *

Дилкӯб нест ҳодиса дунёпарастро,
Моҳӣ зи ҳирси туъма фуру бурд шастро.
Дунё ба аҳли хеш тарахҳум намекунад,
Оташ амон намедихад оташпарастро.
Даст аз амон бишӯй, ки атфоли ҳодисот
Афтондаанд меваи ин шохи пастро.
Аз ҳар тараннуме дилаш аз ҷой меравад,
Ҳар кас шундааст нидои аластро.
Аз банд гашт шӯриши Мачнун зиёдтар,
Занҷир тозиёна бувад фили мастро.
Соиб, хамӯш бош, ки дар маҷлиси шароб
Доруи беҳушист сухан майпарастро.

* * *

Дасти фалак кабуд шуд аз гӯшмоли мо,
Шӯхӣ зи сар наҳишт дили хурдсоли мо.
Чандин ҳазор ҷома бадал кард рӯзгор,
Ғафлат нигар, ки ранг нагардонд ҳоли мо.
Чун офтоб саркашии мо зиёда шуд,
Чандон, ки беш дод фалак хокмоли мо.
Умр ончунон гузашт, ки рӯ боз пас накард,
Дунболи худ надид зи ваҳшат ғизоли мо.
Аз силии хазон, ки зи дил ранг мебарад,
Нагзошт боди саркашӣ аз сар ниҳоли мо.
Холи шаб аз саҳифаи айём маҳв шуд,
Аз шабравӣ ба танг наёяд хаёли мо.
Соиб, ҳазор ҳайф, ки дар мазраи ҷаҳон
Шуд сарфи шӯразори маосӣ зулоли мо.

Чанд битвон хок зад дар чашм ақлу ҳушро,
Ё Раб, инсофе бидеҳ он ёри бозикӯшро.
Кори ман бо сарвболоест, к-аз бас саркашӣ
Мешуморад ҳалқаи беруни дар оғӯшро.
Аз чаҳони беҳудӣ пои тазалзул кӯтаҳ аст,
Нест парвои қиёмат ошиқи мадҳушро.
Зери гардуни сабукҷавлон чӣ очиз мондаӣ,
Метавон бардоштан аз чӯш ин сарпӯшро.
Рӯзгоре шуд зи чӯши гуфтугӯ афтодаем,
Кист, Соиб, то ба ҳарф орад мани хомӯшро.

Шеваҳои чашми ўро дар назар дорем мо,
Мӯ ба мӯ з-он чунбиши мижгон хабар дорем мо.
Булбулон дар роҳи мо беҳуда мерезанд хор,
Дидае аз домани гул поктар дорем мо.
Заврақи мо гарчи шуд якранги дарё чун ҳубоб,
Ҳамчунон андеша аз мавҷи хатар дорем мо.
Дидани по хуштар аст аз болу пар товусро,
Айби худро дар назар беш аз ҳунар дорем мо.
Дидаи ҳайрони моро пардаи дигар шавад
Нусха аз рухсори ў чандон, ки бардорем мо.
Нест осон тарки май, Соиб, хуморолударо,
Чун аз он лабҳои майгун чашми тар дорем мо.

* * *

Агар ба лола шавӣ ҳампиёла дар саҳро,
Шавад дуоташа рухсори лола дар саҳро.
Ҳанӯз аз асари дуди оҳи Мачнун аст
Сиёҳ равзани чашми ғизола дар саҳро.
Намешавад дили пурхун кушода аз вусъат,
Ки шуд гиреҳ ба чиғар оҳи лола дар саҳро.
Зи ҷодаҳо чу рағи чанг нола бархезад.
Агар шавад зи лабам паҳн нола дар саҳро.
Фигон, ки ҳалқаи саргаштагӣ зи ҳайронӣ
Иҳота кард маро ҳамчу ҳола дар саҳро...
Зи кӯҳ домани дашти чунун пур аз санг аст,
Шавад насиби кӣ то ин навола дар саҳро.
Сиёҳ хаймаи Лайлӣ зи гиряи Мачнун,
Нихон ба хун шуда чун доғи лола дар саҳро.
Тараҳхум аст ба Мачнуни ман, ки мешиканад
Хумори санги маломат ба жола дар саҳро.
Мағӯ насим аз он зулф саргузаште гуфт,
Ки лолаҳо шуда мушкинкулола дар саҳро.
Гули ҳамешабаҳор аст чӯши ман, Соиб,
Агар баҳор занад чӯш лола дар саҳро.

Пардадори ҳарфи даъвӣ кун лаби хомӯшро,
 Аз дабистон бармаёвар тифли бозикӯшро.
 Мӯр бар хони Сулаймон хуни худро мехӯрад,
 Хирмани гул мояи ҳасрат бувад оғӯшро.
 Нест бар болои дасти хоксорӣ ҳеч даст,
 Хишти хум менӯшад аввал бодаи сарчӯшро.
 Боғбон гулро кунад сероб аз баҳри гулоб,
 Соқӣ аз май баҳри бурдан мефизояд ҳушро.
 Ҷуз пушаймонӣ суханчинӣ надорад ҳосиле,
 Ҳалқаи беруни дар кун дар маҷолис гӯшро.
 Мастиву махмурии олам ба ҳам омехтаст,
 Дурбоши неш дар дунбол бошад нӯшро.
 Ин замон дар зери бори кӯҳи миннат меравам,
 Ман, ки медуздидам аз дасти навозиш дӯшро.
 Бар сари бемағз, Соиб, қисвати пашмин мабанд,
 Аз сари хони тихӣ бардор ин сарпӯшро.

Ёди айёме, ки бо ҳам ошно будем мо,
 Ҳамхаёлу ҳамсафиру ҳамнаво будем мо.
 Маънии як байт будем аз тариқи иттиҳод,
 Чун ду мисраъ ғарчи дар зоҳир чудо будем мо.
 Буд доим чун забони хома ҳарфи мо яке,
 Гарчи пеши чашми суратбин дуто будем мо.
 Чун ду барги сабз, к-аз як дона сар берун кунад,
 Якдилу якрӯй дар нашъунамо будем мо.
 Ахтари мо саъд буду рӯзгори мо саид,
 Аз саодат зери боли як хумо будем мо.
 Дурии манзил ҳичоби иттиҳоди мо набуд,
 Доштем аз ҳам хабар, дар ҳар кучо будем мо.
 Чораҷӯёнро намедодем, Соиб, дарди сар,
 Дардҳои кӯҳнаи ҳамро даво будем мо.

* * *

Аз баҳор афзуд шӯри ишқ чун булбул маро,
Хомаи машқи чунун гардид чӯби гул маро.
Сухбати тифлон бувад девонаро боғу баҳор,
Домани пурсанг бошад домани пургул маро.
Бо парешонхотирӣ аз вусъати машраб хушам,
Чашмҳо пинҳон бувад дар мавҷаи сунбул маро.
Хоби ман ҳарчанд аз ратли гарон сангинтар аст,
Шишаи май мекунад бедор аз кулкул маро.
Гул чу шабнам рӯ намепӯшад зи чашми поки ман,
Мебарад бо худ ба сайри гулситон булбул маро.
Маънии рангин шароби лолараңги ман бас аст,
Нест, Соиб, дидаи ҳасрат ба қоми мул маро.

* * *

Равшан аст аз дили бекинаи мо синаи мо,
Гавҳари мост чароғи дили ганчинаи мо.
Гарчи дар нофаи мо чуз чигари сӯхта нест,
Чигари нофа бувад доғ зи пашминаи мо.
Гар шавад мавҷаи дарёи ҳаводис сайқал,
Нест мумкин, ки шавад сайқалӣ оинаи мо.
Дили моро бишикан, гавҳар агар меҳоҳӣ,
Ки шикастаст калиди дари ганчинаи мо.
Қои шукр аст, ки имсол шуд аз гардиши чарх
Чун майи кӯҳна гуворо ғами деринаи мо.
Ҳар камондор, ки аз дасти қазо қабза гирифт,
Мекунад даст равон бар варақи синаи мо.
Субҳи шанбе ба назар чилва кунад мастонро
Аз фурӯғи майи гулгун шаби одинаи мо.
Чашмзахме зи гаронони қаҳон гар нарасад,
Хатар аз санг надорад дили оинаи мо.
Кори фонус кунад дар дили шабҳо, Соиб,
Хонаи мо зи сафои дили бекинаи мо.

Арақ ба чехра нишастаст он паривашро,
 Кӣ дидааст ба ин обдорӣ оташро?
 Мақун ишораи абру ба кори булҳавасон,
 Мазан ба сайди забун тири рӯи таркашро.
 Ба хоксории мо сарфа нест хандидан,
 Бикун ба чоми сафолин шароби беғашро.
 Зи дил маёр насанчида ҳарфро ба забон,
 Инонкашида ниғаҳ дор аспи саркашро.
 Зи моли ҳирс маҳол аст чашм сер шавад,
 Ки сӯхтан набувад риштаҳои оташро.
 Гуҳар ба санг задан, Соиб, аз басират нест,
 Маҳон ба мардуми бедард шеъри саркашро.

Сафедихои мӯ бедор кай созад сияҳдилро,
 Ки гулбонги раҳил афсонаи хоб аст ғофилро.
 Зи нуқсони басират томеонро нест парвое,
 Ки чашми кӯр гардад косаи дарюза соилро.
 Наларзад чун зи беоромиям маҳди лаҳад бо худ,
 Ки ман дар роҳ кардам аз гаронӣ хоби манзилро.
 Шаҳодат мекунад эҷод асбоби тараб аз худ,
 Ки мутриб бошад аз болу пари худ рақс бисмилро.
 Зи санги кӯдакон паҳлу тижӣ кардам, надонистам,
 Ки мегардад шикастан мӯмиёй шишаи дилро.
 Аз он ҳар лаҳза Маҷнун дар биёбоне кунад ҷавлон,
 Ки дар ҳар чилва Лайло медихад тағйир маҳмилро.
 Ба хат уммедҳо дорад дили бетоқати ошиқ,
 Ки созад тӯтиёи чашми тӯфондида соҳилро.
 Шаванд аз аҳли машраб зоҳидони хушк ҳам, Соиб,
 Тавон гар гавҳари шаҳвор кардан муҳраи гилро.

* * *

Гар софдиле ҳаст, шароб аст дар ин чо
В-ар сӯхтае ҳаст, кабоб аст дар ин чо.
Солим касе аз баҳри чаҳон чун бадар ояд,
Шӯр аст, агар чашми хубоб аст дар ин чо.
Бедордиле нест, к-аз ӯ дил бидушоёд,
То чашми намаксуд ба хоб аст дар ин чо.
Савдои ман аз соғари саршор шуд афзун,
Хушк аст, агар реша дар об аст дар ин чо.
Аз майкада чун хоб бароям, ки бати май
Аз гармии ҳангома кабоб аст дар ин чо.
Аз ҳалқаи мотамзадагон кист барояд,
Паймонаи ман чашми пуроб аст дар ин чо.
Пеши кӣ барам шикваи ин бахти гаронхоб,
Бедории давлат ҳама хоб аст дар ин чо....
То рӯзи қиёмат, ки сари шиква кушоям,
Дасти ману домони ниқоб аст дар ин чо.
Аз сабр азизон чӣ самарҳо, ки начиданд,
Беҳосилии мо зи шитоб аст дар ин чо.
Аз тарки ҳаё ком гирифтанд ҳарифон,
Хун дар дили Соиб зи ҳичоб аст дар ин чо.

* * *

Муттасил гардад фалакро бар як оин осие,
Аз шикасти дил нагардад ҳеч сер ин осие.
Мешавад аз дил шикастан тезтар дандони ӯ,
Ҳайрате дорам зи дандонсахтии ин осие.
Ҳирс пиронро зиёд аз резиши дандон бувад,
Дона хоҳад беш, чун афтад зи кор ин осие.
Не ҳамин танҳо зи теги моҳи нав хун мехӯрад,
Теги хунрезе бувад ҳар паррае з-ин осие.
Раҳм дар даврони давлат аз забардастон маҷӯ,
Муттасил зӯр оварад бар санги зерин осие.
Луқмаҳои пок дандонро кунад анҷумфурӯғ,
Мешавад аз донаи хуршед заррин осие,
Саъй дар ризқи касон дилро мунаввар мекунад,
Кам бувад дилҳои шаб бе шамъи болин осие.
Гар кунад офокро чун субҳ з-эхсон рӯсафед,
Нест чуз гарди кудурат ризқи ман з-ин осие.

* * *

Нури маънӣ дар чабини ток мебинем мо,
Дар қадах афшурдаи идрок мебинем мо.
Кӯрии олудадомону васвоси салоҳ,
Духтари разро ба чашми пок мебинем мо.
Заҳми чандин тири таън аз зоҳидони худфурӯш
Бар цигар аз чилваи мисвок мебинем мо.
Ҳар сари мижғони мо шамъи таҷаллӣ мешавад,
Чун дар он рухсори оташнок мебинем мо.
Қавҳари куштан надорӣ, лофи мардиҳо мазан,
Рӯзгоре шуд дар он фитрок мебинем мо.
Каъбаи дилро, ки соқи арш то зонуи уст,
Аз шикофи синаи садчок мебинем мо.
Эй мурувват, сар барор аз ҷайби инсофу бубин,
То чиҳо аз гардиши афлок мебинем мо.
Нест бе асрори ваҳдат майпарастиҳои мо,
Оташи эмин зи ҷӯби ток мебинем мо.
Соиб, он файзе, ки махмурон наёбанд аз шароб,
Дар тулӯи нашъаи тарёк мебинем мо.

* * *

Метаровад майи гулгун зи рагу решаи мо,
Пеши хум гардани худ ҳам накунад шишаи мо.
Олам аз чехраи маънист хиёбони биҳишт,
Ки насими сахари ӯ бувад андешаи мо.
Лолаи мо ба ҷиғар доғи палангон дорад,
Панча бар панҷаи шерон фиканад решаи мо.
Донаи сӯхта аз барқ намеандешад,
Ғами олам ҷӣ кунад бо дили ғампешаи мо.
Қабзаи хок кучо домани моро ғирад,
Гирдбодем, ки дар рақс бувад решаи мо.
Даҳани тешаи Фарҳод кунун ширин шуд,
Ба ҷӣ уммед кунад кори ҳунар тешаи мо.
Метавон теғ ба гардан кунад истиқболаш,
Чини ҷавҳар ҷу ба абру фиканад тешаи мо.
Тани мо аз алифи захм найистон шудааст,
Дили мо шеру тани захмии мо бешаи мо.
Хуш бувад дар қадами софдилон ҷон додан,
Кош дар пой хуми май шиканад шишаи мо.
Сари мардонаи хум бод саломат, Соиб,
Муҳтасиб кист, ки бар санг занад шишаи мо!

* * *

Бишкуфад парвона, гар дар анҷуман бинад маро,
Хезад аз булбул фиғон, чун дар чаман бинад маро.
Мисраи барҷастаи оҳам чунин, к-истодааст,
Об гардад шамъ, гар дар анҷуман бинад маро.
Чархи очизкуш, ки чун шамъ оташам дар ҷон задаст,
Чашм, дорам, бар фарози хештан бинад маро.
Ҳамчу гург аз якдигар чашми ҳасудаш медарад,
Гар зи нақши бўрё дар пераҳан бинад маро.
Нохуни ман обрӯи тешаи Фарҳод рехт,
Оҳ, агар Ширин ба чашми Кӯҳкан бинад маро.
То ақиқ аз содагӣ санҷид худро бо лабаш,
Қӯши гайрат ташнаи хуни Яман бинад маро.
З-он намебандам лаб аз хоҳиш, ки ин чархи хасис
Рӯзиямро мебарад, гар бедаҳан бинад маро.
Гар чунин, Соиб, ғарибонро навозиш мекунад,
Чашм букшояд чу гурбат дар ватан бинад маро.

* * *

Гудохт дидани он рӯи бениқоб маро,
Чу нахли мум намесозад офтоб маро.
Касе, ба мӯй наёвехтаст хирмани гул,
Ғами миёни ту дорад ба печутоб маро.
Ба як-ду қатра, ки хоҳад гуҳар шудан рӯзе,
Раҳини миннати ман, гӯ, макун саҳоб маро.
Абас чӣ умр ба афсона мекуни зоеъ,
Чу чашми рахнаи девор нест хоб маро.
Зи пунбаи сари мино ба ҳалқам об чакон,
Намеравад ба гулӯ об бе шароб маро.
Зи синаам дил пурдоғро бурун оред,
Ки сер кард зи чон дуди ин кабоб маро.
Чӣ заррае, ки ба хуршед ҳаминон кардам,
Бас аст гӯшаи чашме аз он рикоб маро.
Дар ин баҳор, ки гул кард розҳо, Соиб,
Нашуд кушоде аз он ғунҷаи ниқоб маро.

* * *

Мекашад хотир ба ҷову манзили дигар маро,
Чарх гӯё сохт аз обу гили дигар маро.
Умр шуд дар гӯшмолам сарф, гӯё рӯзгор
Мекунад соз аз барои маҳфили дигар маро.
Гар ба зоҳир ҳамчу Маҷнун рӯ ба ҳай овардаам,
Нест гайр аз пардаи дил маҳмили дигар маро.
Сӯхт тухми ман зи барқи ишқу деҳқон ҳар нафас
Мефишонад дар замини қобили дигар маро.
Чун гуҳар чандон ки андозам дар ин дунё назар,
Нест ҷуз афтодагӣ сарманзили дигар маро.
Чашми ман сер аз чаҳону ҳар дам аз баҳри тамаъ
Косаи дарюза созад соили дигар маро.
Гарчи дил хун шуд зи дарди ишқ, Соиб, кошкӣ
Дар бисоти сина будӣ сад дили дигар маро.

* * *

Субҳ аз қонҳои равшан ёд меояд маро.
Шом аз торикии тан ёд меояд маро.
Аз дами сарди хазон барге, ки меафтад ба хок,
Аз қаҳон бебарг рафта ёд меояд маро.
Мешавам чун шабнами гул об аз тардоманӣ,
Чун аз он покизадоман ёд меояд маро.
Нола хезад чун сипанд аз донаам беихтиёр,
Чун аз он саҳрову хирман ёд меояд маро.
Мешавад ёқутӣ аз хуни ҷигар минқори ман,
Чун аз он фирӯзагулшан ёд меояд маро.
Тег мегардад алиф бар синаи шаҳбози ман,
Гоҳ-гоҳе, к-аз нишеман ёд меояд маро.
Гавҳарамро медиҳад гарди ятимӣ хокмол,
Чун аз он дарёи равшан ёд меояд маро.
Риштаи ашкам ба доман мерасад беихтиёр,
Чун зи Исо ҳамчу сӯзан ёд меояд маро.
Мешавад чашмам зи ҳайрат чун яди байзо сафед,
Чун зи мӯру нахли эман ёд меояд маро.
Тифли ашкам нест чуз гарди ятими доманам,
Кай зи оғӯшу зи доман ёд меояд маро.
Нест то гул дар назар, Соиб, чу булбул хомушам,
Дар ҳузури гул зи шеван ёд меояд маро.

* * *

Донистаам ғурури харидори хешро,
Худ ҳамчу зулф мешиканам кори хешро.
Ҳар гавҳаре, ки роҳати беқиматӣ шинохт,
Шуд оби сард гармии бозори хешро.
Дар зери бори партави миннат намеравем,
Донистаем қадри шаби тори хешро.
Нодиданист сурати бемаънии чаҳон,
Равшан бисоз оинаи тори хешро.
Зиндон бувад ба мардуми бедор маҳди хок,
Дар хоб кун ду дидаи бедори хешро.
Ҳар дам чу ток бори дарахте намешавем,
Чун сарв бастаем ба дил бори хешро.
Ҳаргиз чунон нашуд, ки тавонем фарқ кард
Аз риштаҳои зулф дили зори хешро.
Чун субҳ додаем ба як чуръаи шафак,
Хандон ба пири майкада дастори хешро.
Дар зери хоку гарди касодӣ нухуфтаем
Аз чашми халқ гавҳари шахвори хешро.
Аз биниши баланд ба пастӣ раҳондаем,
Соиб, зи сели ҳодиса девори хешро.

* * *

Аз оҳ рӯз гардон шабҳои тори худро,
Оинаи дурӯ кун лайлу наҳори худро.
Доим бувад фурӯзон чун оташи дили лаъл,
Ҳар кас надод берун аз дил шарори худро.
Хоҳӣ, ки осмонҳо дар бар рухат набанданд,
Бо хок кун баробар аввал ҳисори худро.
Дар мулки дил магардон мутлақинон ҳавасро,
Аз дасти бод бистон мушти ғубори худро.
З-он ҷавҳари гиромӣ ҳаргиз хатар наёбӣ,
Аз гиря то насозӣ дарё канори худро.
Бекориву таваккал дур аст аз мурувват,
Бар дӯши халқ мафкан зинҳор бори худро.
Дилсӯзии азизон чун барқ дар гудоз аст,
Аз сӯзи дил барафрӯз шамъи мазори худро.
Обу ҳавову оташ марказшинос гаштанд,
Ту беҳабар надонӣ роҳи диёри худро.
З-он чашмҳои майгун шарме бидор, Соиб,
Аз ҳар шароби талхе машкан хумори худро.

* * *

Дар оташам зи дидаи шӯхи ситораҳо,
Дар ҳеч хирмане нафитад ин шарораҳо.
Холӣ шудааст аз дили огоҳ маҳди хок,
Исодаме намонд дар ин гоҳвораҳо.
Ҷуз ҳарфи пуч қисмати зоҳид зи ишқ чист,
Каф бошад аз муҳит насиби канораҳо.
Дар хусни бетакаллуфи маънӣ назора кун,
Аз раҳ марав ба холу хати истиораҳо.
Сухбат ғанимат аст, ба ҳам чун расидаем,
То кай дигар ба ҳам расад ин тахтапораҳо.
Пастӣ далели қурб бувад дар тариқи ишқ,
Ин чо пиёда пеш бувад аз савораҳо.
Соиб, назар сиёҳ насозад ба ҳар китоб,
Фаҳмидааст ҳар ки забони ишораҳо.

Ҳазорон ҳамчу булбул ҳар баҳоре мешавад пайдо,
 Навосанче чу ман дар рӯзгоре мешавад пайдо.
 Гирифтам сахл сӯзи ишқро аввал, надонистам,
 Ки сад дарёи оташ аз шароре мешавад пайдо.
 Ту аз сӯзи чигар паймонае чун лола пайдо кун,
 Ки аз ҳар порасанге чашмасоре мешавад пайдо.
 Зи файзи хоксорӣ дона нахли пойдоре шуд,
 Ту гар аз по дарой, шаҳсаворе мешавад пайдо.
 Ман он ваҳшиғизолам домани сахрои имконро,
 Ки меларзам, зи ҳар ҷониб ғуборе мешавад пайдо.
 Агар худро набинад дар миён мустағриқи дарё,
 Ба ҳар мавҷе, ки овезад, каноре мешавад пайдо.
 Маҷӯ хусни амал аз кордони мо, тихидастон,
 Ки пеши мо дили умедворе мешавад пайдо.
 Зи дасти рашк ҳар доге, ки пинҳон бар чигар дорам,
 Ба сахро гар бирезам, лолазоре мешавад пайдо.
 Вафо хори раҳам шуд варна баҳри ошёнӣ мо
 Ба ҳар гулшан, ки бошад, мушти хоре мешавад пайдо.
 Зи ҷӯши лола хоки Кӯҳкан кӯҳи Бадахшон шуд,
 Барои бекасон шамъи фароре мешавад пайдо.
 Сабукрав ҷои худ во мекунад, дар санг агар бошад,
 Чу об афтод дар роҳ, ҷӯйборе мешавад пайдо...
 Агарчи шерам, аммо бетааммул медиҳам майдон,
 Зи ҳар ҷониб, ки тифли найсаворе мешавад пайдо.
 Агар олудаи дармон насозӣ хешро, Соиб,
 Зи беморӣ ҳамон бемордоре мешавад пайдо.

* * *

То ба ҳаддест латофат рухи пуртобашро,
Ки арак доғ кунад лолаи серобашро.
То ба домони қиёмат нашавад чашмаш хушк,
Як назар ҳар кӣ бубинад гули серобашро.
Гар фитад роҳ ба дарёи дилам тӯфонро,
Ҳалқа дар гӯш кунад ҳалқаи гирдобашро.
Каъбаю буткада бе чилваи мастонаи ёр
Осиёест, ки андохтаанд обашро.
Цавҳари он мижа, Соиб, зиреҳи зери қабост,
Инчунин сода мабин теги сияҳтобашро.

* * *

Ашк пеши мардуми фарзона мерезем мо,
Дар замини шӯр доим дона мерезем мо.
Аз камини гиряи мо, эй фалак, гофил машав,
Беҳабар чун сел дар вайрона мерезем мо.
Қатра гавҳар мешавад чун восили дарё шавад,
Обрӯи хеш дар майхона мерезем мо.
Бар сари оби равони зиндагонӣ чун хубоб
Содалавҳӣ бин, ки ранги хона мерезем мо.
Нест дар тинат ҷудой ошиқу маъшукро,
Шамъ дар хокистари парвона мерезем мо.
Марди селоби гаронсанги ҳаводис нестем,
Раҳти ҳастиро бурун з-ин хона мерезем мо.
Хотире маъмур кардан аз ду олам хуштар аст,
Ганҷро дар домани вайрона мерезем мо.
Пеш аз он дам, к-аз насиҳат айши мо созанд талх,
Заҳри худ бар мардуми фарзона мерезем мо.
Дигарон з-афсона мерезанд, Соиб, ранги хоб,
Сурмаи бедорӣ аз афсона мерезем мо.

* * *

Ба дӯши таваккул манеҳ бори худро,
Валинеъмат хеш кун кори худро.
Мақун саргаронӣ ба арбоби ҳоҷат,
Мақун бори афтадагон бори худро.
Гиреҳ зан ба сарришта тӯли амалро,
Бадал кун ба тасбеҳ зуннори худро.
Магир аз лаби хеш муҳри хамӯшӣ,
Мақун раҳна девори гулзори худро.
Зи дандон туро доданд осиее,
Ки сози мулоим ту гуфтори худро.
Ҳисоби худ ин ҷо кун, осудадил шав,
Маяфкан ба рӯзи ҷазо кори худро.
Нагардад хичил аз маҳак сими холис,
Мусаффо кун аз зарқ кирдори худро.
Ту он рӯз, Соиб, зи арбоби ҳолӣ,
Ки сози чу гуфтор кирдори худро.

* * *

Гуландоме, ки медодам ба хуни дида обашро,
Чӣ сон бинам, ки гирад дигаре охир гулобашро.
Дар оғӯши насими субҳдам бепарда чун бинам
Гули рӯе, ки ман во кардаам банди ниқобашро.
Ба дасти ғайр чун бинам инони тифли худрое,
Ки вақти найсаворӣ мегирифтам ман рикобашро.
Ба хунам зад рақам, то бо қалам шуд ошно дасташ,
Парирӯе, ки мебурдам ба мактаб ман китобашро.
Ниҳолеро, ки ман чун ток парвардам ба хуни дил,
Чӣ сон бинам ба ҷоми дигарон, Соиб, шаробашро.

* * *

Мекунам аз сина берун ин дили гамхораро,
Чанд битвон дар гиребон дошт оташпораро.
Хун ба ҷои об аз сарчашмаҳо ояд бурун,
Кӯҳ бардорад агар дарди мани бечораро.
Олами афсурдаро машшотае чун ишқ нест,
Сухбати Фарҳод одам кард санги хораро.
Мекашад доман ба хуни бегуноҳон чилвааш,
Нест парвои Сулаймон он парирухсораро.
Осмон осуда аст аз беқарориҳои мо,
Гиряи тифлон намесӯзад дили гаҳвораро.
Душманони хешро бе ишқ дидан мушкил аст,
Мекунам қисмат ба бедардон дили садпораро.
Мекунад имрӯз, Соиб, мум пай дар нохунам,
Ман, ки нохунгир мекардам ба оҳан хораро.

* * *

Қаҷравӣ болу пари сайр аст бадкирдорро,
Ростӣ санги раҳи рафтор бошад морро.
Риштаҳо ҳамтоб чун шуд, зуд мегардад яке,
Бо раги ҷон аст пайванди дигар зунорро.
Кош банди ҳайрате бар дасти гулчин мегузашт,
Ин ки мебандад ба рӯи ман дари гулзорро.
Ҳар саре дорад дар ин бозор савдои дигар,
Ҳар касе бандад ба оини дигар дасторро.
Мекунад аз тавқи қумрӣ домҳо дар хок сарв,
То ба дом орад магар он сарви хушрафторро.
Ин сари зулфи парешоне, ки дорад бӯи гул,
Мекунад носур захми раҳнаи деворро.
Ё хати анбарфишон ё зулфи мушкин мешавад,
Пои рафтан нест дуди оташи рухсорро.
Аз фуруғи ғавҳари худ зуд, Соиб, рози ишқ
Мегузорад наъл дар оташ лаби изҳорро.

* * *

Ишқ хунгарм аз муҳаббат кард эҷоди маро,
Охувон аз чашм нагзоранд сайёди маро.
Гарчи ман чун ғунча дорам муҳри хомӯшӣ ба лаб,
Накҳати гул мекунад тафсир фарёди маро.
Корҳоро корфармо обуранге медиҳад
Варна ҷӯи шир зуннорест Фарҳоди маро.
Сайди лоғар дом бо худ дорад аз паҳлуи хеш,
Ҳоҷати дому каманде нест сайёди маро.
Қатрае ҳам дар саводи дидааш мебуд, кош,
Он қадар обе, ки дар теғ аст ҷаллоди маро.
Сабри ман дар беқарориҳо қиёмат мекунад
Варна мегирад аз ӯ хат оқибат доди маро.
Аз адаб, Соиб, хамӯшам варна дар ҳар водие
Рутбаи шоғирдии ман нест устоди маро.

* * *

Бишнавази ман таронаи ғайратфизоиро,
Гар мардӣ, эй сипанд, ниғаҳ дор пойро.
Сахтипазир бош, гар аҳли саодатӣ,
К-аз устухон гузир набошад ҳумойро.
Чанд, эй сияҳдарун, худоро, дар ин бисот
Пинҳон кунӣ ба болу пари хеш пойро.
Равшанзамир бош, ки ин боли оташин
Бар чарх бурд шабнами бедасту пойро.
Ҷамъе, ки аз мулоимат озор дидаанд,
Бар барги гул шумурда гузоранд пойро.
Бадтинатон барои шикам хуни ҳам хӯранд,
Сағ душман аст бар сари рӯзӣ гадоиро.
Соиб, ба ғаври нолаи ушшоқ мерасад,
Дар роҳи фикр ҳар ки фишурдаст пойро.

* * *

Кӯтоҳ соз риштаи омоли хешро,
Мапсанд дар шиканча пару боли хешро.
Парвози ман ба болу пари туст, зинҳор
Машкан маро, ки мешиканӣ боли хешро.
Дилвопасон ба ҳеҷ мақоме намерасанд,
Бифрифт пештар зи аҷал моли хешро.
Он сангдил, ки ойинаи мо ба санг зад,
Медид, кош, сурати аҳволи хешро.
Дасти дуо бувад сипари новаки қазо,
Дар кори хайр сарф кун иқболи хешро.
Бо душманони дӯстнамо дар миён манех,
Соиб, агар зи аҳли дилӣ, ҳоли хешро.

* * *

Аз чунбиши насими карам зиндаем мо,
Зи-ин бод ҳамчу шери алам зиндаем мо.
Равшан шавад чароги дили мо зи якдигар,
Чун риштаҳои шамъ ба ҳам зиндаем мо.
Чун шабнам аз чаридани чашм аст ризқи мо,
Не ҳамчу дигарон ба шикам зиндаем мо.
Бори гарон сабук ба умеди фикандан аст,
Умреет бар умеди адам зиндаем мо.
Ҳарчанд ҳамчу зарраи беқадри ҳодисем,
Аз нури офтоби қидам зиндаем мо.
Даврони умри мо набувад пой дар рикоб,
Доим чу номи аҳли карам зиндаем мо.
Гулбонги зиндагӣ ба асар мешавад баланд,
Чандон ки чом ҳаст, чу Чам зиндаем мо.
Соиб, зи хони неъматӣ алвони рӯзгор
Чун ошиқон ба хурдани гам зиндаем мо.

* * *

Мекунад помол тан охир дили осударо,
Мешавад доман кафан ин пои хоболудро.
Ќуз пушаймонӣ надорад ҳосили тӯли амал,
Чанд паймой мукаррар ин раҳи паймударо.
Он ки дорад орзуи роҳпаймоёни ишқ,
Кош медид ин дилу дасти қадамфарсударо.
Дил чу ғофил шуд зи ҳақ, фармонпазири тан шавад,
Мебарад ҳар чо, ки хоҳад асп хоболударо.
Мекашад дар ҳалқаи фармон ба андак фурсате
Гӯшмоли осмон гӯши суҳаннашнударо.
Аз дили шаб мекунад дарюзаи рӯзи сиёҳ,
Дид то моҳи тамом он рӯи мушколударо.
Кай баробар мекунам, Соиб, ба моҳу офтоб
Чеҳраи бар остони хоксорӣ сударо.

* * *

Чун зи дунё неъматӣ алвон ҳавас бошад маро,
Хуни дил чандон намеёбам, ки бас бошад маро.
Аз дили садпора гар сад сол дар ин хокдон
Зинда монам, поре ҳар сол бас бошад маро.
То наёсояд нафас аз рафтани бозомадан
Рафтани бозомадан дар ҳар нафас бошад маро.
Тарки афғон мекунам, то чанд дар ин корвон
Чун ҷарас фарёди бефарёдрас бошад маро.
Гарчи умре шуд зи мардум хешро дуздидаам,
Дар сари ҳар кӯчае чандин асас бошад маро.
Гар зи дил берун диҳам хоре, ки дорам дар чигар,
Ошён омода дар кунчи қафас бошад маро.
Зинда медорам ба ҳар навъе, ки бошад хешро,
Гар чу оташ аз ҷаҳон як мушт хас бошад маро.
Бод, Соиб, даъвии озодагӣ бар ман ҳаром,
Гар ба ҷуз тарки ҳавас дар дил ҳавас бошад маро.

Аракфишонии он гулузорро дарёб!
 Ситорарезии субҳи баҳорро дарёб!
 Губори хат ба забони шикаста мегӯяд,
 Ки файзи субҳи баногӯши ёрро дарёб!
 Ақиқ дар даҳани ташна кори об кунад,
 Ба ваъдае чигари доғдорро дарёб!
 Даруни хона хазону баҳор якранганд,
 Зи хеш хайма бурун зан, баҳорро дарёб!
 Зи гоҳвораи таслим кун сафинаи хеш,
 Миёни баҳр хузури канорро дарёб!
 Губори қофилаи умр чун намоён нест,
 Дуаспа рафтани лайлу наҳорро дарёб!
 Саводи чавҳари теги қазо ба даст овар,
 Дигар ишораи абруи ёрро дарёб!
 Зи нуқта ҳарфшиносон китобдон шудаанд,
 Зи хат бипӯш назар, холи ёрро дарёб!
 Ба хуни неъматии алвон чу нофа қоней шав,
 Таровиши нафаси мушкборро дарёб!
 Машав ба барг тасалли зи нахли ҳастии хеш,
 Бикӯш меваи ин шохсорро дарёб!
 Ту к-аз шароби ҳақиқат ҳазор хум дорӣ,
 Ба як пиёла мани хоксорро дарёб!
 Ҳамеша давр ба коми касе намегардад,
 Ба як-ду чуръа мани беқарорро дарёб!
 Дар он риёз чу Соиб зи ғунчахусбон шав,
 Гиреҳкушоии боди баҳорро дарёб!

* * *

Оина шав, висоли париталъатон талаб,
Аввал бирӯб хона, сипас меҳмон талаб.
Гулмехи остонаи ишқ аст офтоб,
Ҳар ҳоҷате, ки дорӣ, аз ин остон талаб.
Чун сабза зери санги ҳаводис чӣ мондаӣ,
Ҳиммат зи дасту бозӯи ратли гарон талаб.
Рӯе зи сангу ҷоне аз оҳан ба ҳам расон,
Он гаҳ биёву оташ аз ин корвон талаб.
Дар нохуни насим кушоиш намондааст,
Эй гунча, ҳиммат аз нафаси булбулон талаб.
Меъёри дӯстони дағал рӯзи хоҷат аст,
Қарзе ба расми таҷриба аз дӯстон талаб.
Хоҳӣ, ки чой дар дили ширинлабон кунӣ,
Ҳиммат зи килки Соиби ширинзабон талаб.

* * *

Эй хӯшачини сунбули зулфи ту мушки ноб,
Шабнамгадои гулшани хусни ту офтоб.
Дар маҳфили ту нола фаромӯш кунад сипанд,
Дар оташи ту гиряи шодӣ кунад кабоб.
Аз васл гашт гиряи ман чонгудозтар,
Аз офтоб талх шавад бештар гулоб...
Бар дидаҳои пок равон аст ҳукми ишқ,
Ҳар шабнаме, ки ҳаёт, бувад ҳарчи офтоб.
Аз айб мефитад ба ҳунар чашмҳои пок,
Аз баҳри талх оби гуҳар мебарад саҳоб.
Шуд ғафлатам зи умри сабуксайр бештар,
Сангин намуд хоби маро ин садои об.
Даст аз тамаъ бишӯй, ки аз шумии тамаъ,
Дар ҳаққи худ дуои гадо нест мустаҷоб.
Пайваста аз ҳавои худ озор мекашем,
Дар хона аст душмани ман фарш чун ҳубоб.
Шоҳе, ки бар раияти худ мекунад ситам,
Масте бувад, ки мекунад аз рони худ кабоб.
Соиб, макун таваққуи осоиш аз чаҳон,
Дилҳои обқарда бувад мавҷи ин сароб.

Даруни гунбади гардуни фитнабор махусб!
 Ба зери сояи пул мавсими баҳор махусб!
 Сафои чехраи гул шабнами сахархез аст,
 Зи якдигар бикушо чашми эътибор, махусб!
 Ба чашми дом зи шавқи шикор хоб нарафт,
 Агар ту ёфтаӣ лаззати шикор, махусб!
 Ба ин умед, ки сарриштае ба даст афтад,
 Шавад чу сӯзан агар пайкарат низор, махусб!
 Зи ҳарфи талх дар ин чо забони хеш бигаз,
 Ба хобгоҳи лаҳад дар даҳони мор махусб!
 Ҳалол нест ба бемордор хоби гарон,
 Тараҳхуме куну баҳри дили фиғор махусб!
 Ҳисори қисми ту аз чашму гӯш пур зи салост,
 Насиҳати дили огоҳ гӯш дор, махусб!
 Ба ним чашм задан пур зи об мегардад,
 Дар ин сафинаи пуррахна зинҳор махусб!
 Ба шаб зи ҳалқаи аҳли гуноҳ кун шабгир,
 Диле чу оина дорӣ, ба зангбор махусб!
 Камини дузд бувад хоб, агар зи аҳли дилӣ,
 Дар ин камингаҳи ошӯб зинҳор махусб!
 Ба чунбиши нафаси худ бубину учрат гир,
 Рафиқ бар сари кӯча-ст, зинҳор махусб!
 Раги фусурдаи худро ба нештар бирасон,
 Чу хуни мурда ҳама шаб ба як қарор махусб!
 Ду чашми равшани моҳӣ даруни пардаи об
 Ду шоҳид аст, ки дар баҳри беканор махусб!
 Бигир аз варақи лола нақши бедорӣ,
 Ту низ нохуни ғам бар чигар фишор, махусб!
 Гирифт ҳола дар оғӯш моҳи худро танг,
 Ту ҳам аҳли дилӣ, эй тихиканор, махусб!
 Баҳори айш ҳамоғӯши ғунчаи боз аст,
 Ба зери сояи гул паҳн сабзавор махусб!

Мабод ишқ ниҳад чавзи пуч дар багалат,
Чу кӯдакон ба сари роҳ интизор махусб!
Зи ишқи сарви чаман хоб нест фохтаро,
Ту ҳам ба сояи он сарви пойдор махусб!
Мабод шуртаи тӯфон дуруст биншинад,
Набурда рахт аз ин варта бар канор, махусб!
Даруни синаи моҳӣ накард Юнус хоб,
Бурун нарафта аз ин обгун ҳисор, махусб!
Гули сари сабади умр чашми бедор аст,
Ба рағми дидаи гулчини рӯзгор махусб!
Зимоми ноқои Лайлӣ ҳилоли шаб дорад,
Насиҳати мани Маҷнун ба ёд дор, махусб!
Нигоҳ кун, сари тори нафас кучо банд аст,
Нигоҳ дор сари ришта, зинҳор махусб!
Зи шавқи ранги ҳино кӯдакон намехуспанд,
Чӣ мешавад ту ҳам аз баҳри он нигор махусб!
Зи чортоқи аносир шикаст меборад,
Миёни чор мухолиф ба ихтиёр махусб!
Агарчи зулмати шаб пардапӯши беадабист,
Ту беадаб, адаби худ нигоҳ дор, махусб!
Фитода зери замин аст пой сарсари марг,
Чу гард бар сари ин фарз зинҳор махусб!
Замину оби ту камтар зи ҳеч деҳқон нест,
Зи тухми ашк ту ҳам донае бикор, махусб!
Фалак зи Коҳкашон теғ бар каф истодаст,
Ба зери сояи шамшери обдор махусб!
Зи навбаҳор ба рақс аст зарра-зарраи хок,
Ту низ чузви заминӣ, дар ин баҳор махусб!
Туро ба гавҳари дил кардаанд амонатдор,
Зи дузд амонати ҳақро нигоҳ дор, махусб!
Шудааст хаймаи дилҳои мурда маркази хок,
Дар ин ҳазираи пажмурда зинҳор махусб!
Чавоби он ғазали Мавлавист ин, Соиб,
«Зи умри якшаба кам гиру зиндадор махусб!»

* * *

Хусни оламсӯзи ўро соғаре даркор нест,
Чехраи хуршедро равшанғаре даркор нест.
Каҳрабое ҳосили моро ба ғорат мебарад,
Хирмани бемағзи моро сарсаре даркор нест.
Ҳарчӣ бояд, одамӣ бо хештан овардааст,
Хоб чун афтод сангин, бистаре даркор нест.
Оташ аз худ медиҳад берун сиинди шӯхро,
Ин сабуксайри фаноро мичмаре даркор нест.
Қатраи обе ба ҳам печад бисоти ходро,
Дар шикасти аҳли ғафлат лашкаре даркор нест.
Ҳеч нақше нест, к-аз оина рӯ пинҳон кунад,
Дил чу равшан шуд, китобу дафтаре даркор нест.
Сел бе раҳбар ба дарё мерасонад хешро,
Шавқ дар ҳар ҷо, ки бошад, раҳбаре даркор нест.
Мутриби мо чун хуми май синаи пурҷӯши мост,
Маҷлиси ушшоқро хунёгаре даркор нест.
Мерабояндат чу шабнам шӯхии гулҳо ба ҳам,
Сайри ин гулзорро болу паре даркор нест.
Борҳо ковидаам хокистари афлокро,
Ғайри доғи ишқ, Соиб, ахгаре даркор нест.

* * *

Дар сияҳхонаи афлок дили равшан нест,
Ахгаре дар таҳи хокистари ин гулхан нест.
Дил чу биност, чӣ гам, дида агар нобиност,
Хонаи оинаро равшанӣ аз равзан нест.
Гавҳар аз гарди ятимӣ нашавад хонанишин,
Дил агар зинда бувад, ҳеч гами мурдан нест.
Дидаи шӯхи туро оина дар зангор аст,
Варна як сабзаи бегона дар ин гулшан нест.
Ростӣ уқдакушояндаи асрори дил аст,
Шамъро ҳавсалаи гиря фуру хурдан нест.
Нест дар қофилаи реги равон пешу пасе,
Мурда бечоратар аз зинда дар ин маскан нест.
Ҳирс ҳар зарраи моро ба чаҳоне андохт,
Мӯр худро чу кунад чамъ, кам аз хирман нест.
На ҳамин мавҷ зи омадшуди худ беҳабар аст,
Ҳеч касро хабар аз омадану рафтан нест.
Сифлагонро назанад чарх чу некон бар санг,
Маҳаки симу зар аз баҳри мису оҳан нест.
Дили нозук ба нигоҳи қаче озурда шавад,
Хор дар дида чу афтод, кам аз сӯзан нест.
Соиб, аз атласи гардун гила беинсофист,
Сарви ин боғчаро барги ду пирохан нест.

* * *

Абири зулф ба чайби сабо набояд рехт,
Ба чашми бeбасарон тӯтиё набояд рехт.
Ба сахтрӯии гардун сабур бояд буд
Вагарна дона дар ин осие набояд рехт.
Харобҳолии қасри ҳубоб мегӯяд,
Ки регхона зи дарё чудо набояд рехт.
Далели иззати аҳли сухан ҳамин кофист,
Ки хурдаҳои қалам зери по набояд рехт.
Бас аст рӯзии тӯтӣ шакарфишонии хеш,
Шакар ба Соиби шириннаво набояд рехт.

* * *

Аз он маро шабу рӯзи сиёҳ ҳар ду якест,
Ки бо ғурури ту, охунигоҳ, ҳар ду якест.
Фиғон, ки пеши сабукдастии ту бепарво
Шикастани дилу тарфи кулоҳ ҳар ду якест.
Бас аст пираҳани тан муҳити ваҳдатро,
Ки пеши сели фано кӯҳу коҳ ҳар ду якест.
Баланду пасти ҷаҳон пеши худпарастон аст,
Зи худ баромадаро бому чоҳ ҳар ду якест.
Ҷунон газидаи аъмоли хештан гаштам,
Ки номаи ману мори сиёҳ ҳар ду якест.
Туро, ки завқи тамом аст, гул бичин, Соиб,
Ки хас ба дидаи ман ё гиёҳ, ҳар ду якест.

Чароғи хилвати қон рӯшноии сухан аст,
Баҳори зиндадилон ошноии сухан аст.
Агар сухан ба дил аз гӯш бештар нарасад,
Яқин шинос, ки аз норасоии сухан аст.
Макидани сари ангушти хома чун тифлон
Гувоҳи бекасиву бенавоии сухан аст.
Зулоли Хизр гиреҳ дар сиёҳии зулмот
Чу хуни мурда зи шарми равоии сухан аст.
Маро чу маънии бегона муғтанам донанд,
Ки ошноии ман ошноии сухан аст.
Чу ғунча сар ба гиребони худ фурӯ бурдан
Гули сари сабади ошноии сухан аст.
Шикасти зулфи сухан мешавад дуруст аз ман,
Дили шикастаи ман мӯмиёии сухан аст.
Агар Сикандар аз оина сохт лавҳи мазор,
Чароғи турбати ман рӯшноии сухан аст.
Гузоштӣ сари худ чун қалам дар ин савдо,
Дигар кӣ ҳамчу ту, Соиб, фидоии сухан аст?!

* * *

Лаби лаъли ту зи хуни дили ман чом гирифт,
Сарви қадди ту зи оғӯши ман ором гирифт.
Ҳеч кас захраи наззораи чашми ту надошт,
Намаки ашки ман ин талхии бодом гирифт.
Хуми май чилваи фонуси таҷаллӣ дорад,
Партави рӯи ту то дар майи гулфом гирифт.
Мечакад хун зи ҷабини арақи шарм имрӯз,
То ки аз лаъли лабат бӯсаи пайғом гирифт.
Ҳар кучо ҳусни гулусӯзи ту манзил дорад,
Метавон бӯса ба рағбат зи лаби бом гирифт.
Нест як шамъ дар ин базм ба саргармии ман,
Сӯхт ҳар кас, ки мани сӯхтаро ном гирифт.
Кард яъкубсифат ҷомаи наззора сафед,
Чашми наргис ба тамошои ту эҳром гирифт.
То қиёмат натавонист гирифтан худро,
Ҳар кӣ, Соиб, зи кафи соқии мо чом гирифт.

* * *

Сел дармондаи кӯтоҳии девори ман аст,
Бесаранҷомии ман хонанигаҳдори ман аст.
Метавонам сари тӯмори шикоят во кард,
Арақи шарми ту муҳри лаби изҳори ман аст.
Дӯстон оинаи сурати аҳволи ҳаманд,
Ман хароби туаму чашми ту бемори ман аст.
Чашмаеро, ки Сикандар ба дуо металабад,
Шабнами сӯхтаи чехраи гулзори ман аст.
Манам он оинахотир, ки раги хоби ҷаҳон
Ҳамчу мижгон ба кафи дидаи бедори ман аст.
Накунад шуъла бадал ҷомаи рангинии мум,
Май абас дар пайи рангинии рухсори ман аст.
Мекунад кори насими саҳарӣ бо дили ман,
Хомӯшӣ гарчи ба зоҳир гиреҳи кори ман аст.
Дар харобот ман он бодапарастам, Соиб,
Ки раги талхии май риштаи зуннори ман аст.

* * *

Ҷар шишаҷон хазинаи асрори ишқ нест,
Номӯс шишаест, ки дар бори ишқ нест.
Базмест бечароғу кадуест бешароб,
Дар ҳар диле, ки давлати бедори ишқ нест.
Абрест парварандаву барфест хонасӯз,
Тадбир кори ақл бувад, кори ишқ нест.
Хок афканад чу лукмаи талх аз даҳан бурун
Он синаро, ки махзани асрори ишқ нест.
Реги равони водии саргаштагӣ шавад
Ҷар нуқтае, ки дар хамаи паргори ишқ нест.
Натвон дуруд кишти фалакро ба моҳи нав,
Сайқал ҳарифи сабзаи зангори ишқ нест.
Ҷар шевааш зи шеваи дигар базавқтар,
Як хор дар саросари гулзори ишқ нест.
Ҷарчанд дилфиреб бувад кӯчабоғи зулф,
Аммо ба хушқумошии бозори ишқ нест.
Абрест дар тилисми сароб уфтодааст,
Ҷар дидае, ки волаи рухсори ишқ нест.
Ғавҳар миёни гарди ятимӣ ба сар барад,
Ғайр аз дили хароб сазовори ишқ нест.
Соиб, агарчи ҳусн фурӯшандаест сахт,
Аммо ҳарифи нози харидори ишқ нест.

* * *

Балои мардуми озода лофи яктоист,
Агар ба сарв шикасте расад, зи раъноист.
Аз он замон, ки маро ишқ баргирифт зи хок,
Чу гирдбод мадорам ба даштпаймоист.
Назар ба шохи баланд аст мурғи ваҳширо,
Талоши дор кунад ҳар саре, ки савдоист.
Ба зӯри аҷз тавон гӯшмоли гардун дод,
Ки пушти дасти ту сарпанҷаи тавоноист.
Дили рамида гул аз рӯзгор мечинад,
Нишоти рӯи замин аз ғизоли саҳроист.
Руҳи латифи туро бениқоб натвон дид,
Ту чун ба парда равӣ, сарфаи тамошоист.
Ба рози ишқу хамӯшӣ кучо расӣ, Соиб,
Ки ҳамчу хома мадорат ба сафҳаорист.

* * *

Кавсари бедорбахтӣ дидаи гирёни мост,
Водии саҳрои машҳар синаи сӯзони мост.
Ҳар кӣ дорад қатраи ашке, зи мо дорад назар,
Ҳар кӣ дорад оҳи гарме, аз дили сӯзони мост.
Вақди мо зарроти олабро ба рақс овардааст,
Ҳар кучо саргаштае ёбед, саргардони мост.
Бо гулистоне, ки моро ошноӣ додаанд,
Осмонҳо сабзаи бегонаи бӯстони мост.
Шӯри маҳшар меҳмони захми мо имрӯз нест,
Муддате шуд ин намакдон бар канори хони мост.
Умрҳо чун мавҷ доим дар кашокаш меравад,
Рӯзии мо чун садаф ҳарчанд дар домони мост.
Мо чу тифлон тан ба шугли хокбозӣ додаем,
Варна гӯи осмонҳо дар хамаи чавғони мост.
Дасти мо дар банди чини остин афтадааст,
Варна теги Қаҳқашон дар қабзаи фармони мост.
Нест оини такаллуф шеваи арбоби фақр,
Ҳар кӣ рӯзӣ аз дили мо меҳӯрад, меҳмони мост.
Тарки айши кӯчагардӣ оби ҷӯи боғи мост,
Чун шавад озод тифлон, фасли гулрезони мост.
Кист, Соиб, аз ҷиғардорон, шавад ҳамдарси мо,
Доғи савдо нуқтаи бисмиллаҳи девони мост.

* * *

Маҷлис имшаб аз фуруғи лоларуён равшан аст,
Беҳабар ҳар сӯ, ки меғалтад нигоҳам, гулшан аст.
Чони ғофилро сафар дар чордевори тан аст,
Пои хоболударо манзил канори доман аст.
Тирарӯзон якдигарро хуб пайдо мекунанд,
Сурмаи ӯ гӯшаи чашме, ки дорад, бо ман аст.
То ба чанд, эй офтоби ҳусн, мастурӣ кунӣ,
Чашми мо ҳайратнигоҳон кам зи чашми равзан аст.
Эй, сабои бемурувват, барқтозӣ вогузор,
Руҳи бемори Зулайхо ҳамраҳи пероҳан аст.
Соиб, аҳволи мақоми дил чӣ мепурсӣ зи ман,
Хонаи ҳасратнасибони муҳаббат гулхан аст.

* * *

Талх шуд ишратам, он лаъли шакарбор кучост?
Дилам аз кор шуд, он ғамзаи пуркор кучост?
Ханда аз тангии чо дар даҳанаш гунча шудааст,
Бӯсаро роҳи сухан пеши лаби ёр кучост?
Сафари аввали парвоз ба дом афтодааст,
Булбули мо нашунидааст, ки гулзор кучост?
Мазраи донаи тасбеҳ бувад як кафи даст,
Зухдро дастгаҳи риштаи зуннор кучост?
Завқи наззораи гул дар ниғаҳе пинҳон аст,
Эй муқимони чаман, рахнаи девор кучост?
То ба кай дар таҳи девори тааллуқ бошам,
Кӯчаи хонабадӯшони сабукбор кучост?!
Бар сари мӯйшикофист нигоҳам, Соиб,
Чини зулфе, ки диҳад нофаи тотор кучост?

* * *

Ҳар хори ин гулистон ангушти раҳнамоест,
Ҳар шабнаме дар ин боғ чоми ҷаҳоннамоест.
Ҳар ғунҷаи хамӯше мактуби сарбамуҳрест,
Ҳар бонги андалебе овози ошноест.
Ҳар лаҳти дил шаҳидест даст аз ҳаёт шуста,
Домони ашкрезон саҳрои Карбалоест.
Оинахонаи дил аз занг гар барояд,
Ҳар барги сабзи ин боғ тӯтии хушнавоест.
Овозаи талабро Хизрест ҳар сиёҳӣ,
Киштишикастағонро ҳар мавҷ ноҳудоест.
То нури ҳусни мутлақ гавҳарфурӯзи хокест,
Ҳар ҷуғзи бепару бол дар чашми худ ҳумоест.
Бо дастгоҳи фирдавс як богбон ҷӣ созад,
Ҳар ҷузъи ҳусни ўро машшотаи ҷудоест.
Ҳарчанд кулзуми ишқ бар як ҳавост доим,
Дар ҳар сари ҳубобе аз шавқи ў ҳавоест.
Эй барқи бемурувват, поро шумурда бигзор,
Ҳар хори ин биёбон ризқи бараҳнапоест.
Дил чун зи по нишинад, ҷон чун қарор гирад,
Дар ҳар шиканҷи зулфаш ҳангомаи ҷудоест.
То ишқ соя афканд бар хомаи ту, Соиб,
Муштоқи нолаи туст ҳар ҷо, ки хушнавоест.

* * *

Кунун, ки аз камари кӯҳ мавчи лола гузашт,
Биёр киштии май, навбати пиёла гузашт.
Зи шишахонаи дил чехраи арақнокаш
Чунон гузашт, ки бар лолазор лола гузашт.
Чунон зи ҳусни ту шуд кор танг бар хубон,
Ки даври хубии маҳ дар ҳисори ҳола гузашт.
Зи печутоби раги қон хабар расид ба ман,
Агар насим бар он анбарин кулола гузашт.
Дар ин муҳити пур аз хун баҳори умр маро
Ба чамъ кардани доман чу доги лола гузашт.
Майи дусола дами рӯҳпарваре дорад,
Ки метавон зи салоҳи ҳазорсола гузашт.
Нашуд зи нусхаи дил нуктае маро маълум,
Агарчи умр ба тасҳеҳи ин рисола гузашт.
Гудохт аз варақи лола дидаам, Соиб,
Кадам сӯхта, ё Раб, бар ин рисола гузашт.

* * *

Лаълат ба ханда пардаи гулро даридааст,
Оина аз рухат гули хуршед чидааст.
Наззораи ту тоза кунад доғи куҳнаро,
Ин лола гӯй аз дили оташ чакидааст.
Асбоби тирабахтии мо даст додааст,
То сурмаат ба гӯшаи абрӯ расидааст.
Кори ту нест чораи дарди ман, эй Масех,
Ин шеvaro табассуми ӯ офаридааст.
Мо барқро бар оташи ғайрат нишондаем,
Симоб дар қаламрави мо орамидааст.

* * *

Шаби ҳичрон дилам аз нолаи ҳасрат шод аст,
Чӣ тавон кард, ки фарёдрасам фарёд аст.
Рутбаи ишқ зи маъшук баландӣ гирад,
Қумрӣ аз таънаи кӯтахназарон озод аст.
Кор бо ҷазбаи ишқ аст, азизон, варна
Бӯи пероҳани Юсуф гираҳе бар бод аст.
Саҳл корест ба фитрок сари мо бастан,
Сайдро зинда гирифтани хунари сайёд аст.
Аз саводи варақи лола чунин шуд равшан,
Ки сияҳбахтиву хунинцигарӣ ҳамзод аст.
Офарин бар қалами нофакушоят, Соиб,
Ки зи тардастии ӯ мулки сухан обод аст.

* * *

Майи дусола нишоташ кам аз чавонӣ нест,
Шароби кухна кам аз умри ҷовидонӣ нест.
Кӣ боз ҳарфи гулӯгири тавбаро сар кард,
Ки дар бадеҳаи минои майи равонӣ нест?
Зи ҷодаи сухани рост по манеҳ берун,
Ки ҳеч илм чу илми маҷоздонӣ нест.
Барор сар зи гиребони худ бурун, Юсуф,
Ки раҳм дар дили сангини корвонӣ нест.
Макуш ба таъни гаронҷониям зи бедардӣ,
Ки барфишондани ҷон остинфишонӣ нест.
Қасам ба узлати анқо, ки кӯи хомӯшон
Ба орамидагии мулки бенишонӣ нест.
Чӣ сон ба хома диҳам шарҳи иштиёқи туро,
Чу шамъ сӯзиши пинҳони ман забонӣ нест.
Ба шохсори қафас вогузор мурги маро,
Ки боли баста шикасти ман ошёнӣ нест.
Ба зери миннати хушки Хизир марав зинҳор,
Ки обрӯй кам аз оби зиндагонӣ нест.
Ба гӯшае бинишину хамӯш шав, Соиб,
Кунун, ки равнақи бозори нуктадонӣ нест.

* * *

Агар на ошиқӣ, ин чеҳраи хазонӣ чист?
Агар на Ҳотамӣ, ин бахти осмонӣ чист?
Чу гирдбод ба рақс аст зарра-зарраи хок,
Ту низ санги нишон нестӣ, гаронӣ чист?
Забони шамъ ба сад обутоб мегӯяд,
Ки чуз фасурдагӣ анҷоми зиндагонӣ чист?
Агар зи оинаи рӯи ӯ назар ёбам,
Ба тӯтиён бичашонам – шакарфишонӣ чист.
Камони лоф агар зеҳ кунад ба абрӯяш,
Ба моҳи нав бинамоям, ки шаҳкамонӣ чист.
Агар саҳоб зи ман остинфишон гузарад,
Ба доманаш бишуморам, ки зарфишонӣ чист.
Чу шамъи кушта забоноварон хамӯш шаванд,
Агар баланд бигӯям, ки тарзабонӣ чист.
Дили рамидаи моро ба чашми худ маспор,
Сияҳмаст чӣ донад нигоҳбонӣ чист.
Зи ҳайрати ту шавад оби зиндагонӣ хушк,
Ту чун хиром кунӣ, сарви бўстонӣ чист?
Забон чу барги хазондида аст дар чаманам,
Ба ин димоғ чӣ донам, ки гулфишонӣ чист?
Фигон, ки ғунҷаи мушкилкушои дил, Соиб,
Наёфт чошние, хандаи ниҳонӣ чист?

* * *

Имрӯз қадри нуктаи мавзун намондааст,
Инсоф дар қаламрави гардун намондааст.
Ҳеч аст сад рисолаи ҳикмат ба чашми мо,
Беҳтар асар зи хумми Фалотун намондааст.
Як умр метавон сухан аз зулфи ёр гуфт,
Дар банди ин мабош, ки мазмун намондааст.
Соиб, пиёла гир, ки то кардай нигоҳ,
Як хишт аз иморати гардун намондааст.

* * *

Муддате шуд, к-аз ҳадиси аҳли дил гӯшам тижист,
Чун садаф з-ин гавҳари шахвор оғӯшам тижист.
Аз дили бедору оҳи оташину ишқи гарм
Дастгоҳи зиндагӣ чун шамъи хомӯшам тижист.
Дурди талхе дар қадах дорам, ки гавҳар доғи ўст,
Шишаи дил гарчи аз сахбои сарчӯшам тижист.
Гарчи умре шуд ба дарё меравам дасту бағал,
Ҳамчу мавҷ аз гавҳари мақсуд оғӯшам тижист.
Хиҷлате дорам, ки хоҳад пардапӯши ман шудан,
Гарчи аз сачҷодаи тақво бару дӯшам тижист.
Мезанам лофи худӣ, Соиб, зи бими чашмзахм,
Гарчи аз лофи тижӣ оинаи хушам тижист.

* * *

Дар хароботи муғон манзил намебояд гирифт,
Чун гирифтӣ, кини кас дар дил намебояд гирифт.
Ё намебояд зи озодӣ задан чун сарв лоф,
Ё гирех аз бебарӣ дар дил намебояд гирифт.
Чашми бад бисёр дорад дар камин осудагӣ,
Чун сипанд ором дар маҳфил намебояд гирифт.
Садди роҳи олами болост маъшуқи маҷоз,
Домани ин сарви подаргил намебояд гирифт.
Хунбаҳо беҳтар зи ҳифзи обрӯи ишқ нест,
Дар қиёмат домани қотил намебояд гирифт.
То тавон сарпанҷаи тӯфон чу дарё об дод,
Теги мавҷ аз қабзаи соҳил намебояд гирифт.
Соф чун оина мебояд шудан бо неку бад,
Ҳеч чиз аз ҳеч кас дар дил намебояд гирифт.
Толиби ҳақро чу тире, к-аз камон берун равад,
Ҳеч ҷо ором то манзил намебояд гирифт.
Оху афсӯс аст, Соиб, ҳосили мавҷи сароб,
Домани дунёи беҳосил намебояд гирифт.

* * *

Ояте чун хати мушкини ту дар Қуръон нест,
Нукта чун холи ту дар доираи имкон нест.
Маҳаки одамиён чехраи гандумгун аст,
Дасти рад ҳар кӣ дар ин ранг занад, афшон нест.
Дидаи нофизи мавзуни туро сарви сахӣ
Дод инсоф, ки болотар аз ин имкон нест.
Метавон дид зи симо гуҳари ҳар касро,
Чист дар синаи мактуб, ки дар унвон нест.
Чи зару сим, ки дар фақр накардем талаф,
Фақр ганҷ аст, ки дар зери замин пинҳон нест.
Кафи хокистари Соиб чӣ баландӣ гирад,
Сурмаро манзалати хок дар Исфаҳон нест.

* * *

Охе, ки ғам зи дил набарад, нокашиданист,
Мурғе, ки номабар набувад, пар буриданист.
Чун бодаи сабуҳ ба рағҳои майкашон
Ҳар кӯчае, ки ҳаёт ба олам, давиданист.
З-он лаъли обдор, ки май мечакад аз ӯ
Сангу сафоли майкадаи мо макиданист.
Нуқлу шароб ҳар ду ба худ чӯш мезананд,
Лаъли ту ҳам макиданиву ҳам газиданист.
Мавҷи шароб рахнаи дилро руфӯгар аст,
Ин риштаи умед ба сӯзан кашиданист.
Дил дар бақо мабанд, к-аз ин боғи пурфиреб
Беболу пар чу қатраи шабнам париданист.
Чап меравад ба ростравони тариқи ишқ
Дар гӯши чарх ҳалқаи охе кашиданист.
Ҳарчанд дарси ишқ зи таълим фориг аст,
Ҳар субҳ як-ду нагма зи Соиб шуниданист.

* * *

Дӯш он номехрубон аҳволи мо пурсиду рафт,
Сад сухан гуфтем, аммо як сухан нашниду рафт.
Ҳар кӣ омад дар ғамободи ҷаҳон чун гирдбод,
Рӯзгоре хок хӯрд, охир ба ҳам печиду рафт.
Вақти он кас хуш, ки чун барқ аз гиребони вучуд,
Сар бурун оварду бар вазъи ҷаҳон хандиду рафт.
Эй кам аз зан, фикри маркаб дар тариқи Каъба чист,
Ин биёбонро ба паҳлу Робиа галтиду рафт.
Соиб омад дар ҳаримат бо дили уммедвор,
Шуд ба сад дил аз умеди хештан навмеду рафт.

* * *

Зулфаш ба ҳар ду даст инонам гирифтааст,
Абрӯи ӯ ба пушти камонам гирифтааст.
Ман чун ҳадаф намеравам аз ҷои хештан,
Пайкони ӯ абас ба забонам гирифтааст.
Чун аз миёни халқ нагирам канорае,
Фикри канори ӯ ба миёнам гирифтааст.
Оташ чӣ гуна дасту гиребон шавад ба хор,
Ишқи ситезахӯй чунонам гирифтааст.
Соиб, чу абр гиря агар мекунам, равост,
Оташ чу барқ дар раги ҷонам гирифтааст.

* * *

Моҳе, ки зи партав ба чаҳон шӯру шар андохт,
Пеши рухат аз ҳола мукаррар сипар андохт.
Дар дидаи соҳибназарон мӯи зиёдам,
З-он рӯз, ки чашми ту маро аз назар андохт.
То домани маҳшар натавон дӯхт ба сӯзан,
Мижғони ту чоке, ки маро дар ҷигар андохт.
Фарёд, ки ширинсуханӣ тӯтии моро
Машғули сухан карду зи фикри шакар андохт.
Бо гӯшаи дил ғунчасифат сохта будам,
Бӯи ту маро ҳамчу сабо дар ба дар андохт.
Соиб, шудам осуда аз ин коркушоён,
То кори маро ишқ ба охи сахар андохт.

* * *

Фатҳу зафар зи худшиканӣ зердасти мост,
Чун зулфу хат дурустии мо дар шикасти мост.
Ошӯби оламом зи ҳар мисрае чу зулф,
Сарриштаи тапондани дилҳо ба дасти мост.
Ботил ҳичоби дидаи ҳақбин намешавад,
Дунё бихишт дар назари ҳақпарасти мост.
Хумхона шуд тихиву надорем нам бурун,
Мансур доғи ҳавсалаи дермасти мост.
Ганчинадори ғавҳари дарёи раҳматем,
Чун абр чашми поки садафҳо ба дасти мост.
Чун буттаи баҳор дар ин сабзанҷуман
Соиб, ба ҳар кӣ менигарам, дар шикасти мост.

* * *

Ҳарчи дорад дар хуми сарбаста гардун, аз ман аст,
Май ба ҳикмат мехӯрам, ганчи Фалотун аз ман аст.
То хуми май дар замини хонаам дар хок ҳаст,
Касрати рӯи замин бо ганчи Қорун аз ман аст.
Бо либоси қурби зоҳир бо хаёлаш фориғам,
Нукта аз ҳар кас, ки бошад, поси маънӣ аз ман аст.
Хилвати андешаам чун ғунча лабреси гул аст,
Хона девор аст, ҳар нақше, ки берун аз ман аст.
Аҳли маънӣ мезананд аз ғайрати ман печутоб,
Мисраеро мекунад гар сарв мавзун, аз ман аст.
Нест чун анқо зи ман чуз ном чизе дар миён,
Худ парастииш мекунад худрову мамнун аз ман аст.
Бӯи хун меояд аз теғи забони булбулон
Варна мегуфтам, ки рӯи боғ гулгун аз ман аст.
Мезанам нақши диғар бар об дар ҳар дам задан,
Ранги дарёи сухан, Соиб, диғаргун аз ман аст.

* * *

Вақти ҳаз паҳлӯ тижӣ аз ёр кардан мушкил аст,
Дар баҳорон пушт бар гулзор кардан мушкил аст.
Мерасад аз завқ ҳар коре ба меъроҷи камол,
Бар умеди корфармо кор кардан мушкил аст.
Ихтиёрӣ нест фарёди ман аз вазъи ҷаҳон,
Селро хомӯш дар кӯҳсор кардан мушкил аст.
Метавон бар худ гуворо кард марги талхро,
Зиндагониро ба худ ҳамвор кардан мушкил аст.
Баҳр аз боди мухолиф мешавад шӯридатар,
Аз насихат мастро хушёр кардан мушкил аст.
Даргузар, Соиб, зи дил, афтод чун дар қайди зулф,
Мухра берун аз даҳони мор кардан мушкил аст.

* * *

Чашми махмуре, ки моро заҳр дар паймона рехт,
Метавонад аз нигоҳе ранги сад майхона рехт.
Ашки шодӣ узри моро охир аз сайёд хост,
Гарчи дар тасхири мо гавҳар ба ҷои дона рехт.
Мавҷ меафтад ба ҳар ҷониб чу мастони хароб,
То ки бар хоки шаҳидон гиряи мастона рехт.
Тоза ғардад доғи ишқ аз лутфи хубони дигар,
Хандаи гул мушти оташ бар сари парвона рехт.
Ҷила дар шаръи муҳаббат бозии худ додан аст,
Хуни хасми хешро Парвиз номардона рехт.
Гардиши чашме, ки ҳайронам зи хушаш бурда буд,
К-ин ғазал аз хомаи Соиб аҷаб мардона рехт.

* * *

Ин чӣ хатт асту он чӣ рухсор аст?

Ин чӣ оина в-он чӣ зангор аст?

Ин чӣ хол, он чӣ гӯшаи абрӯст?

Ин чӣ мор, он чӣ муҳраи мор аст?

Ин чӣ абрӯву он чӣ пешонӣ?

Ин чӣ лабҳои гармгуфтор аст?

Ин чӣ теги забони заҳролуд?

Ин чӣ лаъли лаби шакарбор аст?

Ин чӣ чашми мудом дар хоб аст?

Ин чӣ шарми ҳамеша бедор аст?

Ин чӣ оинаи хаёлнамост?

Ин чӣ пешонӣ, он чӣ рухсор аст?

Хонаи ҳушро ба об расонд,

Ин чӣ пешонии гуҳарбор аст?

Ба суханҳои оташин, Соиб,

Сӯхтӣ олам, ин чӣ гуфтор аст?

* * *

Нуқтаи ашк саросемаву шайдоии кист?
Алифи оҳ камарбаставу раъноии кист?
Тавқи қумрӣ зи сари зулфи кӣ ин ҳалқа рабуд,
Чилваи сарв баровардаи раъноии кист?
Пои Маҷнун ба гил аз ашки ғизолон мондаст,
Дасту домони гул аз обилафарсоии кист?
Абр бо чилваи хуршеди қиёмат чӣ кунад,
Домани дашти ҷунун пардаи расвоии кист?
Шӯри булбул зи намакдони кӣ бармехезад,
Арақи чехраи гул партави зебоии кист?
Мижаи шӯхи ту ором надорад имрӯз,
То дигар дар пайи тороҷи шикебоии кист?
Парда аз чехраи андешанамо афкандаст,
Дигар он оинарӯ дар пайи расвоии кист?
Гузаре нест, ки доме накашидаст ин ҷо,
Ё Раб, он зулф ба қасди дили ҳарҷоии кист?
Ҳама шаб хуни сияҳ мечакад аз мижгонаш,
Номаи Соиби савдозада савдоии кист?

* * *

Оташ ба мағзам аз майи аҳмар гирифтааст,
Ин пунба аз фурӯги гуҳар даргирифтааст.
Нахли хазонрасида агар нестам, чаро
Ҳар пора аз дилам раҳи дигар гирифтааст?
Дил дар миёни доғи чигарсӯз гум шудааст,
Ин баҳрро сиёҳии анбар гирифтааст.
То оби зиндагӣ ду қадам роҳ беш нест,
Оина пеши роҳи Сикандар гирифтааст.
Мижгон ба ҳам намезанад аз офтоби ҳашр,
Оинае, ки акси ту дар бар гирифтааст.
Хунам, ки мешикофт ба тан пӯст чун анор,
Дар теги ӯ қарор чу ҷавҳар гирифтааст.
Дилҳо ба ҷои номаи аъмол мебаранд,
Офоқ ранги арсаи маҳшар гирифтааст.
Соиб, чароғи зиндагии мост бефурӯғ,
То доғ соя аз сари мо баргирифтааст.

* * *

Аз пир гӯшагириву сайр аз ҷавон хуш аст,
Аз тир ростиву қачӣ аз камон хӯш аст.
Тағйири ранг хуш бувад аз рӯи шармгин,
Дар чашми аҳли дида баҳору хазон хуш аст.
Ҷӯши гул аст дар қафаси мо тамоми сол,
Даҳ рӯз дар баҳор агар гулситон хуш аст.
Дар мавсими хазон чӣ самар хусни халқро,
Айёми гул мулоимат аз боғбон хуш аст.
Чандин ҳазор доми тамошост дар қафас,
Булбул ҳамин ба дидани гул з-ошён хуш аст.
Тифлон ба ҷӯи шир зи шакар кунанд сулҳ,
Зоҳид зи васли дӯст ба боғи ҷинон хуш аст.
Гар дигарон кунанд таманнои дӯстӣ,
Соиб ба тарки дӯстӣ аз душманон хуш аст.

* * *

Давлати рӯзгор даргузар аст,
Партави офтоб дарбадар аст.
Чашми беашк – абри беборон,
Дасти бечуд шохи бесамар аст.
Қурби симинбарон гудозандаст,
Ранҷи борики ришта аз гуҳар аст.
Ташнаи офат аст моли бахил,
Хуни фосид ҳалоки нештар аст.
Шамъи болини ин гаронхобон
Бебақо чун ситораи сахар аст.
Рӯи хуш лафзу бӯи хуш маъност,
Маънӣ аз лафз дилпазиртар аст.
Дилаш аз май сиёҳтар гардид,
Ҳар кӣ чун лола оташинчигар аст.
Хунари дигарон надидан айб,
Дидани айби хештан, ҳунар аст.
Мекунад тарки рангу бӯ, Соиб,
Ҳамчу шабнам касе, ки дидавар аст.

* * *

Шохи гулро аз саропо чехра танҳо нозук аст,
Нозукандоме, ки ман дорам, саропо нозук аст.
Орзуи бўса дар дил хун шавад ушшоқро,
Гар бигӯям чехраи ӯ то кучоҳо нозук аст.
Аз баёзи гарданаш пайдост хуни ошиқон,
Мешавад бепарда май чандон, ки мино нозук аст.
Метавон сад ранг гул дар ҳар нигоҳаш даста баст,
Баски ранги чехраи он моҳсимо нозук аст.
Сахт меларзам бад-ин занҷир чун девонагон,
Риштаи зулфи ту нозук, хӯи дилҳо нозук аст...
Нест, Соиб, мӯшикофӣ дар бисоти рӯзгор
Варна чун мӯи камар андешаи мо нозук аст.

* * *

Эй дил, тасавури камари ёр нозук аст,
Борик шав, ки риштаи ин тор нозук аст.
Дил шох-шоҳ гашт дар ин кор шонаро,
Парвози зулфу кокули дилдор нозук аст.
Чандин ҳазор шишаи гулро ба санг зад,
Афсонаест ин, ки дили ёр нозук аст.
Дар ҳар назар ба ранги дигар чилва мекунад,
Азбаски ранги он гули рухсор нозук аст.
Чун кумриён ба гардани шерон ниҳода тавк,
Бо он ки доми зулфи ту бисёр нозук аст.
То мочарои шонаи зулфаш кучо расад,
Мизроб бемулоҳизаву тор нозук аст.
Булбул ба ошёнатирозӣ фитодааст,
Ғофил, ки он ниҳол чи микдор нозук аст.
Ҳарфи миёни ӯ ба миён уфтодааст,
Эй дил, ба хуш бош, ки исрор нозук аст.
Сарбаста чун ҳубоб нафас мекашад муҳит,
Азбас мизочи он дури шаҳвор нозук аст.
Соиб чаро ба лаб наниҳад муҳри хомӯшӣ,
Сангиндиланд мардуму гуфтор нозук аст.

* * *

Аз хасисон миннати эҳсон кашидан мушкил аст,
Нози моҳи Миср аз ихвон кашидан мушкил аст.
Аз таҳи девор осон аст берун омадан,
Доман аз дасти гаронҷонон кашидан мушкил аст.
Дам баровардан бувад бе боди ҳақ бар дил гарон,
Далви холӣ аз чаҳи Канъон кашидан мушкил аст,
Метавон аз сустпайванде ба осонӣ бурид,
Дар ҷавонӣ аз даҳан дандон кашидан мушкил аст.
Дарди бедармон ба марги талх ширин мешавад,
Аз табибон минати дармон кашидан мушкил аст.
Метавон чун ғунча, Соиб, хуни дил дар парда хӯрд,
Бодаи гулрангро пинҳон кашидан мушкил аст.

* * *

Дил рафта-рафта ранги лаби лаъли ӯ гирифт,
Ќӯши май ихтиёр зи дасти сабӯ гирифт.
Гулранг гашт теғи шаҳодат зи захми мо,
Ин об аз сафои гуҳар рангу бӯ гирифт.
Таҳҷуръааш ба субҳи қиёмат шафақ диҳад
Ќоме, ки дида аз лаби майгуни ӯ гирифт.
Гавҳар ҳадиси покии домони ӯ шунид,
Аз шарм ҳар ду дасти садафро ба рӯ гирифт.
Аз шири модар аст ба ман май ҳалолтар,
З-ин ҳалқаи ғаме, ки маро дар гулӯ гирифт.
Бар рӯи офтоб чу шабнам кушод чашм,
Ҳар покгавҳаре, ки дил аз рангу бӯ гирифт.
Дасти дуои халқ бувад пуштибони умр,
З-он хум бапой монда, ки дасти сабӯ гирифт.
Даст аз чаҳон нашуста, макун орзуи ишқ,
Ин нест домане, ки тавон бевузӯ гирифт.
Соиб, зи нози дояи бемеҳр фориг аст,
Тифле, ки бо макидани ангушт хӯ гирифт.

* * *

Косаи сарро хатар аз мағзи пурчӯши ман аст,
Оламе з-ин бодаи сарчӯш мадхуши ман аст.
Мавҷаи ман наъл ворун мезанад дар печутоб,
Варна он баҳри гаронлангар дар оғӯши ман аст.
Мегузорад ноф аз хуршеди тобон бар замин,
Гар фалак бардорад ин боре, ки бар дӯши ман аст.
Пушт бар кӯҳи Бадахшон аст махмури маро,
То сабӯи бодаи гулранг бар дӯши ман аст.
Душмани оташзабонро дар чигаргоҳи гурур
Теғҳо хобида аз лабҳои хомӯши ман аст.
Мешавад дар ҳолати мастӣ ҳавосам чамътар,
Мавҷаи дарёи май шерозаи ҳуши ман аст.
Соиб, аз табъи равон оби ҳаёти оламам,
Тирабахтиҳои ман нили баногӯши ман аст.

* * *

Турки чашми махмураш масти нотавониҳост,
Фитна бо нигоҳи ӯ гарми ҳаминониҳост.
Ҷону дил сипар созам пеши новаки нозат,
Шасти гамзае бикшо вақти шаҳкамониҳост.
Гаҳ сабӯ занам бар санг, гаҳ ба пой хум афтам,
Соқиё, маранҷ аз ман, олами ҷавониҳост.
Дурам аз висоли ӯ зиндагӣ чӣ кор ояд,
Ҷон ба лаб намеояд, ин чӣ саҳтҷониҳост.
Нолаи ҳазинат ку, оҳи оташинат ку,
Лофи ишқбозӣ чанд, ишқ з-он нишониҳост,
Эй хушо, ки ҳамчун гул дар канори ман бошӣ.
Бо нигоҳи ҷонсӯзат, ваҳ, чӣ комрониҳост!
Синаҳо мушаббақ шуд аз хаданги миҷгонат,
Ҳоли мо намепурсӣ, ин чӣ саргарониҳост,
Рӯз бе ту бетобам, шаб намебарад хобам,
Рӯзу шаб намедонам, ин чӣ зиндағониҳост.
Соиб, ин тапидан чист, захми корие дорӣ,
Ёр бар сарат омад, вақти ҷонфишониҳост.

* * *

Сунбули зулф аз рухаш то бар канор афтодааст,
Гул чу таквими куҳан аз эътибор афтодааст.
Не либоси тандурустӣ, на умеди пухтагӣ,
Меваи хомам ба санг аз шохсор афтодааст.
Дар чунин вақте, ки шохи хушки мо дар оташ аст,
Ҳуллаи раҳмат зи дӯши навбахор афтодааст.
Офтоби нашъа то аз машриқи мағзам дамид,
Кавкаби ақлам зи авчи эътибор афтодааст.
Ҳаргиз аз ман чун камон бар дасти кас зӯре нарафт,
Ин кашокаш дар раги чонам чӣ кор афтодааст?
Ноумедӣ мекунад хун гиря бар аҳволи ман,
Кишти уммедам зи чашми навбахор афтодааст.
Шукри гардуни ситамгар мекунад ҳар субҳу шом,
Кори Соиб то ба аҳли рӯзгор афтодааст.

* * *

Сабзаи чӯй шаҳди нештар аст,
Хуққаи сабз захри пуршакар аст.
Чашми пӯшида пардадори дил аст,
Лаби хомӯш нигоҳбони сар аст.
Заҳри чашмаш миёни хандидан
Ҳамчу бодоми талх дар шакар аст.
Ҳар чи ғайр аз шароб, бори дил аст,
Ҳар чӣ чуз нагма аст, дарди сар аст.
Мӯшикофӣ ҳунар намебошад,
Чашм аз айб дӯхтан ҳунар аст.
Ниғаҳи сери чашми ғаввосам,
Обхӯрдан зи чашмаи гуҳар аст.
Дар диёре, ки мо заифонем,
Шуъларо чашми ҳиммат аз шарар аст.
Хандаи субҳи ҳашр бо он шӯр
Шаби моро намакчаши саҳар аст.
Мевае нест беҳ зи озодӣ,
Натавон гуфт сарв бесамар аст.
Аз раги абри килки ман, Соиб,
Домани рӯзгор пургухар аст.

* * *

Кӣ ба себи зақанаш чашми ҳавас дӯхтааст,
Ки суҳайли арақи шарм барафрӯхтааст.
Чун зи оташкадаи дил ба саломат гузарад,
Он ки аз партави маҳтоби рухаш сӯхтааст.
Мо чу товус зи болу пари худ дар домем,
Доми зулфи ту чӣ сад чашм ба мо дӯхтааст?!
Тарбият кард ба мо ишқ, ба чое нарасид,
Абри найсон чӣ кунад, донаи мо сӯхтааст.
Хандаи субҳ ба фонус таҷаллӣ дорад,
Нози шамъи рухат оина барафрӯхтааст.
Дар забоноварии хомаи мо ҳарфе нест,
На чу тӯтӣ сухан аз оина омӯхтааст.
Бӯсае гар нарабудаст зи ёкути лабаш,
Даҳани лола чаро то ба чиғар сӯхтааст.
Оташи хонаи ҳамсоя ба ҳамсоя фитад,
Соиб, аз паҳлуи дил дарду ғам андӯхтааст.

* * *

Ҳанӯз ханда аз он лаб бадар наёмадааст,
Намак ба пурсиши доги чигар наёмадааст.
Абас ҳубоб ба соҳил ду чашм дӯхтааст,
Аз ин муҳит касе зинда барнаёмадааст.
Чӣ сон миёни камарбастагон ситода шавем,
Чу шамъ гирияи мо то камар наёмадааст.
Ту завқи аз сари қон хоستان чӣ медонӣ,
Ки номабар зи дарат беҳабар наёмадааст.
Далер меравӣ аз пай сиёҳчашмонро,
Канораи ниғаҳат бар чигар наёмадааст.
Расонд субҳи қиёмат ба зулфи шаб микроз,
Ҳанӯз рӯзи сиёҳам ба сар наёмадааст.
Дилат ба гирияи хунини мо намесӯзад,
Ба чашми обилаат нештар наёмадааст.
Чӣ гуна донаи мо сар бароварад аз хок,
Ҳанӯз мӯ зи кафи даст барнаёмадааст.
Чӣ ҳочат аст ба таклиф, хона хонаи ўст,
Магар ба хонаи дил ғам дигар наёмадааст?!
Умеди бўса аз он лаб зи тангчашмии мост,
Шарар зи оташи ёкут барнаёмадааст.
Агарчи фикри ту, Соиб, гузаштааст зи чарх,
Ҳанӯз табъ ба меъроҷ барнаёмадааст.

Аз марг ба мо нимнафас беш намондаст,
Як гом зи селоб ба хас беш намондаст.
Нозук шуда сарриштаи пайванди тану ҷон,
Мурге ба лаби боми қафас беш намондаст.
Чун барги хазондидаву чун шамъи сахаргоҳ,
Аз умр маро ним нафас беш намондаст.
Дар нолаи дилхо зи иҷобат асаре нест,
Нолидани пуче зи ҷарас беш намондаст.
На Кӯҳкане ҳаёт дар ин арса, на Парвиз,
Овозае аз ишқу ҳавас беш намондаст.
Вақт аст чу хуршед дарой ба канорам,
К-аз умр маро як-ду нафас беш намондаст.
Ба рӯи замин Соибу бар ҷарх Масеҳо,
Дар анфусу офоқ ду кас беш намондаст.

* * *

Чашми ту, аҷаб нест, агар масту хароб аст,
К-аз рӯи арақноки ту дар олами об аст.
Мижгони ту аз қачқаламӣ даст надорад,
Ҳарчанд зи хат ҳусни ту дар пой ҳисоб аст.
Аз наргиси бемор бувад тозагии ҳусн,
Маъмурии офоқ зи дилҳои хароб аст.
Дар дил фиканад шӯри ҷазо гиряи талхаш,
Аз оташи рухсори ту ҳар дил, ки кабоб аст.
Аз ишқ маҳол аст, ки дилҳо нашавад об.
Ҳар гул, ки дар ин боғ бувад, сарфи гулоб аст,
Болотар аз идрок бувад мартабаи ҳусн,
Ҳар чехра, ки натвон ба назар дид, ниқоб аст.
Ҳар хокниҳоде, ки хамӯш аст дар ин базм,
Чун кӯзаи лаббаста пур аз бодаи ноб аст.
Додам хати покӣ ба каф аз содадилиҳо
Девонаи моро чӣ ғам аз рӯзи ҳисоб аст.
Соиб, маталаб рӯи дил аз кас, ки дар ин аҳд
Рӯе, ки нагардад зи касе, рӯи китоб аст.

* * *

Бар тифли ашк хуни цигар даст ёфтааст,
Дар об ранг чун ба гуҳар даст ёфтааст.
Битвон ба ҳарфи нарм дили санг об кард,
Шир аз мулоимат ба шакар даст ёфтааст.
Афтодагӣ чаро накунад кас шиори хеш,
Зулф аз фитодагӣ ба камар даст ёфтааст.
Худро чӣ сон ба бўса тасаллӣ кунам аз ӯ,
Мӯре ба тангнои шакар даст ёфтааст.
Имрӯз нест дасти чафои фалак дароз,
Дерест то бар аҳли хунар даст ёфтааст.
Фарҳод ҳам ба кӯху камар бурдааст роҳ,
Хусрав агар ба ганҷу гуҳар даст ёфтааст.
Хоҳад шудан чу лола баногӯши майкашон,
Аз навбахори ток шарар даст ёфтааст.
Баргаштааст ҳамчу садо беасар зи кӯх,
Фарёди мо кучо ба асар даст ёфтааст.
Чун об мавҷ мезанад аз чуббаи садаф,
К-аз поктинатӣ ба гуҳар даст ёфтааст.
Соиб, шакар ба танг бувад дар каломи ту,
Килки ту бар кадом шакар даст ёфтааст.

* * *

Ин хори ғам, ки бар дили булбул нишастааст,
Аз хуни гул хумори худ аввал шикастааст,
Ин ҷазбае, ки аз кафи Мачнун инон рабуд,
Аввал зимомии маҳмили Лайло гусастааст.
Доғам зи шӯхчашмии шабнам, ки борҳо
Аз барги гул ба домани соқӣ нишастааст.
Пои шикаста санғи раҳи мо намешавад,
Шавқи ту мӯмиёии пои шикаста аст.
Пайвастааст силсилаи мавҷҳо ба ҳам,
Худро шикаста, ҳар кӣ дили мо шикастааст.
Ҳар шабнаме, ки аз гули рӯи ту рехтаст,
Бар рӯи офтоби қиёмат нишастааст.
То хешро ба кучаи гавҳар расондаем,
Сад бор риштаи нафаси мо гусастааст.
Дар коми аждаҳои мукофот чун равад
Озодае, ки хотири мӯре нахастааст.
Бар хусни зудсери ҷаҳон эътибор нест,
Шабнам ба рӯи гул ба амонат нишастааст.
То бастааст бо сари зулфи ту ақди дил,
Соиб зи халқ риштаи улфат гусастааст.

* * *

Рехт дандону ҳавои маю майхона ба қост,
Муҳра барчида шуду бозии тифлона ба қост.
Дил сиёҳ аст агар, гашт баногӯш сафед,
По агар нест ба қо, лағзиши мастона ба қост.
Хор-хоре ба дил аз умри сабуқрав мондаст,
Мушти хору ҳасе аз сел ба вайрона ба қост.
Нисбати шавқ ба ҳичрону висол аст яке,
Рафт айёми гулу шӯриши девона ба қост.
Гарчи дар хоби гарон умр сар омад, Соиб,
Ҳамчунон рағбати ширинии афсона ба қост.

* * *

Хотир чу хуррам аст, ба саҳбо чӣ ҳоҷат аст?
Дил чун кушода аст, ба саҳро чӣ ҳоҷат аст?
Ҳеч аст ганчи олам, агар ҳаст дил ганӣ,
Дил чун тавонгар аст, ба дунё чӣ ҳоҷат аст?
Сайри чаман бувад пайи таҳсили вақти хуш,
Бо вақти хуш ба сайру тамошо чӣ ҳоҷат?
Мо чун калиди хона ба дасти ту додаем,
Диғар дароздастии яғмо чӣ ҳоҷат аст?
Чашм аз барои рӯи азизон бувад ба кор,
Яъқубро ба дидаи бино чӣ ҳоҷат аст?
Муҳтоҷи бодбон набувад киштии сипеҳр,
Ушшоқро ба ҳиммати воло чӣ ҳоҷат аст?
Фардо чу ғам зиёда зи имрӯз мерасад,
Имрӯз хӯрдани ғами фардо чӣ ҳоҷат аст?
Аҳволи мо ба теги ту чун об равшан аст,
Арзи ниёзи ташна ба дарё чӣ ҳоҷат аст?
Саргармии муҳаббати хубон пуроташ аст,
Соиб, маро ба нашъаи саҳбо чӣ ҳоҷат аст.

* * *

Оби ҳаёт шабнами он рӯи чун гул аст,
Анбар хамирмоёи он зулфу кокул аст.
Як чашми пурхумор беҳ аз сад қадаҳ шароб,
Як чехраи шукуфта беҳ аз сад чаман гул аст.
Нақши муроди дидаи чавҳаршиноси мост
Чини қабин, ки чавҳари теги тағофул аст.
З-он холи анбарин натавон сарсарӣ гузашт,
Ҳар нуқта з-ин саҳифа маҳалли тааммул аст.
Дар пирӣ аз ҳаёт иқомат тамаъ мадор,
Сел аст умру қомати хамгашта чун пул аст.
Ин хурдае, ки карда гиреҳ гул дар остин,
Соиб, сипанди шуълаи овози булбул аст.

* * *

Корам шаби висол ба поси назар гузашт,
Фасли баҳори ман ба таҳи болу пар гузашт.
То ҳамчу шамъ пой ниҳодам дар ин бисот,
Умрам ба ғиряи шабу оҳи саҳар гузашт.
Дилро дуруст дор, ки мавҷи сабукинон
Бо киштии шикаста зи баҳри хатар гузашт.
Эй кош, сарфи машқи чунун мешудӣ тамом,
Аз зиндагонӣ он чӣ ба касбу ҳунар гузашт.
Гар сар равад, зи теги фано сар намекашам,
Натвон ба талхрӯии баҳр аз гуҳар гузашт.
Ашкам ҳазор марҳила аз дил гузаштааст,
Чун раҳраве, ки гарм шуд, аз роҳбар гузашт.
Нуқсон накардааст касе аз гузаштагӣ,
Васли набот ёфт чу бед, аз самар гузашт.
Соиб гирифт домани умри раמידаро,
Бар хок ҳар кӣ сояи он симбар гирифт.

* * *

Дил дар назари мардуми фарзона бузург аст,
Тифлон чӣ шиносанд, ки девона бузург аст.
Чун ашк фикандан зи назар ҳар ду ҷаҳонро
Саҳл аст, агар ҳиммати мардона бузург аст.
Бо вусъати машраб чӣ кунад кӯҳи ғами ишқ,
Дар ҳавсалаи танги ту ин дона бузург аст.
Дорад садаф аз синаи ҳар қатра дили танг,
Ҳарчанд ки он гавҳари якдона бузург аст.
Як зарра ба ҳашмат нигарад дидаи ориф,
Ҳар хурд дар ин гӯшаи майхона бузург аст.
Хун дархури паймона диҳад соқии даврон,
Мағрур нагардӣ, ки туро хона бузург аст.
Дар пояи худ ҳеч касе хурд набошад,
То ҷугз бувад соқини вайрона, бузург аст.
Бар пушти фалакҳои парешон сафаре ҳаст,
Худро чи кунӣ чамъ ту, ин хона бузург аст.
Дар Каъбаву бутхона зи гуфтори диловез
Ҳар ҷо, ки равад, Соиби фарзона бузург аст.

* * *

Хоксорӣ то далели ҷони огоҳи ман аст,
Мекунад ҳамвор ҳар ҷоҳе, ки дар роҳи ман аст.
Интиқом аз душмани очиз ба некӣ мекашам,
Мекунам сарсабз ҳар хоре, ки дар роҳи ман аст.
Булбул аз ғайрат ба хуни ман гувоҳӣ медиҳад
Варна ҳар барге дар ин гулшан ҳавохоҳи ман аст.
Дашти Маҷнун оҳанинпое надорад ҳамчу ман,
Дуд аз ҳар ҷо, ки бархезад, қадамгоҳи ман аст.
Мушт бар хоро задан, бозуи худ ранҷондан аст,
Мекунад бо хеш бад, ҳар кас, ки бадхоҳи ман аст.
Ин ҷавоби он ғазал, Соиб, ки мегӯяд Калим:
«Ҳарчи ҷонкоҳ аст дар ин роҳ, дилхоҳи ман аст».

Атри он гулпераҳан то дар ҳаво печидааст,
Бӯи гул дудест, дар мағзи ҳаво печидааст.
Сарви симини ту то яктои пероҳан шуда-ст,
Барги гул аз ғунча худро дар қабо печидааст.
Дар ғубори хотири мо нолаҳои хунчакон
Ҳамчу бӯи хун ба хоки Карбало печидааст.
Аз арақ ҳар лаҳза чашми гиряолуде шудааст,
То сари зулфаш дигар дасти киро печидааст.
Бар лаби оби бақо аз ташнагӣ чон медиҳам,
Дасти ҳайрат ҳар касеро бар қафо печидааст.
Мешуморад пардаи бегонагӣ гулзорро,
Ҳар кӣ аз гул дар насими ошно печидааст.
Бо ту золим дарнамегирад фунуни аҷзи мо
Варна гӯши осмонро оҳи мо печидааст.
Панҷаи мумини мо сарпанҷаи фӯлодро
Борҳо аз роҳи таслиму ризо печидааст.
Эҳтиёҷи устухон бар якдигар хоҳад шикаст,
Нахвате, к-аз соя дар мағзи ҳумо печидааст.
Нест, Соиб, домани афлок рангин аз шафақ,
Хуни мо афлокро дар дасту по печидааст.

* * *

Мо на онем, ки моро ба забон бояд ҷуст,
Ё зи ҳар бесару по ному нишон бояд ҷуст.
Аҳли дилро ба дилу аҳли назарро ба назар,
Дӯстдорони забонро ба забон бояд ҷуст.
Меҳр ҳарчанд ки дар зарра нагардад пинҳон,
Ҳама зарроти ҷаҳонро ба гумон бояд ҷуст.
Бенишон гарчи ба мақсуд расидан саҳт аст,
Хабари Каъба зи ҳар санги нишон бояд ҷуст.
Ҳар гулуро чамане, ҳар садафуро гуҳарест,
Аз дами пири муғон бахти ҷавон бояд ҷуст
Умрҳо нофасифат хуни ҷигар бояд хӯрд
В-он гаҳ аз дил нафаси мушкфишон бояд ҷуст.
Меҳр равшан накунад хонаи беравзанро,
Дили бедор зи чашми нигарон бояд ҷуст.
Асари нолаи мо аз дили бедор мапурс,
Новаки саҳти камонро зи нишон бояд ҷуст.
Соиб, ин он газали Сайиди Язд аст, ки гуфт,
«Аҳли дилро ба саропардаи ҷон бояд ҷуст».

* * *

Дар ин ҳадиқаи пурмева то чигар нахурӣ,
Зи нахли зиндагии хештан самар нахурӣ.
Ба ҳеҷ дил назанӣ ҳамчу моҳи нав нохун,
Агар ду ҳафта дили хеш чун қамар нахурӣ.
Бувад ба қадри ҳунар доғҳои маҳрумӣ,
Фиреби шуҳрати беҳосили ҳунар нахурӣ.
Ҷаҳони сифла чӣ дорад, к-аз ӯ тамаъ дорӣ,
Зи сарв ҳосилу аз чӯби бед бар нахурӣ.
Чу мағзи писта туро субҳ дар шакар гирад,
Фиреби чошнии хоб агар саҳар нахурӣ.
Ҳазор луқма надорад зиён дар огоҳӣ,
Баҳуш бош, ки як луқма бечигар нахурӣ.
Қазо ба дасти ту з-он додааст лангари ақл,
Ки рӯи даст зи ҳар мавҷаи хатар нахурӣ.
Гуноҳ мекуниву пас умеди раҳмат чист,
Агар ту чуз дили худ рӯзии дигар нахурӣ.
Камар мабанд ба озори ҳеҷ кас, Соиб,
Ки захми теғи мукофот бар чигар нахурӣ.

* * *

Сидқ равшангари замири ман аст,
Субҳи равшанзамир пири ман аст.
Мӯре аз ман намешавад помол,
Кафи дасти дуо сарири ман аст.
Нестам уммати танороён,
Хулқи хуш чомаи ҳарири ман аст.
Давлат афтодааст дар қадамам,
Пару боли хумо ҳасири ман аст.
Ба гиребон агар напардозам,
Ковиши сина дастгири ман аст.
Рами оху ба он сабукпой
Доғи табъи канорагири ман аст.
Булбули хушнавои Нишопур
Хиҷил аз табъи беназири ман аст.
Офтоби шикастарӯ, Соиб,
Гуле аз гулшани замири ман аст.

* * *

Чун гузорад хишти аввал бар замин меъмор қач,
Гар расонад бар фалак, бошад ҳамон девор қач.
Мекунад як ҷониб аз хони тихӣ сарпӯшро,
Ҳар тихимағзе, ки бар сар мениҳад дастор қач.
Фақр созад нафсро очиз, ки чун шуд танг роҳ,
Рост созад хешро ҳарчанд бошад бор қач.
Қомати ҳам барнаёрад аз хасисӣ нафсро,
Беш овезад ба доманҳо чу гардад хор қач.
Ҳаст чун бар нуқтаи фармон мадори коинот,
Айб натвон кард, агар бошад хати паргор қач.
Аз тавозуъ кам нагардад рутбаи гарданкашон,
Нест айбе гар бувад шамшери чавҳардор қач.
Метаровад аз саропои дилозорон қачӣ,
Бошад аз мурги шикорӣ нохуну минқор қач,
Рост шав, Соиб, нахоҳӣ қач агар осори хеш,
Соя афтад бар замин қач, чун бувад девор қач.

* * *

То бар лаби ту афтад чашми ситораи субҳ,
Шуд об аз хичолат қанди дупораи субҳ.
Аз сурмаи дили шаб равшан шавад чароғаш,
Ҳар кас зи хоб хезад пеш аз ситораи субҳ.
То оташин накардаст аз офтоб пистон,
Обе ба рӯи худ зан, эй ширхораи субҳ.
Нақди ҳаёти худро сарфи парирухон кун,
К-аз васли офтоб аст умри дубораи субҳ.
Дар барру баҳри олам шабҳо далел гардад
Чашме, ки шуд чу анҷум маҳви назораи субҳ.
Дар синаҳои соф аст дилҳои зиндаро ҷой,
Хуршед ширмаст аст дар ғохвораи субҳ.
Пирони поктинат ройи савоб доранд,
Соиб магард ғофил аз истишораи субҳ.

* * *

Қасам ба хатги лаби соқиву дуои қадах,
Ки оби Хизр бирезад ба рӯнамои қадах.
Гузашт иди баҳору зи тангдастиҳо
Рухе ба ранг надорем аз ҳинои қадах.
Ҳилол гӯшаи абру намуд, бода биёр,
Ки ҳамчу мавҷ дилам мепарад барои қадах.
Агарчи тухми тамаъ зардрӯй орад бор,
Зақоти ранг ба гулшан диҳад гадои қадах.
Маро зи ҳиммати мастона шарм меояд,
Ки нақди ҳастии худро кунам фидои қадах.
Насиҳати ту ба ҷое намерасад, зоҳид,
Туву тиловати Қуръон, ману дуои қадах.
Ба андалеб бигӯ аз забони ман, Соиб,
Туву ситоиши гулшан, ману санои қадах.

* * *

Накашидем шаробе ба дами тозаи субҳ,
Синаро чок накардем ба андозаи субҳ.
Айши имрӯз илоҷи ғами фардо накунад,
Мастии шаб надихад суд ба хамёзаи субҳ.
Ҳар сареро накунад дори фано дар оғӯш,
Сари хуршед сазад шамсаи дарвозаи субҳ.
Накунад тӯли амал чораи кӯтоҳии умр,
Нашавад тори нафас риштаи шерозаи субҳ.
Давлати сарднафас зуд ба сар меояд,
Ки барад як-ду нафас мастии хамёзаи субҳ.
Пеши чашме, ки дили зиндаи шабро дарёфт,
Чун гули рӯи мазор аст рухи тозаи субҳ.
Гар дили зинда чу хуршед таманно дорӣ,
Бишнава аз Соиби мо ин ғазали тозаи субҳ.

* * *

Макун зи бодаи лаъле лаби чу марчон сурх,
Зи пушти дасти надомат масоз дандон сурх.
Зи ғутае, ки ба хун зад хаданг, донистам,
Ки оқибат раги гардан кунад гиребон сурх.
Сиёҳхонаи ин дашт доғи лола шавад,
Агар чунин шавад аз ашки ман биёбон сурх.
Ба шир тифли маро роми хеш натвон кард,
Магар ба хун кунад аз меҳр доя пистон сурх.
Ба талхрӯ макун изҳор тангдастии хеш,
Ки аз тапончаи баҳр аст рӯи марчон сурх.
Ба гиря соил агар рӯи худ кунад рангин,
Аз он беҳ аст, ки гардад ба абри эҳсон сурх.
Чаро набошад минқори тӯтиён рангин,
Ки ҳарфи сабз кунад чехраи сухандон сурх.
Сухан зи хомаи Соиб гирифт рангинӣ,
Ки рӯи гул бувад аз булбули хушилхон сурх.

* * *

Он чашм агарчи худро бемор менамояд,
Ғофил машав зи макраш, айёр менамояд.
Дузидани табассум пайдост аз лаби ӯ,
Обе, ки дар ақиқ аст, ночор менамояд.
Ҳар кас зи равзани худ дар олам ҳаст хушёр,
Олам ба чашми мастон гулзор менамояд.
Дар пеши по фитода-ст мастиву хушёрӣ,
Дар ҳар кӣ ҳарчӣ бошад, рафтор менамояд.
Аз раҳ марав ба сурат, маънӣ талаб кун аз халқ,
Пои ба хоб рафта бедор менамояд.
Як дона бешумор аст аз осиеи гардун,
Аз чашми кӯр ашке бисёр менамояд.
Чини чабини дунё бо доғи зардрӯй
Дар чашми ин хасисон динор менамояд.
Душворие надорад роҳи фано, валекин
Роҳе, ки берафиқ аст, душвор менамояд.
Он кас, ки дар суроғаш барҳам задам чаҳонро,
Соиб, зи равзани дил дидор менамояд.

* * *

Одамӣ пир чу шуд, хирс ҷавон мегардад,
Хоб дар вақти саҳаргоҳ гарон мегардад.
Осмон дар ҳаракат аз назари равшани мост,
Об аз қуввати сарчашма равон мегардад.
Ройи равшан зи бузургони куҳансол талаб,
Обҳо соф дар айёми хазон мегардад.
Толиби халқ, агар гӯшаи узлат гирад,
Ҳамчу домест, ки дар хок ниҳон мегардад.
Осмон хоки раҳи мардуми беозор аст,
Гург аз галлаи ин қавм шубон мегардад.
Рутбаи ишқ ба тадриҷ баландӣ гирад,
Бода чун пир бувад, нащъа ҷавон мегардад.
Ҳар киро теги забон нест ба фармон, Соиб,
Оқибат куштаи шамшери забон мегардад.

* * *

Рӯзгорам тираву бахтам сиёҳ афтодааст,
Гул ба чашми равзанам аз меҳру моҳ афтодааст.
Субҳи маҳшар сар заду бахти умедам сар назад,
Дар чӣ соат, ё Раб, ин Юсуф ба чоҳ афтодааст.
Дар шикасти болу пар маъзур медорад маро,
Дидаи ҳар кас ба он тарфи кулоҳ афтодааст.
Дуздро дунбол рафтан, чон ба ғорат додан аст,
Дил абас дунболи он холи сиёҳ афтодааст.
Фурсати хоридани сар нест мижғони маро,
То сару корам ба он ошиқнигоҳ афтодааст.
Аз хати алмосии лаъли лаби чонон мапурс,
Барқ дар чонам аз ин заррингиёҳ афтодааст.
Огаҳ аст аз беқарорихои мо дар даври хат,
Кори ҳар кас бо чароги субҳгоҳ афтодааст.
Ҳар сари мӯе ҳавоси ман ба роҳе меравад,
То ба он зулфи парешонам нигоҳ афтодааст.
То назар во кардаам чун шамъ дар базми вучуд,
Гиряе аз ҳар сари мӯям ба роҳ афтодааст.
Дар паноҳи даст дорам зинда шамъи оҳро,
Чун кунам, вайронаи дил бепаноҳ афтодааст.
Аз занаҳдони ту дилро нест уммеди начот,
Далви мо дар соати сангин ба чоҳ афтодааст.
Нест, Соиб, хокиёнро зарфи чурми бекарон
Варна авфи эзадӣ ошиқгуноҳ афтодааст.

* * *

Ҳисоби захми дили мо кӣ метавонад кард?
Шумори мавҷаи дарё кӣ метавонад кард?
Ситораҳои фалакро шумурдан осон нест,
Ҳисоби доғи дили мо кӣ метавонад кард?
Тавон ба дидаи хуршед рафт чун шабнам,
Назар бар он руҳи зебо кӣ метавонад кард?
Агар зи реги равон сабҳае ба даст афтад,
Шумори обилаи по кӣ метавонад кард?
Магар зи чашми азизон савод бардорем,
Назар ба наргиси шахло кӣ метавонад кард?
Нигоҳ ҳавсаласӯз аст, ханда хушрабо,
Туру далер тамошо кӣ метавонад кард?
Инони сели сабукрав ба дасти худроист,
Туру ба ваъда тақозо кӣ метавонад кард?
Агар ба шиша кунад хуни ман сипехри кабуд,
Миёнҷии ману мино кӣ метавонад кард?
Магар, ки риштаи мақсуд Хизри роҳ шавад
Вагарна тавба зи саҳбо кӣ метавонад кард?
Гузоштем чаманро ба булбулон, Соиб,
Ба ин гурӯҳ мадуро кӣ метавонад кард?

* * *

Ҳамеша аз дили ман оҳи сард меҳезад,
Аз ин хароба шабу рӯз гард меҳезад.
Далер бар сафи афтодагони ишқ матоз,
Ки ҷои гард аз ин хок мард меҳезад.
Нигоҳи наргиси нилуфарӣ кашидатар аст,
Ки фитна аз фалаки лочвард меҳезад.
Сипехри сифла кӣ бошад, ки дасти ман гирад,
Зи хок мард ба имдоди мард меҳезад.
Ба рӯи хок кашад теги худ чу сояи бед,
Ба ман касе, ки ба қасди набард меҳезад.
Кучо муқайяди ҳамроҳ мешавад, Соиб,
Сабукраве, ки чу хуршед фард меҳезад.

* * *

Ишқи шӯрангез ҷо гар дар дили хоро кунад,
Каъбаро чун маҳмили Лайлӣ ҷаҳонпаймо кунад.
Ҷони муштоқон ба побӯси қиёмат мерасад,
Ёри бепарвои мо то остин боло кунад.
Аз либоси зоҳир аз одам сабукдасте кучост,
К-аз сарам андешаи дасторро ҳам во кунад.
Рутбаи озодагӣ бингар, ки нахли мевадор
Аз ҳисоби сарв натвонист сар боло кунад.
Шайхи шаҳр аз гӯшагирӣ шухраи офоқ шуд,
Сар ба чайби хок бурдан донаро расво кунад.
Дар сари андешаи ӯ ақл охир сар гузошт,
Дар дили дарё шиновар чанд даступо кунад?
Сӯзани Исо тавонад лофи биной задан,
Риштаи сардаргуми моро агар пайдо кунад.
Гар нагардад аз шунидан табъи аҳли дил малул,
Соиб аз ҳар қатраи хун дафтаре иншо кунад.

* * *

Чони муштоқон ғубори чашмро сарсар бувад,
Зудтар охир шавад шамъе, ки равшантар бувад.
Мардуми кӯтаҳназар дар интизори маҳшаранд,
Дидаи равшандилон оинаи маҳшар бувад.
Боди ҳастиро зи сар берун кун, аз тӯфон матарс,
Бодбон чун чамъ созад хешро, лангар бувад.
Пардаи уммед бошад ноумедихои мо,
Хаймаи табхолаи мо бар сари Кавсар бувад.
Дар замони мо, ки бемехрӣ қиёмат мекунад,
Домани модар ба тифлон домани маҳшар бувад.
Бештар шаккарлабони аҳд душманпарваранд,
Варна аз хат нисбати тӯтӣ чаро камтар бувад.
Нест, Соиб, роҳ бар афлок чони тираро,
Қисмати хок аст ҳар дурде, ки дар соғар бувад.

* * *

Айби покон зуд бар мардум ҳувайдо мешавад,
Дар миёни шири холис мӯй расво мешавад.
Ҳирсро шири барӯмандӣ бувад мӯи сафед,
Қад дуто чун шуд, ғами рӯзӣ ду боло мешавад,
Хобро бар Кӯҳкан тасвири Ширин талх кард,
Кор чун дилчасп шуд, худ корфармо мешавад.
Заъф бар Маҷнуни ман кардаст олавро васеъ,
Ҳар кафи хоке маро домони саҳро мешавад.
Зишт дар силки накӯён менамояд зишттар,
Пои товус аз пари товус расво мешавад.
Мезанам аз бими чон дар кӯчаи бегонагӣ,
Ошное чун маро аз дур пайдо мешавад.
Нест, Соиб, ишкро андеша аз захми забон,
Оташи мо аз хасу хошок раъно мешавад.

* * *

Хорӣ аз агёр баҳри ёр мебояд кашид,
Нози хуршед аз дару девор мебояд кашид.
Олами об аз насиме мехӯрад бар якдигар,
Дар сари мастӣ нафас бисёр мебояд кашид.
То дар ин боғӣ, ба шукри он ки дорӣ баргу бор,
Барг мебояд фишонду бор мебояд кашид.
Субҳ агар натвонӣ аз мастӣ зи ҷо бархостан,
Мадди оҳе аз дили афгор мебояд кашид.
Шишаи номусро бар тоқ мебояд гузошт,
Баъд аз он паймонаи саршор мебояд кашид.
То мағар ҳамранги рӯи ӯ шавад хуршедвор,
Аз шафақ хунобаи бисёр мебояд кашид.
Об аз сарчашма, Соиб, лаззате дигар диҳад,
Бодаро дар хонаи хаммор мебояд кашид.

* * *

Дидаи зиндадилон ашкфишон мебошад,
Об аз қуввати сарчашма равон мебошад.
Нест дар анҷумани васл ишорат маҳрам,
Дар ҳарам сурати меҳроб ниҳон мебошад.
Тифлро ҳар сари ангушт бувад пистоне,
Рӯзии беҳабарон дасту даҳон мебошад.
Дар дили пир таманнои ҷавон бисёр аст,
Ин баҳорест, ки дар фасли хазон мебошад.
Мешавад зиндагӣ аз қомати ҳам по ба рикоб,
Тирро шаҳпари парвоз камон мебошад,
Машав аз суҳбати бебаргу навоён ғофил,
Ки шаби қадр ниҳон дар рамазон мебошад.
Зиндагонӣ ба таҳи теғ сар орад, Соиб,
Оҳ, ҳар кас, ки ба фармони забон мебошад.

* * *

Даъвии ишқ зи ҳар булҳавасе меояд,
Даст бар сар задан аз ҳар магасе меояд.
Ҷуст ғаввос, ки гавҳар ба каф орад варна,
Сайри ин баҳр зи ҳар хору хасе меояд.
Аз дили хастаи ман гар хабаре мегирӣ,
Бирасон оинаро, то нафасе меояд.
Чӣ шитоб аст, ки айёми баҳорон дорад,
Ки зи ҳар ғунча садои ҷарасе меояд.
Зоҳид аз сайди дили ом нишоте дорад,
Анкабуте зи шикори магасе меояд.
Эй сипанд, аз лаби худ муҳри хамӯшӣ бардор,
Ки аҷаб оташи фарёдрасе меояд.
Соиб, ин он ғазали Ҳофизи ширинсухан аст:
«Мужда, эй дил, ки масеҳонафасе меояд».

* * *

Дилбарӣ аз хамаи гесӯи сухан меояд,
Бӯи файз аз гули шаббӯи сухан меояд.
Уқдаи дил, ки дар ӯ нохуни алмос нишаст,
Фатҳаш аз ҷунбиши абрӯи сухан меояд.
Панча дар панҷаи бозуи Масеҳо кардан
Аз сабукдастии бозуи сухан меояд.
Остин бар рухи гулзори биҳишт афсонад
Накҳате, к-аз гули худрӯи сухан меояд.
Арақи килки сабуксайри маро пок кунед,
Ки зи гулгашти сари кӯи сухан меояд.
Соиб, аз даст мадеҳ килки гуҳарборатро,
Ин ниҳолест, к-аз ӯ бӯи сухан меояд.

* * *

Килкам аз сайри Бадахшони сухан меояд,
Сурхрӯ аз сари майдони сухан меояд.
Шӯри ғайрат ба намакдони Масех афкандан
Аз шакархандаи пинҳони сухан меояд.
Тир аз ҷавшани алмос тарозу кардан
Аз камин чунбиши миҷғони сухан меояд.
Сабзии бахт ба товус диҳад раҳовард
Тӯтие, к-аз шакаристони сухан меояд.
Ҷӯи шире, ки сафед аст аз ӯ рӯи биҳишт,
Аз сияҳчашмаи пистони сухан меояд.
Ҳама ҷо даст ба дасташ ба сари килк баранд,
Ҳар матое, ки зи Юнони сухан меояд.
Ботини аҳли сухан теғ ба каф истодаст,
То кӣ густох ба майдони сухан меояд.
Чӣ шиканҳо, ки зи сарпанҷаи арбоби нифоқ
Ба сари зулфи парешони сухан меояд.
Сабр кун бар ситами чарх ду рӯзе, Соиб,
Навбати қофиясанҷони сухан меояд.

* * *

Хазон расиду гулафшони баҳор намонд,
Ба дасти бӯсафиреби чаман ниғор намонд.
Чунон ғубори хат он сафҳаи узор гирифт,
Ки ҷои ҳошияи зулф бар канор намонд.
Зи хӯшачинии ин чехраи гандумгун
Сафедро ба назар як чав эътибор намонд.
Зи пеши оташи хӯяш чи гуна бигрезам
Маро, ки қуввати парвози як шарор намонд.
Зи нағмасанҷии Довуд гӯш меғиранд,
Фигон, ки нағмашиносе дар ин диёр намонд.
Хамӯшиям асари шукр нест чун Соиб,
Димоғи шикваам аз аҳли рӯзгор намонд.

* * *

З-ин пештар матои сухан ройгон набуд,
Гарди касодӣ аз пайи ин корвон набуд.
Шеъри баланд по ба сари арш мениҳод,
Хуршед поймол ба ҳар остон набуд.
Минқори булбулон ба шакарханда боз буд,
Дашноми талх дар даҳани боғбон набуд.
Нозук шудааст хотири гул варна пеш аз ин
Дар гӯши боғ нағмаи булбул гарон набуд.
Номи сиришк мебарату оҳ мекашад
Чашме, ки бе бадеҳаи ашки равон набуд.
Риндона кард ақл, ки аз базм зуд рафт,
Мискин ҳарифи шишаи оташзабон набуд.
Мурғи дили маро ба нафас рабти дигар аст,
Дар қайди байза буд, ки дар ошён набуд.
Аз ман мапурс лаззати оғӯши ёрро,
Дасте бувад, ки дар камараш – дар миён набуд.
Соиб чӣ хуб кард, к-аз ин нокасон бурид,
Савдогари қаламрави суду зиён набуд.

* * *

Ашке, ки гавҳараш зи нажоди чигар бувад,
Ҳар қатрааш ситораи субҳи саҳар бувад.
Дар ҳасрати қаламрави ором сӯхтем,
Чун офтоб чанд касе дарбадар бувад.
Аз ҷӯши альаташ нанишинад ба оби теғ
Хуни касе, ки ташналаби нештар бувад.
Гавҳарнамои ҷавҳари зоти хеш бош,
Хокаш ба сар, ки зинда ба номи падар бувад!
Умри дарози сарв ба иқболи саркашист,
Хуни гули пиёда ба тифлон ҳадар бувад.
Қосид ба гарди ҷазбаи ошиқ намерасад,
Банди қабои гармравон болу пар бувад.
То чанд чинси юсуфии толеи маро
Хоки ғам аз ғубори касодӣ ба сар бувад.
Соиб, зи ашки ҳарзадари дар ҳисоб бош,
Тифле, ки шӯхчашм бувад, пардадар бувад.

* * *

То диле, аз кафи арбоби вафо мегирад,
Борҳо фол зи девони ҳино мегирад.
Гиреҳи ноз ба абруи табассум бастан
Гунча таълим аз он банди қабо мегирад.
Он ки чандин қафас аз нағмасароён дорад,
Кор бар булбули мо танг чаро мегирад?
Ќуз қалам, к-аз сари худ қатъи тааллуқ карда-ст,
Ки ба тақриби сухан дасти туро мегирад.
Соиб, аз файзи ҳаводории ашки сахарӣ
Лолаи боғи сухан ранг зи мо мегирад.

* * *

Намегардад ба хомӯшӣ ниҳон дард,
Зи ранги чехраи ман тарҷумон дард.
Бувад равшан чароғаш то сахарғох
Ба ҳар манзил, ки гардад меҳмон дард.
Шавад маҳкам бинои дардмандӣ,
Давонад реша чун дар устухон дард.
Гиреҳ гардад чу доғи лола дар дил,
Насозад охро фар хушинон дард.
Хубобе чун муҳити баҳр гардад,
Чӣ созад бим дил бо як ҷаҳон дард.

* * *

Саркашӣ аз тоқи абруи бутон пайдо шавад,
Қуввати бозӯи ҳар кас аз камон пайдо шавад.
Мешавад хун хӯрдани ман зоҳир аз рухсори ёр,
Аз гулистон ҳусни саъйи боғбон пайдо шавад.
Сарвҳо гарданд обу обҳо гарданд хушк,
Дар гулистоне, ки он сарви равон пайдо шавад.
Шодие, к-аз дил набошад, шуълаи хору хас аст,
Гиря беҳ з-он хандае, к-аз заъфарон пайдо шавад.
Бими гаммозон маро муҳри даҳан гардидааст,
Ҳарф бисёр аст, агар гӯши гарон пайдо шавад.
Барнамехезад ба танҳой садо аз ҳеч даст,
Лол гӯё мешавад, чун тарҷумон пайдо шавад.
Дар ҳарими васл ошиқ рост месозад нафас,
Гарди ин тири сабукрав аз нишон пайдо шавад.
Ғафлати дил нафсро, Соиб, кунад мутлақинон,
Дуздро чуръат зи хоби посбон пайдо шавад.

* * *

Ин нокасон, ки фахр ба аҷдод мекунанд,
Чун сағ ба устухон дили худ шод мекунанд.
Гул бастааст роҳ ба саргӯшии насим,
Ин булбулони хом чӣ фарёд мекунанд?
Ояндаро қиёс кун аз ҳоли худ, бубин,
К-аз рафтагон ба хайр киро ёд мекунанд?
Дар мактабе, ки ишқ адиб аст, кӯдакон
Машқи ситам ба хомаи фӯлод мекунанд.
Бухл аз карам беҳ аст, ки беҳосилони бухл
Дар ҳар ҷавоб бандае озод мекунанд.
Соиб, ҷамоате, ки саворанд бар сухан,
Дар кӯҳи Қоф сайди паризод мекунанд.

* * *

Тай шуд замони пириву дил доғдор монд,
Сайқал шикасту оинаи пурғубор монд.
Чун решаи дарахт, ки монад ба ҷои хеш,
Шуд зиндагиву тӯли алам бар канор монд.
Нохун назад касе ба дили сарбамухри мо,
Ин ғунча ношукуфта бад-ин шохсор монд.
З-ин панҷрӯза умр, ки чун барқу бод рафт,
Ғамҳои бешумор ба ин дилфигор монд.
Хоҳад гирифт домани гулро ба хуни мо,
Ин ошёнае, ки зи мо ёдгор монд.
Аз худ барой зуд, ки гардад газандатар
Чандон, ки захр дар буни дандони мор монд.
Дастии ман аз раунати озодагӣ чу сарв
Бо сад ҳазор уқдаи мушқил зи кор монд.
Натвон зи ман ба ишрати рӯи замин гирифт
Гарде, ки бар ҷабини ман аз кӯи ёр монд.
Соиб, зи аҳли дард ҳамовози ман бас аст
Кӯҳи ғаме, ки бар дилам аз рӯзгор монд.

* * *

Фигон, ки ҳастии ман сарфи ошноӣ шуд,
Баҳори умр ба тороҷи бенавой шуд.
Дар ин қаламрави пурсайд аз нагунбахтӣ
Дароздастии мо новаки ҳавой шуд.
Дар он чаман, ки ба зар мехаранд дилтангӣ,
Чу гунча хӯрдаи мо сарфи дилкушой шуд.
Шиноварест, ки бастанд кунда бар пояш,
Мучарраде, ки гирфтори кадхудой шуд.
Чунон фусурд маро ишқи оҳанинбозу,
Ки санг бар мани девона мӯмиёй шуд.
Агар хамӯш нишинад, дилаш сиёҳ шавад,
Чу шуъла ҳар кӣ бадомӯзи жожхой шуд.
Нашуд зи шахпари тавфиқ ҳеч роҳравро
Кушоише, ки маро аз шикастапой шуд.
Зи шахриёни харобот мешавад, Соиб,
Зи роҳу расми ҷаҳон ҳар кӣ рушноӣ шуд.

* * *

Аз сари хоки шаҳидон сабза гулгун медамад,
Чун набошад лолагун теҒе, ки аз хун медамад.
Хокдони даҳрро тӯфон агар обе диҳад,
То ба домони ҷазо аз хок Қорун медамад.
Гар парешониҳтилотӣ нест лозим хуснро,
Ҳар саҳаргоҳ офтоб аз машриқе чун медамад?
Доғи Мачнунӣ биёбонгард дорад дар чигар
Лолае, к-аз синаи саҳрову ҳомун медамад.
Саркашӣ дар обу хоки мардуми афтода нест,
Дар замини хоксорӣ дона вожун медамад.
Кӯҳкан ҳар косаи хуне, ки хӯрд аз дасти рашк,
Аз мазораш дар либоси лола берун медамад.
Раҳ надорад ҷилваи озодагӣ дар кӯи ишқ,
Сарв агар коранд он чо, беди мачнун медамад.
Нест бе хусни адо як нуқта, Соиб, шеъри ман,
Аз замини поки ман ҳар дона мавзун медамад.

* * *

Кӯҳкан кист, ба гарди мани шайдо бирасад,
Чунбиши кӯҳ маҳол аст ба анқо бирасад.
Чигари ташнаи саҳрои тааллуқ, тарсам,
Сели моро нагузорад, ки ба дарё бирасад.
Ҳайф, сад ҳайф, ки дар доираи имкон нест
Аҳли дарде, ки ба дарди сухани мо бирасад
Оламе ҳамчу садаф чашму даҳон во кардаст,
Ба кӣ то гавҳари ибрат ба тамошо бирасад.
Мегузоранд ками неъматӣ боқӣ фардо,
Ҳар чӣ ин чо ба ту аз неъматӣ дунё бирасад.
Ҳаргиз аз кибр накардӣ нигаҳе дар таҳи по,
Бо ту чун фоидаи файз зи боло бирасад.
Шаҳпари домани исмат ба фалак месояд,
Пайи Юсуф чи маҳол аст Зулайхо бирасад.
Ноқис аз тарбияти чарх нагардад комил,
Бодаи хом маҳол аст ба мино бирасад.
Аз камандаш начаҳад ҳеч шикоре, Соиб,
Ҳар киро даст ба он зулфи чалипо бирасад.

* * *

Ба чашми шӯҳ рағи хоб тозиёна шавад,
Ки хору хас чу ба оташ расад, забона шавад.
Ба ҳеч чо нарасад ҳар кӣ ҳимматаш паст аст,
Пари шикаста хасу хори ошёна шавад.
Гуноҳи қачравии туст ноумедии ту,
Ки тири рост хато камтар аз нишона шавад.
Дихад ба роҳравон болу пар сабукборӣ,
Пиёда пештар аз корвон равона шавад.
Ба булбуле, ки ҳаёташ зи бўи гул бошад,
Қафас чӣ гуна гуворо зи обу дона шавад.
Кушодарӯии гул андалебро, Соиб,
Дар ин шукуфтачаман боиси тарона шавад.

Аҳли маънӣ ба сухан булбули бўстони худанд,
 Ба назар оинадори дили ҳайрони худанд.
 Пои рағбат нагузоранд ба домони бихишт,
 Ҳама дар сайри гулистон зи гиребони худанд.
 Қиғари ташна ба сарчашмаи ҳайвон нарасад,
 Ин сикандарманишон чашмаи ҳайвони худанд.
 Чашм чун лола ба хуни қиғари худ доранд,
 Мизбони худу меҳмони сари хони худанд.
 Дар таҳи тӯдаи хокистари ҳастӣ чун барқ
 Гарми равшангари оинаи ҷони худанд.
 Фурсати дидани айбу ҳунари халқ кучост.
 Ки ба сад чашм шабу рӯз ниғаҳбони худанд.
 Аз Худо ранҷи худу роҳати мардум талабанд,
 Марҳами захми касон, доғи намоёни худанд.
 Ишваи хирмани гулро ба ҷаве настонанд,
 Гунчахусбони риёзат, гули домони худанд.
 Ба насими сухани сард парешон нашаванд,
 Ҳамчу дастори сари субҳ парешони худанд.
 Гоҳ дар қабзаи бастанду гаҳе дар кафи қабз,
 Дам ба дам қуфлу калиди дари зиндони худанд.
 Партави ризқ ба афсурдадилон арзонӣ,
 Хонумонсӯхтагон шамъи шабистони худанд.
 Чӣ аҷаб, гар сухани талх ба шаккар гӯянд,
 Ки зи ширинсуханони шакаристони худанд.
 Хотири чамъ аз ин қавм талаб кун, Соиб,
 Ки парешоншудаи фикри парешони худанд.

* * *

Аз чилваи ту барг зи пайванд бугсилад,
Нашвуиамо зи нахли барӯмаид бугсилад.
Тифл аз назораи ту зи модар ҷудо шавад,
Модар зи дидани ту зи фарзанд бугсилад.
Доманкашон зи ҳар дари боғе, ки бигзарӣ,
Аз реша сарв риштаи пайванд бугсилад.
Чун най навозише ба лаби хеш кун маро,
З-он пештар, ки банди ман аз банд бугсилад.
Ин риштаи ҳаёт, ки охир гусастанист,
То кай гиреҳ ба ҳам занаму чанд бугсилад?
Озодагӣ зи шахд маҳол аст мӯрро,
Дил чун аз он лабони шакарханд бугсилад?
Одам ба ихтиёр наёмад бурун зи хулқ,
Соиб, чӣ гуна аз дили хурсанд бугсилад?

* * *

Туро касе, ки ба гулгашти бӯстон орад,
Хати мусаллами боғ аз хазон орад.
Худо ба он лаби чонбахш бахшад инсофе,
Ки бӯсае бидиҳад, то маро ба чон орад.
Намекашад зи раҳоварди хештан хичлат,
Ба Юсуф оина ҳар кас, ки армуғон орад.
Якест ҳарфи бузургон, қиёс кун аз кӯх,
Ки ҳарчи мешунавад, бар забон ҳамон орад.
Ба барги сабз кунад ёди боғбон, Соиб,
Сухан ба аҳли сухан ҳар кӣ армуғон орад.

* * *

Аз кӯчае, ки он гули бехор бигзарад,
Мавчи латофат аз дару девор бигзарад.
Чанд аз хаёли ганҷ, ки хокаш ба фарқ бод,
Умрам ба талхӣ аз даҳани мор бигзарад.
То ҳашр чои сабза барояд забони шукр,
Бар ҳар замин, ки сарви ту як бор бигзарад.
Эй корсози халқ, ба фарёди ман бирас,
З-он пештар ки кори ман аз кор бигзарад.
Аз сар гузаштаанд каримони ин замон,
Ку саргузаштае, ки зи дастор бигзарад.
Хорест хори ишқ, ки бедаступо шавад,
Оташ агар зи сояи он хор бигзарад.
Қатъи назар зи неъматӣ фирдавс мушкил аст,
Соиб чӣ сон зи лаззати дидор бигзарад?

* * *

Намехоҳам ниқоб аз сурати аҳволи ман афтад,
Ки дар чамъияти дилҳо халал аз ҳоли ман афтад.
Маро беҳосилӣ бурдаст аз ёди чаман берун,
Магар абре ба фикри сабзаи помоли ман афтад.
Сипеҳр аз хурдабинӣ мешуморад донаи рӯзӣ,
Гиреҳҳое, ки аз доми бало дар боли ман афтад.
Дар ин гулзор ҳар якро чу абр аз хок бардорам,
Зи ҳар барге забоне гардаду дунболи ман афтад.
Тавонам ҳалқаҳо дар гӯш кардан сарфарозонро,
Сари зулфи ту гар дар панҷаи иқболи ман афтад.
Зи селоби майи гулранг олам мешавад вайрон,
Зи соқӣ акс агар дар чоми молмоли ман афтад.
Зи ваҳшат мезанам бар кӯчаи девонагӣ, Соиб,
Ба ғайр аз санги тифон ҳар кӣ дар дунболи ман афтад.

* * *

Ҳаёти ман зи суханҳои дилнишин бошад,
Гизои ман чу садаф гавҳари симин бошад.
Агарчи бар яди байзо бувад сабоҳат хатм,
Назар ба соиди ӯ субҳи аввалин бошад.
Ба рӯшноии дил ҳар кӣ сафҳае хондаст,
Чарог дар назараш мили оташин бошад.
Шавад зи тӯли амал танг дастгоҳи нишот,
Ки чин ба қадри баландӣ дар остин бошад.
Зи гиря равшании дида мешавад афзун,
Чароги хонаи чашм ашки оташин бошад.
Аз он ба дида диҳам қой ашки лаълиро,
Ки чашми хушк нигиндони бенигин бошад.
Магӯй ҳарфи насихат ба ғофилон, Соиб,
Мазан тапонча ба рӯе, ки оҳанин бошад.

* * *

Зи бори дарди ман кӯҳи гарон бар хеш мепечад,
Замин аз сояам чун осмон бар хеш мепечад.
Маро аз мочарои шамъи мум ин нукта равшан шуд,
Ки тан чандон, ки мехоҳад, равон бар хеш мепечад.
Падар хичлат кашад з-аъмоли ношоисти фарзандон,
Хатое чун зи тир ояд, камон бар хеш мепечад.
Набурд аз риштаи қон васл печутоби берунро,
Дар оғӯши гуҳар ин ресмон бар хеш мепечад.

* * *

Сабукмағзе, к-аз асбоби чаҳон бар хеш меболад,
Чу ҳаммолест, к-аз бори гарон бар хеш меболад.
Нишинад зуд бар хоки сияҳ аз гарданафрозӣ,
Чу оташ ҳар кӣ з-имдоди хасон бар хеш меболад.
Наметобад саодатманд рӯ аз сахтии даврон,
Зи мағз афзун ҳумо аз устухон бар хеш меболад.
Ба миқдори гаронӣ дар сабукборӣ бувад роҳат,
Ниҳоли мо ба уммеди хазон бар хеш меболад.
Зи муҳри хомушӣ дил файз меёбад зи нутқ афзун,
Зи неъмат беш аз сарпӯш хон бар хеш меболад.
Шавад хушвақт дил, чун нафс бар шайтон зафар ёбад,
Чу сағ бар гург голиб шуд, шубон бар хеш меболад.
Қавон ғардал куҳансол аз висоли нозукандомон,
Кашад дар бар чу новакро, камон бар хеш меболад.
Ба ҳар ҷо даст бар таркаш занад абрукамони ман,
Зи шодӣ як сару гардан нишон бар хеш меболад.
Зи дарду доғ мебошад маро нашвунамо, Соиб,
Тани мардум агар аз обу нон бар хеш меболад.

* * *

Онро, ки чашми масти ту беихтиёр кард,
Осудааш зи пурсиши рӯзи шумор кард.
Раҳме накард бар чигари оташини мо,
Машшотае, ки лаъли туро обдор кард.
Нагзошт чашм боз кунад дил ғубори чашм,
Ин гарди шӯхчашм чӣ бо ин савор кард.
Аз дил мапеч рӯй, ки шаккарсухан нашуд,
Ҳар тӯтие, ки пушт бар оинадор кард.
Беинтизор домани хуршедро гирифт,
Чун шабнам он ки оинае беғубор кард.
Дар коми шер бистари роҳат фикандааст
Ҳар кас, ки хоби амн дар ин рӯзгор кард...
Ин он ғазал, ки Саъдии Шероз гуфтааст:
«Музд он гирифт, чони бародар, ки кор кард».

* * *

Чун асар нағзошт аз ман ғам, зи ғамхорӣ чӣ суд?
Чун намонд аз дил ба чо чизе, зи дилдорӣ чӣ суд?
Кӯҳ тоқат барнамеояд ба мавчи ҳодисот,
Пеши ин селоби безинҳор худдорӣ чӣ суд?
Захми шамшери қазо аз сина мерӯяд чу гул,
Аз зирехпӯшӣ чӣ ҳосил, аз сипардорӣ ӣи суд?
Мекунад ҳамвор сӯҳон теги ноҳамворро,
Ҳар кучо бояд дурушті кард, ҳамворӣ чӣ суд?
Чанд битвон сохт мӯи хеш чун қир аз ҳичоб,
Чун намегардад чавон дил, з-ин сияҳкорӣ чӣ суд?
Нест ҳарфи талхро таъсир дар дилмурдагон,
Кӯр чун шуд чашми ботин, гураафшорӣ чӣ суд?
Пеши селоби фано яксон бувад чун кӯҳу кох,
Аз гаронзонӣ чӣ ҳосил, аз сабукборӣ чӣ суд?
Фурсате то ҳаст, дилро кун тихӣ аз ашқу оҳ,
Вақт чун гардид фавт, аз гираву зорӣ чӣ суд?
Ёрро натвон ба макру ҳила роми хеш кард,
Чун тараф айёртар аз туст, айёри чи суд?
Дар чавонӣ метавон бар хӯрд, Соиб, аз ҳаёт,
Дар баҳорон инчунин тухме намекорӣ, чӣ суд?

* * *

Аз назар як дам, ки он шаклу шамоил меравад,
Ҳосили дарёву кон аз дидаи дил меравад.
Дар биёбоне, ки наъли шавқи мо дар оташ аст,
Нақши пой ноқа пешопеши маҳмил меравад.
Кӯчабоғи зулф ағар поён надорад, гӯ, мадор,
Метавон рафтан ба мижгон ҳар кучо дил меравад.
Сояи ҳар хорбун сайёди домафканда аст,
Оҳуи мағрурро бингар, ки гофил меравад.
Таъни нисёнам мазан, шарми рухи оина кун,
Худ бубин он чехра ҳаргиз аз муқобил меравад?
Гар ба фирдавс аз сари кӯи ту Соибро баранд,
Меравад, аммо чу мурғи нимбисмил меравад.

* * *

Ба май ғам аз дили афғор барнамехезад,
Ба об аз оина зангор барнамехезад.
Маҷӯ мулоимат аз мардуми хасисниҳод,
Ки бӯи гул зи хасу хор барнамехезад.
Гуҳар шавад чу садаф дар замини қобил тухм,
Зи хоки майкада хушёр барнамехезад.
Шикастаи ту иморатпазир нест чу моҳ,
Фитодаи ту чу девор барнамехезад.
Кадам сарднафас дар миёни ин чамъ аст,
Ки муҳр аз лаби гуфтор барнамехезад.
Ба маҳфиле, ки хушомад фасонапардоз аст,
Зи хоб давлати бедор барнамехезад.
Агар на сурмаи хоб аст тирагӣ, Соиб,
Чаро зи хоб сияҳкор барнамехезад?

* * *

Зи савдо дар димоғам накҳати гул дуд мегардад,
Ба чашмам сарви бӯстон теги захролуд мегардад.
Маяндеш аз сипехру ҳамлаи ӯ, чун шудӣ ошиқ,
Ки дар хуршеди ишқ ин сояҳо нобуд мегардад.
Бағал во карда, метозад ба истиқболи марги худ
Дили ҳар кас ба марги дигаре хушнуд мегардад.
Ба роҳ орад мани саргаштаро раҳбар, намедонад,
Ки ҳар саргашта гирди каъбаи мақсуд мегардад.
Намедонам кадомин сайди фурсат часта аз домаш,
Ки дил дар синаам чун шери хашмолуд мегардад.
Макун аз оҳи дардолуд манъи ман дар ин маҳфил,
Ки миҷмар бори хотирҳост, чун бедуд мегардад.
Манеҳ бар заррае, эй бибасар, ангушти густохӣ,
Ки меларзад дили хуршед, то мавҷуд мегардад.
Гузинад ҳар кӣ суди дигаронро бар зиёни худ,
Ба андак фурсате, Соиб, зиёнаш суд мегардад.

* * *

Тоиреро, ки ба доми ту гирифтор шавад,
Дона дар ҳавсалааш ғавҳари шаҳвор шавад.
Аз хичолат натавонад сари худ боло кард,
Умри ҳар кас чу қалам сарф ба гуфтор шавад.
Бихурандаш ба назар гурсуначашмон чун мох,
Соғари ҳар кӣ дар ин майкада саршор шавад.
Пои ҳар кас, ки ба гил рафт, наёяд берун,
Риштаи сабҳа маҳол аст, ки зуннор шавад.
Тарафи ҳарф бувад сайқали равшангуҳарон,
Тӯтии лол бар ин оина зангор шавад.
Раҳ ба маънӣ набарад ҳар кӣ ба сурат, Соиб,
Ҳамчу оина тижидаст зи бозор шавад.

* * *

Омад баҳору халқ ба гулзор мераванд,
Девонагон ба домани кӯҳсор мераванд.
Гулҳо, ки дӯш рух нанамуданд аз ҳичоб,
Имрӯз даста-даста ба бозор мераванд.
Дарёб файзи суҳбати рӯҳониён, ки зуд
Чун бӯи гул зи синаи гулзор мераванд.
Онҳо, ки мешуданд ба шабгир сӯи кор,
Пеш аз саҳар зи бӯи гул аз кор мераванд.
Дилбастагӣ ба тор надоранд нағмаҳо,
Аз баҳри маслиҳат ба раги тор мераванд.
Аз оҳи андалеб муҳобо намекунанд,
Ин ғунчаҳо, ки дар бағали хор мераванд.
Чун боли шавқ ҳаст, зи афтодагӣ чӣ бок,
Мурғон далер бар сари девор мераванд.
Онҳо, ки бурдаанд ба гулзори ишқ бӯй,
Соиб, ба гуфтугӯи ту аз кор мераванд.

* * *

Ба аҳди ҳусни ту бо гулситон кӣ пардозад?
Ба лолаву суману арғувон кӣ пардозад?
Дар он ҳарим, ки роҳи сухан надорад шамъ,
Ба шикваи мани кӯтаҳзабон кӣ пардозад?
Зи шӯри ҳашр муҳобо намекунад ошик,
Ба гуфтугӯи маломатгарон кӣ пардозад?
Кунун, ки булбули мо завқи хор-хор шинохт,
Диғар ба хору ҳаси гулситон кӣ пардозад?
Дар ин замон, ки ба дармон намонда дарди сухан,
Ба фикри Соиби оташзабон кӣ пардозад?

* * *

Соя бар ҳар кас, ки он сарви хиромон афканад,
Раъша чун оби равонаш дар раги чон афканад.
Ишқи болодаст ҳар касро, ки баргирад зи хок,
Осмонро бар замин чун соя осон афканад.
Аз гулӯи худ рабудан вақти ҳочат ҳиммат аст,
Варна ҳар кас вақти серӣ пеши саг нон афканад.
Ҳар киро шарми карам дар зери домон парварад,
Дар дили шаб соилонро нон ба домон афканад.
Раҳм кун бар нотавонон, к-аз даҳони шиква мӯр
Метавонад раҳна дар мулки Сулаймон афканад.
Бар заифон раҳм кардан, раҳм бар худ кардан аст,
Вой бар шере, ки оташ дар найистон афканад.
Ман чӣ сон, Соиб, инондорӣ кунам худро, ки Хизр
Хешро доништа дар чоҳи занахдон афканад.

* * *

Қадах лабрез чун шуд аз шароби ноб, меларзад,
Ба қадри об бар худ гавҳари сероб меларзад.
Наяфканда-ст пирӣ хочаро ин раъша бар аъзо,
Ки аз дилбастагиҳо бар сари асбоб меларзад.
На дар бутхонаҳо ноқус бетоб аст аз он кофар,
Дили қандил ҳам аз шишаи меҳроб меларзад.
Наларзад ҳеч кас бар давлати бедор дар олам,
Ба унвоне, ки дил бар дидаи беҳоб меларзад.
Чӣ шуд, гар ишқро бар ошиқон дил меҳробон бошад,
Ки ба ҳар заррае хуршеди оламтоб меларзад.
Зи урёнӣ арақ мерезад аз дарвешии соҳибдил,
Тавонгар дар самуру қоқуму санҷоб меларзад.
Макун дар базми васл аз беқарорӣ манъи ман, Соиб,
Ки аз барқи таҷаллӣ кӯҳ чун симоб меларзад.

* * *

Аз гармии ашкам сафи мижгон гила дорад,
З-ин обила, бин, хори мугелон гила дорад.
Бар дурри ятим аст садаф домани модар,
Юсуф абас аз тангии зиндон гила дорад.
Торик шавад хонаи оина зи чавҳар,
Ҳайрони чамоли ту зи мижгон гила дорад.
Ин хоб ба сад давлати бедор набахшанд,
Дил гарчи аз он наргиси фаттон гила дорад.
Микрози сари сабза бувад хандаи бевақт,
Аз рахнаи лаб pistaи хандон гила дорад.
Аз ахтари худ зери фалак шикваи нодон
Монад ба ғариқе, ки зи борон гила дорад.
Дармон-ш ҳамин аст, ки бо дард насозад
Дарде, ки зи носозии дармон гила дорад.
Чун донаи бемағз бувад пуч каломаш
Ҳар шӯразамине, ки зи деҳқон гила дорад.
Мову гила аз талхии дашноми ту? Ҳайҳот,
Ҳарфест, ки мӯр аз шакаристон гила дорад.
Дар олами ҳайрат бувад оромӣ, агар ҳаст,
Соиб, абас аз дидаи ҳайрон гила дорад.

* * *

Ғунчаҳое, ки дар ин сабзчамаи ханда заданд,
Эй басо захми намоён ба дили зинда заданд.
Ҳамчу яктоии наққош нагардид касе,
Ҳама чун оина бар нақши пароканда заданд.
Ғафлати хеш гузиданд ба бедории бахт
Содалавҳон, ки дари толеи фархунда заданд.
Дасти манъе, ки фишонданд бузургон ба фақир,
Пушти поест, ки бар давлати поянда заданд.
Маркази доираи фикр мусаввар гардид,
Холи мушкин чу бар он чеҳраи зебанда заданд.
Ин садафҳо, ки хамӯшанд дар ин дарёбор
Метавон ёфт, ки бар гавҳари арзанда заданд.
Нест миҷғон, ки ба тақсири парешонназарӣ
Мушти хорест ба чашми мани бинанда заданд.
Соиб, онҳо, ки гузиданд зи ғамҳо ғами ишқ,
Даст бар синаи ғамҳои пароканда заданд.

* * *

Касе, ки айби туро пеши чашм бингорад,
Бибӯс, дидаи ўро, ки бар ту ҳақ дорад.
Ба дасти ғам нашавад мубтало гиребонаш
Касе, ки домани шабро зи даст нагзорад.
Бузург ўст, ки бар хок ҳамчу сояи абр
Чунон равад, ки дили мўрро наёзорад.
Ту бар хилофи бадон тухми некномӣ кор,
Ки ҳар кас он даравад аз чаҳон, ки мекорад.
Чу даври уқдакушой ба ман расад, Соиб,
Ба нохуни маҳи нав чарх пушти сар хорад.

* * *

Пой бар чарх ниҳад ҳар кӣ зи сар мегузарад,
Ришта чун бегирах афтад, зи гуҳар мегузарад.
Цигари шер надорӣ, сафари ишқ макун,
Сабзаи теғ дар ин раҳ зи камар мегузарад.
Дар чунин фасл, ки нам дар қадаҳи шабнам нест,
Хори девори туро об зи сар мегузарад.
Ғунҷаи зиндадилӣ дар дили шаб механдад,
Файз обест, ки аз чӯи саҳар мегузарад.
Дили душман ба тиждастии ман месўзад,
Барқ аз ин мазраа бо дидаи тар мегузарад.
Дар биёбони фано қофилаи шавқи ман аст
Корвоне, ки ғубораш зи хабар мегузарад.
Орифон аз сухани сард парешон нашаванд,
Умри гул дар қадами боди саҳар мегузарад.
Чун садаф муҳри хамӯшӣ назанад бар лаби хеш,
Сухани Соиби покизагуҳар мегузарад.

* * *

Зи ваъдаҳои дурӯғаш дил изтироб надорад,
Сари каманди фиреби маро сароб надорад.
Дар он муҳит, ки ман меравам чу мавҷ саросар,
Сипеҳр завқи тамошои як хубоб надорад.
Шикаста хор ба чашмам зи бадгумонии ғайрат,
Ки аз хаёли кӣ чашми ситора хоб надорад?
Ба нозболиши гул така карда қатраи шабнам,
Хабар зи доғи мулоқоти офтоб надорад.
Кадом роҳрав ин ҷо дам аз суботи қадам зад,
Ки ҳам зи нақши қадам пой дар рикоб надорад.
Дилат зи чаҳли мураккаб сияҳ шуда-ст варна
Кадом хишт, ки дар сина сад китоб надорад.
Ҳалоки хусни худододи ӯ шавам, ки саропо
Чу шеъри Ҳофизи Шероз интихоб надорад.
Шуда-ст баста чунон роҳи файз бар дили Соиб,
Ки аз хаданги ту уммеди фатҳи боб надорад.

* * *

Дасте зи рӯи лутф барорӣ, чӣ мешавад?
Моро дигар ба мо нагузорӣ, чӣ мешавад?
Як умр ганҷ дар дили вайрона орамид,
Як шаб дар ин хароба сар орӣ, чӣ мешавад?
Эй хунии умед, дар ин дастгоҳи хусн
Ин як-ду бӯсаро нашуморӣ, чӣ мешавад?
Баъд аз ҳазор сол, ки як ваъда додай,
Дар узри ланг по нафишорӣ, чӣ мешавад?
Дилро ба чехраи арақолуд тоза кун,
Тухме дар ин баҳор бикорӣ, чӣ мешавад?
Эй абри бечигар, ки зи дарёст дахли ту,
Бар мазраи умед биборӣ, чӣ мешавад?
Шарми гуноҳ дӯзахи аҳли ҳаё бас аст,
Қурми маро ба рӯй наёрӣ, чӣ мешавад?
Ин як нафас, ки дидаи мо меҳмони туст,
Оина пеши рӯ нагузорӣ, чӣ мешавад?
Дар қулзуме, ки саъй ба чое намерасад,
Соиб, инон ба мавҷ супорӣ, чӣ мешавад?

* * *

Дилро нигоҳи ғарми ту девона мекунад,
Оинаро рухи ту парихона мекунад.
Дил меҳӯрад ғами ману ман меҳӯрам ғамаш,
Девона ғамгусории девона мекунад.
Озодагон ба машварати дил кунанд кор,
Ин уқда кори сабҳаи саддона мекунад.
Эй зулфи ёр, саҳт парешону дарҳамӣ,
Дастӣ буридаи кӣ туро шона мекунад?
Ғофил зи беқарории ушшоқ нест хусн,
Фонус пардадории парвона мекунад.
Ёрон талоши тозагии лафз мекунад,
Соиб талоши маънии бегона мекунад.

* * *

Қадди туро зи чилваи ноз офаридаанд,
Рӯи маро зи хоки ниёз офаридаанд.
Лаъли туро, ки нуқтаи паргори ҳайрат аст,
Пӯшидатар зи гавҳари роз офаридаанд.
Дар хирагӣ ниғоҳи маро нест кӯтахӣ,
Рӯи туро назорагудоз офаридаанд.
Суратпазир нест чамоли латифро,
Дилро чӣ шуд, ки оинасоз офаридаанд.
Хуршедталъатон дили ушшоқро чу моҳ
Сад раҳ ба ҳам шикаставу боз офаридаанд.
Дил об шуд зи партави он лаъли оташин,
Ин бодаро чӣ шишагудоз офаридаанд...
Кӯтах зи офтоби қиёмат намешавад,
Шабҳои ҳаҷро чӣ дароз офаридаанд.
Кабкам, валеқ хуни мани бегунохро
Гирандатар зи чангали боз офаридаанд,
Соиб, зи дилшикастагии худ ғамин мабош,
К-он зулфро шикастанавоз офаридаанд.

* * *

Ғаме ҳар дам ба дил аз синаи садчок мерезад,
Зи сақфи хонаи дарвеш доим хок мерезад.
Замин як қатраи лаъл аст аз хуни шаҳидонаш,
Ҳанӯзаш рағбати хун аз хамаи фитрок мерезад.
Арақ афшондӣ аз рух, об шуд дилҳои муштоқон,
Қиёмат мешавад чун анҷум аз афлок мерезад.
Сари мино аз он сабз аст дар майхонаи ҳиммат,
Ки сарчӯши атои хешро бар хок мерезад.
Нишоти бодаи гулрангро гар Хизр дарёбад,
Зулоли зиндагиро зери пой тоқ мерезад.
Зи соғар манъи Соиб мекунад зоҳид, намедонад,
Ки май дар сина ранги шуълаи идрок мерезад.

* * *

Доғ аз ҳарорати чигарам дод мезанад,
Оташ ба сӯзи синаи ман бод мезанад.
Ҳар лолае, ки аз чигари санг медамад,
Доман ба оташи дили Фарҳод мезанад.
Аз турктози ишқ касе ҷон намебарад,
Ин сел бар харобаю обод мезанад.
Оинахонаи дили ман аз аз хаёли ӯ
Чун кӯҳи Қоф мавҷи паризод мезанад.
Дар хонумонхаробии худ саъй мекунад,
Чун ғунча ҳар кӣ дам зи дили шод мезанад.
Аз дил намерасад нафаси ошиқон ба лаб,
Булбул зи бегамист, ки фарёд мезанад.
Соиб, ба пой хеш занад теша беҳабар
Он беадаб, ки ханда ба устод мезанад.

* * *

Ба завқе така бар шамшер чисми лоғарам дорад,
Ки шабнам дар канори гул ҳасад бар бистарам дорад.
Ба дарёи пур аз шӯри ҳаводис он сабурам ман,
Ки беоромии дарё хатар аз лангарам дорад.
Надорад базми чонон маҳраме маҳрумтар аз ман,
Адаб лабташна дар оғӯши ноби Кавсарам дорад.
Ба ин тардоманӣ дар ҳашр агар аз хок бархезам,
Хатарҳо оташи дӯзах зи домони тарам дорад.
Намегардад ба куштан соф бо ман синаи гардун,
Ки ин оина чашми сайқал аз хокистарам дорад.
Дили мӯре нашуд маҷрӯҳ аз теги забони ман,
Чаро дар печу хам гардун чу мавчи чавҳарам дорад.
Чу чӯши май назар дар баҳри хум во кардаам, Соиб,
Кай аз дасти сабӯ чашми навозиш соғарам дорад.

* * *

Шаб, ки сарви қомати ӯ шамъи ин қошона буд,
То саҳаргаҳ баргрезони пари парвона буд.
Турраи мавчи навомӯзи кашокаш нестам,
Умрҳо аз арраи пушти наҳангам шона буд.
Рӯзии оташ шавад нахле, ки дастомӯз кард
Санги тифлонро, ки ризқи мардуми девона буд.
Соҳиби хирман нагаштам, то наафтадам зи по,
Мӯри ман то дасту пое дошт, қаҳти дона буд.
Кӯхро чун ноқай Лайлӣ биёбонгард кард
Нолаи гарме, ки дар занҷири ин девона буд.
Шеваи очизкушӣ аз хусравон зебанда нест,
Бетакаллуф ҳиллаи Парвиз номардона буд.
Шамъи эмин роҳ дар вайронаам, Соиб, надошт,
Шаб, ки маҳтоби хаёлаш шамъи ин ғамхона буд.

* * *

Чигари ташна маҳол аст, ки сероб шавад,
Гар ақиқи лаби ӯ дар даҳанам об шавад.
Чӣ ғам аз тобиши хуршеди қиёмат дорад,
Ҳар кӣ дар сояи мижғони ту дар хоб шавад.
Тухми уммед барӯманд нагардад зи баҳор,
Сабз вақте шавад ин дона, ки дил об шавад.
Хор дар пераҳани беҳабарон гул гардад,
Мижаи дидаи бедор раги хоб шавад.
Аз дами гарми ту, Соиб, ки заволаш марасод,
Дил агар байзаи фӯлод бувад, об шавад.

* * *

Нестам гул, ки маро барги нисоре бошад,
Тухфаи сӯхтагон мушти шароре бошад.
Боғи ман домани дашт асту ҳисорам сари кӯх,
Ман на онам, ки маро боғу ҳисоре бошад.
Тирарӯзони чаҳонро ба чароғе дарёб,
То пас аз марг туро шамъи мазоре бошад.
Хасу хоре, ки зи роҳи диғарон бардорӣ,
Дар дили хок туро боғу баҳоре бошад.
Зинда дар гӯр кунад ҳашри мукофот туро,
Бар дили мӯре агар аз ту ғуборе бошад.
Ба шумори нафас афтод туро кор зи ҳирс,
Ҳар сари мӯи ту машғул ба коре бошад.
Ишқ беҳуда сари тарбияти ӯ дорад,
Соиб он нест, ки шоистаи коре бошад.

* * *

Дар гулшане, ки хусни ту арзи чамол кард,
Гул з-обу ранги худ арақи инфиол кард.
Дар рӯзгори хусни ту аз хичлате, ки дошт,
Гулзор хуни хеш ба гулчин ҳалол кард.
Гул кард чун шафақ зи гиребони доманаш
Чандон, ки чарх хуни маро поймол кард.
Шерозаи баҳори тамошо гузашта буд,
То мурги паршикастаи мо фикри бол кард.
Печад забони сабзаи хокаш зи якдигар,
Ҳайронии рухи ту касеро, ки лол кард.
Ҳар сели тирае, ки аз он тиратар набуд,
Равшангари муҳит ба мавҷи зулол кард.
Ҳар булбуле, ки аз рухи гул нусхае гирифт,
Айши баҳор фасли хазон зери бол кард.
Соиб, бас аст, чанд кунӣ фикри он даҳан,
Натвон тамоми умр хаёли маҳол кард.

* * *

Хусн он рӯз, ки ташрифи ҳаё мепӯшид,
Ишқ пероҳани якранги вафо мепӯшид.
Боли парвона агар поси адабро медошт,
Шамъ пероҳани фонус чаро мепӯшид?
Ёди он курб, ки он шуълаи бепарвой
Ба салоҳи мани якранг қабо мепӯшид.
Чӣ шуд он лутф, ки гар барги гуле мечинад,
Зулф доман ба чароғи дили мо мепӯшид.
Ин замон дастзади бӯсаи ҳар булҳавас аст,
Пушти дасте, ки рух аз ранги ҳино мепӯшид.
Соиб, имрӯз чу гул масту гиребончок аст,
Ғунчаи ман, ки рух аз боди сабо мепӯшид.

* * *

Умр рафту хор-хораш дар дили бетоб монд,
Мушти хошоке дар ин вайрона аз селоб монд.
Иқди дандон дар канорам рехт аз тори нафас,
Риштаи хушке, ки чандин гавҳари ноёб монд.
Танпарастӣ фурсати молидани чашме надод,
Рӯи матлаб дар ниқоби пардаҳои хоб монд.
Дил зи беишқӣ даруни санаам афсурда шуд,
Доғи ин қандили равшан дар дили меҳроб монд.
Ақл аз кори дили саргашта сар берун набурд,
Дар дили баҳри вучуд ин қатраи ноёб монд.
Корвони Юсуф аз Канъон ба Миср овард рӯй,
Давлати бедор рафту пои мо дар хоб монд.
Аҳли дарде, Соиб, аз олам дучори мо нашуд,
Дар дили мо ҳасрати ин гавҳари ноёб монд.

* * *

Агар зи чехраи доғам ниқоб бардоранд,
Чаҳониён назар аз офтоб бардоранд.
Гухаршиносии ин беғамон намак дорад,
Ки хуни дидаи моро ба об бардоранд.
Зи шарми васл шудам об, дӯстон чӣ шуданд,
Ки нахли муми ман аз офтоб бардоранд.
Зи чашми шӯри тамошоиён машав гофил,
Ки ранги нашъа зи рӯи шароб бардоранд.
Агар ба маҷлиси руҳониён расӣ, Соиб,
Бигӯ, ки қисмати моро шароб бардоранд.

* * *

Дили озода аз тӯли амал бисёр мепечад,
Ки мусҳаф бар худ аз шерозаи зуннор мепечад.
Ба ин бенохунӣ чун мехарошам синаи худро,
Садои тешаи Фарҳод дар кӯҳсор мепечад.
Аз ин бӯстонсаро дар дасти холи меравад берун,
Сабукдасте, ки бар ҳар домане чун хор мепечад.
Ба даври чашми ӯ ангушти зинҳорест ҳар мижгон,
Ки аз бемори бадхӯ рӯзу шаб ғамхор мепечад.
Намедонам чӣ мерезад зи килки номапардозам,
Ки ҳар сатре ба худ аз дард чун тӯмор мепечад.
Махӯр, Соиб, фиреби фазл аз аммомаи зоҳид,
Ки дар гунбад зи бемағзӣ садо бисёр мепечад.

* * *

Кучо парвои мо саргаштагон он маҳчабин дорад,
Ки хуни сад чароғи меҳрро дар остин дорад.
Асар бугзор, то эмин шавӣ аз марги гумномӣ,
Ки аз оина Искандар ҳисори оҳанин дорад.
Зи чамъият умеди бениёзӣ доштам, гофил,
Ки он ҷо соҳиби хирман назар бар хӯшачин дорад.
Умеди ҷони ширин доштам аз лаъли серобаш,
Надонистам, ки аз хат захр дар зери нигин дорад.
Адолат ин тақозо мекунад, к-аз хирмани қисмат
Наёбад нони ҷав ҳар кас, ки нони гандумин дорад.
Агар ориф сафар аз худ кунад, якбора меёбад,
Ки домони баҳори айшро саҳронишин дорад.
Надидам, то ба хок афтод нури меҳрро, Соиб,
Нашуд равшан, ки чархи бевафо бо меҳр кин дорад.

* * *

Баргирифтӣ парда аз рух, гулситон омад падид,
Остини ноз афшондӣ, хазон омад падид.
Хокдони даҳр муфлис буд аз нақди мурод,
Дастҳо бар ҳам задӣ, дарёву кон омад падид.
То шууре доштам, мекард васл аз ман канор,
Ман чу рафтам аз миён, он хушмиён омад падид.
Чашмаи хуршед дар гарди кудурат ғӯта зад,
То ғубори хат зи рӯи дилситон омад падид.
Килки гавҳарбор, Соиб, то суханпардоз шуд,
Зиндаруди тозае дар Исфаҳон омад падид.

* * *

Зи чилваи ту дили рӯзгор мерезад,
Бинои сабру шикёбу қарор мерезад.
Давоми ҳусни туро нест нисбате бо гул,
Ба пой сарви ту хуни баҳор мерезад.
Ба хоксории ман нест ҳеч кас дар ишқ,
Ба чашми оина аксам ғубор мерезад.
Чӣ нисбат аст ба Фарҳод шавқи кори маро,
Арақ зи чабҳаи ман чун шарор мерезад.
Чӣ ғам зи рафтани чашм аст пири Канъонро,
Шукуфа барги худ аз баҳри бор мерезад.
Чу гирдбод зи бас захми хору хас хӯрдам,
Зи чунбиши нафаси ман ғубор мерезад.
Ба аҳли сабр фалак беш мекунад ковиш,
Ки тир бар ҳадафи пойдор мерезад.
Кадам дидаи бад дар камини ин боғ аст,
Ки бе насим гул аз шохсор мерезад.
Раги кадом муҳит аст хомаи Соиб,
Ки ин қадар гуҳари шохвор мерезад.

* * *

Аз машраби ман субҳ, чӣ гӯям, чӣ асар дод,
Ин шир маро ғӯта ба дарёи шакар дод.
Ҳар мӯри камарбаста самандест дар ин дашт,
З-он ҳусни гулӯсӯз, ки лаълат ба шакар дод.
То мард зи гуфтор наистони вучуд аст,
Чун най натавонад зи мақомот хабар дод.
Бар шуълаи бетобии дил ҳар кӣ савор аст,
Майдони фано тарҳ тавонад ба шарар дод.
Ин он ғазали Мир Фасеҳист, ки фармуд:
«Беде чамани мо гули хуршед самар дод».

* * *

Нест аз хуршеду моҳ ин гунбади гардон сафед,
З-устухони бегуноҳон аст ин зиндон сафед.
Тири оҳ аз синаи беранг меояд бурун,
Вой аз сайде, к-аз ӯ ояд бурун пайкон сафед.
Юсуфи ман з-он хама қасру сарои дилписанд
Хонаи чашме зи ҷонон дошт дар Канъон сафед.
Қатъи пайванд аз рухи оҳунигоҳон мушкил аст,
Аз ҷудой нофаро шуд мӯи сар з-инсон сафед...
Пок кун аз гайбати мардум даҳони хешро,
Эй ки аз мисвоки мардум мекунӣ дандон сафед.
Хонапардозӣ чароғи хонаи кӯр асту ту
Мекунӣ аз содалавҳӣ хонаи девон сафед.
Поктинат мерасонад файз баъд аз сӯхтан,
Уд хокистар чу гардад, мекунад дандон сафед.
Гарди роҳи ишқ бармехезад аз дарёи нур,
Мешавад зангӣ дар ин майдон ба як ҷавлон сафед.
Субҳи пирӣ дар рикоби партави минат бувад,
З-он ба як шаб гашт абрӯи маҳи тобон сафед.
Мохрӯён баски дар ҳар кӯча ҷавлон мекунанд,
Моҳ натвонад шудан, Соиб, дар Исфоҳон сафед.

* * *

Пир гардидиву кишти амалат зард нашуд,
Бӯи кофур шунидиву дилат сард нашуд.
Ишқи тардасти ту сад хонаи дил кард хароб,
Ки зи як сина намоён асари гард нашуд.
Аз ҳаводис дили озод чӣ парво дорад,
Чехраи сарв зи бедоди хазон зард нашуд.
Бӯи кофур аз ин мурдадилон меояд,
Кӣ ба ин тоифа пайваст, ки номард нашуд?
Хом чун сарв ба бог омаду берун шуд хом,
Ҳар кӣ, Соиб, ба чаҳон ҳодисапарвард нашуд.

* * *

Чунин ки гул ба сари шохсор меояд,
Ба пой худ сари ошиқ ба дор меояд.
Маро таваққуи эҳсон зи корфармоест,
Ки музди кори ман аз завқи кор меояд.
Ғараз таҳияи оғӯши хоксории мост,
Зи баҳр мавҷ агар бар канор меояд.
Агар ба кори чаҳон ман наёмадам, Соиб,
Каломи бегарази ман ба кор меояд.

* * *

Ушшоқро хироми ту аз хеш мебарад,
Сели баҳор ҳар чӣ канад, пеш мебарад.
Ҳар кас, ки бе рафиқи мувофиқ сафар кунад,
Бо худ ҳазор қофила ташвиш мебарад.
Бигзар зи чамъи мол, ки занбӯри бенасиб
Бо хештан зи шони асал неш мебарад.
Аз буттаи гудоз зари нақдро чӣ нуқс,
Аз некӯвон чӣ сарфа бадандеш мебарад.
Онро, ки тозиёна зи рағҳои гардан аст,
Ҳар даъвии ғалат, ки кунад, пеш мебарад.
Кай тир рост мешавад аз қурби ростон,
Соиб, агар зи тир қачӣ пеш мебарад.

* * *

Гарданкашӣ ба сарви сарафроз мерасад,
Озодаро ба оламиён ноз мерасад.
Ҳарчанд бесадост чу оина оби умр,
Аз рафтаниш ба гӯши ман овоз мерасад.
Ҳиммат баланд дор, к-аз ин хокдони паст
Шабнам ба осмон ба як андоз мерасад.
Қӯёи номаҳои сиёҳ аст абри файз,
Оинаи гирифта ба пардоз мерасад.
Яъқуб чашми бохтаро ёфт оқибат,
Охир ба коми хеш назарбоз мерасад.
Хун гирия мекунад дару девори рӯзгор,
Дигар кадом хонабарандоз мерасад.
Аз дӯстони боғ дар ин гӯшаи қафас
Гоҳе насими боғ ба ман боз мерасад.
Ин шишапораҳо, ки дар ин хок рехтаст,
Дар буттаи гудоз ба ҳам боз мерасад.
Он рӯз мешавем зи саргаштагӣ халос,
К-анҷоми мо ба нуқтаи оғоз мерасад.
Соиб, хамӯш, мешавем зи саргаштагӣ халос,
Аз лаб бурун нарафта ба ғаммоз мерасад.

* * *

Оташи қофилаи мо дили равшан бошад,
Гарди мо сурмаи бедории раҳзан бошад.
Чӣ ҳаёт аст шавад рӯзии мо шодии васл,
Гар ғамашро нагузоранд, ки бо ман бошад.
Цилва зоеъ макун, эй шӯх, ки бетобии мо
Оташе нест, ки муҳтоҷ ба доман бошад.
Дидаи танг кунад фахр ба дунёи хасис,
Хасу хошок шарори раги гардан бошад.
Хусн ҳар чо, ки бувад, дар назари ман бошад,
Меҳрро оина аз дидаи равзан бошад.
Ҳар кӣ чун ришта зи борикхаёлон гардид,
Рӯзияш тангтар аз дидаи сӯзан бошад.
Юсуф аз домани ихвон ба ғарибӣ афтод,
Хатари мардуми огоҳ зи маъман бошад.
Мӯр дар ҳасрати як дона дили хеш хӯрад,
Рӯзии барқи чаҳонсӯз ба хирман бошад.
Аз сияхбахтии худ шиква надорад, Соиб,
Ки сафои дили оина зи гулхан бошад.

* * *

Аз қазо чашми сиёҳи ту ба ёдам омад,
Қадарандози нигоҳи ту ба ёдам омад.
Таркаши тири чигардӯзи қазоро дидам,
Сафи мижғони сиёҳи ту ба ёдам омад.
Барқро дасту гиребони гиёҳе дидам,
Бегунаҳсӯз нигоҳи ту ба ёдам омад.
Мӯи пурпечу хаме бар сари оташ дидам,
Зулфи хуршедпаноҳи ту ба ёдам омад.
Ба дили содаи худ роҳи нигоҳам афтод
Сафҳаи рӯи чу моҳи ту ба ёдам омад.
Андалебе ба сари шоҳи гуле меларзид,
Ҷунбиши парри кулоҳи ту ба ёдам омад.
Соиб, аз чилваи барқе, ки ба хирман афтод,
Синапардозии оҳи ту ба ёдам омад.

* * *

Маро аз ғафлати худ бар сар ин бедод меояд,
Набошад сайд агар ғофил, чӣ аз сайёд меояд?
Дили сахти ту санги сурма мегардад фиғонҳоро
Вағарна кӯҳ аз як нола дар фарёд меояд.
Дили бесабр хоҳад тӯтиё кард устухонашро
Ба ин тамкин, ки Ширин бар сари Фарҳод меояд.
Надорад сарфаи хун рехтан, мо, бегуноҳонро,
Ки хуни захми мо аз дидаи ҷаллод меояд.
Аз он маъмур мебошад хароботи муғон, Соиб,
Ки он ҷо ҳар кӣ ғамгин меравад, дилшод меояд.

* * *

Соқӣ аз ҷоме агар хотири мо шод кунад,
Беҳ аз он аст, ки сад майкада обод кунад.
Чашми хуфта-ст ғизоле, ки надорад шухӣ,
Ману он сайд, ки хун дар дили сайёд кунад.
Охир, эй подшаҳи ҳусн, чӣ инсоф аст ин,
Ки дар айёми ту ишқ ин ҳама бедод кунад.
Ёди айёми ҷунун бар сари ман борад санг,
Кӯдаконро чу зи мактаб касе озод кунад.
Мотами воқеаи Лайливу Мачнун дорад
Ҳар дарое, ки дар ин бодия фарёд кунад.
Бар забонаш ба ҷуз аз номи Худо н-ояд ҳеч,
Ҳар кӣ наззораи он ҳусни худодод кунад.
Хандаи кабк шавад нолаи хунин, Соиб,
Бесутун ёд чу аз рафтани Фарҳод кунад.

* * *

Он ки манъи мани махмур зи сахбо мекард,
Лаби майгуни туро кош тамошо мекард.
Ишқ дар каф зи дили сӯхта хокистар дошт,
Хусн он рӯз, ки оина мусаффо мекард.
Он ки тасбеҳ зи дасташ нафитодӣ ҳаргиз,
Дидамаш дӯш сари шиша ба лаб во мекард.
Ёди он аҳд, ки хун дар қадаҳам гар мерехт,
Ба ниғаҳ кардани дуздида гуворо мекард.
Шаб, ки аз тоби май он чехра барафрӯхта буд,
Шамъ болу пари парвона таманно мекард.
Гар намебуд тамошои ғизолон монёъ,
Гарди моро кӣ дар ин бодия пайдо мекард.
Гар зи афтодагӣ ин роҳ намешуд кӯтоҳ,
Дурии каъбаи мақсуд чӣ бо мо мекард.
Соиб аз Хоча мадад хост дар ин тоза ғазал,
Ки дар эҳёи сухан кори Масеҳо мекард.

* * *

Агар як чуръаи худ ёр бар хоки ман афшонад,
Ғубори ман зи истиғно ба гавҳар доман афшонад.
Мағар бетоқатиҳо боли парвозам шавад варна
Киро дорам, ки мушти хоки ман бар гулшан афшонад
Касе аз риштаи сардаргуми ман огаҳӣ дорад,
Ки шаб аз хор-хори дил ба бистар доман афшонад.
Димоғи гул парешонтар шавад аз нолаи булбул,
Абири зулфи ўро бод агар дар гулшан афшонад.
Асири ишкро аз ишқ озодӣ намебошад,
Чӣ имкон дорад аз худ барг нахли эман афшонад.
Зиҳӣ хичлат Зулайхоро, ки Юсуф дар ҳарими ў
Ғубори дидаи Яъқуб бо пероҳан афшонад.
Ба афшондан ғубори мо нарафт аз домани покаш,
Гуҳар гарди ятимиरो чӣ сон аз доман афшонад.
Зи савдо хушк шуд хун дар дили ман ончунон, Соиб,
Ки мавчи набзи ман дар роҳи Исо сӯзан афшонад.

* * *

Зи чеҳраи ту ниғаҳ доғдор баргардад,
Насим сӯхта з-ин лолазор баргардад.
Кучо ба дасти ман афтад, ки панҷаи хуршед
Зи тарфи домани ӯ раъшадор баргардад.
Мадор бӯса аз он рӯи шармнок тамаъ,
Ки Хизр ташна аз ин чашмасор баргардад.
Зи мор муҳра ба афсун ҷудо намегардад,
Чӣ гуна дил зи сари зулфи ёр баргардад?
Раҳини минати дунон наметавон гардид,
Хушо, касе, ки аз ӯ рӯзгор баргардад.
Марез ранги иқомат дар ин тамошогоҳ,
Ки гул пиёда дарояд, савор баргардад.
Намешавад зи магас хирагӣ ба рондан дур,
Зи манъ сифла кучо шармсор баргардад.
Зи бевафоии он шӯхчашм наздик аст,
Ки Соиб аз сари меҳру қарор баргардад.

* * *

Туро зи аҳли вафо ҳеч кас намедонад,
Маро сазои ҷазо ҳеч кас намедонад.
Ба ғайри ман, ки дар ин буттаҳо гудохтаам,
Иёри шарму ҳаё ҳеч кас намедонад.
Ҳичоб нест дари баста айбгӯёнро,
Бахилро чу гадо ҳеч кас намедонад.
Чу мавҷае, ки ба дарёи беканор афтад,
Қароргоҳи маро ҳеч кас намедонад.
Ба ғайри наргиси бемори гулрухон, Соиб,
Илоҷи дарди маро ҳеч кас намедонад.

* * *

Зи баски санги маломат фалак ба корам кард,
Нухуфта дар чигари санг чун шарорам кард.
Зи оби ман чигари ташнае нашуд сероб,
Чӣ суд аз ин, ки фалак лаъли обдорам кард.
Давида буд ба олам сабукинонии ман,
Гаронрикобии аҳди ту пойдорам кард.
Зи ҳарфи шиква лабам буд теги захролуд,
Ба як табассуми дуздида шармсорам кард.
Маро ба ҳоли худ, эй ишқ, беш аз ин мағзор,
Ки бегамӣ яке аз аҳли рӯзгорам кард.
Ҳамон зи пардаи дил гашт чилвагар, Соиб,
Касе, ки хун ба дил аз дарди интизорам кард.

* * *

Аз хусни ғариби ту чаҳон субҳи ватан шуд,
Ин шӯразамин аз гули рӯи ту чаман шуд.
Комам шакарин бод, ки ҳар рахнае аз дил
Ширин зи шакарханди ту чун кунчи даҳан шуд.
Бӯи хуши оҳуи ту дар дашт гузар кард,
Доги чигари лоласитон нофи Хутан шуд.
Бар савмаа афтод зи чашми ту нигоҳе,
Сад зоҳиди паймонашикан тавбашикан шуд.
Гардун, ки дар ин боғ самар буд ба талхӣ,
Аз тоби суҳайли лаби ту себи зақан шуд.
Дар нашъаи сардаргуми худ роҳ набурдам,
Ҳарчанд ки дар қоми ман ин бода куҳан шуд.
Ҳар қатра, ки дар пардаи шаб рехт зи чашмам,
Чун шабнами гул оинаи рӯи чаман шуд.
Соиб, ба такаллуф гиреҳи дил бидушоёд,
Даєте, ки гирифтори сари зулфи суҳан шуд.

* * *

Суҳансанҷе саромад дар фани гуфтор мегардад,
Ки чун паргор гирди нуқтае сад бор мегардад.
Ҳазар кун зинҳор аз иттифоқи душмани очиз,
Ки чун пайваста гардад мӯр бо ҳам, мор мегардад.
Надорад ҳамчу ман девонае домони ин саҳро,
Ки кӯҳ аз нолаам кабки сабукрафтор мегардад.
Ҳубоб аз тарки сар дар як нафас дарёи гавҳар шуд,
Хушо масте, ки дар майхона бе дастор мегардад.
Намонд аз дарду доғи ишқ доғам дар чигар, Соиб,
Насим аз гӯши гул беруни ин гулзор мегардад.

* * *

Гаронӣ мекунад бар тан чу сар бе чӯш мегардад,
Сабӯ холи чу аз май гашт, бори дӯш мегардад.
Зи нури орият бигзар, ки шамъи моҳи тобонро
Агар сад бор равшан мекунӣ, хомӯш мегардад.
Зи хичлат тавки қумрӣ доми зери хок хоҳад шуд,
Агар сарви чаман бо қоматаш ҳамдӯш мегардад.
Дар он маҳфил гул аз кайфияти май мставон чидан,
Ки соқӣ бештар аз дигарон мадхӯш мегардад.
Қаноат кун, к-аз ин гулшан ба бӯе ҳар кӣ қонеъ шуд,
Чу занбӯри асал кошонааш пурнӯш мегардад.
Хатар бисёр дорад дар камин ҳамвораи душман,
Зи сағ гофил машав зинҳор чун хомӯш мегардад.
Машав бо пурдилӣ эмин зи хасми нотавон, Соиб,
Ки аз андак насиме баҳр чавшанпӯш мегардад.

* * *

На гул, на лола дар ин хорзор мемонад,
Давидане ба насими баҳор мемонад.
Маоли ханда бувад гиряи пушаймонӣ,
Гулوبي талх зи гул ёдгор мемонад.
Магар шаҳид ба ин теги кӯҳ шуд Фарҳод,
Ки лолааш ба чароғи мазор мемонад.
Маҳи тамои ҳилолу ҳилол шуд маҳи бадр,
Ба як қарор кӣ дар рӯзгор мемонад?
Ба ишқ кун дили худ зинда, к-аз насими аҷал
Чароғи зиндадилӣ барқарор мемонад.
Чунин ки танг гирифта-ст бар садаф дарё,
Чӣ об дар гуҳари шоҳвор мемонад.
Зи лолаву гули ин боғу бӯстон, Соиб,
Ба боғбон ҷиғари доғдор мемонад.

* * *

Бо ишқ интиқом тавон 3-осмон кашид,
Натвон ба зӯри бозуи ақл ин камон кашид.
Дигар чӣ лозим аст, ки машқи чунун кунад
Девонае, ки хат ба саводи ҷаҳон кашид.
Бо хомӯшӣ бисоз, ки талхӣ намекашад,
Ин шаҳдро касе, ки ба кому забон кашид.
Девони ошиқон ба қиёмат намекашад,
Хат интиқоми мо зи рухи дилситон кашид.
Шуд кунд аз мулоимати ман забони хаем,
Дандони морро ба намад метавон кашид.
Мустағриқи висоли худаш сохт бесухан,
Аз коми баҳр ҳар кӣ чу моҳӣ забон кашид.
Соиб, ба гайри гӯшаи дил нест дар ҷаҳон
Имрӯз гӯшае, ки нафас метавон кашид.

* * *

Кӣ сокин дар дили вайронаи мо метавонад шуд.
Кӣ ғайр аз бекасӣ ҳамхонаи мо метавонад шуд.
Зи базм он шамъ моро дур месозад, намедонад,
Ки суҳбат ғарм аз парвонаи мо метавонад шуд.
Зи кофирнеъматӣ аз пояи худ он ки менолад,
Заминаш осмони хонаи мо метавонад шуд.
Инони сели безинҳорро ҳар кас, ки мепечад,
Ҳарифи гирияи мастонаи мо метавонад шуд.
Сари озодае дорем, Соиб, бо тихидастӣ,
Ки хирман хӯшачини донаи мо метавонад шуд.

* * *

Дӯш бар ман соя он сарви равон афканда буд,
Шохи гул дасте ба дӯши боғбон афканда буд.
Шарми рӯяш аз арақ сад дидаи бедор дошт,
Чашмро ҳарчанд дар хоби гарон афканда буд.
Гарчи об аз сояш чун абри раҳмат мечакид,
Аз нигоҳи гарм оташ дар ҷаҳон афканда буд.
Ҷилваи мастонааш аз турраи анбарфишон
Ҳамчу дарё мавҷи анбар дар қарон афканда буд.
Сабру ақлу хушро боди баҳори ҷилвааш
Бар сари ҳам ҳамчу авроқи ҳазон афканда буд.
Наргиси мастонааш аз сурмаи шарму ҳаё
Шӯхчашмони ҳавасро аз забон афканда буд.
Муҳри хомӯшӣ ҳиҷоби чеҳраи матлаб набуд,
Нури рӯяш парда аз рози ниҳон афканда буд.
Аз шукӯҳи ҳусн хуршеди ҷаҳонафрӯзи ӯ
Чок дар ҷайби фалак чун Қаҳқашон афканда буд.
Дар замин аз ҷилваи мастона нақши пой ӯ
Ҳар тараф тарҳи биҳишти ҷовидон афканда буд.
Рост буда-ст ин ки резад дард бар узви заиф,
Печутоби зулф дар мӯи миён афканда буд.
Аз ҳиҷоби ишқ, Соиб, буд ҷонам зери теғ,
Гарчи бар ман соя он абрӯкамон афканда буд.

* * *

То дида маҳви рӯи ту шуд, комёб шуд,
Шабнам ба офтоб расид, офтоб шуд.
Як чашм хоби талх ҷаҳон дар бисот дошт,
Он ҳам насиби дидаи шӯри ҳубоб шуд.
Аз шарми зулфу рӯи ту дар нофи охувон
Сад бор мушк хун шуду хун мушки ноб шуд.
Аз рафтани ҳубоб чӣ парвост баҳрро,
Ишқи туро аз ин чӣ, ки олам хароб шуд.
То чехраи ту дар арақи шарм ғӯта зад,
Ҳар орзу, ки дар дили ман буд, об шуд.
Оби ҳаёти Хизр гилолуди миннат аст,
Хуш вақти ташнае, ки диёри сароб шуд.
Соиб, зи файзи ҷозибай ишқ оқибат
Бо офтоб зарраи ман ҳамрикоб шуд.

* * *

Чораи дил ақли пуртадбир натвонист кард,
Хизр ин вайронаро таъмир натвонист кард.
Розҳо аз пардаи дил оқибат берун фитод,
Гунча бӯи хешро тасхир натвонист кард.
Маҳв шуд ҳар кас, ки дид он чашми хоболудро
Ҳеч кас ин хобро таъбир натвонист кард.
Неъматӣ дунё ҳарифи иштиҳои ҳирс нест,
Чашми мӯреро Сулаймон сер натвонист кард.
Ҳалқаи дар аз даруни роз бошад беҳабар
Матлаби дилро забон тақрир натвонист кард.
Бо балои осмонӣ панҷа кардан мушкил аст,
Барқро дур аз наистон шер натвонист кард.
Дар канори хок умри мо ба хун хӯрдан гузашт,
Модари бемеҳр хунро шир натвонист кард.
Аз таҳи дил ҳеч кас, Соиб, дар ин бӯстонсаро
Хандае чун гунҷаи тасвир натвонист кард.

* * *

Шикастаҳолии ман пеши ёр бояд дид,
Ҳазони ранги маро дар баҳор бояд дид.
Мақоми арзи таҷаммул миёни дарё нест,
Чу мавҷ гавҳари ман дар канор бояд дид.
Маро зи рӯзи қиёмат ғаме, ки ҳаст ин аст,
Ки рӯи мардуми олам дубор бояд дид.
Харобҳолии ин қасрҳои маҳкамро
Зи равзани назари эътибор бояд дид.
Кучост фурсати гардондани варақ, Соиб,
Ба рӯи кор ҳам аз пушти кор бояд дид.

* * *

Нолае, к-аз дили бедард бурун меояд,
ТеҒе аз панҷаи номард бурун меояд.
Ранг дар обу ғилам гирияи хунин нагузошт,
Лола аз турбати ман зард бурун меояд.
Чун гуҳар гарчи чигаргӯшаи ин дарёям,
Аз ятимӣ зи дилам гард бурун меояд.
Ғами дунё на ҳарифест, ки мағлуб шавад,
Мард аз ин маърака номард бурун меояд.
Моҳ дар зери сипар мешавад аз ҳола ниҳон,
Ҳар шабе, к-он маҳи шабгард бурун меояд.
Сабабаш тангии хона-ст, на бедардии мо,
Аз дили Соиб агар дард бурун меояд.

* * *

Агар аз ҳамсафарон пештар афтам, чӣ шавад?
Пеш аз ин қофила ҳамчун хабар афтам, чӣ шавад?
Соя чун кӯҳи гарон аст ба ваҳшатзадагон,
Гар зи худ як-ду қадам пештар афтам, чӣ шавад?
Ҳар кӣ дар мағз расад, пӯст бар ӯ зиндон аст,
Агар аз ҳар ду чаҳон беҳабар афтам, чӣ шавад?
Пари парвона шуд аз сӯхтагӣ сурмаи шамъ,
Дар фуруғи ту гар аз болу пар афтам, чӣ шавад?
Ин ки дар ҷустани айби дигарон сад чашмам,
Ба уюби худ агар дидавар афтам, чӣ шавад?
Умрҳо рафт, ки чун зулф парешони туам,
Зери пой ту шабе гар ба сар афтам, чӣ шавад?
Мурдаам, то зи дили санг бурун омадаам,
Дар дили сӯхтае чун шарар афтам, чӣ шавад?
Нест дарюзаи дидор гадоӣ, Соиб,
Аз назарбозӣ агар дарбадар афтам, чӣ шавад?

* * *

Аз ёди васл дидаи ман сер мешавад,
Маҳтоб дар пиёлаи ман шир мешавад.
Золим ба марг даст намедорад аз ситам,
Охир пари уқоб пари тир мешавад.
Ҳаргиз ба сӯи хеш намебинӣ аз ҳичоб,
Дар хилвати ту оина дилгир мешавад.
Даври нишот зуд ба анҷом мерасад,
Май чун ду сол умр кунад, пир мешавад.
Тӯмори шикваи ту ба афлок мерасад,
Як лаҳза рӯзии ту агар дер мешавад.
Онро, ки рӯзгор нагирад ба ҳар гуноҳ,
Чун чамъ шуд гуноҳ, худогир мешавад.
Аз чашми охувонаи Лайлӣ ҳазар кунад,
Маҷнун агарчи дар даҳани шер мешавад...
Ашки надомати ту ба доман намерасад,
Ҳарчанд бештар зи ту тақсир мешавад.
Соиб ба гирия гард баровард аз ҷаҳон,
Сели баҳорро кӣ инонгир мешавад?

* * *

Бе сухан ғунчалабон масти мудомам карданд,
Бода аз нашъаи сарбаста ба чомам карданд.
Шудам аз лоғарӣ ангуштнамо чун маҳи нав,
То дар ин доира чун моҳи тамомам карданд.
Солҳо сахтии айём кашидам чу ақиқ,
То азизони ҷаҳон соҳиби номам карданд.
Лиллаҳулҳамд, ки аз хони ҷаҳон рӯзии ман
Рағбате буд, ки мардум ба каломам карданд.
Соиб, аз бедаҳанӣ буд, ки шириндаҳанон
Қонё аз бўсаи ширин ба паёмам карданд.

* * *

Дили санг аз шикасти донаи ман об мегардад,
Зи оҷизнолии ман осие гирдоб мегардад.
Зи болафшонии парвона мерезам зи якдигар,
Сиришки шамъ дар вайронаам селоб мегардад.
Ба он мӯи миён аз печутоб уммедҳо дорам,
Ки мегардад яке, чун риштаҳо ҳамтоб мегардад.
Манам он моҳии ҳайрон дар ин дарёи саргардон,
Ки аз хушкӣ нафас дар коми ман қуллоб мегардад.
Надорад ҳеч кас чун абр оини саховатро,
Ки гавҳар мефишонад в-аз хиҷолат об мегардад.
Ба бебаргӣ қаноат бо дили бедор кун, Соиб,
Ки асбоби фарогат пардаҳои хоб мегардад.

* * *

Кадомин оташинсимо ба ин вайрона меояд,
Ки аз девору дар бӯи пари парвона меояд.
Тааччуб нест, гар чон рафт бо тираш зи тан берун,
Ки бо меҳмон бурун аз хона соҳибхона меояд.
Сабук бархез, эй хори маломат, аз сари роҳам,
Ки кори сел аз занчири ин девона меояд.
Садои шер буд овози най з-ин пеш дар гӯшам,
Кунун аз най ба гӯшам наъраи шерона меояд...
Агар бар кулбаи ман чуғзро, Соиб, гузор афтад,
Ба чони бенафас берун аз ин гамхона меояд.

* * *

То ба кай дар хоби сангин рӯзгорам бигзарад,
Зиндагӣ дар санги хоро чун шарорам бигзарад.
Чанд авқоти гиромӣ ҳамчу тифли бесавод
Дар варақгардонии лайлу наҳорам бигзарад.
Баски нози корнашносон малулам сохтаст,
Даст мемолам ба ҳам, то вақти корам бигзарад.
Чун чароғи кушта гирам зиндагониро зи сар,
Оташинрухсорае гар бар мазорам бигзарад.
Бо хаёли ӯ қаноат мекунам, ман кистам
То висолаш дар дили умедворам бигзарад?
Аз дили пурдарду догам захра мебозад паланг,
Пар бирезад, гар уқоб аз кӯҳсорам бигзарад.
Бо заифӣ бар забардастони олам ғолибам,
Барқ меларзад ба чон, к-аз хорзорам бигзарад.
Аз шукӯҳи хоксорӣ баҳр бо он дастгоҳ
Мешавад борик, то аз чӯйборам бигзарад.
Ман, ки чун хуршеди тобон лаъл созам сангро,
Аз шафақ, Соиб, ба хуни дил мадорам бигзарад.

* * *

Аз зери хок нолаи мо метавон шунид,
Беруни боғ низ наво метавон шунид.
Бовар кӣ мекунад, ки аз он чашми сурмадор
Овози дурбоши ҳаё метавон шунид.
Сангиндилӣ вагарна зи тарфи кулоҳи худ
Овози дилшикастани мо метавон шунид.
Ҳоли даруни сӯхтаҷонони шавқро
Як бор, эй биҳиштлиқо, метавон шунид.
Пайваста аст силсилаи ошиқон ба ҳам,
Аз булбулон таронаи мо метавон шунид.
Барги хазонрасида бувад тарҷумони боғ,
Аз ранги чехра ҳоли маро метавон шунид.
Ҳарчанд бар дили ту гарон аст бўи гул,
Ҳарфе зи мо барои Худо метавон шунид.
Ором нест қофилаи мумкинотро,
Аз зарра-зарра бонги даро метавон шунид.
Аз дастбозии мижаҳои дарози ӯ
Соиб, сафири тири қазо метавон шунид.

* * *

Аввал санои ишқ фасеҳон адо кунанд,
Оре, таомро ба намак ибтидо кунанд.
Зоҳир шавад, ки халқ чӣ доранд дар бисот
Дар кишваре, ки Юсуфи моро баҳо кунанд.
Накши мурод тарҳ ба иқбол медиҳанд
Чамъе, ки такагоҳи худ аз бӯрӯ кунанд.
Заҳми даҳони шиква намоён намешавад,
Мардум ба қадри ҳочат агар иктифо кунанд.
Олам ҳарифи душмани мо намешавад,
Моро агар ба бекасии мо раҳо кунанд.
Бошад беҳ аз мулоимати мардуми хасис,
Аҳли карам дуруштӣ агар бо гадо кунанд.
Соиб, чамоате, ки ба маънӣ расидаанд,
Тасхири дил ба як сухани ошно кунанд.

* * *

Мактуби ман ба хидмати чонон кӣ мебарад?
Барги хазонрасида ба бӯстон кӣ мебарад?
Ашки ману таваққуи гулгунаи асар
Тифли ятимро ба гулистон кӣ мебарад?
Девонае ба тозагӣ аз банд частааст,
Ин муждаро ба ҳалқаи тифлон кӣ мебарад?
Ҳар мушкеле, ки ҳаст, гирифтаам, кушуд ақл,
Раҳ дар ҳақиқати дили инсон кӣ мебарад?
Соиб, саводи шаҳр маро хуни мурда кард,
Ин дилрмидаро ба биёбон кӣ мебарад?

* * *

Теғи забон ба ошиқи ҳайрон чӣ мекунад?
Бо пой хуфта хори мағелон чӣ мекунад?
Як бор сар барор зи чайби қабои ноз,
Дастӣ маро бубин, ба гиребон чӣ мекунад.
Онро, ки ишқ нест, чӣ лаззат зи зиндагист?
Онро, ки қонситон набувад, қон чӣ мекунад?
Шарми ту чашмбанди тамошоиён бас аст,
Он рӯи шармнок ниғаҳбон чӣ мекунад?
Дар кони лаъл лолаи сероб, гӯ, мабош,
Шамъу чароғи хоки шаҳидон чӣ мекунад?
Бе мавҷ як сафина ба соҳил намерасад,
Юсуф ҳазар зи силии ихвон чӣ мекунад?
Дил чун намонд, гӯ, хираду ҳуш ҳам намон,
Ин хонаи хароб ниғаҳбон чӣ мекунад?
Беҳуда даст бар дили мо мениҳад табиб,
Бо шӯри баҳр панҷаи марҷон чӣ мекунад?
Парвонаро сароб бувад нури моҳтоб,
Лабташнаи ту чашмаи ҳайвон чӣ мекунад?
Бе ғам наёфтаст касе васли ғамгусор,
Соиб шикоят аз ғами ҳичрон чӣ мекунад?

* * *

Пиронасар хумои саодат ба ман расид,
Вақти завол сояи давлат ба ман расид.
Софе, ки буд, қисмати ёрони рафта шуд,
Дурди шаробхонаи қисмат ба ман расид.
Бе осие зи дона чӣ лаззат барад касе,
Дандон намонда буд, чу неъмат ба ман расид.
Шуд меҳрубон сипеҳр ба ман охири ҳаёт,
Дар вақти субҳ хоби фароғат ба ман расид.
Шуд синачок ҳамчу садаф устухони ман,
То қатрае зи абри мурувват ба ман расид.
Чун чашми ёр аз нафасам гарди сурма хост,
То гӯшаи зи олами ваҳшат ба ман расид.
Сайёд бе камин ба шикоре намерасад,
Ин файзҳо зи гӯшаи узлат ба ман расид.
Ин хӯшаҳои гавҳари сероб ҳамчу тоб
Соиб, зи файзи ашки надомат ба ман расид.

* * *

Бутон, ки хуни шаҳодат чу об менӯшанд,
Кучо зи соғари мино шароб менӯшанд?
Чу риштаанд ба хуни ҳиҷоб хубоне,
Ки бода бо ҳама кас беҳиҷоб менӯшанд.
Чӣ кишварест муҳаббат, ки хоксоронаш
Зи косаи сари гардун шароб менӯшанд.
Дили сиёҳдарунон намешавад равшан,
Агар май аз қадаҳи офтоб менӯшанд.
Расидаанд ба сарчашмаи ризо чамъе,
Ки оби талх ба ҷои гулоб менӯшанд.
Ба марг шуста нагардад зи дил муҳаббати май,
Ба хоб ташналабон доим об менӯшанд.
Магар зи рӯзи ҳисобанд беҳабар, Соиб,
Ҷамоате, ки майи беҳисоб менӯшанд.

* * *

Ку чунун, то хоки бозигоҳи тифлонам кунад,
Рӯ ба ҳар ҷониб, ки орам, сангборонам кунад.
Ҳаст беморӣ маро сиҳҳат чу чашми дилбарон,
Мешавам маъмуртар чандон, ки вайронам кунад.
Рӯи гул шуд оташин аз шуълаи овози ман,
Аз мурувват нест берун з-ин гулистонам кунад,
Бастаам чашм аз тамошои Зулайҳои фалак,
Чашми он дорам, ки бо Юсуф ба зиндонам кунад.
Мефишорам чун садаф дандони ғайрат бар чигар,
Гар ба ҷои обрӯ гавҳар ба домонам кунад.
Гар ба даст афтад чу моҳи нав лаби ноне маро,
Халқ з-абрӯи ишорат тирборонам кунад.
Нури ман чун барқ, Соиб, пардасӯз афтадааст,
Нестам барқе, ки пинҳон зери домонам кунад.

* * *

Хусн чун бепарда шуд, дилҳо ба хун ғалтон шавад,
Хок атласпӯш гардад, теғ чун урён шавад...
Нолаи ушшоқ созад хуснро бераҳмтар,
Оташи гулро фиғони булбулон домон шавад.
Марг натвонад зи кӯяш пой ман кӯтоҳ кард,
Хор дар айёмӣ хушкӣ ҳофизи райҳон шавад.
Май гарон гардидааст аз майпарастихои ман,
Тавба аз май мекунам чандон, ки май арзон шавад.
Ишқ моро бениёз аз дарду доғи даҳр сохт,
Мулки вайрон аз адолат зуд ободон шавад.
Дар нагирад суҳбати зоҳид ба софимашрабон,
Зишт дар як дидан аз оина рӯгардон шавад.
Мерасад файзи сабукрӯҳон ба атрофи чаҳон,
Мешавад офоқ равшан, субҳ чун хандон шавад.
Мекунад нони бахил оинаи дилро сиёҳ,
Вой бар он кас, ки бар хони фалак меҳмон шавад.
Чанг дорад золим аз беолатӣ бо хештан,
Хуни худро мехӯрад гурге, ки бедандон шавад.
Сел бекор аст, чун аз худ барорад хона об,
Нафс чун тугён намояд, бартар аз шайтон шавад.
Хомаи Соиб чу огози гуҳаррезӣ кунад,
Зиндарӯди тозае пайдо дар Исфоҳон шавад.

* * *

Беғараз чун шуд сухан, таъсири дигар медиҳад,
Оби равшанро садаф ташрифи гавҳар медиҳад.
Азм чун афтод содик, роҳбар даркор нест,
Иштиёқи васли шаккар мӯрро пар медиҳад.
Доғро дар синаи ман чун сипанд ором нест,
Ин замини гарм ёд аз дашти маҳшар медиҳад.
Оҳ аз ин гардуни камфурсат, ки мегардад сахар,
Дар сари шаб ҳар киро чун шамъ афсар медиҳад.
Ҳар киро шамшери гайрат дар ниёми занг нест,
Номаро рангинӣ аз хуни кабӯтар медиҳад.
Ҳар гадочашме надорад роҳ дар даргоҳи дил
Варна коми ҳар ду оламо ҳамин дар медиҳад.
Мо ба дасти танг хурсандем варна рӯзгор
Ин гирехро дар иваз сад иқди гавҳар медиҳад.
Мекунад, Соиб, гаронбораш зи доғи бебарӣ,
Дил ба ҳар кас чарх афзун чун санавбар мекунад.

* * *

Ба кафи шуъла агар нақди шарар меояд,
Дили рамкардаи мо ҳам зи сафар меояд.
Ҳаст то бар фалак аз ахтари сайёра асар,
Санг бар шишаи арбоби ҳунар меояд.
Даст печидану дил бурдану пинҳон гаштан —
Ҳар чӣ мегуӣ, аз он мӯйкамар меояд.
Ин на дарёст, ки аз ковиши ин сангдилон —
Ашки талхест, ки аз чашми гуҳар меояд.
Лола дорад хабар аз барқи сабуксайри баҳор,
Ки нафассӯхта аз хок бадар меояд.
Чархро оҳи шарарбори ман аз ҷо бардошт,
Деги камҳавсалагон зуд ба сар меояд.
Соиб, аз сайри гулистони сухан меоям,
Гули хуршед маро кай ба назар меояд.

* * *

Подшоҳӣ на ба симу зару гавҳар бошад,
Ҳар киро садди рамақ ҳаст, Сикандар бошад.
Ҳарфи сомон мазан, эй хоҷа, ки дар кишвари ишк
Ҳар кӣ оҳаш ба чигар нест, тавонгар бошад.
Ҳеч дарде батар аз офияти доим нест,
Талхии тоза беҳ аз қанди мукаррар бошад...
Зиндагӣ бе чигари сӯхта зулм аст, арна
Ҷоми табхолаи мо бар лаби Кавсар бошад.
Пеши ҷамъе, ки зи миннат дилашон сӯхтааст,
Ташналаб мурдан аз иқболи Сикандар бошад.
Най маҳол аст, ки аз банд халоеӣ ёбад,
То дилаш дар гарави суҳбати шаккар бошад.
Бо адаб бо ҳама сар кун, ки дили шоҳу гадо
Дар тарозуи мукофот баробар бошад.
Масти нозе, ки дили ваҳшии мо кард шикор,
Шоҳбозаш майи чун хуни кабӯтар бошад.
Сабр бар сӯзи дилу ташналабӣ кун, Соиб,
Ки чу дил об шавад, чашмаи Кавсар бошад.

* * *

Ёди рӯяш на чароғест, ки хомӯш кунанд,
Намаке нест лаби ӯ, ки фаромӯш кунанд.
Накунад бодаи равшан ба хирадҳои заиф,
Он чӣ чашмони сияҳмасти ту бо ҳуш кунанд.
Кори сад ратли гарон мекунад аз шодобӣ,
Гавҳареро, ки зи гуфтори ту дар гӯш кунанд.
Доим аз ғайрати хунобакашонанд кабоб
Нотавонон, ки шабу рӯз қадаҳ нӯш кунанд.
Қад барафроз, ки симинбаданон нақди ҳаёт
Ҳамчу гул сарф ба хамёзаи оғӯш кунанд.
Ишқ болотар аз он аст, ки пинҳон гардад,
Шуъла раънотар аз он аст, ки хомӯш кунанд.
Софтабъон, ки ба зиндони бадан маҳбусанд,
Ҳиштро аз сари хум дур ба як чӯш кунанд.
Нест мумкин, ки ба меъроҷи иҷобат нарасад,
Ҳар дуое, ки дар он субҳи баногӯш кунанд.
Сардмеҳрони чаҳон гар ҳама сарсар гарданд,
Дили равшан на чароғест, ки хомӯш кунанд.
Маст оянд ба саҳрои қиёмат, Соиб,
Халқ агар аз дили худ фикри туро гӯш кунанд.

Ҳар кӣ дар занҷири он мушкинсалосил монд, монд.
 Уқдае, к-аз печутоби зулф дар дил монд, монд.
 По кашидан мушкил аст аз хоки домангири ишқ,
 Ҳар киро чун сарв ин чо пой дар гил монд, монд.
 Ноқис аст он кас, ки аз файзи чунун комил нашуд,
 Дар чунин фасли баҳорон ҳар кӣ оқил монд, монд.
 Мебарад ишқ аз замин бар осмон арвоҳро,
 3-ин далели осмонӣ ҳар кӣ гофил монд, монд.
 Роҳпаймоӣ нагардад чамъ бо осудагӣ,
 Ҳар кӣ ӯ домон таҳи девори манзил монд, монд.
 Ташнаи оғӯши дарёро таносой балост,
 Чун садаф ҳар кас, ки дар домони соҳил монд, монд.
 Нест мумкин нақши поро аз замин бархостан,
 Ҳар гарончоне, ки дар дунболи маҳмил монд, монд.
 Фурсате то ҳаст, берун ой аз зиндони ҷисм,
 Дар баҳорон тухми бедардӣ, ки дар дил монд, монд.
 Ҳар диле, к-аз бими оташҳои безинҳори ишқ
 Чун сипанди хом дар беруни маҳфил монд, монд.
 Сел, ҳайҳот аст, то дарё кунад чое мақом,
 Як қадам ҳар кас, ки дар ҳамроҳии дил монд, монд.
 Чашми қурбонӣ нагардонад варақ то рӯзи ҳашр,
 Дидаи ҳар кас, ки дар дунболи қотил монд, монд.
 Мешавад ҳар дам аҷабтар нақши рӯзафзуни хусн,
 Ҳар киро аз ҳайрат ин чо даст бар дил монд, монд.
 Бесаранҷомист Хизри роҳи бепоёни ишқ,
 Ҳар кӣ дар фикри сарусомони манзил монд, монд.
 Барнамегардад зи гулшан шабнам аз оғӯши меҳр,
 Ҳар кӣ, Соиб, маҳви он шириншамои монд, монд.

Бе рӯи ту дил ҳар кӣ ба оина гузорад,
Чун ташна, ки бар реги равон сина гузорад.
Ҳар дасти нигорин, ки барорад зи бағал сарв,
Пеши қади раънои ту бар сина гузорад.
Ҳар рӯз ниҳад дар дили ман санги маломат,
Дасте, ки гуҳар дар дили ғанчина гузорад.
Ин даст, ки ишқи ту ба тороҷ барорад,
Мушқил, ки ба мо хирқайи пашмина гузорад.
Муфт аст агар сангдилоҳи муаллим,
Дилҷӯии атфол ба одина гузорад.
Соиб, суҳан аз меҳр ҳамон беҳ, ки нагӯяд
Ҳар кас, ки ба дилҳо асар аз кина гузорад.

* * *

Зи ҳарф бар лаби ширини ӯ асар монад,
Кӣ дида нақши пайи мӯр бар шакар монад?
Нисори сӯхтагон соз хӯрдаи ҷонро,
Ки чун ба сӯхта пайвастай, шарар монад.
Зи навбахор чӣ гул чинад он назарпардоз,
Ки дар мушоҳидаи нақши болу пар монад.
Ба сар наёмада тӯмори умр, ҷаҳде кун,
Ки чун қалам зи ту дар ҳар қадам асар монад.
Хушо касе, ки аз ин хокдон чу даргузарад,
Зи нақши пой ҷароғе ба раҳгузар монад.
Кучост гӯшаи осудае, ки чун наълайн
Хаёли пучи ду олам буруни дар монад?
Дар ин баҳор, ки як дона зери хок намонд,
Раво мадор, сари мо ба зери пар монад.
Ба ханда зиндагии хешро мадеҳ бар бод,
Ки дар чаман гули нашкуфта бештар монад.
Ду зулфи ёр ба ҳам он қадар наместонад,
Ки рӯзи мову шаби мо ба якдигар монад.
Зи фикри бешу ками ризқ дил махӯр, Соиб,
Ки роҳ тай шаваду тӯша дар камар монад.

* * *

Осмон то буд, бо мо дар сари бедод буд,
Рӯи мо доим ба тарфи силии устод буд.
Сарв чун шамшери захролуда меояд ба чашм,
Баски аз сайри гулистон бе ту дил ношод буд.
Зинҳор аз хирқаороён машав ғофил, ки ман
Ҳар хашанпӯше, ки дидам, хонаи сайёд буд.
Аз қабули халқ дил сарриштаро гум карда буд,
Дасти рад дар синаи мо силии устод буд.
Ёди айёме, ки моро бар сар аз озодагӣ
Сояи боли хумо чун сояи чаллод буд.
Мекунад аҳли хунар номи бузургонро баланд,
Бесутун овозае гар дошт, аз Фарҳод буд.
Кам балое нест, Соиб, пурсиши арбоби расм,
Чашмзахми иди мо доим муборакбод буд.

* * *

Оқибат дар синаам дил аз тапидан бозмонд,
Баски пар зад дар қафас ин мурғ, аз парвоз монд.
Рафт айёми шабобу хор-хори ӯ нарафт,
Мушти хошоке зи сели навбаҳорон бозмонд.
Нохуне бар дил назад моро дар ин олам касе,
Нағмаи маҳбуби мо дар пардаи ин соз монд.
Марди ҳақро чун шиносад зоҳиди худношинос,
Чун расад дар диғаре ҳар кас, ки аз худ бозмонд?
Аз забони нарм хокистар бар оташ даст ёфт,
Шамъ аз оташзабонӣ дар даҳони гоз монд.
Сӯхтаи, аз хотирам занги кудурат барнахост,
Рафт хокистар ба бод, оина бе пардоз монд.
Хомӯшӣ, Соиб, калиди бастагиҳои дил аст,
Булбули мо дар қафас аз шуълаи овоз монд.

Ба захри чашм битвон кушт душманро чу кор афтад,
 Намехоҳам, ки чашми ман ба чашми рӯзгор афтад.
 Хучуми зог хоҳад нахли мотам кард сарвашро,
 Ба фикри андалебон инчунин гар навбахор афтад.
 Az он рухсори шабнамхез чун гул парда як сӯ кун,
 Ки чун барги хазон булбул ба хок аз шохсор афтад.
 Тамоми шаб назарбозӣ кунад бо доми зулфи худ,
 Надидам ҳеҷ сайёде чунин ошиқшикор афтад.
 Чӣ афтода-ст сар аз байза берун оварад, Соиб,
 Навосанче, ки дар фикри қафас аз шохсор афтад.

Ба ин мангар, ки бар лаб муҳр он хуршедрӯ дорад,
 Ки бо ҳар зарра чун хуршед чандин гуфтугӯ дорад.
 Ба ғайр аз гармрафторӣ мани бекас киро дорам,
 Дар ин шабҳо чароғам пеши роҳи ҷустуҷӯ дорад.
 Варақғардонии боди хазон дорад нафасгираш,
 Зи гул ҳар кас, ки чун булбул назар бар рангу бӯ дорад...
 Кунад аз хоксорон ағниё дарюзаи ҳиммат,
 Ки соғарҳои заррин чашм бар дасти сабӯ дорад.
 Гуворо бод завқи гирияи пинҳон бар он булбул,
 Ки гулро дар либоси ашки шабнам тозабӯ дорад.
 Мабош, эй покдоман, аз шабехуни ҳавас эмин,
 К-аз ин беобрӯ пероҳани Юсуф руфӯ дорад.
 Чунон носозгорӣ ом шуд дар рӯзгори мо,
 Ки тифл аз шири модар устухон андар гулӯ дорад.
 Марез оби рухи худ баҳри оби зиндагӣ, Соиб,
 Ки Хизри вақт ғардад ҳар кӣ поси обрӯ дорад.

* * *

Ба даври ҳусни ту бо гулситон кӣ пардозад?
Ба лолаву суману арғувон кӣ пардозад?
Насим дар сакарот асту гул парешонҳол,
Ба андалеб дар ин бӯстон кӣ пардозад?
Ба водие, ки сабил аст, хуни нофаи мушк,
Ба ашки гарму дили хунчакон кӣ пардозад?
Зи шӯри ҳашр муҳобо намекунад ошиқ,
Ба гуфтугӯи маломатгарон кӣ пардозад?
Намекунанд таваҷҷуҳ ба Хизр гармравон,
Ба нақши пову ба санги нишон кӣ пардозад?
Дил аз ҳавосу ҳавосам зи дил парешонтар,
Ба чамъ кардани ин корвон кӣ пардозад?
Чунин, ки сели ҳаводис сабукинон шудааст,
Дар ин замона ба хоби гарон кӣ пардозад?
Ба оби теги ту бурданд роҳ сӯхтагон,
Дигар ба зиндагии ҷовидон кӣ пардозад?
Дар он ҳарим, ки роҳи сухан надорад шамъ,
Ба шикваи мани кӯтаҳзабон кӣ пардозад?
Ба рӯи гарми баҳорон намекунад иқбол,
Ба ҳусни по ба рикоби ҳазон кӣ пардозад?
Кунун, ки булбули мо завқи хор-хор шинохт,
Дигар ба хору хаси ошён кӣ пардозад?
Бисоти оинатабъон ба гарди ҳодиса рафт,
Дигар ба тӯтии шаккарзабон кӣ пардозад?
Дар ин замон, ки ба дармон намонд дарди сухан,
Ба фикри Соиби оташзабон кӣ пардозад?

* * *

Барқи мо нагзошт дуд аз хору хас гардад баланд,
Пеши мо кай нолаи аҳли ҳавас гардад баланд.
То зи дарё сар бурун овард, холӣ шуд ҳубоб,
Зуд мерезад биное, к-аз нафас гардад баланд.
Сабр чун дандони навмедӣ гузорад бар чигар,
Нолаи мазлум аз фарёдрас гардад баланд.
Ончунон лабреси афғонам, ки аз ҳар захми ман
Нола чун чоки гиребони чарас гардад баланд.
Аз сари мастӣ суроҳӣ гардане афрохтаст,
Оҳ, агар дасти гулӯгири асас гардад баланд.
Қазбаи булбул чу даст аз остин берун кунад,
Оташи гул, Соиб, аз чӯби қафас гардад баланд.

* * *

То нагардад маҳв анҷум, меҳр тобон кай шавад?
То нарезад ашк гардун, субҳ хандон кай шавад?
Қилваи адл аст дар чашми ситамгар зулмро,
Осмон аз кардаҳои худ пушаймон кай шавад?
Гирдбоди осмон дар води ишқ аст маҳв,
Дар чунин даште ғубори мо намоён кай шавад?
Синаи ошиқ намебошад тигӣ аз дарду доғ,
Хонаи аҳли карам холӣ зи меҳмон кай шавад?
Ҳар ҳавасноке, ки сӯзад доғ, аҳли ишқ нест,
Дев агар ангуштарӣ ёбад, Сулаймон кай шавад?
Бо чароғи барқ мечӯяд заифонро саҳоб,
Дар баҳор ин дона зери хок пинҳон кай шавад?
Ошиқи пурдил намеандешад аз захми забон,
Сел аз дарё ба хоре рӯйгардон кай шавад?
Пеши мардон мекушояд ишқ, Соиб, хешро,
Ҳар кучо марде набошад, теғ урён кай шавад?

* * *

Набинад зери пой хеш, раъно инчунин бояд,
Напардозад ба кас, оинасимо инчунин бояд.
Зи шаккархандааш ҳар чашми мӯре тунги шаккар шуд,
Такаллуф бартараф, лаъли шакарҳо инчунин бояд.
Фалакро сабзаи хобида донад қадди раънояш,
Қиёматчилвагонро қадду боло инчунин бояд.
Нашуд аз дидаи Фарҳод ғоиб сурати Ширин,
Бинои Бесутунро корфармо инчунин бояд.
Зи ғардиш монд даври осмон чун чашми қурбонӣ,
Иёри чилваҳои ҳайратафзо инчунин бояд.
Зи нақши пой ман рӯи замин дарёи оташ шуд,
Талабгори туро оташ таҳи по инчунин бояд.
Ба нили чашмзахмаш нест чархи нилгун кофӣ,
Азизи Мисрро рухсори зебо инчунин бояд.
Надорад водии мо лолазоре ғайри бӯи хун,
Зи худ рамкардаро домони саҳро инчунин бояд.
Ниҳодам даст то бар дил, ҷунуни ман яке сад шуд,
Зи лангар мешавад шӯрида, дарё инчунин бояд.
Накард аз хоби ҳайрат ҷӯши дил бедор Соибро,
Нигоҳи ошиқон маҳви тамошо инчунин бояд.

Ҳар кӣ гуфтори савоб аз сари гафлат шунавад,
 Мояи чаҳл шавад, ҳарчи зи ҳикмат шунавад.
 Дили огоҳ дар ин гамкада чун шод шавад,
 Ки зи ҳар зарраи ӯ нолаи ҳасрат шунавад.
 Аз забонбозии амвоҷ садаф осуда-ст,
 Фарқои ишқ кучо ҳарфи маломат шунавад.
 Рутбаи замзамаи ишқ надорад зоҳид,
 Бигузored, ки овозаи чаннат шунавад.
 Рӯзгорест, ки тасдиқ намебояд кард,
 Агар аз субҳ касе ҳарфи садоқат шунавад.
 Сахтрӯе, ки ба худ роҳи насихат баста-ст,
 Бош то як ба як аз ашки надомат шунавад.
 Дили огоҳ зи ҳар зарра шавад пандпазир,
 Мурдадил аз даҳани гӯр насихат шунавад.
 Андалебе, ки зи таъчили баҳор огоҳ аст,
 Аз шакарханди гул овозаи реҳлат шунавад.
 Ҳар кӣ аз нармзабонӣ нашавад нарм дилаш,
 Сухани саҳт зи ҳар санги маломат шунавад.
 Нест пеши ту хабар варна зи ҳар зарраи хок
 Гӯши маъниталаб асрори ҳақиқат шунавад.
 Қиссаи ишқ кунад об дили мардонро,
 Нест афсона, ки ҳар тифл ба рағбат шунавад.
 Дари тавфиқ шавад боз ба рухсори касе,
 К-аз таҳи дил сухани аҳли ҳақиқат шунавад.
 Ҳамчу парвона чигарсӯхтае мебояд,
 Ки зи хокистари мо бӯи муҳаббат шунавад.
 Бодаи ноб ба соғар кунад аз пардаи гӯш,
 Ҳар кӣ, Соиб, сухани талх ба рағбат шунавад.

* * *

Висол бо мани хунинчигар чӣ хоҳад кард?
Ба талхкоми дарё шакар чӣ хоҳад кард?
Аз он фасурдатарам, к-аз маломат андешам,
Ба хуни мурдаи ман нештар чӣ хоҳад кард?
Манам, ки пой ба доман кашидаам чун кӯх,
Дароздастии мавчи хатар чӣ хоҳад кард?
Чӣ сарфа мебарад аз интиқоми ман дӯзах,
Ба домани тари ман як шарар чӣ хоҳад кард?
Нашуд зи бепаруболӣ кушода кор маро,
Ба ман мусоидати болу пар чӣ хоҳад кард?
Гирифтам ин ки шавад рӯзгор рӯинтан,
Ба тегбозии оҳи саҳар чӣ хоҳад кард?
Маро зи ёди ту бурду туро зи хотири ман,
Ситам замона аз ин бештар чӣ хоҳад кард?
Зи пой то ба сараш нозу ишва мечӯшад,
Ба он ниҳол хучуми самар чӣ хоҳад кард?
Ба ғунчае, ки зи пайкон фасурдатар шудааст,
Гиреҳкушоии боди саҳар чӣ хоҳад кард?
Ба тӯтие, ки зи захри фироқ сабз шудааст,
Зи дур дидани тунги шакар чӣ хоҳад кард?
Зи хушксол нагардад даҳони гавҳар хушк,
Фалак ба мардуми равшангуҳар чӣ хоҳад кард?
Зи ақли яктана, Соиб, дилам шикоят дошт,
Сипоҳи ишқ ба ин буму бар чӣ хоҳад кард?

* * *

Панди носех ба ҷунуни мани афгор фузуд,
Шарбати талх ба бадхӯии бемор фузуд.
Ишқ аз рӯзи азал ин ҳама душвор набуд,
Ҳар кӣ дар дил ғираҳе дошт, ба ин тор фузуд.
Ҳеч кас уқдае аз кори ҷаҳон боз накард,
Ҳар кӣ омад, ғираҳе чанд бар ин кор фузуд.
Ҳар кӣ омад, ғаме аз рӯи дилам бардорад,
Раҳнае чанд бар ин синаи афкор фузуд.
Гармтар кард мани сӯхтаро захми забон,
Шуълаи оташи сӯзон зи хасу хор фузуд.
Ох, аз ин расм, ки ҳарчанд, ки мушкил шуд роҳ,
Ишки Соиб ба дили роҳравон бор фузуд.

* * *

Чон ба танг омад зи кулфат, ғамгусоронро чӣ шуд?
Дил ба чон омад зи ваҳшат, дилшикоронро чӣ шуд?
Зоҳидони сангдил бастанд агар киштӣ ба хушк,
Ҳиммати дарёрикоби майгусоронро чи шуд?
Барнамеоранд хоре ҳамраҳон аз пои ҳам,
Гар дили сӯзан зи оҳан ғашт, ёронро чӣ шуд?
Офият дар рӯзгору равшани дар сӯз нест,
Кас намедонад, ки рӯзи рӯзгоронро чӣ шуд?
Сарди аз ҳам мебарад боди хазон бо гулситон,
Нолаҳои синаи гарми ҳазоронро чӣ шуд?
Умрҳо шуд хок аз таҳчуръае лаб тар накард,
Ҳиммати беихтиёри бодахоронро чӣ шуд?
Нест гар оби мурувват дидаи аҳбобро,
Гиряи мастонаи абри баҳоронро чӣ шуд?
Не зи дил мондаст дар олам асар, не з-аҳли дил,
Ё Раб, ин оинаи оинадоронро чӣ шуд?
Бахт чун баргашт, баргаштанд ёрон сар ба сар,
То ба кай, Соиб, хабар пурсӣ, ки ёронро чӣ шуд?

* * *

То манзили ман бодияи беҳабарӣ буд,
Ҳар мавҷи саробам ба назар болу паре буд.
Чун сарв дар ин боғ зи озодагии хеш
Боре, ки маро буд ба дил, бесамарӣ буд.
З-он рӯз, ки шуд дидаи ман боз чу наргис,
Авроқи дилам сарфи парешонназарӣ буд.
Буд аз дами шамшер дами субҳи нишотам,
То ҷавшани довудии ман беҳабарӣ буд.
Расвоии шамъ аст зи пирохани фонус,
Дар парда сухан гуфтани ман пардадарӣ буд.
Аз аҷз чу шабнам нафитодем дар ин боғ,
Афтодагии мо гули равшангуҳарӣ буд.
Ёре, ки ғубор аз дили ғамдидаи мо бурд,
Беминнату бемузд насими сахарӣ буд.
Чун партави хуршед, ки дар оина афтад,
Аз умр ҳамин баҳраи ман чилвагарӣ буд.
Соиб, чӣ тавон кард ба таклифи азизон
Варна тарафи Хоҷа шудан бебасарӣ буд.

* * *

Маро, ки бастагии куфл аз калид бувад,
Дигар чӣ дилнигаронӣ ба маҳи ид бувад.
Чаҳон зи субҳи шакархандаи ту равшан шуд,
Кӣ дидааст шакар ин қадар сафед бувад?
Агар сипеҳр ба беҳосилон надорад лутф,
Набот баҳри чӣ паҳлунишини бед бувад?
На дил, на бўса, на дашном медиҳад лаби ӯ,
Балост душмани ҷоне, ки нопадид бувад.
Агар ду ид бувад халқро ба соли дароз,
Маро зи номи ту ҳар соате баид бувад.
Ба як табассуми дуздида сайди Соиб кун,
Зи хони лутфи ту бо он ки ноумед бувад.

* * *

Бодро роҳ дар он турраи печон набувад,
Шонаро даст бар он зулфи парешон набувад.
Дар шаҳодат дили ман ҳиммати дигар дорад,
Нашавам кушта ба захме, ки намоён набувад.
Андалебе, ки ба ҳар ғунча дилаш меларзад,
Беҳтар он аст, ки дар саҳни гулистон набувад.
Шонаро ноҳуни тадбир ба сарпанча намонд,
Мушкили зулф кушудан зи ҳам осон набувад.
Дил зи тасхири сари зулфи ту шуд шодимарг,
Мӯрро ҳавсалаи мулки Сулаймон набувад.
Сухбати духтари раз турфа хуморе дорад,
Ҳеч кас нест, ки аз тавба пушаймон набувад.
Шармгинон ба хамӯшӣ адаби хасм кунанд,
Теги ин тоифа дар маърака урён набувад.
Мисрае сар назанад аз лаби фикрат, Соиб,
Агар он зулфи сияҳ силсилаҷунбон набувад.

* * *

Чун зи тоби май рухат бар лола пахлӯ мезанад,
Гунча дар пеши гули рӯи ту зонӯ мезанад.
Чун шавад аз оразаш оби тароват мавҷзан,
Аз хиҷолат дасти худ оина бар рӯ мезанад.
Аз шабехуни хазон сангаш ба мино мехӯрад,
Боғ, к-аз бодом хоби чорпахлу мезанад.
Дар хилофи ваъдаат абрӯ саромад гаштааст,
Дар качиҳо ин тарозу, ростӣ, мӯ мезанад.
Кист, то ҳамчашми ёри шӯхчашми мо шавад,
Ҳар нигоҳаш бар сари сад дашт оху мезанад.
Соиб, аз бас синаро аз меҳр сайқал додаем,
Пеши мо, софидилон, оина зонӯ мезанад.

* * *

Мунъим аз хоби адам тираравон бархезад,
Ҳар кӣ шаб сер хӯрад, субҳ гарон бархезад.
Ҳар киро сайри мақомот бувад дар хотир,
Беҳ, ки чун най зи замин баста миён бархезад.
Шукр ҳангоми шикоят ба забон меорам,
Сабза аз оташи ман ҷои духон бархезад.
Ҳама бар ҷои худ, эй тозаниҳолони чаман,
Бинишинед, ки он сарви равон бархезад.
Бар сари турбати ҳар кас гузарӣ чун наргис,
То қиёмат дилу чашми нигарон бархезад.
Дилбарӣ нест ба абрӯи қачу қомати рост,
Бе камондор чӣ аз тире камон бархезад?
Эй, ки чун ғунча ба шерозаи худ менозӣ,
Бош, то силсилаҷунбони хазон бархезад.
Аз хазон зеру забар ғашт гулистон, Соиб,
Шабнами мо нашуд аз хоби гарон бархезад.

* * *

Суроҳие, ки дами субҳ қулқуле дорад,
Чу булбул аст, ки мадди назар гуле дорад.
Забони шона зи васфаш ба якдигар печад,
Қучо бихишт чу он зулф сунбуле дорад.
Сарам зи шуълаи савдо чу дуд мегардад,
Магар дилам сари пайванди кокуле дорад.
Қулоҳ шуъла агар қач ниҳад, сазовор аст,
Қули чароғ чу парвона булбуле дорад.
Зи ҳоли Соибу навмедияш чӣ мепурсӣ,
Намерасад ба ту дасташ, таваккуле дорад.

* * *

Маст асту ханда бар мани маҳчур мекунад,
Кони намак бубин чӣ ба носур мекунад.
Наздики ӯ агарчи маро роҳи ҳарф нест,
Аммо нигоҳбониям аз дур мекунад.
Мо сулҳ мекунем ба як кавкаб аз фалак,
Хирман чаро музоика бо мӯр мекунад.
Сарсабз бод ток, ки зуҳҳоди хушкро
Силизанон зи сояи худ дур мекунад.
Ғайр аз сипанди сӯхтаҷон дар ҳарими ӯ
Дигар кӣ ёди Соиби маҳчур мекунад?

* * *

Гардиши сол аст май дар соғари ишрат кунед,
Гӯши миноро тихӣ аз пунбаи ғафлат кунед.
Сураи ёсин чӣ мехонед чил навбат ба ёр,
Норпистоне ба даст ореду сад ишрат кунед.
Офтоб имрӯз дар бурчи шараф по мениҳад,
Даст пеш ореду бо чоми сабӯ байъат кунед.
Шабнишин бо маҳчабинон чашм равшан мекунад,
Ҳамчу шамъи кадрдон сар дар сари суҳбат кунед.
Осмон дар санги анҷум санглохи тафриқаст,
То муяссар ҳаёт, эй аҳбоб, чамъият кунед.
Бармадоред аз нигоҳи чашм, агар афтад ба даст,
Гӯшаи чашме, к-аз ӯ идроки кайфият кунед.
Юсуфи мо дар тарозу чанд бошад ҳамчу санг,
Эй, ба ҳиммат аз Зулайхо камтарон, иззат кунед.
Ин ғазалро тоза Соиб дар қалам овардааст,
Дар навиштан, дӯстон, бар якдигар сабқат кунед.

* * *

То ғунчаи шикояти ман во намешавад,
Ин уқдаҳо зи зулфи сухан во намешавад.
Сад ханда булбул аз гули тасвир во кашид,
Он ғунчалаб ҳанӯз ба ман во намешавад.
Занги кудурат аз дили ғурбатпарастии ман
Бе сайқали ҷилои ватан во намешавад.
Аз санги кӯдакон битарошед лавҳи ман,
К-ин хор-хор аз сари ман во намешавад.
Хуш вақти булбуле, ки тавонад сафир зад,
З-афсурдагӣ лабам ба сухан во намешавад.
Эй ақли хушкмағз, бирав, дарди сар мадеҳ,
Бе бода табъи аҳли сухан во намешавад.
Соиб, кучо равем, ки ҳар ҷо, ки меравем,
Аз сар ҳавои ҳубби ватан во намешавад.

* * *

Хуш он гурӯҳ, ки масти баёни якдигаранд,
Зи чӯши фикр майи арғувони якдигаранд.
Намезананд ба санги шикаст гавҳари ҳам,
Пайи ривочи матои дукони якдигаранд.
Даромадам чу ба маҷлис, сипанд чой намуд,
Ситорасӯхтагон қадрдони якдигаранд.
Зананд бар сари ҳам гул зи мисраи рангин,
Зи фикри тоза гули бӯстони якдигаранд.
Хубобвор надоранд чашм бар Кавсар,
Зи шеърҳои тар оби равони якдигаранд.
Зи хони ризқ ба як ранг чашм дӯхтаанд,
Чу доғи лола ба хун меҳмони якдигаранд.
Чӣ эҳтиёҷ ба гулзор гунчачиноро,
Ки аз кушоди чабин гулситони якдигаранд.
Фитодагон ба фалак сар фурӯ намеоранд,
Ки аз баландии табъ осмони якдигаранд.
Ба ғайри Соиби маъсуму нуктасанҷ Калим,
Дигар кӣ з-аҳли сухан меҳрбони якдигаранд.

* * *

Кайфияти май зоҳиди фарзона надонад,
То сар накунад дар сари паймона, надонад.
Зоҳид, ки бувад хушқтар аз донаи тасбех,
Ҳаққи намаки гиряи мастона надонад.
Дар Каъбааму «ё санам» ояд ба забонам,
Саргарми ҷунун Каъбаву бутхона надонад.
Бо он ки дусад майкада пардохтаи мост,
Май хӯрдани моро лаби паймона надонад.
Он булбули мастам, ки агар дар шикани дом
Дар бол гиреҳ афтадам аз дона, надонад.
Шӯхе, ки надорад ниғаҳи гарм ба ошиқ,
Шамъест, ки дилсӯзии парвона надонад.
Ҳар кас ба сухан хешии наздик надорад,
Соиб, мазаи маънии бегона надонад.

Зи дини ноқисам аз сабҳа истиғфор бархезад,
 Зи ианғи куфри ман мӯ бар тани зуннор бархезад.
 Бигир аз оташи сӯзанда таълими сабукрӯхӣ,
 Ки бо он саркашӣ дар пеши пои хор бархезад.
 Ба худ чун мор мепечам зи рашки зулф, кай бошад,
 Ки ин абри сияҳ з-он домани гулзор бархезад.
 Агар васфи сари зулфи ту дар тӯмор бинвисам,
 Чу шамъи кушта дудам аз сари тӯмор бархезад.
 Абас сайқал арақ мерезад аз баҳри ҷилои ман,
 Аҷаб дорам, ки аз оинаам зангор бархезад.
 Чунин, к-афтаодаам аз кохи дил, нашъунамо мушкил,
 Ки мӯ аз пайкарам чун коҳ аз девор бархезад.
 Зи тарзи тоза, Соиб, доғ созам нуктасанҷонро,
 Аҷаб дорам, к-аз Омул чун ту хушгуфтор бархезад.

Аз ҳиммати баланд асар дар ҷаҳон намонд,
 Як сарв дар саросари ин бӯстон намонд.
 Равшандилон чу барқ гузаштанд аз ҷаҳон,
 Хокистаре ба ҷой аз ин корвон намонд.
 Дарбаста монд дидаи Яъқуб з-интизор,
 Аз қосидони Мисри мурувват нишон намонд.
 Мурғони нағмасанҷ ҷилои ватаи шуданд,
 Чуз байзаи шикаста дар ин ошён намонд.
 Дар гулшани ҳамешабаҳори бихишти чуд
 Барге зи боддастии фасли хазон намонд.
 Аз чашми сурмадори давог об шуд равон,
 Ширинзабонии қалами нуктадон намонд.
 Соиб, забони хома ба коми давог каш,
 Имрӯз чун суханталабе дар ҷаҳон намонд.

* * *

На ҳар суҳанбишиносе суҳанварӣ донад,
На ҳар сиёҳдиле кимиёгарӣ донад.
Иёри обилаи дастро, кӣ медонад?
На қимати гуҳар аст, он кӣ чавҳарӣ донад.
Намози зоҳиди худбин кучо расад чое,
Ки чархи сачдаи худро сикандарӣ донад.
Ту саъй кун, ки дар ин баҳр нопадид шавӣ
В-агарна ҳар хасу хоре шиноварӣ донад.
Камоли Ҳофизи Шерозро зи Соиб пурс:
«Ки қадри гавҳари шахвор чавҳарӣ донад».

* * *

Ёди айёме, ки гулчин дар гулистонат набуд,
Булҳавасро даст бар себи занахдонат набуд.
Бӯса аз ёқути оташмашрабат ранге надошт,
Тӯтии хат хушнишини шаккаристонат набуд.
Бӯи пероҳан яке аз синачокони ту буд,
Накҳати гул маҳрами чоки гиребонат набуд.
Кокулат паҳлу тижӣ мекард аз боди сабо,
Шонаро дасте ба зулфи анбарафшонат набуд.
«Альаташ» мезад таманно дар биёбони талаб,
Маҳшари лабташнагон чоҳи занахдонат набуд.
Заҳри бепарвой аз теги нигоҳат мечакид,
Сурмаро дасти сияҳкорӣ ба мижгонат набуд.
Лавҳи рухсори ту аз накши тамошо сода буд,
Дасти яғмой дар оғӯши гулистонат набуд.
Ин замон гардид вақфи ом варна пеш аз ин
Ғайри Соиб булбуле дар боғу бӯстонат набуд.

* * *

Арак на аз рухи он гулъзор мерезад,
Ситора аз фалаки фитнабор мерезад.
Бинои зиндагии Хизр ҳам ба об расид,
Ҳанӯз аз лаби теғаш хумор мерезад.
Ҳазар зи сухбати ночинс ҳирзи офият аст,
Ки хуни гул зи сарангушти хор мерезад.
Дар ин замона, ки расми гирифтагӣ ом аст,
Чӣ гуна ранг зи дасти баҳор мерезад.
Чу токи сарзада ҳар чо, ки ҳарфи ӯ гузарад,
Сиришкам аз мижа беихтиёр мерезад.
Маро ба захми забон хасм медиҳад таҳдид,
Ба чоки пераҳани шуъла хор мерезад.
Сафири хомаи Соиб баланд чун гардад,
Зи обгинаи дилҳо ғубор мерезад.

* * *

Кӯр бод он ки зи рӯи ту назар мепечад,
Сар мабодаш, ки зи шамшери ту сар мепечад.
Сунбуле аз таҳи ҳар санг бурун меояд,
Оҳи Фарҳод чу дар кӯху камар мепечад.
Шеваи дил бувад аз чашм, ки дар хона садо
Доим аз раҳгузаре ҳалқаи дар мепечад.
То қиёмат дари дил баста нахоҳад мондан,
Оқибат дасти дуо қуфли асар мепечад.
Дар тихидастии оғӯш бигирям, Соиб,
Ҳолаеро чу бубинам ба қамар мепечад.

* * *

На ҳамин фикр маро рӯз ба ман нагзорад,
Ки ба хобам гули шаббӯи сухан нагзорад.
Ҳар ақиқе, ки дилаш дар гарави ном бувад,
Пушт осуда ба девори Яман нагзорад.
Сари зулфе, ки ман аз шоми гарибон дидам,
Ҳеҷ савдозадаеро ба ватан нагзорад.
Гул агар шарм зи рӯи чаманоро накунад,
Орзӯ дар дили мурғони чаман нагзорад.
Чун суҳайли арақи шарм дилам меларзад,
Ки касе даст ба он себи зақан нагзорад.
Дар фусунсозии он чашми сияҳ ҳайронам,
Ки хамӯш асту касеро ба сухан нагзорад.
Чун барам сар ба гиребони хамӯшӣ, Соиб,
Ки гиребони ман аз даст сухан нагзорад.

* * *

Заҳми ишқи ту чун рӯ дар биёбон оварад,
Лолаи хунгарм хокистар ба домон оварад.
Осмони сустпай марди шукӯҳи ишқ нест,
Рахш мебояд, ки Рустамро ба майдон оварад.
Сахт метарсам, ки охир норасоиҳои шарм
Ташна берунам аз он чоҳи занахдон оварад.
Дар сари болини ман ҳар шаб хаёли зулфи ӯ,
Даста-даста сунбули хоби парешон оварад.
Бӯи пероҳан губоре аз дили мо барнадошт,
Қазбае хоҳам, ки Юсуфро ба Канъон оварад.
Гиряҳо дар парда дорад айшҳои бегумон,
Хандаи беихтиёри барқ борон оварад.
Ишқи шӯрангез пеш аз осмон омад падида,
Мизбон аввал намақдон бар сари хон оварад.
Ин қадар гавҳар зи дарёи маонӣ бар канор
Соиб аз ишқи суҳансанҷони Кошон оварад.

* * *

Чашми пурҳарфу лаби бӯсаробо мебояд,
Ҳусн сахл аст, зи маъшук адо мебояд.
Сунбули зулфи туро як сари мӯ нест қачӣ,
Гули рухсори туро ранги ҳаё мебояд.
Ба сари зулф тасаллӣ натавон дод маро,
Дасти густоҳи маро банди қабо мебояд.
Натавон рафт ба як пой фитодан аз даст,
По чу аз кор фитад, дасти дуо мебояд.
Натавон даст ба як коса ба яксон кардан,
Косаю кӯзаи зуҳҳод ҷудо мебояд.
Барги коҳе чи қадар роҳнавардӣ бикунад,
Қазбаи ӯ тарафи коҳрабо мебояд.
Ҳама асбоби сафар карда муҳайё Соиб,
Ҷунбиши абрӯе аз роҳнамо мебояд.

* * *

Дил метапад, магар хабари ёр мерасад,
Чон дар тараддуд аст, ки дилдор мерасад.
Аз чашмхона рахт бурун мебарад ғубор,
Гӯё, ки бӯи пераҳани ёр мерасад.
Эй боғбон, ту низ бурун рав, ки васли гул
Як рӯз ҳам ба мурғи гирифтор мерасад.
Чун дарди ман расад ба даво, к-аз ҳучуми шавк
Дил меравад зи даст, чу дилдор мерасад.
Бо хоксори хеш чунин бадгумон мабош,
Аз офтоб файз ба девор мерасад.
Шабзиндадор бош, ки шабнам ба офтоб
Аз обрӯи дидаи бедор мерасад.
Ризқ ончунон хуш аст, ки кам-кам фитад ба даст,
Заҳр аст рӯзие, ки ба якбор мерасад.
Аз кори ман ғиреҳ иакушудааст ҳеч кас,
Гоҳе ба доди обилаам хор мерасад.
Мастон зи фили маст муҳобо намекунанд,
Зӯри фалак ба мардуми ҳушёр мерасад.
Хоҳад расид рутбаи Соиб ба Мавлавӣ,
Гар Мавлавӣ ба рутбаи Аттор мерасад.

* * *

Ёди айёме, ки базми айши мо маъмур буд,
Мағзи мо дар нашъаи май пардадори хур буд.

Шишаи май ҳам ҳавое дошт аз ҳамсухбатон,

Рӯи маҷлис дар ниқоби беҳудӣ мастур буд.

Лоларӯёнро дили мо ташнаи наззора сохт,

Оби ин сарчашмаи оина гӯё шӯр буд.

Он чи бо чашм аз ҳубоби оби ҳайвон доштам,

Дар ҳичоби пардаи занбӯрии ангур буд.

Қурби манзил наъли моро бар сари оташ гузошт,

Доштем осоише, то манзили мо дур буд.

Оби лаъли ӯ зи хат шуд тира варна баъд аз ин

Софии ин хона шамъи хонаи занбӯр буд,

Хотири равшан дари фирдавс бар рӯям кушод,

Қаҳти Юсуф буд, то оинаам бенур буд.

* * *

Мудом чашми ту масти шароб мебояд,
Ҳамеша хонаи золим хароб мебояд.
Ба хуни хеш дили доғдори ман ташна-ст,
Кабоби сӯхтаро ин шароб мебояд.
Кам аст мастии ғафлат туро, ки чун тифлон
Фасонаи дигар аз баҳри хоб мебояд.
Зи тозиёнаи мавҷ аст об зеру забар,
Забон хамӯш ба базми шароб мебояд.
Кадом ганчи гуҳар нест дар харобаи дил,
Дар ин хароба ҳамин моҳтоб мебояд.
Ба шиша нақл кунӣ, то аз ин сафолин хум
Ҳазор чӯш туро чун шароб мебояд.
Аз ин қаламрави зулмат гузаштан осон нест,
Диле ба равшании офтоб мебояд.
Чу зулф то ба ҳам орий ду мисраи мавзун,
Ҳазор ҳалқа туро печутоб мебояд.
Илоҷи мурдадилон ҷисмро гудохтан аст,
Замини сӯхтаро ин саҳоб мебояд.
Либоси орияти дур кун, ки дарёро
Камар зи мавҷу кулоҳ аз хубоб мебояд.
Гадоии дари дил мекуни агар, Соиб,
Дили шикаставу чашми пуроб мебояд.

* * *

Баҳор рафту гулфишони димоғ намонд,
Шароб дар қадаҳу нур дар чароғ намонд.
Муоширони сабуксайр аз чаҳон рафтанд,
Ба ғайри оби равон ҳеч кас ба боғ намонд.
Чунон фасурдадилӣ аҳли базмро дарёфт,
Ки бӯи сӯхтагӣ дар гули чароғ намонд.
Ба зулфи сунбулу хатти бунафша кай печам,
Маро, ки завқи парешони димоғ намонд.
Чӣ сел буд, ки аз кӯҳсори ҳодиса рехт,
Ки дар фазои замин гӯшаи фароғ намонд.
Мабод чашми баде дар камини ишрати кас,
Намак ба захми ман аз чашми шӯри доғ намонд.
Дигар касе зи каримон чӣ тарф барбандад,
Дар ин замона, ки дасту дили аёғ намонд.
Дар он ҳарим, ки Соиб чароғи килк афрӯхт,
Зи парфишони парвона як чароғ намонд.

* * *

Каъба аз кӯи ту лаббайкзанон мегузарад,
Замзам аз хоки дарат ашкфишон мегузарад.
Бо ҳама тори тааллуқ, ки дар ӯ печидаст,
Шамъ дар нимнафас аз сари чон мегузарад.
Соф шав, то ҳама хубон ба ризоят бошанд,
Дар гулистони сухан оби равон мегузарад.
Агар ин аст фалак, рӯзу шаби ишрати мо
Дар шаби чумъаву рӯзи рамазон мегузарад.
Қиссаи ханчари алмос мағӯед ба мо,
Ки дар ин чо сухан аз теғи забон мегузарад.
Ғайрат аз муддаиён хуни маро хоҳад хост,
Боғбон кай зи сари ҷурми хазон мегузарад.
Соиб, аз шарм бурун о, ки дар ин як ду-се рӯз
Навбати хубии он ғунчадаҳон мегузарад.

* * *

То ҳаё сурмакаши наргиси ҷодуи ту буд,
Шабнами хулд назарбози гули рӯи ту буд.
Шуълаи мавҷи малоҳат зи рухат метобид,
Оби ҳайвони сабоҳат ҳама дар ҷӯи ту буд.
Чашм бар сурма намекард сияҳ мижгонат,
Вусма аз тоқи дил афтодаи абрӯи ту буд.
Сарви барҷастаи бӯстони раунат будӣ,
Шохи гул дастнишони қади дилҷӯи ту буд.
Барқ бо ин ҳама шӯхӣ, ки ҷаҳон месӯзад,
Шарари мурдаи оташкадаи хӯи ту буд.
Лаб ниҳодӣ ба лаби соғару рафтӣ аз даст,
Ҳайф аз он ҳайкали шарме, ки ба бозӯи ту буд.

* * *

Тарки ёрон кардай, эй бевафо, ёр ин кунад?
Дил зи паймон баргирифти, ҳеч дилдор ин кунад?
Тарки мо кардиву карди душманӣ бо дӯстон,
Шарм бодат з-ин амалҳо, ёр бо ёр ин кунад?
Чаври ту бо ошиқи саргашта имрӯзӣ набуд,
Озмудам ишкро сад бор, ҳар бор ин кунад.
Толиби ишқи рухи хуби ту будам солҳо,
Худ надониستم, ки бо ман охири кор ин кунад.
Наргисат дар айни беморӣ кунад қасди дилам,
Кас надидам дар ҷаҳон бо ҳеч бемор ин кунад.

* * *

Як шаб намеравад, ки дил аз ҷо намеравад,
Оҳам ба сайри олами боло намеравад.
Ҷое намеравӣ, ки дили бадгумони ман
То бозгаштани ту ба сад ҷо намеравад.
Оби ҳаёт оташи афсурдадоман , аст.
Маҷнун абас ба домани саҳро намеравад.
Моро мабар ба Каъба, ки мастони ишкро
Ҷуз пой хум ба ҷои дигар по намеравад.
Эй ашки шӯхчашм, ба рафтани шитоб чист,
Юсуф чунин зи пеши Зулайхо намеравад.
Аз дил набурд талхии заҳри фироқ васл,
Занг аз сиришти шиша ба саҳбо намеравад.
З-он рӯи оташин, ки ду олам кабоби ӯст,
Дуд аз кадом калла ба боло намеравад.
Соиб, агар ба сояи тӯбо ватан кунам,
Аз пеши чашм он қади раъно намеравад.

* * *

Хушо дарде, ки аз чашми бадандешон ниҳон бошад,
Хушо чоке, ки чун хурмо ба чайби устухон бошад.
Ҳамеша корвонро гард аз дунбол меояд,
Маро гарди касодӣ пеш-пеши корвон бошад.
Хамӯшӣ тарҷумони суҳбати ҷон аст зиндонро,
Касе ин ҷо сухан гӯяд, ки муҳраш бар забон бошад.
Дилат аз шикваи ман чун чароғи Тур месӯзад,
Чаро кас дар шикоят ин қадар оташзабон бошад.
Хазон аз дур мебӯсад замину бозмегардад,
Дар он гулшан, ки булбул Соиби оташбаён бошад.

* * *

Аз қайди фалак барзада доман бигурезед,
Чун барқ аз ин сӯхтадоман бигурезед.
Як авҷ ба андозаи парвози шарар нест,
Дар синаи сангу дили оҳан бигурезед.
Чун ахтари дилзинда аз ин сардмизочон
Дар пардаи хокистари гулхан бигурезед.
Ҳар ҷо, ки намояд ғаме аз дур сиёҳӣ,
Зери алами бодаи равшан бигурезед.
Мотамкадаи хок сазовори ватан нест,
Чун сел аз ин дашт ба шеван бигурезед.
Аз новаки дилдӯзи қазо амн мабошед,
Ҳарчанд ки дар дидаи сӯзан бигурезед.
Чун Соиб агар захми ниҳонест шуморо,
Зинҳор, ки аз дидаи сӯзан бигурезед.

* * *

Бар он сарам, ки бишӯям зи дида накши савод,
Чӣ фитнаҳо, ки маро з-ин шаби сиёҳ назод.
Биной шеър ба мотам гузошт чун одам,
Сиёҳрӯз аз онанд аҳли хатгу савод.
Назар ба матлаи абрӯ наметавонам кард,
Зи баски бар дили маъ рафт аз сухан бедод.
Чунон зи мисраи мавзун дилам газида шудааст,
Ки зулф дар назарам гаштааст мӯи зиёд.
Ҳазар зи сояи тӯтӣ кунад газидаи ҳарф,
Зи оби Хизр кунад рам дили рамидасавод.
Зи шӯхчашмии анҷум дилам чиҳо накашид,
Ки ҳеч сӯхтаро кор бо шарор мабод.
Аз он замон, ки маро ғунча кард печиши фикр,
Дигар кушоди дил оғӯш бар рухам накшод.
Ба дасти хок қалам дид панҷаи худро,
Касе, ки бар даҳани зулфиқор даст ниҳод.
Паи шикасти сипоҳи худам чавонмардам,
На кӯдакам, ки ба изломи хасм гардам шод.
Маро ба ғӯшаи узлат далер гар диданд,
Худой беадабонро ҷазои хайр диҳод!
Хушо касе, ки дар ин коргоҳи миной
Чу акси оина пинҳон шуду камар накшод.
Яқин шинос, ки дар тинаташ хатое ҳаст,
Ба фикри Соиб ҳар кас хато кунад устод.

* * *

Чони мо тоб зи ҳар зулфи парешон нахӯрад,
Дили мо об зи ҳар чоҳи занаҳдон нахӯрад.
То касе нашкаиад оинаи худбиниро,
Об чун Хизр зи сарчашмаи ҳайвон нахӯрад.
Майи ин базм ба хуноби цигар оғӯшта-ст,
Тифл бегиря даме шир зи пистон нахӯрад.
Ба тихидастию беваргии худ сохтаем,
Чун сари дор сари мо ғами сомон нахӯрад.
Турраи хам ба хамаш шаб ҳама шаб меларзад,
Ки насиме ба чароғи дили сӯзон нахӯрад.
Нашавад воситаи ризқи чаҳон Юсуфро,
Ҳар кӣ якчанд дили хеш ба зиндон нахӯрад.
Дили мо танг зи андешаи беҳосили мост,
Нон касе мехӯрад ин чо, ки ғами нон нахӯрад.
Нест саргаштагии ишқ ба Соиб махсус,
Киштие нест дар ин баҳр, ки тӯфон нахӯрад.

* * *

Ба беваргӣ қаноат мекунам, то навбаҳор ояд,
Ба захми хор дорам сабр, то гул дар канор ояд.
Гуле нашкуфт бар рухсорам аз майхонапардозӣ,
Магар дар хуни худ ғалтам, ки рангам бар қарор ояд.
Сиришки талхи ман он рӯз нақли анҷуман гардад,
Ки ёрам бо лаби ширинтар аз хоби баҳор ояд.
Ба фурсат метавон хасми сабуксарро адаб кардан,
Мадоро мекунам бо ақл, то фасли баҳор ояд.
Ба роҳи ишқ гар хоре дар доман овезад,
Чунон гирям ба дарди дил, ки хун аз чашми хор ояд,
Магар ашки пушаймонӣ ба фарёдам расад варна
Чӣ дорам дар бисоти зиндагӣ, то дар шумор ояд.
Намеояд ба коре, Соиб, авроқи парешонам,
Магар он раҳнаи деворро рӯзе ба кор ояд.

* * *

Зарраам чашм ба хуршедликое дорад,
Устухонам сари пайванди хумое дорад.
Дар гулӯи чарасаш нолаи хунин ғираҳ аст,
Корвоне, ки зи пай обилапое дорад.
Даҳрро роҳбарие чуз кашиши хотир нест,
Хонаи Каъба агар қибланамое дорад.
Дард дармони талабҳост, ки бедармон аст
Варна ҳар дард, ки дидем, давое дорад.
Дар сафи аҳли риё аз ҳама кас дар пеш аст,
Чун алам ҳар кӣ асоеву ридое дорад.
Мижжа бар ҳам назанад оина з-андешаи чашм,
Хоби роҳат накунад ҳар кӣ сафое дорад.
Тарафи фохтаро сарв ба булбул надихад,
Ҳар наво гӯшаеву ҳар гӯш навое дорад.
Соиб, ин он ғазали Ҳофизи ширинсухан аст:
«Мутриби ишқ аҷаб созу навое дорад».

* * *

Кам-кам дили маро ғаму андеша мехӯрад,
Ин бода оқибат сари ин шиша мехӯрад.
Хуни дил аст рӯзии ғампешағони фикр,
Бечора он, ки рӯзӣ аз ин пеша мехӯрад.
Нахл аст осмон, ки дили мост решааш,
Ин нахли саркаш об аз ин реша мехӯрад.
Қое, ки хун зи нохуни хуршед мечакад,
Фарҳоди содалавҳ ғами теша мехӯрад.
Парвардаанд шишаи афлокро ба захр,
Бечора он ки захм аз ин шиша мехӯрад.
Мавқуфи як пиёла бувад зуҳди хушки мо,
Аз чашми шер барқ ба ин беша мехӯрад.
Ё Раб, чӣ кардаам, ки чу ҳаҷҷоми сангдил
Хуни маро сипеҳр сари шиша мехӯрад?!
Соиб, кучо расад ба ҳумо устухони мо,
Моро чунин, ки оташи андеша мехӯрад.

* * *

Бода ку, то ба ман он талхзабон ром шавад,
Талхии ман намаки талхии бодом шавад.
Бӯса дар зоиқааш бодаи лабширин аст,
Талхкоме, ки бадомӯз ба дашном шавад.
Раҳнавардони туро марг нағирад доман,
Бар шаҳиди ту кафи қомаи эҳром шавад.
Лаби қом аз ҳаваси бӯса даҳан ғунча кунад,
Чун зи май сафҳаи рухсори ту гулфом шавад.
Мавчи гирдоб наям, гардиши паргор наям,
То ба кай нуқтаи оғози ман анҷом шавад?!
То дар он зулф тавон рафт саросар, Соиб,
Дили рамкарда, чӣ афтод, ба ман ром шавад.

* * *

Чӣ шуд қадри маро гар чархи дуншарвар намедонад,
Садаф аз содалавҳӣ қимати гавҳар намедонад,
Ба ҳоҷат хусни ҳар чизе шавад зоҳир, ки оина
Нагардад то сияҳдил, қадри хокистар намедонад.
Дар иқлими тасаввур нест аз шаҳ то гадо фарқе,
Чунун мӯи сари худро кам аз афсар намедонад.
Гули хушёрмағзиҳост фарқи неку бад аз ҳам,
Лаби шамшерро маст аз лаби соғар намедонад.
Дурангӣ дар баҳористони яктой намебошад,
Хазаф худро дар ин дарё кам аз гавҳар намедонад.
Амал бо талху ширин фикри мулки оштӣ дорад,
Мазоқи қонси мо ҳанзал аз шаккар намедонад.
Ба дармони дили бетоб дармонда-ст миҷгонаш,
Забони ин рағи печидаро наштар намедонад.
Дар оғӯши садаф он қатра гавҳар мешавад, Соиб,
Ки дар қатъи раҳи мақсуд по аз сар намедонад.

* * *

Давлат зи дастгирии мардум ба по бувад,
Фонуси ин чароғ зи дасти дуо бувад.
Ҳар гунча во шавад ба насиме дар ин чаман,
Мифтоҳу қуфли ҷуд зи дасти гадо бувад.
Бозичаи насим шавад косаи сараш
Ҳар дил, ки чун хубоб асири ҳаво бувад.
Шарми ҳузури чашм зи тардоманон мадор,
Оинаро ба чашм ҷӣ нури ҳаё шавад.
Пайкон даҳан ба ханда чу сӯфор боз кард,
То кай гиреҳ ба кори мани бенаво бувад?!
Омодаи шикасти худам зери осмон,
Чун донае, ки дар даҳани осӣ бувад.
Рӯзӣ дар ин бисот ба бахт асту иттифоқ
Варна шакар хуш аст, ки ризқи ҳумо бувад.
Соиб, зи хонақаҳ ба харобот рӯй кун,
К-он ҷо шикастае, ки бувад, бӯрё бувад.

Рӯзгори тарабу навбати ғам мегузарад,
Мотаму сури чаҳон зуд зи ҳам мегузарад.
Хоби осудагию арсаи ҳастӣ, хайҳот,
Сабр з-ин марҳала бо теги дудам мегузарад.
Чӣ кунад арсаи эҷод ба дилтангии мо,
Сухан аз тангии сахрои адам мегузарад.
Моҳу хуршед натобад руҳе аз силии ишқ,
Сиккаро ҳукм ба динору дирам мегузарад.
Ҳеч кас нест, ки дар фикри дили худ бошад,
Умри мардум ҳама дар фикри шикам мегузарад.
Лаби лаъли ту ба ин об нахоҳад мондан,
Даври фармондиҳии хотами Чам мегузарад.
Ин чӣ чашмаст, ки аз ғамзаи безинҳораш
Оби теғ аз сари оҳуи ҳарам мегузарад.
Соиб, аз аҳли ҳасад мегузарад бар дили ман
Он чӣ бар оина аз суҳбати нам мегузарад.

* * *

Нолаи оташинонам рахна дар гардун кунад,
Гиряи по дар рикобам шаҳрро ҳомун кунад.
Домани фикри баланд осон намеояд ба даст,
Сарв мепечад ба худ, то мисрае мавзун кунад.
Дасти Лайлиро ғурури хусн дорад дар нигор,
Панҷаи шерон магар дилҷӯии Мачнун кунад.
Пои мо аз хор саҳрои чунунро сода кард,
Вой бар дасте, ки хор аз пои мо берун кунад.
Кор бо аммомаву даври шикам афтодааст,
Хум дар ин маҳфил бузургихо ба Афлотун кунад.
Сафҳаро чайбу бағал ганҷинаи гавҳар шумурд,
Хомаи Соиб чу даст аз остин берун кунад.

* * *

Оҳи ушшоқи сияҳрӯз асарҳо дорад,
Шаби ин тоифа дар парда саҳарҳо дорад.
Бар сари рози ту чун бед дилам меларзад,
Шиша аз бодаи пурзӯр хатарҳо дорад.
Дил аз он мӯи миён чун ба саломат гузарад,
Аз камар ваҳшии рамкарда хатарҳо дорад.
Адаби ишқи забонбанди талаб изҳор аст
Варна ҳар зарра зи хуршед хабарҳо дорад.
Сарв аз замзамаи фохта мавзун гардид,
Нафаси сӯхтагон турфа асарҳо дорад.
Хабар аз ошиқи саргашта гирифтани шарт аст,
Шамъ аз баҳри ҳамин кор шарарҳо дорад.
Гул фитодаст ба чашми ту ба ғафлат варна
Хор дар ҳар сари ангушт ҳунарҳо дорад.
Марав аз роҳ ба овозаи дарё, Соиб,
Садафи хомуши мо низ гуҳарҳо дорад.

* * *

Сели ашки ман бисоти сабзаро помол кард,
Гӯшмоли нолаи ман булбулонро лол кард.
Илтифоте ҳаст бо нозукхаёлон ҳуснро,
Соғари худро ҳилол аз меҳр моломол кард.
Андалеби мо зи қайди байза то озод шуд,
Дар шабистони қафас машки шикасти бол кард.
Дар ҳарими каъбаи фонус дигар раҳ наёфт,
То сабо хокистари парвонаро помол кард.
Шикваи бетоқатон ёкутро созад кабоб,
Лаълаш аз оташзабониҳои мо табхол кард.
Хандаат муҳри хамӯшӣ бар лаби паймона зад,
Чашми шӯхат шишаи оташзабонро лол кард.
Соиб, аз чашму дилам афтода моху офтоб,
То ба сайди ман нигоҳи гарми ӯ иқбол кард.

* * *

Чӣ хуш аст нолаи ман ба наво расида бошад,
Дили пошикастаи ман ба даво расида бошад.
Нафас он замон барорам ба фарсат аз таҳи дил,
Ки губори ҳастии ман ба ҳаво расида бошад.
Ҳама рӯз беқарорам, ҳама шаб дар интизорам,
Ки дили рамидаи ман ба кучо расида бошад.
Ба касе бувад мусаллам сафари диёри ваҳдат,
Ки даруни хона бошад, ҳама ҷо расида бошад.
Пари Ҷабраил ин ҷо гираҳи шикает дорад,
Ба далели ақл зоҳид ба кучо расида бошад.
Ҳама ҳайратему даҳшат зи шукӯҳи ҳусни ҷонон,
Наравад ба ҷое он кас, ки ба мо расида бошад.
Асари ҷамоли Юсуф зи ҷабини гург тобад,
Агар обгинаи дил ба сафо расида бошад.
Ба кучо расида бошад тақуи ақли ноқис,
Чу ба кунҳи рой кӯре ба асо расида бошад.
Ду-се рӯз шуд, ки гардун ба ҷафо саре надорад,
Ба балои осмонӣ чӣ бало расида бошад?!
Касе огоҳ аст, Соиб, зи таби ниҳонии ман,
Ки ба мағзи устухонҳо чу хумо расида бошад.

* * *

Зери сипехр дасти дуо мавҷ мезанад,
Дар хонаи карим гадо мавҷ мезанад.
Ғафлат нигар, ки пушт ба меҳроб кардаем,
Дар кишваре, ки қибланамо мавҷ мезанад.
Офокро тараддуди хотир гирифтааст,
Ҳар қатра 3-ин муҳит ҷудо мавҷ мезанад.
Бар дор метапад сари Мансуру тан ба хок,
Дарё кучо, сафина кучо мавҷ мезанад.
Дар ҳайратам, ки он гули бехор чун гузашт,
Аз синае, ки хори ҷафо мавҷ мезанад.
То хурд устухони мани дилшикастаро,
Чавҳар зи устухони ҳумо мавҷ мезанад.
Чун сар бароварам, ки дар ин баҳри нилгун
Шамшери обдори бало мавҷ мезанад.
Теғи бараҳнаи ту зи чавҳар муназзаҳ аст,
Ин баҳр аз кашокаши мо мавҷ мезанад.
Соиб, мақаш сар аз хати таслим зинҳор,
К-ором дар мақоми ризо мавҷ мезанад.

* * *

Гиря абрест, ки аз домани дил мехезад,
Оҳ гардест, ки аз рафтани дил мехезад.
Дами чонбахш ба ҳар тирадаруне надиханд,
Ин насимест, ки аз гулшани дил мехезад.
Дар ҳарими дил агар моҳрухе меҳмонест,
Ин чӣ нур аст, ки аз равзани дил мехезад.
Ҳар ҳичобе, ки ба илми назар аз пеш нахост,
Ба ду паймони майи равшани дил мехезад.
Чашми бад дур аз он силсилаи зулфи дароз,
Ки зи ҳар ҳалқаи ӯ шевани дил мехезад.
Манъи Соиб натавон кард зи фарёду фиғон,
К-ин навоест, ки аз рафтани дил мехезад.

* * *

Шаб, ки рӯи ту зи май дар арақафшонӣ буд,
Дил саросематар аз киштии тӯфонӣ буд.
Хор дар пероҳанам чавҳари зотӣ мерехт,
Баски чун теғ маро завқ зи урёнӣ буд.
То ба ҳуш омадам аз арш ба фарш афтодам,
Ёди он рӯз, ки дил маркази ҳайронӣ буд.
Шишаву санг бағалгирии ҳам мекарданд.
Чӣ сафо буд, ки дар олами рӯхонӣ буд.
Шавқ рӯзе, ки ба гирди ту маро мегардонд,
Осмон сурати девори гарончонӣ буд.
Шаҳр аз хусни ғариби ту биёбоне шуд,
Ошиқи Лайлӣ агар як-ду биёбонӣ буд.
Аз сари кӯи ту рӯзе, ки ба чаннат рафтам,
Тӯшаи роҳи ман аз ашки пушаймонӣ буд.
Чун қалам то камари ҳастии ноқис бастам,
Теғ доим ба сарам аз хати пешонӣ буд.
То баровард сар аз ҳалқаи ҳастӣ Соиб,
Дили мо шонакаши зулфи парешоне буд.

* * *

Гуле, ки аз арақи шарм дидабон дорад,
Хати амон зи шабехуни булбулон дорад.
Либоси мотами булбул ҳамеша омода-ст,
Ба ҳар чаман, ки дар ӯ зоге ошён дорад.
Ба ишқ нисбати хосест нотавононро,
Гуҳар алоқаи дигар ба ресмон дорад.
Фароғи бол зи мурғони ин чаман маталаб,
Ки гар хумой бувад, дарди устухон дорад.
Вафо ба ваъда накардан, хилофи одоб аст
В-агарна шикваи мо муҳр бар даҳон дорад.
Фигон, ки оинарухсори ман намедонад,
Ки ошноии тардоманон зиён дорад.
Ба чон расонд маро доғи дӯстон дидан,
Чӣ дилхушӣ Хизр аз умри ҷовидон дорад?
Чаро зи ғайрат парвона хешро накушад,
Ки шамъ бо ҳамаи анҷуман забон дорад.
Чӣ ҳолат аст мани хастаро намедонам,
Ки ҳар чӣ чуз дили худ мехӯрам, зиён дорад.
Чӣ гуна дидаи Соиб гуҳарфишон нашавад,
Ки рӯзи мулки Хуросон ба Исфаҳон дорад.

* * *

Шӯҳии хусн кай ниҳон зери ниқоб мешавад,
Хандаи барқро кучо абр ҳиҷоб мешавад.
Сӯхтаи муҳаббатам, гайрати ишқ мекашам,
Ман дили хеш мехӯрам, ҳар кӣ кабоб мешавад.
Аз дами сарди носеҳон гармии ман зиёда шуд,
Ғӯра ба чашми пухтагон бодаи ноб мешавад.
Мардуми чашм мешавад доираи муҳитро,
Косаи ҳар кӣ сарнагун ҳамчу ҳубоб мешавад.
Ранг намонд дар лабаш аз нафаси фасурдагон,
Бода ҳаво чу мехӯрад, по ба рикоб мешавад.
Бо ҳама кас ягонаам, аз асари ягонагӣ
Гард барояд аз дилам, ҳар кӣ хароб мешавад.
Соиб, агар чунин занад чӯши арақ зи оразаш,
Хонаи ақлу сабру дин зуд хароб мешавад.

* * *

Дар шӯразор дона агар сабз мешавад,
Аз чарх бахти аҳли ҳунар сабз мешавад.
Рӯзе, ки барфи сурх биборад зи осмон,
Бахти сиёҳи аҳли ҳунар сабз мешавад.
Аз дил дар ин чаҳон тамаи хуррамӣ мадор,
К-ин дона дар замини дигар сабз мешавад.
Олудаам чунон ки агар хори хушкмағз
Часпад маро ба домани тар, сабз мешавад.
Пирон ҳам аз хизоб барӯманд мешаванд,
Барги хазонрасида агар сабз мешавад.
Соиб, зи ашки талх паруболи тӯтиён
Аз иштиёқи тунги шакар сабз мешавад.

* * *

То ҳусни гулӯсӯзи ту дар чон шарар афканд,
Дар сини ман доғ муқаррар сипар афканд.
Ман хурдаи чонро чу шарар бохтаи ин ҷо,
Парвона дар ин роҳ агар болу пар афканд.
То сабзаву гул ҳаст, зи май тавба ҳаром аст,
Натвон гами дилро ба баҳори дигар афканд.
Аз ҳеч диле нест, ки огоҳ набошам,
Азбаски маро дарди талаб дарбадар афканд.
Дасте, ки ба ороиши зулфи сухан овехт,
Аҳгар натавонад зи гиребон бадар афканд.
Дар домани таслим даровез, ки чун ток
Ҳар дам натавон даст ба шоҳи дигар афканд.
Ҳангомаи арбоби сухан чун нашавад гарм,
Соиб сухан аз Мавлавии Рум дарафканд.

* * *

Зулфи мушкинат даҳони шона пуранбар кунад,
Сурмаи хомӯшро чашмат забонovar кунад.
Он ки мегӯяд қиёмат барнамехезад, кучост,
То дар он мижгон тамошои сафи маҳшар кунад.
Иштиёқи сафҳаи рухсори шабнамзеби ӯ
Домани гулро ба шабнам оташинбистар кунад.
Аз адолат нест афкандан дар оташ рӯзи ҳашр,
Уди хомеро, ки хун дар дидаи мичмар кунад.
Синаи худ оламе чун субҳ сайқал додаанд,
Офтоби маърифат то аз кучо сар бар кунад.
Аз нигоҳи талх, Соиб, заҳр мерезам бар ӯ,
Дояи бедард дар ширам агар шаккар кунад.

* * *

Хушо касе, ки дили худ ба чашми масти ту дод,
Зи сар гузашту ба дунболи ин бало афтод.
Ту то шукуфта шудӣ, гул ба хештан болид,
Ту то баланд шудӣ, қад кашид нахли мурод.
Чӣ гуна дил ба ду зулфи муанбараш надихам?
Наметавон ба ду олам ба як тараф афтод.
Чунин ки раҳмати ӯ бедареғ мебахшад,
Чаро хамӯш набошад забони истеъдод.
Равад зи панҷаи ҷавҳар кунун чу мум бурун,
Диле, ки буд ба сахтӣ чу байзаи фӯлод...
Дуруст чун нагузоранд хишти аввалро,
Агар ба чарх расад, қач бувад ҳамон бунёд,
Ҳанӯз аз чигари чоки Бесутун, Соиб,
Ба гӯш мерасад овози тешаи Фарҳод.

* * *

Чамъе, ки афсар аз хиради хом кардаанд,
Аз баҳр ихтисор ба як чом кардаанд.
Дар банди гам манол, ки мурғони дурбин
Сайри чаман зи равзанаи дом кардаанд.
Мастон зи қайди шанбаву одина фориганд,
Рӯ бар пиёла, пушт ба айём кардаанд.
Сад барг зери нохуни тадбир дидааст,
Ин гунчаи гирех, ки дилаш ном кардаанд.
Соиб, зи огаҳист, ки дарёкашони ишқ
Одат ба хомӯшӣ чу лаби чом кардаанд.

* * *

Фурӯғи зарра зи чашми ман об меорад,
Кӣ тоби шаъшааи офтоб меорад?
Фидои обилаи пой чустучӯ гардам,
Ки аз сароб сабуи пуроб меорад.
Шикастарангии моро илоҷ хоҳад кард
Рухе, ки ранг ба рӯи ниқоб меорад.
Зи ишқ қисмати мо нест ғайри синаи чок,
Катон чӣ аз сафари моҳтоб меорад?
Зи файзи ишқ заифон чунон қавӣ шудаанд,
Ки мавҷ рахш ба қасри хубоб меорад.
Дар он риёз ба беҳосилӣ самар шудаам,
Ки нахли мум гули офтоб меорад.
Ҳазор майкада хун мекунад тихӣ, Соиб,
Касе, ки як сухани талх тоб меорад.

* * *

Хотири озурдаро сайри гулистон мегазад,
Шӯри булбул, хандаи гул, бӯи райҳон мегазад.
Мӯсӣ аз шарми сафои соиди симини ӯ
Ҳамчу тифлон остини худ ба дандон мегазад.
Ҳар киро афтод дар лабҳои майгуни ту чашм,
То шакарханди қиёмат лаб ба дандон мегазад.
Барқ мехоҳад ба ман таълими биной диҳад,
Шуълаи шавқи маро таҳриқи домон мегазад.
То зи каф дода-ст Соиб домани васли туро,
Гоҳ пушти даст, гоҳе лаб ба дандон мегазад.

* * *

Нестам оташ, ки ҳар хоре ба занҷирам кунад,
Офтоби бениёзам, то кӣ тасхирам кунад.
То дағал аз дӯстдорон дидаам, ранҷидаам,
Покбозам, бад ҳарифе зуд дилғирам кунад.
Обрӯи саъйро гавҳар кунад вайронаам,
Ганҷ бардорад сабукдасте, ки таъмирам кунад.
Чун кафас дар ҳар рагам чоке саросар меравад,
Сӯзани Исо ба танҳой чӣ тадбирам кунад.
Дояи бедард шаккар мекунад дар шири ман,
Шермарде ку, ки оби тег дар шириам кунад?
Кай ба мурдан осмон аз хокмолам бигзарад,
Болам аз парвоз чун монад, пари тирам кунад.
Миннати рӯзӣ чаро аз хирмани дунон кашам,
Ман, ки чашми мӯр гандум дидаи тирам кунад.
Мекунам аз сар бурун, Соиб, ҳавои хулдро,
Бахт агар аз сокинони шаҳри Кашмирам кунад.

* * *

Сафар гузин, ки сухан дар ватан ғариб нагардад,
Шикастапои ватанро сухан ғариб нагардад.
Наметавон ба ватан нолае ба дард кашидан,
Навои мурғи чаман дар чаман ғариб нагардад.
Ту то ба шуъла нағалтӣ, сухан сиришта нагардад,
Ту то ятим нагардӣ, сухан ғариб нагардад.
Ба ҳар тараф, кӣ равӣ, гул назар ба рӯи ту дорад,
Марав зи боғ, ки гул дар чаман ғариб нагардад.
Ғариби рӯи замин ғаштам аз ғарибхаёлӣ,
Ки ҳеҷ кас ба ватан ҳамчу ман ғариб нагардад.
Гузашт Кӯҳкани доғдида бо дили пурхун,
Чӣ гуна лолаи хунинкафан ғариб нагардад.
Фурӯғи шамъу насими гул аз пайи ту бурун рафт,
Зи рафтани ту чаро анчуман ғариб нагардад.
Набинад аз назарам гарм то ғарибнавозе,
Навои Соиби ширинсухан ғариб нагардад.

* * *

Сухан ғариб чу шуд, дар ватан наместонад,
Азизи Миср ба байтулҳазан наместонад.
Ғулӯи хеш абас пора мекунад булбул,
Чу гул шукуфта шавад, дар чаман наместонад.
Мабанд дил ба чигаргӯша, чун расад ба камол,
Ки хун чу мушк шавад, дар Хутан наместонад.
Абас Суҳайл назарбанд кардааст маро,
Ақиқи номталаб дар Яман наместонад.
Садаф ба суҳбати ғавҳар абас диле баста-ст,
Сухан бузург чу шуд, дар даҳан наместонад.
Ба фикри чашмбароҳони хеш меафтад,
Сухан зи Юсуфи гулпираҳан наместонад.
Хурӯҷ мекунад аз байза оташиннафасе,
Ҳамеша боғ ба зоғу заған наместонад.
Сухан зи файзи ғарибӣ ғариб шуд, Соиб,
Ғариб нест, агар дар ватан наместонад.

* * *

Кучост май, ки маро ҳамчу шер гардонад,
Димоғи хушки маро чӯи шир гардонад.
Хумори сарднафасро маҷоли ҳарф мадеҳ,
Ки субҳро нафаси сард пир гардонад.
Суханпазир диле нест дар қаламрави хок,
Сухан барои чӣ кас дилпазир гардонад?
Намешавад зи таби шиква оташин нафасам,
Агар қазо ватанам коми шер гардонад.
Маро чӣ рутбаи пайғоми он даҳан, Соиб,
Ҳамин бас аст маро дар замир гардонад.

* * *

Зи моҳи навсафарам то хабар намеояд,
Хузури хотири ман аз сафар намеояд...
Раги буридаи ток аз гиристан бас кард,
Забони гиряи ман чун ба сар намеояд?!
Ғами замона чунон танг кард доираро,
Ки субҳро нафас аз сина барнамеояд.
Чӣ гуна бесабаб ояд зи дил сухан ба забон,
Гуҳар ба пой худ аз баҳр барнамеояд.
Сухан шикаста таровад зи килки худ, Соиб,
Гирехкушоие аз найшакар намеояд.

* * *

Сабоҳи мастиву шоми хумор мегузарад,
Хушиву нохушии рӯзгор мегузарад.
Агар зи шаш чиҳат оина пеши рӯ орам,
Зи ҳафт пардаи чашмам губор мегузарад.
Биё, ки чӯши гули бӯса аст рӯи туро,
Марав, ки умр чу абри баҳор мегузарад.
Губори хат ба забони шикаста мегӯяд,
Ки файзи субҳи баногӯши ёр мегузарад.
Ба домани уфуқ он субҳи шӯрабахтам ман,
Ки умри хандаи ман дар хумор мегузарад.
Ба ғайри хомаи дарёнажоди ман, Соиб,
Кӣ аз сари гуҳари шоҳвор мегузарад?

* * *

Агар ба пираҳани гул гулоб боз ояд,
Умед ҳаёт ба чӯи ман об боз ояд.
Шикастаи пару болам дуруст хоҳад шуд,
Ба ошёна чу мурғи кабоб боз ояд.
Рам аз табиати оҳуи чашм агар биравад,
Умед ҳаёт, ки умр аз шитоб боз ояд.
Ҳузури рафта зи даврон маҷӯй, хайҳот аст,
Ки шабнам аз сафари офтоб боз ояд.
Ду бор аҳли назарро ба об натвон ронд,
Ба чашми ман кай аз афсона хоб боз ояд.
Чу истод зи гардиш, кабоб месӯзад,
Чунон макун, ки дил аз изтироб боз ояд.
Дилам зи оинарӯён ба сина баргардид,
Ба ҳасрате, ки Сикандар зи об боз ояд.
Инони оҳ тавон боз зад зи дил, Соиб,
Агар ба равзание дуди кабоб боз ояд.

* * *

Шӯриши ишқам зи тадбири насихатгар фузуд,
Каъба бар занҷири Маҷнун ҳалқаи дигар фузуд.
Ҳасмии бахти сияҳ мо бекасонро бас набуд,
К-осмон бар рӯи он доғе ҳам аз ахтар фузуд.
Меҳрбонӣ об дар чӯи хунар меоварад,
Рӯи гарми шуъла бар хушбӯии анбар фузуд.
Чавҳари зотӣ раҳини миннати машшота нест,
Баҳр натвонад ба кӯшиш об бар гавҳар фузуд.
Оҳи Соибро ба саҳрои қиёмат чун ниҳод,
Шуълаҳо бар гармии ҳангомаи маҳшар фузуд.

* * *

Чашм дорам, ки маҳи навсафарам боз ояд,
Равшанибахши чароғи назарам боз ояд.
Чун садаф машриқи хамёза шуда-ст оғӯшам,
Ба умеде, ки гиромӣ гуҳарам боз ояд.
Нафаси побарикобам дами Исо гардад,
Агар он мояи чонҳо зи дарам боз ояд.
Ба пари когазе аз оташи ҳичрон гузарам,
Нома дар даст агар номабарам боз ояд.
Ба тамошои сари зулфи ту ақл аз сари ман
На чунон аст, ки дигар ба сарам боз ояд.
Соиб, аз умри гиромӣ гараве мегирам,
Агар он сарви хиромон зи дарам боз ояд.

* * *

Шавқи ман қосиди бедард кучо медонад,
Он қадар шавқи ту дорам, ки Худо медонад.
Ту ҳамин саъй куну гоҳ сабукрӯҳ бишав,
Равиши қозибаро коҳрабо медонад.
Ҳар кӣ фарҳодсифат чавҳари мардӣ дорад,
Тешаро бар сари худ боли ҳумо медонад.
Буттаи хоре агар дар кафи сарсар бинад,
Дили сарғаштаи ман роҳнамо медонад.
Гоҳ дар хобу гаҳе масту гаҳе махмур аст,
Чашми пуркори ту кай ҳоли маро медонад.
Соиб, аз лолазорон чи таваккуъ дорӣ,
Гули даҳрӯза чӣ оини вафо медонад?

* * *

Аз он Фарҳод доим ҷой дар кӯҳу камар дорад,
Ки аз ҳар лола нақши пой гулгун дар назар дорад.
Гаҳе бар дил шабехун мезанад, гоҳе бар имонам,
Ҳамеша кокули ӯ фитнае дар зери сар дорад.
Шикаст аз саркашиҳои ниҳоли ӯ пару болам,
Хушо кумрӣ, ки бори хешро дар зери пар дорад.
Саводи турраи мавҷ аз баёзи гардани мино
Хушоянд аст, аммо зулф аз ҷои дигар дорад.
Дилам аз фикри мижгонаш намеояд бурун, Соиб,
Ҳамеша хуни гарми ман бадал бо нештар дорад.

* * *

Гирех то кай зи абруи суханпардоз накшоёд?
Дари раҳмат ба рӯям чанд он танноз накшоёд?
Саросар гирди дом аз сояи гул роҳ гардонад,
Ба домӯзи қафас оғӯш бар парвоз накшоёд.
Зи бахти тира уммеди кушоиш нест дар корам,
Ба саъйи сурма ҳаргиз уқдаи овоз накшоёд.
Ба хони нагма рангин бод минқори навосанче,
Ки боли беғамӣ дар чангали шаҳбоз накшоёд.
Агар завқи сухан дорӣ, бирав, Соиб, қалам сар кун,
Касе ин уқдаро бе нохуни эъҷоз накшоёд.

* * *

Нишоти ман зи суханҳои дилнишин бошад,
Ғизои ман чу садаф гавҳари самин бошад.
Ба лаъл дар чигари санг обуранг расид,
Барои ризқ дигар кас чаро гамин бошад?
Ба чурми покии гавҳар зи чашмаи хуршед
Чу лаъл қисмати ман оби оташин бошад.
Шукуфаи яди байзо, ки субҳи эъҷоз аст,
Назар ба соиди ӯ субҳи аввалин бошад.
Кабоб шуд дили Соиб зи нолаат, булбул,
Тараққии нафаси оташин ҳамин бошад.

* * *

Аз диёри мардумӣ дайёр дар олам намонд,
Ошнорӯе ба чуз девор дар олам намонд.
Гӯшаи чашме намонд аз мардумӣ дар рӯзгор
Сурмаворе, нармии гуфтор дар олам намонд.
Тешаи фӯлод ангушти надомат мегазад,
Ҳайф, як Фарҳоди ширинкор дар олам намонд.
Ҳар кучо хорест, дар пероҳани ман мехалад,
Гарчи аз чашми тари ман хор дар олам намонд.
Аз бинои устувори шаръ бо он маҳкамӣ
Ғайри барфин гунбади дастор дар олам намонд.
Толиби Омул гузашту табъҳо афсурда шуд,
К-аз чи рӯ он оташингуфтор дар олам намонд?

* * *

Он хирмани гул чун зи дари боғ дарояд,
Сарв аз лаби чӯ чанд қадам пештар ояд.
Гар дар багали ғунчаи фирдавс дароям,
Чун чоки гиребони қафас дар назар ояд.
Бо оҳи чигарсӯхтагон ашк набошад,
Ғаввос чу таъчил кунад, бегуҳар ояд.
Хуш дор, ки чун булбули мо бол фишонад,
Аз сад қафас овози парубол барояд.
Бо беҳунарон ахтари бад кор надорад,
Ин санг бар оинаи аҳли ҳунар ояд...

* * *

Кай зи сели гармрав бар рӯи саҳро меравад
Он чи аз мижгон ба зери дидаи мо меравад.
Ишкро дар кишвари мо эътибори дигар аст,
Юсуф ин чо бар сари роҳи Зулайхо меравад.
Бар умеди ваъдаи шаб дар миёни зулфи ӯ
Рӯзгоре шуд, ки рӯз аз кисаи мо меравад.
Сарви машраб дар замини Ҳинд боло мекашад,
Об меояд ба ин гулзор, саҳбо меравад.
Рафтиву бо бадгумониҳои ишқи дурбин
То ту меой ба маҷлис, дил ба сад чо меравад.
Бештар арбоби дунё зар ба мунъим медиҳанд,
Оби ин беҳосилон як сар ба дарё меравад.
Кай ниҳад, Соиб, қадам бар дидаи гирёни ман,
Он ки аз ранги ҳинояш хор дар по меравад.

Кучо тадбири пирони куҳансол аз ҷавон хезад,
 Наёяд аз дами теғ он чи аз пушти камон хезад.
 Ба рӯзи аҷз тамкини бузургӣ барнамеояд,
 Ба андак нолае фарёд аз кӯҳи гарон хезад.
 Сироят мекунад дар золимон озори мазлумон,
 Ки фарёд аз дили саҳти камон беш аз нишон хезад.
 Машав дар даври хат аз фитнаи руҳсори ӯ эмин,
 Ки гарди фитна пеш аз домани охирзамон хезад.
 Дили сангин, гирифтам, Ю об шуд аз шарми исёнам,
 Ба як шабнам чӣ гард аз чехраи он бӯстон хезад?
 Фасон шамшерро дар худнишонӣ тез месозад,
 Набошад чун дили сангин, чӣ аз теги забон хезад?
 Дар он гулшан, ки Соиб гунчае минқор накшоад,
 Ба ҷои нола аз оташзабонон аламон хезад.

Нахли қадди ту ба боғе, ки хиромон гардад,
 Сарв дар зери пари фохта пинҳон гардад.
 Чун ба гулзор равӣ хоб хуморолуда,
 Гул зи хамёзаи оғӯш парешон гардад.
 Ҳар сияҳрӯз ба кайфияти чашмаш нарасад,
 Сурмаро ҷавҳари он нест, ки ҳайрон гардад.
 Ранг аз чехраи гулҳои ҳавас маҳв шавад,
 Чун суҳайли арақи шарм фурузон гардад.
 Шарти ишқ аст, ки то шӯри муҳаббат боқист,
 Заҳми носур ба дунболи намакдон гардад.
 Соиб аз партави ҳусн аст, ки булбул шудааст,
 Тӯтӣ аз суҳбати оина суҳандон гардад.

* * *

Бар замин аз ноз зулфи ӯ чу домон мекашад,
Бӯи пероҳан сари худ дар гиребон мекашад.
Турраи шамшодро дар хоку хун хоҳам кашид,
Шона гар дасте ба он зулфи парешон мекашад.
Гар хазон бар чехра ранге дорад аз гулзори ишк,
Интиқоми андалебон аз гулистон мекашад.
Мо сабукрӯҳон ба бӯи себи ғабғаб зиндаем,
Сабзай мо об аз чоҳи занаҳдон мекашад.
Дар ҳарими худ агар бо ҳур ҳамзону шавад,
Хотири Соиб ба хубони Сифоҳон мекашад.

* * *

Чу ҳалқа бар дари дил шавқи Исфаҳон бизанад,
Сиришк дар сафи мижғони хунчакон бизанад.
Маро рухест, ки чун офтоби рӯзи хазон
Ҳазор хандаи рангин ба заъфарон бизанад.
Бигир дасти маро, эй каманди қазбаи ток,
Майи дуоташа чанд оташам ба қон бизанад.
Фиғон, ки булбули масти маро кашокаши дом
Наҳишт як нафаси хуш ба гулситон бизанад.
Ҳаром бод бар он сангдил саросари боғ,
Ки захми хор хӯрад, гул ба богбон бизанад.
Намезанам гираҳи интиқом бар абрӯ,
Агар ба дидаи ман хасм сад синон бизанад.
Канори субҳ зи хуни шафак лаболаб шуд,
Сазои он ки дами хуш дар ин чаҳон бизанад.
Чи неъматест, Соиб, зи Ҳинд баргардад,
Саросаре ду ба бозори Исфаҳон бизанад.

* * *

Арақ зи шарми рӯи ту барн рӯи офтоб давид,
Зи шавқи лаъли ту хун дар раги шароб давид.
Ситора холи туро диду чашмро пӯшид,
Ҳилоли ид туро ёфт, дар рикоб давид.
Паи назораи он чашмҳои хоболуд,
Ҳазор марҳиларо пой ман ба хоб давид.
Даҳони танги ту бар зарра кор танг гирифт,
Ғубори хатти ту бар рӯи офтоб давид.
Ниқоби шарм чу аз рӯи оташин бардошт,
Арақ ба чехраи оташ ба изтироб давид.
Пайи шикастани дил қатрае бизан чу ҳубоб,
Ки ҳамчу мавҷ тавонӣ ба рӯи об давид...
Магар на баҳр кулаҳгӯшаи ғурур шикаст,
Ки мавҷ теғ ба каф бар сари ҳубоб давид.
Чу Соиб ин газали тоза хонд дар маҳфил,
Сипанд бар сари оташ ба изтироб давид.

* * *

Ишрати рӯи замин бесарупоён доранд,
Даخلي бехарҷ агар ҳаст, гадоён доранд.
Фориганд аз ғами дастору саранҷоми либос,
Чӣ ҳузур аст, ки хуршедқабоеён доранд.
Гарчӣ чун ғунҷаи навруста ба зоҳир гираҳанд,
Дар саропардаи дил уқдакушоён доранд.
Сарв аз кашмакаши боди хазон озод аст,
Бе кулоҳаш чӣ гам аз фӯтарабоён доранд.
Бар сари ганҷ ба хуни чигар ифтор кунанд,
Ин чӣ фақр аст, ки ин хочанамоён доранд.
Рӯзгорест, ки арбоби танаум, Соиб,
Чашми рағбат ба лаби нони гадоён доранд.

* * *

Ҳар кучо қиссаи он турраи кокул гузарад,
Мавчи ошуфтагӣ аз домани сунбул гузарад.
Кӣ гузаштаст аз ин боғ, ки то домани ҳашр
Арақи шарм варақ бар варақи гул гузарад.
Доманаш дар гарави хори маломат монад,
Шӯхчашме, ки зи ошиқ ба тағофул гузарад.
Домани ҳусни ғаюри ту аз он погир аст,
Ки таманнои ту дар хотири булбул гузарад.
Наниҳам пой иродат ба ҳариме, ки дар ӯ
Ҳарфи тӯли амалу арзи таҳаммул гузарад.
Гиряи ҳасрати мо аз сари афлок гузашт,
Сел пурзӯр чу афтад, зи сари пул гузарад,
Киштии ақл хароботиин ин гирдоб аст,
Заҳраи кист далер аз қадаҳи мул гузарад?
Баски дар ҳар гузаре роҳбаре пинҳон аст,
Ришта аз кӯчай гавҳар ба тааммул гузарад.
Агар аз умри гаронмоя биёбад муҳлат,
Соиб он нест зи Кашмир ба Кобул гузарад.

Даъвии бӯса ба он гунчадаҳан натвон кард,
Дар миён чун набувад ҳеч, сухан натвон кард.
Баски тақриб пайи об шудан мечӯяд,
Такяи ғарм ба он себи зақан натвон кард.
Хилвате нест, ки холӣ зи суханчин бошад,
Пеши оина дар ин аҳд сухан натвон кард.
Он ки бар оташи гул дошта даст аз рӯзӣ,
Ханда бар нолаи мурғони чаман натвон кард.
Даъвии хуни ману даъвии дилдор кам аст,
Ки ба афсуни маҳу сол куҳан натвон кард.

Чамъе, ки дар андешаи он чашми хуморанд,
Дар пардаи дил шаб ҳама шаб бодагусоранд.
Ҳарчанд ки дар пардаи шамъанд нақӯён,
Чун бози назардӯхта дар фикри шикоранд.
Лоғаркуни дилҳо зи суриҳои гаронсанг,
Фарбеҳкуни ғамҳо зи миёнҳои низоранд.
Дар рехтани дил ҳама чун барги хазонанд,
Дар парвариши қон ҳама чун абри баҳоранд.
Ё Раб, нарасад гарди ғаме бар дили эшон,
Ҳарчанд ғами Соиби бечора надоранд.

* * *

Чу кор аз ёрии даврон барояд,
Ба ҳиммат корҳо осон барояд.
Сарояд чун замони ноумедӣ,
Ба хобе Юсуф аз зиндон барояд.
Ҳам аз кӯдакмизоҷиҳои ҳирс аст,
Ки дар садсолагӣ дандон барояд.
Чу мебояд гузашт охир зи сомон,
Хушо, он сар, ки бесомон барояд.
Намегирад танӯри сард нонро,
Тани афсурда чун то ҷон барояд.
Бувад мижғони хунин ҳосили ишқ,
Зи дарё панҷаи марҷон барояд.
Ба зери пӯст ҳар дилрост мағзе,
Чу писта бо лаби хандон барояд.
Дил аз ёди муроди ишқ, Соиб,
Аз ин дарёи бепоён барояд.

* * *

Ҳар соғаре ба он лаби хандон намерасад,
Ҳар ташналаб ба чашмаи ҳайвон намерасад.
Кори маро ба марг нахоҳад гузошт ишқ,
Ин киштии шикаста ба тӯфон намерасад.
Вақти хуше, ки даст диҳад муғтанам шумор,
Доим насими Миср ба Канъон намерасад.
Кӯтоҳӣ аз ман аст, на аз сарви нози ман,
Дасти зи коррафта ба домон намерасад.
Оҳи ман аст дар дили шабҳои интизор
Тӯмори шиквае, ки ба поён намерасад.
Ошиқ кучову бўсаи он лаъли обдор,
Оби гуҳар ба хори мағелон намерасад.
Аз ҷӯши ошиқон нашавад танг хулқи ишқ,
Тангӣ зи корвон ба биёбон намерасад.
Дар кишваре, ки пораи дил харҷ мешавад,
Ангуштаре ба доди Сулаймон намерасад.
Ҳарчанд файзи ид зи дил занг мебарад,
Соиб, ба файзи чоки гиребон намерасад.

* * *

Ёди он аҳд, ки дил дар хамаи гесӯи ту буд,
Шаби ман мӯи туву рӯзи хушам рӯи ту буд.
Нур чун чашм зи пешонии ман меборид,
То маро қиблаи тоат хамаи абрӯи ту буд.
Он ки мебурд маро аз худу аз роҳи карам
Боз медод ба худ ҳар нафасе, бӯи ту буд.
Ғамгусоре, ки ба рӯям гаҳи беҳушӣ об
Мезад аз роҳи мурувват, арақи рӯи ту буд.
Ҷамзабоне, ки ғаме аз дили мо бармедошт,
Дар саропардаи дил чашми сухангӯи ту буд.
Тухми уммеди ман он рӯз барӯмандӣ дошт,
Ки сувайдои дилам холи лаби чӯи ту буд.
Холи рухсори ҷаҳон буд сияҳрӯии ман,
Дили савдозада он рӯз, ки ҳиндуи ту буд...
Буд бар хуни гул он рӯз шараф хоки маро,
Ки дили хуншудаам нофаи оҳуи ту буд.
Пардае буд ба чашми мани густохнигоҳ
Ҷайкали шарму ҳаёе, ки ба бозӯи ту буд.
Хор дар пераҳани шабнами гул буд аз рашк,
То маро такагаҳ аз хоки сари кӯи ту буд.
То ту рафтӣ зи назар, дидаи ман шуд торик,
Сайқали дидаи ман оинаи рӯи ту буд.
Ишрати рӯи замин буд саросар аз ман,
То сарам дар хамаи чавғони ту чун гӯи ту буд.
Дили Юсуф ҳаваси ҳалқаи занҷири ту дошт,
Соиб, он рӯз, ки дар силсилаи мӯи ту буд.

* * *

Ишқи болодасту чони беқарорам додаанд,
Соғари лабрезу дасти раъшадорам додаанд.
Аз сари ҳар хор сад захми намоён хӯрдаам,
То дами қонбахш чун боди баҳорам додаанд.
Чун набошам мунфаил аз сурати кирдори хеш,
Бо ҳама зиштӣ дусад оинадорам додаанд.
Гар бибозам ҳар ду олабро пушаймон нестам,
Бульчаб дасту диле дар ин қиморам додаанд.
Аз раги ман нештар беранг меояд бурун,
Тангчашмони қаҳон аз бас фишорам додаанд.
Гарчи чун мижгон тиждастам зи асбоби қаҳон
Ҳиммате чун гиряи беихтиёрам додаанд.
Кори ман, Соиб, чунин аз бадгумонӣ дарҳам аст,
Варна дар рӯзи азал сомони корам додаанд.

Тӯфони гулу чӯши баҳор аст, бубинед,
 Акнун, ки чаҳон бар сари кор аст, бубинед.
 Ин оинаҳое, ки назар хира намоянд,
 Дар дасти кадом оинадор аст, бубинед.
 Дар сабзаву гул оби равон парданишин аст,
 Моҳе, ки дар ин сабзҳисор аст, бубинед.
 Аз шавқи ҳамоғӯшии он қомати мавзун
 Гулҳо ҳама оғӯшу канор аст, бубинед.
 Мижгон бикушоед, бубандед забонро,
 Офок пур аз чилваи ёр аст, бубинед.
 Қонеъ машавед аз хати устод ба хондан,
 Ҳусне, ки ниҳон дар хати ёр аст, бубинед.
 Он нӯш, ки дар неш ниҳон аст, бичӯед,
 Он ганҷ, ки дар кисвати мор аст, бубинед.
 Аз дидани сайёд агар ранг надоранд,
 Ин дашт, ки пурхуни шикор аст, бубинед.
 Чун нест шуморо назари дидани оташ,
 Ин чӯш, ки дар мағзи баҳор аст, бубинед.
 Ин гард, ки бар арш кулаҳгӯша шикастаст,
 Аз чилваи он шоҳсавор аст, бубинед.
 3-он пеш, ки аз чехраи қон гард фишонанд,
 Он моҳ, ки дар зери ғубор аст, бубинед.
 3-он пеш, ки аз ҳар ду чаҳон гард барорад,
 Эй беҳабарон, ин чӣ савор аст, бубинед.
 Дар чомаи худ чок задан бе сабабе нест,
 Дар пираҳани ғунча чӣ хор аст, бубинед.
 Аз чашмаи Кавсар наравад тирагии бахт,
 Холе, ки ба кунчи лаби ёр аст, бубинед.
 Ин он ғазали Авҳадии мост, ки фармуд:
 «Эй беназарон, ин чӣ баҳор аст, бубинед».

* * *

Фалак ба обилаи хордида мемонад,
Замин ба домани дар хун кашида мемонад.
Шукуфта чун шавам аз бӯстон, ки лолаву гул
Ба еинаҳои ҷароҳатрасида мемонад.
Гуле, ки дидаи шабнам ба хун ташнаи ўст,
Ба пушти дасти надоматгазида мемонад.
Зи оби чашми кӣ ин хок сабз гардидаст?
Ки ин шароб ба хуни чакида мемонад.
Зибаски обилаи дил зи ҳам намегусилад,
Нафас ба риштаи гавҳаркашида мемонад.
Замини сокину хуршеди оташинҷавлон
Ба дасту зонуи мотамрасида мемонад...
Зибаски мардуми дунё тамомадхушанд,
Ҷаҳон ба хонаи сураткашида мемонад.
Каманди ҳодисаро чини норасоӣ нест,
Рамиданӣ ба ғизоли рамида мемонад.
Магар ҳумои саодат ҳавои ман дорад,
Ки дил ба тоири шаҳбоздида мемонад.
Ҷавоби он газал аст ин ки гуфт орифи Рум:
«Ҷазон ба дидаи ҳичронкашида мемонад».
Суханшинос агар дар ҷаҳон бувад, Соиб,
Маро кадом газал аз қасида мемонад?

* * *

Дар хеш чу гардун накуни то сафаре чанд,
Аз собиту сайёра наёби хабаре чанд.
Дасти ту нагардад садафи гавҳари шахвор,
То сар наниҳи дар сари мавчи хатаре чанд.
Аз хонаи занбури ҳаводис нахурӣ шахд,
То дар раги ҷонат наравад нештаре чанд.
Шерозаи дарёи ҳаловат раги талхист,
Шукронаи ҳар шахд бинӯшон шакаре чанд.
Аз лол ҳар ангушт забонест сухангӯй,
Як дар чу шавад баста, кушоянд даре чанд.
Аз худнашиносон маталаб дидаи ҳақбин,
Ҳақро чӣ шиносанд зи худ беҳабаре чанд?
Сарчашмаи ин бодия аз захираи шер аст,
Зинҳор машав ҳамсафари бечигаре чанд.
Ҳарчанд раҳойи зи қафас қисмати мо нест,
Он нест, ки бар ҳам назанам болу паре чанд.
Бинмой ба соҳибназаре гавҳари худро,
Исо натавон гашт ба тасдиқи харе чанд.
Дар сояи девори саломат манишинад,
Аз санги маломат нахӯрад ҳар кӣ баре чанд.
Соиб, сари хуршед ба фитрок набандӣ,
Бар хоб шабехун назани то саҳаре чанд.

* * *

Дардро сӯхтагони ту ба дармон надиханд,
Цигари ташна ба сарчашмаи ҳайвон надиханд.
То дар ин бог чу шабнам нашавад об дилат,
Раҳ ба сарчашмаи хуршеди дурахшон надиханд.
Рӯзгорест, ки бо пой малах наздикон
Мӯрро роҳи сухан пеши Сулаймон надиханд.
Беқаророни ту чун домани саҳро гиранд,
Хорро фурсати гироии домон надиханд.
Илми расмӣ варақи сина сипар сохтан аст,
Орифон кӯдаки худро ба дабистон надиханд...
Ин чӣ расмест, ки арбоби саховат, Соиб,
Ба касе, то дили худро нахӯрад, нон надиханд.

Дар бисоти ту ҳамин гарди сафар хоҳад монд.
3-ин гулистон, ки ба рангинии он мағрурӣ,
Мушти хоке ба ту, эй боди саҳар, хоҳад монд.
Коми бебаргунавоён ба самар ширин кун,
Дар риёзе, ки на баргу на самар хоҳад монд.
Тӯшаи раҳ дил аз ин олами фонӣ бардор,
Ки ҳамин бо ту зи асбоби сафар хоҳад монд.
Чун фалак номи аносир зи ту вопас гирад,
Аз ту, эй хоҷа, назар кун – чӣ дигар хоҳад монд!
Ишқ дилро, чӣ хаёлест, ба мо бигзорад,
Ба садаф синаи холӣ зи гуҳар хоҳад монд.
Ҳишт болини ту созанд парасторонат,
Аз ту ҳарчанд дусад болиши пар хоҳад монд.
Ин ҷаҳон оинаву ҳастии мо нақшу нигор,
Нақш дар оина охир чӣ қадар хоҳад монд?!
3-ин ҳама лолаи бедоғ, ки дар гулзор аст,
Доғи афсӯс бар авроқи чигар хоҳад монд.
Нақши парвоз зи беболупарӣ кун, Соиб,
Ки дар ин бодия на бол, на пар хоҳад монд.

Забони шиква ба хашми замона афзояд,
 Ки хас ба оташи сӯзон забона афзояд.
 Чунин ки ҳирси фалак мефизояд аз пирӣ,
 Ба ризқи ман чӣ умед аст, дона афзояд.
 Агар зи хоб шикоят ба рӯзгор барам,
 Ба рағми ман ба фусуну фасона афзояд.
 Расидааст туро хоби бехудӣ ҷое,
 Ки огаҳӣ зи шароби шабона афзояд.
 Мақун зи чарх шикоят, ки тавсани бадрав
 Лағад ба қачравӣ аз тозиёна афзояд.
 Кунад пиёлаи хун хурдани ту чарх васеъ,
 Ба қадри он ки туро боғу хона афзояд.
 Зи шукру шиква мазан пеши чарх дам, Соиб,
 Ки он баҳонаталаб бар баҳона афзояд.

Дил аз мушоҳидаи лолазор накшояд,
 Зи дастҳои ҳинобаста кор накшояд.
 Зи ихтиёри ҷаҳон уқдаест дар дили ман,
 Ки ҷуз ба ғиряи беихтиёр накшояд.
 Хуш он садаф, ки гар аз ташнагӣ кабоб шавад,
 Даҳони хеш ба абри баҳор накшояд.
 Агарчи зарра сазовори меҳри тобон нест,
 Намешавад, ки зи партав канор накшояд.
 Маҷӯй хогири ҷамъ аз ҷаҳони ноамнӣ,
 Ки теғро зи камар кӯҳсор накшояд.
 Зи хун зиёда шавад ранги ғунҷаи пайкон,
 Дили ғамин зи майи хушгубор накшояд.
 Замину чарх ба ғайр аз ғубору дуде нест,
 Хуш он ки чашм ба дуду ғубор накшояд.
 Марост аз дили мағрур ғунҷае, Соиб,
 Ки дар ба рӯи насими баҳор накшояд.

* * *

Зи хештан сафаре ихтиёр хоҳам кард,
Дили пиёдаи худро савор хоҳам кард.
Миёни роҳ чу Исо намекунам манзил,
Аз ин карева ба ҳиммат гузор хоҳам кард.
Либоси орияти навбахор рехтанист,
Чу анбар аз нафаси худ баҳор хоҳам кард.
Зи ашк рӯи заминро чу домани афлок
Пур аз ситораи шабзиндадор хоҳам кард.
Маро ба ҳиммати мардона дастгир шавед,
Ки даст дар камари кӯҳсор хоҳам кард.
Ҳамин қадар, ки сарам з-ин шароб гарм шавад,
Нигоҳ кун, ки чӣ бо рӯзгор хоҳам кард.
Агар кунад хиради шишадил гаронҷонӣ,
Ба ратлҳои гарон сангсор хоҳам кард.
Расад ба домани он офтоб гар дастам,
Чу субҳ зиндагии худ дубор хоҳам кард.
Чу субҳ як-ду нафас, к-аз ҳаёти ман боқист,
Ба офтобчабинон нисор хоҳам кард.
Агар ҳаёт бувад, нақди ҳастии худро
Нисори сӯхтагон чун шарор хоҳам кард.
Агар диҳанд ба ман боғи хулдро, Соиб,
Ҳузури гӯшаи дил ихтиёр хоҳам кард.

* * *

Ҳирсро ташнагӣ афзун ба зару мол шавад,
Чашми оина кучо сер зи тимсол шавад.
Баҳраи хоҷа зи асбоб ба ҷуз меҳнат нест,
Арақ аз бори гарон қисмати ҳаммол шавад.
То намирад, зи тараддуд накашад пой ҳарис,
Роҳати мӯр дар он аст, ки помол шавад.
Чун шаби тор ба як рӯзи сияҳ месозӣ,
Гар туро рӯи замин номаи аъмол шавад.
Ба шикасте, ки зи даврон расад, озурда мабош,
Ки қафас чун шиканад, шаҳпари иқбол шавад.
Маслиҳат нест зи ширинсуханон хомӯшӣ,
Занги оина бувад тӯтӣ, агар лол шавад.
Талаби дил макун аз зулф, ки сар мебозад,
Дуздро ҳар кӣ шаби тор ба дунбол шавад.
Соиб аз чарх ҳамин ком таманно дорад,
Ки сараш дар қадами сарви ту помол шавад.

* * *

Зи мотамхонаи мо нағмаи ишрат кучо хезад,
Сипанд аз оташи мо тангдастон бенаво хезад.
Ба хомӯшӣ мабош аз интиқоми очизон эмин,
Ки сел аз кӯхсори хоксорон бесадо хезад.
Ба васл аз домани ошиқ надорад даст дилгири,
Ки мумкин нест занги оҳан аз оҳанрабо хезад.
Даруни пардаи дил бо ҳаёлаш хилвате дорам,
Ки суҳбат мехӯрад барҳам, сипанде гар зи ҷо хезад.
Ду оламро ба як паймона мебахшанд махмурон,
Агар Қорун нишинад бо майошомон, гадо хезад.
Зи ишқи покдоман муддао ин аст ошиқро,
Ки аз базми ту як раҳ бо дили бемуддао хезад...
Аз он, Соиб, назар аз хоки пояш барнамедорам,
Ки созад чашм равшан, гиряе, к-аз тӯтиё хезад.

* * *

Дил ҷӣ талхиҳои рангоранг аз он дилбар кашид,
Қатраи хуне ҷӣ дарёҳои хун бар сар кашид.
Дар миёни ошиқон ман бенасиб афтодаам
Варна кумри сарвро дар зери болу пар кашид.
Пухтагонро зиндагӣ бо хомкорон мушкил аст,
Ахгари мо хешро дар зери хокистар кашид.
Аз канори оби ҳайвон хушклуб боз омадан
Маргро дар зиндагӣ бар рӯи Искандар кашид.
Гарчи мичмар аз ситамкорӣ зад оташ дар сипанд,
Дуди талхаш интиқом аз дидаи мичмар кашид.
Ман ба зӯри ишқ печидам инони маргро
Варна чандин шамъро бар хок ин сарсар кашид.
Сода буд аз тору пуди роҳ саҳрои чунун,
Ҳарзагардиҳои ман ин сафҳаро мистар кашид.
Ҳар кӣ, Соиб, аз қаноат кард ҳифзи обрӯ,
Дар ҳамин ҷо об аз сарчашмаи Кавсар кашид.

...
... * * * ...

Рухсори чаҳонсӯзи ту бепову сарам кард,
Назорраи зулфи ту парешонназарам кард.
Уммеди начоти ман аз он зулф ба хат буд,
Сар зад хати бераҳму гирифтортарам кард...
Ҳар хор зи рухсораи ӯ хори ғарибист,
Он хусни гарибе, ки чунин дарбадарам кард.
Фарёд, ки он наргиси мастона, ки ҳар гоҳ
Рафтаи, ки хабар ёбам аз ӯ, бехабарам кард.
Шуд мардумаки дидаи ман гардиши афлок,
То тарбияти ишқи ту соҳибназарам кард.
Хуршеди қиёмат чигари ташналабонро
Сероб зи афшурдани домони тарам кард.
З-он рӯз, ки афтод ба болои ту чашмам,
Ҳар мӯй синоне шуду аз худ бадарам кард.
Ҳаргиз нашуд аз чилваи ӯ сер ду чашмам,
Ин оби равон ҳар нафасе ташнатарам кард.
Аз марг маҳол аст шавад талх даҳонам,
З-он қанд, ки лутфи ту дар оби гуҳарам кард.
Доништа қадам бар сари мӯре наниҳодам,
Соиб, фалаки сифла чаро бесипарам кард.

* * *

Зи гул муҳофизати рангу бӯ намеояд,
Ба ғайри лутф зи рӯи нақӯ намеояд.
Сафои хусни бутон аз дили гудохта аст,
Зи оби оина ин шустушӯ намеояд. ~~У~~
Зи чунбиши мижа осудааст қурбонӣ,
Тараддуд аз дили беорзӯ намеояд.
Шавад зи баҳяи анҷум фузун чароҳати субҳ,
Илоҷи синаи мо аз руфӯ намеояд.
Ба пой хум бирасонед мушти хоки маро,
Ки дастгирии ман аз сабӯ намеояд.
Марез оби рухи худ барои нон, к-ин об
Чу рафт, навбати дигар ба чӯ намеояд.
Забони ишқ напечад ба ҳарфи тӯли амал,
Ба нӯки хомаи тақдир мӯ намеояд.
Диле, ки раҳ ба мақоми вафо барад, Соиб,
Дигар ба ҳеч мақоме фуру намеояд.

Ман киям, то ёри бепарво ба фарёдам расад?
 Охи субҳу гиряи шабҳо ба фарёдам расад.
 Домани сахро набурд аз чехраам гарди малол,
 Меравам чун сел, то дарё бар фарёдам расад.
 Аз саводи шахр хоки тарнишин шуд ахгарам,
 Ку чунун, то домани сахро ба фарёдам расад?
 Кӯҳи ғам шуд об аз фарёди оламсӯзи ман,
 Кист дигар дар дили шабҳо ба фарёдам расад?
 Меравам аз хеш берун пойкӯбон чун сипанд,
 То кучо он оташинсимо ба фарёдам расад.
 Метавонам рӯзи маҳшар шуд шафеи оламе
 Нолаи имрӯз агар фардо ба фарёдам расад.
 Шуълаи фарёди Соиб барқи зангори дил аст,
 Мутрибе ку, то дар ин савдо ба фарёдам расад?

Мол рафт аз дасту чашми хоҷа дар дунбол монд,
 Аз дусад хирман тихичашмӣ ба ин ғирбол монд.
 Риштаи тӯли амал карда-ст мардумро маҳор,
 Хизр шуд з-ин корвон, ҳар кас, ки дар дунбол монд.
 Гавҳари дандон зи пирӣ рехт чун шабнам ба хок,
 Уқдаҳо дар риштаи умр аз шумори сол монд.
 Аз ҳарисон нест чизе дар ҷаҳон ҷуз охи сард,
 Ёдгор аз анкабутон риштаи омол монд.
 Об шуд дил з-интизору чехраи матлаб надид,
 Дар дили оинаи мо ҳасрати тимсол монд.
 Аз ҷавонӣ нест ғайр аз охи ҳасрат дар дилам,
 Нақши пое чанд аз ин товуси зарринбол монд.
 Шавқи Лайло бурд моро, Соиб, аз олам бурун,
 Ҳасрати девонаи мо дар дили атфол монд.

* * *

Оташи ишқи ту чун забона барорад,
Аз дили санг оҳи ошиқона барорад.
То ба яке бўса хуш кунад дили ошиқ,
З-он даҳани танг сад баҳона барорад.
Ғўта ба хуни шафақ диҳанд чу субҳаш,
Ҳар кӣ нафасҳои беғамона барорад.
Ҳар кӣ фуру бурд сар ба чайби тааммул,
Кишті аз ин баҳри бекарона барорад.
Рӯзии барқ аст хирмане, ки нахоҳад
Ҳоҷати мӯре ба як-ду дона барорад.
Тарки қачӣ кун, ки тир рост чу гардад,
Гард ба як ҳамла аз нишона барорад.
Донаи уммедро чу хӯшаи парвин
Аз дили шаб гирии шабона барорад.
Мутриби оташ навои хомаи Соиб
Аз ду ҷаҳонат ба як тарона барорад.

* * *

Шавқи май аз баҳори гуландом тоза шуд,
Пайванди бўсаҳо ба лаби ҷом тоза шуд.
Аз чеҳраи кушодаи симинбарони боғ
Оғӯшсозии тамаи хом тоза шуд.
З-он бўсаҳои тар, ки зи шабнам ба гул расид,
Уммеди ман ба бўсаву пайғом тоза шуд.
З-он хандае, ки ғунча ба рӯи насим кард,
Шоҳидпарастии дили худком тоза шуд.
Майле, ки доштанд ҳарифон ба нуқлу май,
Аз чашмаки шукуфаи бодом тоза шуд...
Соиб, туро зи сардии даврон хазон мабод,
К-аз навбаҳори таби ту айём тоза шуд.

* * *

Чон дар бадани хокии мо занг баровард,
Ин гавҳари соф аз садаф ин ранг баровард.
Дар ҳар хунаре дасти дигар буд чу сарвам,
Дар чайб зи афсурдагиям занг баровард.
Ишқи ту ҳаволат ба дили сӯхтаам кард,
То ҳамчу шарорам зи дили санг баровард.
Тамкини хирадро, ки зи кӯҳ аст гаронгар,
Селоби хироми ту сабуксанг баровард.
Аз хушкии зухҳод фурӯ шуст чаҳонро,
Ин мутриби тардаст чӣ оҳанг баровард.
Бар оинаам тӯтии хушҳарф гарон аст,
Равшангуҳарӣ хулқи маро танг баровард.
Ё Раб, нашавад тангдил он ғунчаи хандон.
Ҳарчанд ки моро зи дили танг баровард.
Чашми ту гизолест, ки девонаи моро
Аз панҷаи шерони қавичанг баровард.
Соиб, ту қадах нӯш, ки кайфияти он чашм
Моро зи хумори майи якранг баровард.

* * *

Мардуми рӯи замин - бесарусомоне чанд,
Дар раҳи сели ҳаводис - деҳи вайроне чанд.
Чарх, к-аз хуни шафақ чехраи худ дорад сурх,
Чӣ саранҷом диҳад кори парешоне чанд?
З-ин гулистон, ки чу гул хайма дар он чо задай,
Чист дар дасти ту чуз чоки гиребоне чанд?
Нест аз мардуми бешарм аҷаб пардадарӣ,
Пӯшиш уммед чӣ доред зи урёне чанд?
Дил сияҳ шуд зи парешонсуханон, субҳ кучост,
То бигирад сари ин шамъи парешоне чанд?
Доғи дигар ба дил аз лоласитонам афзуд,
Чӣ таровиш кунад аз синаи сӯзоне чанд?
Он ки бар оташи ман оби насихат мерехт,
Кош мезад ба дили сӯхта домоне чанд.
Чӣ кунам, оҳ, ки ҳар лаҳза бурун меорад
Арақи шарми ту аз парда ниғаҳбоне чанд...
Набарад оина аз оина ҳаргиз зангор,
Чӣ диҳӣ ҳайрати худ арз ба ҳайроне чанд.
Соиб, аз қаҳти сухандон ҳама кас мавзун аст,
Кош мебуд дар ин аҳд сухандоне чанд.

* * *

Зар вуболи мунъимон рузи қиёмат мешавад,
Оқибат ҳар фулси моҳӣ доғи ҳасрат мешавад.
Дасти ҳар касро, ки мегири дар он ошӯбгоҳ,
Бар чароғи зиндагӣ дасти ҳимоят мешавад.
Мешавад ширин ба муҳлат оби дарё дар сафар,
Майгусорӣ мояи ашки надомат мешавад.
Бӯи хун меояд аз теғи забони эътироз,
Хурдагири оқибат тухми адоват мешавад.
То парешон аст дил дар шаҳрбанди касрате,
Хешро ҳар гоҳ сози чамъ, ваҳдат мешавад.
Ишқро санги маломат мешавад санги фасон,
Ақлком аст он ки дилсард аз насихат мешавад.
Аз тамошо дидаи ошиқ намегирад қарор,
Лангари ин баҳри хуношом ҳасрат мешавад.
То баромад аз ватан Юсуф, азизи Миср шуд,
Дона гавҳар дар замини поки ғурбат мешавад.
Ҳар касеро ҳадди худ бошад ҳисори офият,
Чугз дар вайрона аз аҳли саодат мешавад.
Соиб, аз ҳар кас, ки дорӣ ранчише, изҳор кун,
Шиква чун дар дил гираҳ шуд, доғи кулфат мешавад.

* * *

Чехраат ранг зи гулдастай мино дорад,
Ғунчаат дарси табассум зи Масеҳо дорад.
Арсаи хонаи хишту гилу хум дилгир аст,
Духтари раз ҳаваси чодари мино дорад.
Дилам аз гиряи мастона мадад металабад,
Ин гули абр назар бар лаби дарё дорад.
Бӯи пероҳан ,агар тунд равад, маъзур аст,
Душмане дар пай чун чашми Зулайхо дорад.
Соиб, ин завқ, ки аз нашъаи май ёфтааст,
Чон агар дар гарави бода кунад, чо дорад.

* * *

Зи дил рам мекунад, чашми балочӯ инчунин бояд,
Намегардад ба Мачнун ром, оҳу инчунин бояд.
Нигаҳ мелағзад аз рӯяш, хирад меларзад аз мӯяш,
Такаллуф бартараф, рӯ ончунон, мӯ инчунин бояд.
Ба худ карда-ст рӯи ҳар ду олам чун сафи мижгон,
Тасарруф дар хама мехроби абрӯ инчунин бояд.
Баровард аз хуморе бӯи пероҳан азизонро,
Бале, ҳамчашми моҳи Мисрро бӯ инчунин бояд.
Ба ваҷд омад замини осмон аз шӯриши Соиб,
Майшомони маъниро ҳаёҳу инчунин бояд.

* * *

Рабуда хоби маро хусни бемисоли дигар,
Гарон чу хоб ба чашмам бувад хаёли дигар.
Гузаштан аз сари тақсири ман ба рӯи кушод,
Ба инфилоли ман афзуд инфилоли дигар.
Агар диҳӣ зи нафас чон ба халқ чун Исо,
Нафас макаш, ки хамӯшӣ бувад камоли дигар.
Гадо зи лукма маҳол аст серчашм шавад,
Ки мешавад лаби нонаш лаби саволи дигар.
Зиён накард Сулаймон зи дилнавозии мӯр,
Ба хусни салтанати худ фузуд холи дигар.
Масоз рӯ туруш аз хӯрдани ғазаб, Соиб,
Ки дар чаҳон набувад лукмаи ҳалоли дигар.

* * *

Баҳор мегузарад, соғари чу лола бигир,
Ҳазор бўса зи кунҷи лаби пиёла бигир.
Зи нашъаи пари товусе ар надорӣ ранг,
Ба тоқи абруи қавси қузаҳ пиёла бигир.
Баҳори умр сабуктар зи барқ мегузарад,
Чу лола коми дил аз бодаи пиёла бигир.
Бинӯш бодаи гулгуну рӯ ба бўстон кун,
Ҳазор нуктаи рангин ба барги лола бигир.
Мизочи соғари гул нозук аст, эй булбул,
Худойро, пари худ пеши санги жола бигир.
Насиҳатест зи пири муғон ба ёд маро,
Ғаме фурӯ чу бигирад туро, пиёла бигир.
Ба умри Хизр чӣ хамёза мекашӣ, Соиб,
Ту низ коми дил аз бодаи дусола бигир.

* * *

Эй сафҳаи рухсори ту аз гул басафотар,
Мижгони баландат зи сари зулф расотар.
Аз чашм ҳавасноктар афтода дили ман,
Аз барг бувад решаи ман сар ба ҳавотар.
Ин турфа, ки гунҷоиши ғам мешавад афзун,
Ҳарчанд шавад шишаи ман тангфазотар.
Хун аст зи рангинии лафзам дили маънӣ,
Аз бода бувад шишаи ман ҳушработар.
Соиб, чӣ ниҳон дорам аз ӯ сурати аҳвол,
К-аз оина он рӯй бувад рӯйнамотар.

* * *

Эй сабо, барге аз он гулшани бехор биёр,
Ҳарфи рангине аз он лаъли гуҳарбор биёр.
Ба баҳорон бирасон қиссаи бебаргии ман,
Барги сабзе пайи ороиши дастор биёр.
Ҳарчи мегӯй аз он лаъли шакарбор, бигӯ,
Ҳарчи меоварӣ аз муждаи дидор, биёр,
Ваъдаи омадане ғар ҳама бошад ба дурӯг,
Ба мани содадил аз ёри чафоқор биёр.
Хабаре дорӣ агар аз даҳани ёр, бигӯ,
Ҳарфи сарбастае аз олами асрор биёр.
Соибо, ин ғазали Ҳофизи ширинсухан аст:
«К-эй сабо, накҳате аз хоки раҳи ёр биёр».

* * *

Аз дили пурхуни булбул кай хабар дорад баҳор,
Ҷар тараф чун лола сад хунинчигар дорад баҳор.
Мастии ғафлат ҳичоби нашъаи бегонағист
Варна беш аз бода дар дилҳо асар дорад баҳор.
Аз кумоши пераҳан гофил зи Юсуф гаштаанд,
Шикваҳо аз мардуми кӯтаҳназар дорад баҳор.
Хоби осоиш кучо ояд ба чашми симтан,
Ҷамчу бӯи гул азизе дар сафар дорад баҳор.
Аз барои мӯшикофон дар раги ҳар сунбуле
Маънии печида чун мӯи камар дорад баҳор.
Ҷар забони сабзай ӯ тарҷумони дигар аст,
Аз хамири хокиён як сар хабар дорад баҳор.
Нолаи булбул кучо аз хоб бедораш кунад,
Болиши нарме, ки аз гул зери сар дорад баҳор..
Мекунад аз тавқ кумрӣ ҳалқа номи сарвро,
Кадди мавзуни гаронрав дар назар дорад баҳор.
Қосиди мактуби мо, Соиб, ҳамон мактуби мост,
Аз шукуфа ноқаҳои номабар дорад баҳор.

* * *

Доғи дил аст айши гулистони рӯзгор,
Дуди дил аст сунбулу райҳони рӯзгор.
Чун шамъ то тамом насӯзӣ, намедиханд
Хатти амон туро зи шабистони рӯзгор,
Дар нӯшханди барқ хатарҳост зинҳор,
Бозӣ махӯр зи чехраи хандони рӯзгор.
Дандон ба дил фишор, к-аз ин роҳ кардаанд
Чонҳои пок рахнаи дандони рӯзгор.
Дода-ст ҳамчу дидаи қурбониён начот
Ҳайрат маро зи хоби парешони рӯзгор.
Гардид тӯтиёи қалам устухони ман,
Соиб, зи бори миннати эҳсони рӯзгор.

* * *

Чу шамъ чон зи насими саҳар дарег мадор,
Зи дӯстони сабукрӯҳ сар дарег мадор.
Дар ин ҳадиқа агар дӯстдори чашми худӣ,
Назар зи мардumi равшангуҳар дарег мадор.
Ба кори душмани хунхори худ гиреҳ мабанд,
Зи ҳеч обилае нештар дарег мадор.
Чу офтоб ағар майли тоҷи зар дорӣ,
Зи ҳеч зарра фурӯғи назар дарег мадор.
Саре зи рахнаи девори боғ берун кун,
Зи ҳеч роҳнаварде самар дарег мадор.
Яке шумор даҳони наҳангу коми садаф,
Зи ҳар кӣ лаб бикушояд, гуҳар дарег мадор.
Дар ин баҳор, ки мироби ин чаман шудай,
Назар зи Соиби оташчиғар дарег мадор.

* * *

Аз ҷаҳон бархостан чашм аз заминдорон мадор,
Рост гардидан таваккуъ 3-ин гаронборон мадор.
Мардуми бедардро парвои аҳли дард нест,
Марҳабои чашм зинҳор аз парасторон мадор.
Ҳусн бетоб аст дар изҳори рози ошиқон,
Пардапӯшӣ чашм аз оинарухсорон мадор.
Чун алам шуд сарнагун, лашкар парешон мешавад,
Пой чун лағжид, умед аз ҳаводорон мадор.
Дар хазон аз андалебон бонги афсӯсе нахост,
Чун варақ баргашт, чашми ёрӣ аз ёрон мадор.
Хонаи обу гил аз селоб меларзад ба хеш,
Чун шудӣ аз хонабардӯшон, ғами ёрон мадор.
Корвони умрро наъли сафар дар оташ аст,
Истодан чашм аз ин селобрафторон мадор.
Садди роҳи нашъаи май мешавад чин дар ҷабин,
Рӯ туруш зинҳор дар базми қадаххорон мадор.
Ќуз надомат нест ҳосил мардуми мағрурро,
Гӯш бар афсонаи беҳудагуфторон мадор.
Ҳарфи дил, Соиб, макун сар пеши арбоби ҳавас,
Зинҳор оина пеши ин сияҳкорон мадор.

* * *

Биёву тоза кун имон ба навбахор имрӯз,
Ки шуд қиёмати мавбӯд ошкор имрӯз.
Шукуфа аз уфуқи шохсор ахтар рехт,
Нишони субҳи қиёмат шуд ошкор имрӯз.
Зи чӯши лолаву гул, к-аз рикоб мегузарад,
Пиёда чилва кунад дар назар савор имрӯз.
Чаман чунон басафо шуд, ки ҳар ниҳолеро
Тавон кашид ба оғӯш ҷои ёр имрӯз.
Ҳаво хуморшикан, гул пиёлагардон аст,
Пиёла нӯшу маяндеш аз хумор имрӯз.
Муҳити раҳмати ҳақ дар талотум омадааст,
Каф аз шукуфа фиканда-ст бар канор имрӯз.
Ба шуғли айш шабу рӯзро баробар кун,
Ки адл ғашт тарозӯи рӯзгор имрӯз.
Чӣ бодбон, ки муҳайё накардааст зи абр
Барои киштии май мавсими баҳор имрӯз.
Зи лола чӯши хуми бода мезанад кӯҳсор,
Шароби лаъл барояд зи чашмасор имрӯз.
Биҳишти нақд талаб мекуни агар, Соиб,
Чу ғунча сар зи гиребони худ барор имрӯз.

* * *

Ба мижгон ашк пӯшидан маёмӯз,
Ба абри тира боридан маёмӯз.
Ба зулфи оҳ печидан мадеҳ ёд,
Ба дарё ашк галтидан маёмӯз,
Ҳавас бетоқатиरो хоб дорад,
Ба сармохӯрда ларзидан маёмӯз.
Зи худ берун шудан зоҳид чӣ донад,
Ба чӯби хушк нолидан маёмӯз.
Маҷӯ ваҷди самоъ аз зоҳиди хушк,
Ба хуни мурда чӯшидан маёмӯз.
Худодод аст нозу шеваи хусн,
Ба чашми оҳувон дидан маёмӯз.

* * *

Сухбати ишқу хирад соз нагардад ҳаргиз,
Булбулу чуғд ҳамовоз нагардад ҳаргиз.
Мани майхораву ҳамроҳии зоҳид? Ҳайҳот!
Сухбати сангу сабӯ соз нагардад ҳаргиз.
Аз худоро тамаи сирати шоиста хатост,
Ки бурунсоз дарунсоз нагардад ҳаргиз.
То касе гил назанад равзани биноиро,
Бар рухаш рахнаи дил боз нагардад ҳаргиз.
Аҷзро муҳр ба лаб зан, чу бало нозил шуд,
Зи камон тири қазо боз нагардад ҳаргиз.
Кабк гар хандаи бечо накунад, ман зомин,
Ки гирифтор ба шаҳбоз нагардад ҳаргиз.
То ту, Соиб, зи хасу хор наяфшонӣ даст,
Шуълаи оҳ сарафроз нагардад ҳаргиз.

* * *

Ҳадиси ишқ нағирад ба зоҳидон ҳаргиз,
Зи бӯи гул нашуда чугд шодмон ҳаргиз,
Миёни оинаву зиштрӯ сафое нест,
Ба аҳли дил нашавад чарх меҳрбон ҳаргиз.
Ба талху шӯри чаҳон ҳамчу баҳр сохтаем,
Нахӯрдаем ғами ризқ дар чаҳон ҳаргиз.
Агарчӣ кӯҳи ғами рӯзгор бар дили мост,
Набудаем ба табъи шаҳон гарон ҳаргиз.
Ҳамеша ҳамсафари ҳиммати баланди худем,
Надодаем ба дасти касе инон ҳаргиз.
Агарчӣ ғунчаи ин гулшанем мо, Соиб,
Набастаем дили худ ба гулистон ҳаргиз.

* * *

Боло накарда соиди ўро ҳаё ҳанӯз,
Байъат накардааст ба дасташ ҳино ҳанӯз.
Овози андалеб ба гӯшаш нахӯрдааст,
Бар гирди ў нағашта насими сабо ҳанӯз.
Дар ғунча аст хандаи гулзори савсанаш,
Дасташ гуле начида зи ранги ҳаё ҳанӯз.
Гул айби бевафоии худро илоҷ кард,
Нашнидааст аҳди ту номи вафо ҳанӯз.
Сад бор чини абруи ў дод рухсатам,
Ман сар намекашам зи каманди вафо ҳанӯз.
Эй дида, аз ғубори раҳи ў чӣ дидаӣ,
Дар парда аст хосияти тўтиё ҳанӯз.
Соиб, ҳазор қосиди пос омаду гузашт,
Чун барқ мепарад ба раҳаш чашми мо ҳанӯз.

* * *

Аз худ бурун наомада девонаам Ҳанӯз,
Машғули хокбозии тифлонаам Ҳанӯз.
Дар хуни худ музоиқа бо теғ мекунад,
Хом аст чӯши бодаи майхонаам Ҳанӯз.
Ҳарчанд умрҳост, ки бегонаам зи ақл,
Дар боғи ишқ сабзаи бегонаам Ҳанӯз.
Умрест гарчи дур зи майхона мондаам,
Гардад зи бӯи май сари паймонаам Ҳанӯз.
Хокистарам ба боди фано рафту шамъҳо
Хун мекунанд бар сари парвонаам Ҳанӯз.
Ҳарчанд ҳафт хони фалакро шикастаам,
Дар шашдар аст ҳиммати парвонаам Ҳанӯз.
Бо он ки хӯшаам зи Сурайё гузаштааст,
Аз рӯи ғайрат аст хичил донаам Ҳанӯз.
Пирӣ агарчи болу парамро ба ҳам шикаст,
Дил медавад ба суҳбати тифлонаам Ҳанӯз.
Соиб, гузаштааст зи сар обу меҷаҳад
Беихтиёр, «альаташ! аз донаам Ҳанӯз.

* * *

Чу офтоб ба ҳар заррае нигоҳ андоз,
Чу абр сояи раҳмат ба ҳар гиёҳ андоз.
Баланду пасти чаҳон дар якдигар аст,
Агар ба моҳ барой, назар ба чоҳ андоз.
Шабе барой ба гулгашти моҳтоб бурун,
Чу меҳр раъшаи ғайрат ба чони моҳ андоз.
Бипӯш чомаи фатҳ аз шикасти худ гофил,
Катони тоқати худро ба пеши моҳ андоз.

* * *

Сабук зи синаи мо, эй ғубори ғам, бархез,
Зи ҳамнишинии мо мекашӣ алам, бархез.
Сари қалам бишикан, муҳр кун даҳони давот,
Ба ин сиёҳдилон кам нишину кам бархез.
Гузаштан аз сари ганҷу гуҳар саховат нест,
Каримӣ, аз сари овозаи карам бархез.
Бидор иззати мӯи сафеди пиронро,
Зи ҷои хеш ба таъзими субҳдам бархез.
Дар ин ду вақт иҷобат кушодапешонист,
Дили шаб ар натавонӣ, сапедадам бархез...
Калиди гулшани фирдавс дасти эҳсон аст,
Биҳишт металабӣ, аз сари дирам бархез.
Гирифт домани гул шабнам аз саҳархезӣ,
Зи гарди хоб бишӯ дастурӯ ту ҳам бархез.
Умеди фатҳу зафар ҳаст, то алам барчост,
Фурӯғи субҳ нахобонда то алам, бархез.
Ба фикри дӯст ба болин гузор сар, Соиб,
Чу офтоб дар оғӯши субҳдам бархез.

Ёд дорам ба назар хатти ғуборе, ки мапурс,
 Соя кардаст ба ман абри баҳоре, ки мапурс.
 Кардаам аҳд, ки коре нагузинам ҷуз ишқ,
 Бетааммул задаам даст ба коре, ки мапурс.
 Шаб, ки он мӯймиён танг дар оғӯшам буд,
 Доштам аз ғами айём каноре, ки мапурс.
 Ман на онам, ки хӯрам бори дигар бозии чарх,
 Хӯрдаам з-ин қафаси танг фишоре, ки мапурс.
 Ғунчачинони гулистони ҷаҳонро, Соиб,
 Ҳаст дар пардаи дил боғу баҳоре, ки мапурс.

Зи дил бурун наравад чашми ошнорӯяш,
 Саре ба домани Маҷнун ниҳода оҳуяш.
 Фиканд аз сари гарданкашони олам ҳок,
 Кулоҳи ақл тамошои тоқи абрӯяш.
 Ҳазор сайд ба як тир метавонад кушт,
 Фитод бар сари хам баски сайд дар кӯяш.
 Ба ғунчае сарукоҳ аст андалеби маро,
 Ки аз ҳаё ба гиребон намерасад бӯяш.
 Зи хоб ҳайрати оинаро кунад бедор,
 Агар чунин шавад аз май арақфишон рӯяш.
 Зи ҳоли дил хабарам нест, ин қадар донам,
 Ки дасти шона нигорин барояд аз мӯяш.
 Кӣ дида, нофа зи оҳу давандатар бошад,
 Кӣ дид зулф, ки бошад расотар аз бӯяш.
 Зи бори дил кунад озод сарвро, Соиб,
 Дар он чаман, ки кунад чилва қадди дилчӯяш.

* * *

Агарчи мезанад оташ ба олам рӯи тобонаш,
Гулӯ тар мешавад аз дидани себи занахдонаш.
Итобу нозу дашномаш чӣ хоҳад буд, ҳайронам,
Ситамгоре, ки бошад чини абрӯ мадди эҳсонаш.
Гули шабнам ба чашмаш рӯи ашколуд меояд,
Нигоҳи ҳар кӣ афтодаст бар рухсори хандонаш.
Надорад ҳоҷате оина аз баҳри худорой,
Зи бас, к-аз ҳар тараф оинарӯёнанд ҳайронам.
Зи домангирии ӯ остинҳо чӯи хун гардад,
Зи хуни ошиқон азбаски сероб аст домонаш.
Гуворо бод шарми ҳиммат он лабҳои навхатро,
Ки ҷонбахшӣ кунад дар пардаи шаб оби ҳайвонаш.
Ба азми рафта аз гулзор чун қомат барафрозад,
Гул аз бетоқати чун хор овезад ба домонаш.
Кашад дар ҳар кадам ҷои қадаҳ минои май бар сар
Замин аз чилваи мастонаи сарви хиромонаш.
Забони алаташгӯест ҳар гарде, к-аз ӯ хезад,
Ба хуни ошиқон ташна-ст аз бас хоки майдонаш.
Аз он бар меваи фирдавс бошад дидаи зоҳид,
К-аз он себи зақан хунин нагардидаст дандонаш.
Ба оби зиндагонӣ чехра шӯяд тозарухсоре,
Ки чун Соиб навосанче бувад дар боғу бӯстонаш.

* * *

Кош медидӣ ба чашми ошиқон рухсори хеш,
То дарег аз чашми худ медоштӣ дидори хеш.
Сар ба дилҳо додай мижғони хоболудро,
Барнамеоӣ магар бо теги лангардори хеш.
Хусни оламсӯзро машшотае даркор нест,
Гарм дорад аз фуруғи шуълаи рухсори хеш.
Эй ки мечӯӣ кушоди кори хеш аз осмон,
Осмон аз мо бувад саргаштатар аз кори хеш.
Меравам чун лағзишӣ мастон ба пой беҳудӣ,
То кучо сар бар кунам з-ин сайри бепарғори хеш.
Рӯзғори барқи фурсат хандаворе беш нест,
Мағзарон, Соиб, ба гафлат давлати бедори хеш.

* * *

Чунон зи дил гузарад соф тири мижғонаш,
Ки ғарди сурма нарезад зи тарфи домонаш.
Нухуфтааст дар ин ришта уқда гавҳарҳо,
Машав ба чини ҷабин ноумед аз эҳсонаш.
Чу шона ҳар дили чоке кафи ниёз шудааст,
Фитад ба дасти кӣ то зулфи анбарафшонаш.
Дигар ба риштаи тадбир барнамеояд,
Нигоҳи ҳар кӣ фитад бар чаҳи занахдонаш...
Ба зӯр чехраи худро шукуфта медорам,
Чу пистае, ки кунад захми санг хандонаш.
Умеди гавҳари сероб аз ин муҳит мадор,
Ки ғайри чини ҷабин нест мадди эҳсонаш.
Ба сидқ ҳар кӣ баровард дам зи дил, Соиб,
Чу субҳ машриқи хуршед шуд гиребонаш.

* * *

Бар ту дӯзах шуда аз касрати исён оташ
Варна дар чашми Халил аст гулистон оташ.
Дӯзах аз сардии айём бихиште шудааст,
Мекунад чилваи гул фасли зимистон оташ.
Дӯзахи сӯхтагон чилваи бемағзон аст,
Ки ба фарёд дарояд зи наистон оташ.
Жожхоро набувад бе сухани пуч ҳаёт,
Мешавад дар хасу хошок фурузон оташ.
Сарв дудест, ки аз оташи гул хостааст,
То ки зад аз нафаси гарм ба бӯстон оташ.
Дар тахи домани фонус гурезад, Соиб,
Баски доғ аст аз он чехраи хандон оташ.

* * *

Мурғест рӯх, қатраи май обу донааш,
Дил тавсанест, нолаи най тозиёнааш.
Дар вақти хеш ҳар кӣ даҳан боз мекунад,
Аз гавҳар аст ҳамчу садаф обу донааш.
Уммеди ҳеҷ кас ба қиёмат намондааст,
Азбаски рӯз мегузаронад баҳонааш.
Нармӣ зи ҳад мабар, ки чу дандони мор рехт,
Ҳар тифли найсавор кунад тозиёнааш.
Ҳар кас кунад зи пояи худ бештар бино,
Фоли нузул мезанад аз баҳри хонааш,
Соиб агар ба ёри суханфаҳм мерасид,
Мешуд чаҳон пур аз ғазали ошиқонааш.

* * *

Пеш аз хазон ба хок фишондам баҳори хеш,
Мардон ба дигаре нагузоранд кори хеш.
Чун шишаи шикаставу токи буридаам,
Оқиз ба дасти гиряи беихтиёри хеш.
Аз вақти танг чун гули раъно дар ин чаман
Як коса кардаем хазону баҳори хеш.
Инсоф нест, гарди ятимӣ шавад гариб
Варна шикастаме гуҳари обдори хеш.
Санги тамом дар кафи атфол ҳам намонд,
Охир чунуни ноқиси мо кард кори хеш.
Доим миёнаи ду бало сайр мекунад
Ҳар кас шинохта-ст ямину ясори хеш.
Анҷум ба офтоб шаби тираро расонд,
Дорам умедҳо ба дили доғдори хеш.
Соиб, чӣ фориғ аст зи бебаргии хазон
Мурғе, ки дар қафас гузаронад баҳори хеш?

* * *

Баски омехтаи ноз бувад рафтораш,
Бошад эмин зи чакидан арақи рухсораш.
Гӯ, биё, сайри руху зулфу баногӯшаш кун,
Ҳар кӣ дину дилу тоқат набувад дар кораш.
Мекунад номаи сарбаста лаби қосидро,
Нақли пайгом зи лаъли лаби шаккарбораш.
Мекунад хур сафороии мижгон дар хулд,
Ба умеде, ки шавад хори сари девораш.
Суфта резад гуҳари ашк ба домон, Соиб,
Чашми ҳар кас, ки фитад бар мижаи хунбораш.

* * *

Алифқаде, ки манам синачоки болояш,
Сипехр сабзай хобидаест дар пояш.
Зи соя сарву санавбар алиф кашад бо хок
Ба ҳар чаман, ки кунад чилва қадди раънояш.
Дили назорагиёнро зи чилва об кунад,
Аз он ҳамеша бувад тоза сарви болояш.
Ғизолае, ки маро кардааст сахрой,
Сиёҳхаймаи Лайлист доғи савдояш.
Мудом давр занад доғи ошиқӣ, Соиб,
Ки бошад аз дили пурхуни хеш сахбояш.

* * *

Субҳ аст, соқиё, қадаҳи хушгубор бахш,
Қоме чу офтоб ба ин хоксор бахш.
Чун ток агарчи пои адаб қач ниҳодаем,
Моро ба резиши мижаи ашкбор бахш.
З-он пештар, ки хуни ту ризқи аҷал шавад,
Ин чуръаро ба наргиси махмури ёр бахш.
Дил нозук аст, партави ҳиммат гаронриқоб,
Оинаро ба талъати оинадор бахш.
Эй он ,ки пои кӯҳ ба доман шикастай,
Як зарра сабр ҳам ба мани беқарор бахш.
Чун барқ хушк бигзар аз ин дашти оташин,
Обе зи қӯи обилаи дил ба хор каш.
Нуқсон накард Хизр зи сарчашмаи ҳаёт,
Қонро ба чабҳаи арақолуди ёр бахш.
Май дар сари бараҳна пару бол во кунад,
Дастори хешро ба майи хушгубор бахш.
Ин он ғазал, ки Ҳофизи Шероз гуфтааст:
«З-он баҳр қатрае ба мани хоксор бахш».

Эй фалакҳо зи фурӯги рухи зебои ту хуш,
 Олами хок ҳам аз сояи болои ту хуш.
 Рӯзат аз рӯзи дигар хуштару некӯтар бод,
 Ки шуд имрӯзи ман аз ваъдаи фардои ту хуш!
 Нест мумкин, ки кушояд зи тамошои бихишт
 Дили ҳар кас, ки набошад зи тамошои ту хуш.
 Чун маҳи ид ба ангушт намояндаш халқ,
 Лаби ҳар кас шавад аз лаъли шакарҳои ту хуш.
 Чашми бад дур зи абрӯи баланди ту, ки ҳаст
 Чун маҳи ид дили халқ ба имои ту хуш.
 Файз дар абри сиёҳу дили шаб мебошад,
 Мешавад вақти дил аз зулфи сумансои ту хуш.
 Кист дар бори ту, эй Юсуфи Канъон, ки шуда-ст
 Дили як шаҳр зи андешаи савдои ту хуш.
 Бар ту, Соиб, намаки ишқу чунун бод ҳалол,
 Ки маро вақт шуд аз шӯри суханҳои ту хуш.

Гуландоме, ки ман дорам назар ба рӯи гулрангаш,
 Зи ранги моҳтобӣ офтобӣ мешавад рангаш,
 Бувад чун сабза зери санг аз нашъунамо очиз
 Забони арзи ҳоли ман зи тамкини гаронсангаш.
 Намедонам кумоши дасти симинаш, ҳамедонам
 Ки кори мӯмиёӣ мекунад бо синаам сангаш.
 Зи турки тангчашме мардумӣ, Соиб, тамаъ дорам,
 Ки талх афтод чун бодом, гӯй, дидаи тангаш.

* * *

Гирифт аз сари хум хишт пири бодафуруш,
Чароғи айш бурун омад аз сари сарпӯш.
Зи ҳарфи талх маломатгарон наяндешанд,
Ба гӯши ҳар кӣ расидаст бонги нӯшонӯш.
Ҳазор хирқаи олударо ба қимати май
Гирифта аз сари инсоф пири бодафуруш.
Ба офтоб расонидаем партавро,
Зи боди субҳ нагардад чароғи мо хомӯш...
Зи чӯши лоф дили чашмаҳо тихӣ гардид,
Дар ин ду ҳафта, ки дарёи мо нишаста зи чӯш.
Фиғон, ки ташналабони сухан намедонанд,
Ки кори теги дудам мекунад лаби хомӯш...
Шароби талх кучо чораи ту хоҳад кард,
Ту ро, ки нолаи Соиб намерасад бар гӯш.

* * *

Ғофил зи ҳоли тӯтии ширинзабон мабош,
Бо сабзкардаҳои сухан саргарон мабош.
Дар ҷабҳаи кушодаи гулҳо нигоҳ кун,
Дилгир аз гирифтагии боғбон мабош...
Дар чашмҳо сабук зи гаронӣ шаванд халқ,
Дар маҳфиле, ки роҳ наёбӣ, гарон мабош.
Эй гунчае, ки дил ба зари хеш бастай,
Ғофил зи боддастии боди хазон мабош.
Ҳар кас зи хони қисмати худ ризқ меҳӯрад,
Аз камбизоатӣ хичил аз меҳмон мабош.
Ёрони рафтаре ба накӯӣ кунанд ёд,
Ғар умр зуд мегузарад, дилгарон мабош.
Оби равони умр зи истода хуштар аст,
Озурда аз гузаштани ин корвон мабош.
Дар мавсиме, ки рӯи замин як табақ гул аст,
Соиб, чу байза дар бағали ошён мабош.

* * *

Аз оббозии мижаи ашкбори хеш
Кардем ҳамчу домани сахро канори хеш.
Роҳи сухан ба маҳфили мақсуд ёфтем
Ҳамчун чарас зи нолаи беихтиёри хеш...
Дуздони бўса хол зи рухсор мебаранд,
Ғофил машав зи лаъли лаби обдори хеш.
Номуси дудмони ҳаё меравад ба бод,
Чун гул масоз хандаи рангин шиори хеш.
Хун лола-лола мечакад аз чашми офтоб,
Тар кардай зи шабнами май то узори хеш.
Санги гурур бар даҳани ҷоми Ҷам занем,
Чун бишканем аз он лаби майгун хумори хеш.
Оғӯшам аз кашокаши ҳасрат чу гул дарид,
Шоҳи гуле надид шабе дар канори хеш.
Қӯши сиришк бар сари мижгон надидай,
Эй шуъла, барманоз ба рақси шарори хеш.
Саҳл аст кори душмани хасми кинаҷӯй,
Ғофил машав зи дӯстии дӯстдори хеш.

* * *

Дар гулистон булбулу дар анчуман парвона бош,
Ҳар кучо доми тамошое, ки бинӣ, дона бош...
Домани ҳар гул магиру ғирди ҳар шамъе магард,
Толиби хусни ғарибу маънии бегона бош...
То шавӣ чашму чароғи ин чаҳон чун офтоб,
Пӯшиши ҳар тангдасту фарши ҳар вайрона бош.
Сухбати шабҳои майхорон надорад бозгӯ,
Чун зи маҷлис меравӣ берун, лаби паймона бош.
Мо забони шикваро дар сурма хобонидаем,
Эй сипехри бемурувват, дар чафо мардона бош.
Ҳизри роҳи растагорӣ дил ба даст овардан аст,
Дар мазоқи кӯдакон ширинии афсона бош.
Бе муҳаббат мағзарон умри азизи хешро,
Дар баҳорон андалебу дар ҳазон парвона бош.
То магар, Соиб, чароғи куштаат равшан шавад,
Ҳар дили гарме, ки ёбӣ, ғирди ӯ парвона бош.

* * *

То ба ҳамворӣ барояд кор, дар тундӣ макӯш,
Бад хуморе дорад аз пай ин шароби хомчӯш.
Тӯтӣ аз ҳамвории оина меояд ба ҳарф,
Эй ки мехоҳӣ сухан аз мо, ба ҳамворӣ бикӯш.
Ҳуҷчати хомӣ бувад ваҷду самои сӯфиён,
То раги хомӣ бувад дар бода, биншинад зи чӯш.
Пардаи мардум даридан пардаи айби худ аст,
Айби худ мепӯшад аз чашми халоиқ айбпӯш.
Зуд мегирад ба дандони надомат пушти даст,
Ҳар кӣ ҳарфи некхоҳон вонамегирад ба гӯш.
Дар карам чандон ки афзоянд арбоби карам,
Тан ба хорӣ дармадеҳ, Соиб, ба истиғно бикӯш.

* * *

Ба дам чу оташи сӯзон, ба чеҳра чун зар бош,
Бар осмони сухан офтоби анвар бош.
Садаф ба дасти тихӣ сад ятимро парвард,
Ту ҳам зи обилаи каф ятимпарвар бош.
Дили шикаста ба даст ор бо тихидастӣ,
Ҳамеша сабзу сарфароз чун санавбар бош.
Ба мева коми ҷаҳон гар намекуни ширин,
Чу сарву бед ба ҳар ҳол соягустар бош.
Ғанои табъи туву кимиёи рӯҳонӣ,
Чу нест мол муяссар, ба дил тавонгар бош.
Зи гоҳвораи таслим кун сафинаи хеш,
Миёни баҳри бало дар канори модар бош.
Агар гирифтадилӣ аз ҷаҳониён, Соиб,
Зи хеш хайма бурун зан, ҷаҳони дигар бош.

* * *

Зи мавчи лутф он симинбаногӯш
Маро кардаст чун хат ҳалқа дар гӯш.
Ба чашми ман биҳишту чӯи шир аст
Руҳи гулрангу он субҳи баногӯш.
Ҳамон дар зери хокам мепарад чашм,
Ки ин май дар қадаҳ биншаста аз чӯш.
Халад чун хор гул дар пардаи чашм,
Гарон чун санг бошад пунба дар гӯш.
Хироми хомаи мушкини Соиб
Бувад аз шӯхчашмони хатопӯш.

* * *

Сарв ғар чилва кунад пеши қади раънояш,
Қумрӣ аз шахпари худ арра ниҳад бар пояш.
Қуръаи аввалаш аз хуни Масеҳо бошад,
Чун кашад теғи ситам ғамзаи бепарвояш...
Ҳар кӣ ҳамвориву оҳистагарӣ пеша кунад,
Чун ниғаҳ чашм диҳад дар бағали худ чояш.
Ҳар кӣ ангушт ба шахди дигар олуда кунад,
Неши занбӯр чу мӯ сар занад аз аъзояш.
Соиб, ин он ғазали Хоҷа Камол аст, ки гуфт:
«Сарв девона шуда аз ҳаваси болояш».

Ҳарфи сабук намебарадам аз қарори хеш,
 Аз ҳар садо чу кӯҳ набозам виқори хеш.
 Гар бигзарад чу хӯшаи парвин сарам зи чарх,
 Афтам чу соя дар қадами шохсори хеш.
 Шайтони роҳи мо нашавад гандуми биҳишт,
 Моро бас аст нони ҷавини диёри хеш.
 То кай касе ба сабҳаи реги равон кунад
 Дар дашти ғам шумори ғами бешумори хеш...
 Фурсат ба шӯрчашмии ахтар намедиҳем,
 Худ мешавем чашми бади рӯзгори хеш.
 Бар шамъи музтарибшуда дасти ҳимоятам,
 Оқизкушӣ чу бод насозам шиори хеш.
 Ширин кунад ба хун даҳани тешае маро,
 Чун Кӯҳкан надорам толеъ ба кори хеш.
 Аз дидаи ҳасуд ҳамон неш мехӯрам,
 Чун доғи лола гар кунам оташ ҳисори хеш.
 Чун шишаи шикаставу токи буридаам,
 Оқиз ба дасти гиряи беихтиёри хеш.
 Аз ман кулоҳгӯшаи шохе нагашта ҳам,
 Чун сарв бастаам ба дили танг бори хеш.
 Чун офтоб гавҳарам аз кони иззат аст,
 Бар хок агар фитам, нафитам з-ихтиёри хеш.
 Чун шамъ оташам ба рағи ҷон агар зананд,
 Барҳам намезанам мижаи ашкбори хеш.
 Сад ваъдаи умед ба дил додаам дурӯғ,
 Чун ман мабод ҳеч касе шармсори хеш.
 Пӯшида чашм мегузарад аз дари биҳишт,
 Соиб фитодааст ба фикри диёри хеш.

* * *

Сихисарве, ки ман дорам назар бар қадди раънояш,
Ду олам чун ду зулфи анбарин афтода дар пояш.
Агар чи сарв дорад дар бағал маншури раъной,
Ба ҷои қад хичолат мекашад аз нахли болояш.
Хумору хобу бедориву шӯхиву сияҳмастӣ
Зи як паймона менӯшанд май дар чашми шаҳлояш.
Сухан чандон, ки мерезад зи чашми дил ба осонӣ,
Ба душворӣ бурун меояд аз лаъли шакархояш.
Ба домони қиёмат мекашад домони ҳусни ӯ,
Ки хубиро раҳой нест аз мижғони гирояш.
Аз он он сарви симин дар назарҳо сабз меояд,
Ки печидаст дуди оҳи ошиқ дар саропояш.
Зи мастӣ гарчи натвонад гирифтани чашми ӯ худро,
Надорад дар гирифтани кӯтахӣ мижғони гирояш.
Забони алъаташгӯест ҳар мижғони он золим,
Ба хуни ошиқон ташна-ст аз бас чашми шаҳлояш.
Гулистон косаи дарюза созад лолаву гулро,
Зи тоби май чу гардад шабнамафшон рӯи зебояш.
Ба оби зиндагӣ чун нисбати ҷонон кунам, Соиб,
Ки серӣ ҳаст аз ҷон, нест серӣ аз тамошояш.

* * *

Чӣ сон дилро ниғаҳ дорад касе аз чашми қаттолаш,
Ки гиротар зи шоҳин аст мижғони сабукболаш.
Надида аз ғурури хусн ҳаргиз сояи худро,
Надорад раҳм бар худ ҳар кӣ меафтад ба дунболаш.
Зи рӯяш чун ниғаҳ дорам нигоҳи тифлмашрабро,
Ки сад доми тамошо ҳаст дар ҳар донаи холаш.
Маро оинарӯе ҳамчу партав музтариб дорад,
Ки аз шӯхӣ набандад нақш дар оина тимсолаш.
Надорад захираи гуфтори Соиб дар қаноат ҳам
Гирифторе, ки месозад шукуҳи хусни ӯ лолаш.

* * *

Худ кардаам зи шиква туро хасми ҷони хеш,
Кофар мабод кушта ба теги забони хеш.
Як мард дар қаламрави чуръат наёфтам,
Дар дил чу офтоб шикастам синони хеш.
Оташ ба мусҳафи пари парвона мезанад,
Ин шамъ ҳеч раҳм надорад ба ҷони хеш.
Гар маст меравам зи ҷаҳон, ҷои таън нест,
Як кас наёфтам, ки бипурсам нишони хеш.
Нонаш мудом гар бувадам ҳамчу офтоб,
Ҳар кас ба зарра файз расонад зи хони хеш.
Дар водие, ки Хизр занад ҷӯши алъаташ,
Дорам ақиқи сабр ба зери забони хеш.
Чун сарв дар мақоми ризо истодаам,
Осудахотирам зи баҳору хазони хеш.
Соиб ба гирди каъбаи мақсад кучо расад,
Дорад ҳазор марҳала то остони хеш.

* * *

Майпарастон бар сари кӯи муғон гарданд чамъ,
Тирҳои рост дар пеши камон гарданд чамъ.
Гарчи чун барги хазон имрӯз бе шерозаанд,
Зери як пероҳан охир ғунчасон гарданд чамъ.
Ин парешонқатраҳо, к-аз ҳам ҷудо афтодаанд,
Дар канори лутфи баҳри бекарон гарданд чамъ...
Росткешони муҳаббат новаки як таркашанд,
Чун кушоде шуд ба назди як нишон гарданд чамъ.
Барфароз, эй қаҳрамони ишқ, қадде чун алам
То зи атроф ин силоҳи бекарон гарданд чамъ.
Соиб аз дарди ҷудой хуни худро меҳӯрад,
Ҷар кучо бо ҳам ду ёри меҳрбон гарданд чамъ.

* * *

Дар кашокаш аз забони оташин будам чу шамъ,
То напайвастам ба хомӯшӣ, наёсудам чу шамъ.
Диданам нодиданӣ, мадди нигоҳам оҳ буд,
Дар шабистони ҷаҳон то чашм бикшудам чу шамъ.
Сӯхтам, то гарм шуд ҳангомаи дилҳо зи ман,
Бар ҷаҳон бахшудаму бар худ набахшудам чу шамъ.
Сӯхтам сад бору аз беихтиёриҳо нагашт
Қатраи обе ба чашми равзан аз дудам чу шамъ.
Поси суҳбат доштан осоиш аз ман бурда буд,
Зери домони хамӯшӣ рафтам, осудам чу шамъ.
Ин ки гоҳе мезадам бар обу оташ хешро,
Равшанӣ дар кори мардум буд мақсудам чу шамъ.
Чун садаф дар пардаҳои дил нуҳуфтам ашкро,
Гавҳари худро ба ҳар бедард нанмудам чу шамъ.
Пардаҳои хобро месӯхтам аз ашки гарм,
Дидабони давлати бедори худ будам чу шамъ.
Рӯзии мо дар дили ин тангчашмон боз буд,
Гарчи дар маҳфил забон бар хок месудам чу шамъ.
Мояи ашки надомат гашту оҳи оташин
Ҳарчи аз танпарварӣ бар ҷисм афзудам чу шамъ.
Ин замон афсурдаам, Соиб, в-агарна пеш аз ин
Мечакид оташ зи чашми гиряолудам чу шамъ.

* * *

Чандон ки баҳор асту хазон аст дар ин боғ,
Чашму дили шабнам нигарон аст дар ин боғ.
Пайдост зи доман ба миён барзадани гул,
К-омодаи парвози хазон аст дар ин боғ...
Чун булбул ағар чашми туро ишқ кушудаст,
Ҳар шабнами гул ратли ғарон аст дар ин боғ.
Мухри лаби худ бош, ки хамёзаи афсӯс
Бо хандаи гул дасту даҳон аст дар ин боғ.
Сад ранг сухан дар лаби ҳар барги гуле ҳаёт,
Фарёд, ки гӯши ту ғарон аст дар ин боғ.
Ҳар гул, ки сар аз пераҳани ғунча баровард,
Бар ғафлати мо хандазанон аст дар ин боғ.
Эй дидаи гулчин, баадаб бош, ки шабнам
Аз дур ба ҳасрат нигарон аст дар ин боғ.
Ғам гирди дили мардуми озод нагардад,
Пайваста аз он сарв чавон аст дар ин боғ.
Аз барги сафар нест тиҳӣ домани як гул,
Осуда ҳамин оби равон аст дар ин боғ.
Булбул на ҳамин мезанад аз хуни чигар чом,
Гул низ зи хунобакашон аст дар ин боғ.

* * *

Дамид субҳу нагаштем ошнои чароғ,
Шабе ба рӯз накардем зери пои чароғ.
Ба ноумедии ман раҳм кун, ки месӯзад
Табиб бар сари болини ман ба ҷои чароғ.
Ҳамеша зери сиёҳист доғи равзани ман
Дар он ҳарим, ки торик нест пои чароғ.
Бас аст маъзарати куштанам / пушаймонӣ,
Ки оҳи сард насимест хунбаҳои чароғ.
Агарчи реҳт зи ҳам тору пуди фонусам,
Ба ғардиш аст ҳамон дар сарам ҳавои чароғ.
Агар ситора ба хуршед мерасад, Соиб,
Кучо расад ба руҳи оташин сафои чароғ.

* * *

Ҳар сароеро, ки бошад аз дили равшан чароғ,
Мечаҳад шабҳои тор аз дидаи равзан чароғ.
Меҳӯрад хун аз фуруғи синаи ман доғи ишқ,
Мекашад хичлат зи худ дар водии эман чароғ.
Сӯхтам з-афсурдагӣ, ё Раб, дар ин маҳфил кучост
Синаи гарме, ки битвон кард аз ӯ равшан чароғ?
Нест ғайр аз гармрафторӣ дар ин зулматсаро
Ёри дилсӯзе, ки дорад неши пой ман чароғ.
Суҳбати ночинс оташро ба фарёд оварад,
Об дар равған чу бошад, мекунад шеван чароғ.
Тирабахтӣ лозими бахти баланд афтодааст,
Пои худро чун тавонад доштан равшан чароғ.
Қадри ошиқ мешиносад, марқадаш пурнур бод,
Мотами парвона дорад то дами мурдан чароғ.
Дар дилу дар синаи ман рӯсиёҳӣ кимиёст
Варна дорад синаи ман аз дили равшан чароғ.
Дудмони дӯстӣ аз партави ман равшан аст,
Мефурӯзад хуни гармам дар раҳи душман чароғ.
Дар шабистоне, ки гардад килки Соиб шуъларез,
Чок созад чомаи фонусро бар тан чароғ.

* * *

Ба фикри дил нафитодӣ ба ҳеч боб, дарег,
Ба ганҷ роҳ набурдӣ дар ин хароб, дарег.
Ба кишваре, ки дили сода мехаранд он ҷо,
Ҳазор нақши парешон задӣ бар об, дарег.
Ба хатгу хол муқаййид шудӣ зи чехраи дӯст,
Нашуд насиби ту ҷуз гард аз ин китоб, дарег.
Дар ин баҳор, ки як чехраи нашуста намонд,
Рухе ба ашк нашустӣ зи гарди хоб, дарег.
Ҳанӯз роҳи сафар мекананд роҳравон
Ту пеши пой надидӣ ба офтоб, дарег!
Ба ваъдаҳои дурӯғи замона дил бастӣ,
Шудӣ фирефтаи мавҷаи сароб, дарег.
Зи печутоб шавад риштаи амал кӯтоҳ,
Ту тан ҷу ришта надодӣ ба печутоб, дарег.
Зи бодае, ки ҳарифон сабӯ-сабӯ хӯранд,
Ба ним давр шудӣ пой дар рикоб, дарег.
Зи васли дӯст ба фирдавс оштӣ кардӣ,
Сафои чехра надонистӣ аз ҳичоб, дарег.
Тамоми умри ту дар фикрҳои пуч гузашт,
Нашуд муҳити ту софӣ аз ин хубоб, дарег.
Зи акс дидаи оина сер шуд, Соиб,
Ту серчашм нагаштӣ зи хӯрду хоб, дарег.

* * *

Бех, ки нутқи хеш аз аҳли замон дорам дарег,
Нағмаи доводӣ аз оҳандилон дорам дарег.
Ҳарфҳои ростро чун тир бар дил бишканам,
Ин хаданги ростравро аз камон дорам дарег.
Дархури бечавҳарон гавҳар ба бозор оварам,
Ҳарфи ҷавҳардор аз теги забон дорам дарег.
Гавҳари ман бебаҳову аҳли олам муфлисанд,
Гавҳари худро зи чашми муфлисон дорам дарег.
Гӯши гул аз пардаи инсоф чун холӣ шудааст,
Бех, ки ман ҳам нағмаро аз бӯстон дорам дарег.
Дар ниқоби хомушӣ якчанд рӯ пинҳон кунам,
Бикри маъниро аз ин номаҳрамон дорам дарег.
Дидаи юсуфшиносе нест дар Мисри вучуд,
Бех, ки чинси хешро з-ин корвон дорам дарег.

* * *

Азбаски шуд зи лаъли ту бообутоб ҳарф,
Шӯяд ғубори ақл зи дил чун шароб ҳарф.
Ғайр аз даҳони танги суханофарини ту
Дар нуқта кас надид ниҳон як китоб ҳарф.
Ҳар ҳарф аз даҳони ту печида номаест,
Аз бас хӯрад зи тангии чо печутоб ҳарф.
Шодобии лаби ту аз он аст, к-аз ҳичоб
Дар лаъли отабини ту мегардад об ҳарф,
Ғар ҳуш кӯтаҳӣ накунад метавон шунид
Аз чашмҳои шӯхи ту дар айни хоб ҳарф.
Соиб, раҳи савоб хамӯшист як қалам
Варна бувад миёни хатову савоб ҳарф.

* * *

Нест бар оинаи дурдикашон гарди хилоф,
Метавон чун қоми май дидан таҳи дилҳои соф.
З-он шароби лаъл саргармам, ки камтар чуръааш
Сӯхт қоми лолаи оташзабонон то ба ноф.
Бодаи бедард аз майхонаи даврон маҷӯ,
Лола натвонист як паймона майро кард соф.
Хоксорони муҳаббатро шукӯҳе дигар аст,
Сабза аз болупари симурғ дорад кӯҳи Қоф.
Дарнағирад суҳбати ишқу хирад бо якдигар,
Чун ду шамшер аст ақлу ишқу дил чун як ғилоф.
Ҳар кӣ дасташ бар забон сабқат кунад, мард аст, мард
В-ар на ҳар ноқис чавонмард аст дар майдони лоф.
Дар чавоби ин ғазал густох агар пеш омада аст,
Қосими Анвор хоҳад дошт Соибро маоф.

* * *

Канора ғир аз ин қавми бемуруввати хушк,
Ки доғи ташналабӣ буд зебу зиннати хушк.
Назад бар оташи ман об сабзай хати ӯ
Фузуд ташнағии шавқ аз китобати хушк.
Ба талхкомӣ аз он навбаҳор хуррам бош,
Ки ишққо самаре нест чуз муҳаббати хушк.
Дар ин муҳити гаронмоя он кафи мавҷам,
Ки дар бисот надорам ба чуз надомати хушк.
Зи рӯи хуб талабгори ҳусни маънӣ бош,
Марав зи роҳ чу нодидагон ба сурати хушк.
Фигон, ки зоҳиди бемаърифат намедонад,
Ки кори ҳезуми тар мекунад ибодати хушк.
Сухан, ки нест дар ӯ дард, теги беоб аст,
Забон хушк шавад, Соиб, аз насихати хушк.

* * *

Омад баҳору шуд дару девор лоларанг,
Аз чӯши лола шишаи пурбода гашт танг.
Аз бас кашида абр ба бар танг боғро,
Майдони ханда бар даҳани ғунча гашт танг.
Боғ аз бунафша сафҳаи рухсори Юсуф аст,
Гардида аз тапончаи ихвон кабудранг.
Бутхонаи фаранг кун аз бода магзро,
Акнун ки гашт рӯи замин сурати фаранг.
Мутриб чӣ ҳочат аст касеро, ки мезанад
Бар санги хора шишаи номус бедиранг.
Соиб, дар ин ду ҳафта, ки гул чӯш мезанад,
Чун доғи лола бодаи лаъле мадеҳ зи чанг.

* * *

Чарх аст ҳалқаи дари давлатсарои дил,
Арш аст парда дар ҳарами кибриёи дил.
Бо он ки пой бар сари гардун ниҳодааст,
Бар хок мекашад зи дарозӣ қабои дил.
Ҳаргиз намешавад сафари аҳли дил тамом,
Дар хок ҳам ба гард бувад осиеи дил.
Чандон ки меравӣ, ба ниҳоят намерасад,
Беинтиҳост олами беибтидои дил.
Даст аз китобхонаи юнониён бишӯй,
Сад шаҳри ақл гарди сари рустои дил.
Дил ончунин ки ҳаст, агар ҷилвагар шавад,
Нух атласи сипеҳр нагардад қабои дил.
Дар зери осмон нафасаш танг мешавад
Ҳар кас кашаидааст нафас дар қазои дил.
Мо худ чӣ зарраем, ки нух маҳмили сипеҳр
Рақси ҷамал кунанд зи бонги дарои дил.
Худро агар гирифт, чигардори олам аст
Онро, ки аз хироми ту лағжид пой дил.
Бо нури офтоб ба анҷум чӣ мекунад?
Бо халқ ошно нашавад ошнои дил.
Соиб, агар ба дидаи ҳиммат назар кунӣ,
Афтодааст тоҷи фалак зери пой дил.

* * *

То чанд гирди Каъба бигардам ба бӯи дил,
То кай ба сина санг занам з-орзӯи дил.
Афтад зи тавфи Каъбаву бутхона дар ба дар,
Саргаштае, ки роҳ наёбад ба кӯи дил.
Соҳил зи чӯши синаи дарёст беҳабар,
Бо зоҳидони хушк макун гуфтугӯи дил.
Гар ошиқӣ, зи гарди алоиқ ғамин мабош,
К-он лаъли обдор бувад шустушӯи дил.
Дар ҳар шикаст фатҳи дигар ҳаёт ишқро,
Пур мешавад зи санги маломат сабӯи дил.
Тифли баҳоначӯ чигари доя меҳӯрад,
Бечора он касе, ки шавад чораҷӯи дил.
Майхона аст косаи сар фили мастро,
Соиб, зи худ шароб барорад сабӯи дил.

* * *

Макаш, эй силсиламӯ, рӯ ба ҳам аз зории дил,
Ки шаби зулф бувад зинда зи бедории дил.
Банди занҷири маро кист, ки аз ҳам гусалад,
Ман, ки озод нагаштам зи гирифтории дил.
Ду-се рӯзе, ки дар ин ғамкада меҳмони туам,
Буд чун ғунча мадорам ба чигархории дил.
Дар раҳи сел кашад пой ба доман чун кӯх,
Ҳар кӣ бо қилваи ӯ кард инондории дил.
Теғи хуршед зи хокистари шаб нуронист,
Сабзаи бахт бувад пардаи зангории дил.
Ба парастории дил рӯзи ҷазо дармонад,
Ҳар кӣ, Соиб, накунад чораи бемории дил.

* * *

Ҳайрат нигар, ки дар бағали ғунча бӯи гул
Занҷир пора мекунад аз орзӯи гул.
Дар гулшане, ки булбули мо нола сар кунад,
Шабнам гиреҳ чу гиря шавад дар гулӯи гул.
Миношикастаест маро сарв дар назар,
То маст гаштам аз қадаҳи рангу бӯи гул.
Дуди хамӯшӣ аз дили оташ бароварад,
Хоре, ки тарзабон шавад аз гуфтугӯи гул.
Аз чоки сина сайри биёбони гул кунад,
Онро, ки бениёз зи гул сохт бӯи гул.
Шабнам зи шавқи рӯи ту, эй навбахори хусн,
Хуноба ҳасрат аст зи чому сабӯи гул.
Шарми раמידаро натавон роми хусн кард,
Ранги парида боз наёяд ба рӯи гул.
Обе назад бар оташи булбул дар ин баҳор
Холист аз гулоб ба рӯи сабӯи гул.
Гирад зи ашки ман раги талхӣ гулобҳо,
То реша кард дар дили ман орзӯи гул.
Кардам нухуфта дар дили садпорп рози ишқ,
Ғофил, ки беш мешавад аз рангу бӯи гул.
Ҳарчанд хандарӯ ба назар чилва мекунад,
Эмин машав зи барқи чаҳонсӯзи хӯи гул.
Соиб, зи гулшане, ки надорад насими ранг.
Пур кардаам чу ғунча гиребон ба бӯи гул.

* * *

Чун нест пои он ки зи олам бадар занам,
Дасте ба дил гузораму дасте ба сар занам.
Гар мезанам ба ҳам кафи афсӯс дур нест,
Болупаре намонда, ки бар якдигар занам.
Акнун, ки теги ман сипару тир шуд камон,
Дасте магар ба таркаши оҳи саҳар занам.
Аз гиряи шумурдаи ман шуд ҷаҳон хароб,
Эй вой, агар ба обилаҳо нештар занам.
Эй сарви хушхиром, зи пеши назар маро
Чандон марав, ки домани ҷон бар камар занам.
Дар зери чарх даст ба ҷое намерасад,
Дар тангнои байза ҷӣ беҳуда пар занам.
Соиб, ҳазор неш зи ҳар хор мехӯрам,
Дар роҳи ишқ гоме агар пештар занам.

* * *

Адаб гузошта бар рӯи якдигар дастам
В-агарна ҳамчу садаф нест бегухар дастам.
Чудо чу дасти сабӯ аз сарам намегардад,
Зи бас ба фикри ту монда-ст зери сар дастам.
Кунун ки шамъ бурун омадаст аз фонус,
Зи болу пар кафи хокистарест дар дастам.
Гиреҳ зи кори ду олам кушудан осон аст,
Намеравад пайи ин кори мухтасар дастам.
Ба фикри мӯймиёне фитодаам, Соиб,
Аҷаб раге зи сухан омада-ст дар дастам.

* * *

Дасти тамаъ зи моидаи чарх шустаем,
Аз чони сахти худ ба шикам санг бастаем.
Барги хазонрасидаи гулзори оламом,
Пайванди шохсори иқомат шикастаем.
Мавқуфи турктози насим аст гарди мо,
Бар рӯи барги гул ба амонат нишастаем.
Дар банди як ишораи мавҷ аст ин тилисм,
Дил чун ҳубоб бар нафаси худ набастаем.
Фардо ба рӯи мусҳафи дил чун ниғаҳ кунем,
Шерозааш ба риштаи зуннор бастаем.
Мардум чаро ба хирмани мо уфтодаанд.
Ҳаргиз ба саҳв хогири мӯре нахастаем.
Мактуби хеш аз алифи оҳ бастаем,
Коғаз даридаему қаламро шикастаем.
Соиб, ба айби хеш фитода-ст кори мо,
З-он рӯ забон зи неку бади халқ бастаем.

* * *

Забони шикваолуде зи чархи бевафо дорам,
Диле дар гарди кулфат чун чароғи осиё дорам.
Биё, эй ишқ, агар дорӣ димоғи чилвапардозӣ,
Ки аз доғи чунун оинаҳои хушчило дорам.
Хабар шарт аст, эй душман, зи хоки остони ӯ
Макун кӯтоҳ поямро, ки дасте дар дуо дорам.
Зулоли зиндагӣ дар соғари ман ранг гардонад,
Ҳамон хун мехӯрам, гар дар қадаҳ оби бақо дорам.
Ба махмалдастгоҳон хоби ширин талх месозад
Шакархобе, ки ман бар рӯи фарши бӯрё дорам.
Ба як олам тавачҷуҳ аз ту чун қонеъ тавонам шуд,
Ки ман аз ҷумлаи олам туро дорам, туро дорам.
Рамад аз сояи худ сарву афтад дар қафои ӯ,
Инони дил чи сон маҳкам мани бедаступо дорам,
Гузашт он шоҳи гул, нагрифт бетобона домонаш,
Чӣ хунҳо дар чигар, Соиб, зи бахти норасо дорам.

* * *

Чӣ бувад ҳастии фонӣ, ки нисори ту кунам,
Ин зари қалб чӣ бошад, ки ба кори ту кунам.
Ҷони боқӣ ба ман аз бўса каромат фармой,
То ба шукрона ҳамон лаҳза нисори ту кунам.
Ҳама шаб ҳоласифат гирди дилам мегардад
Ки зи оғӯши худ, эй мох, ҳисори ту кунам.
Чу сари зулф умеди мани ноком ин аст,
Ки шабу рӯз дар оғӯшу канори ту кунам.
Доми ман нест ба оҳуи ту лоиқ, бигзор,
То ба доми сари зулфи ту шикори ту кунам.
Зулф шуд чашм саропову туро сер надид,
Ман ба як дида чӣ сон сайри узори ту кунам.
Он қадар бош, ки холӣ кунам аз гиря диле,
Нест чун гавҳари дигар, ки нисори ту кунам.
Ману бе рӯи ту наззораи Юсуф, ҳайхот,
Чун ба ин чоми тихӣ дафни хумори ту кунам?
Кам нашуд дарди ту, Соиб, ба мудовои Масеҳ,
Ман чӣ тадбири дили хастаю зори ту кунам?

* * *

Хезед, то зи олами сурат сафар кунем,
То равшан аст, роҳи харобот сар кунем.
Ҳарчанд нест қофила даркор шавқро,
Ҳуе кашему ҳамсафаронро хабар кунем.
Чун мӯр дар ҳавои шакар пар бароварем,
Бар ҳам занем болу зи гардун гузар кунем.
То нақши пои гармравон пеши пои мо
Дорад чароғ, ин раҳи торик сар кунем.
Шабранги рӯзгор агар тавсанӣ кунад,
Ромаш ба тозиёнаи оҳи саҳар кунем.
Берун занем хайма зи дорулғурури Миср,
Чун бӯи пираҳан сӯи Канъон сафар кунем.
Аз дудмони шуъла бигирем ҳиммате,
Парвоз то ба авҷи фано чун шарар кунем.
Ҳарчанд раҳравон сухани роҳ гуфтаанд,
Мо тай кунем роҳу сухан мухтасар кунем.
Боди мурод зуд нафасгир мешавад,
Доман гиреҳ ба домани мавҷи хатар кунем.
Ё ҳамчу мавҷ бар лаби дарё шавем маҳв,
Ё чун хубоб сар зи дили баҳр бар кунем.
То метавон ба олами маънӣ сафар намуд,
Соиб, чаро ба олами сурат сафар кунем?

* * *

Ба доман медавад ашкам, гиребон медарад хушам,
Намедонам чӣ мегӯяд насими субҳ дар гӯшам.
Ба андак рӯзгоре бодбони киштии май шуд
Зи зулфи соқиён сачҷодаи тазвир бар дӯшам.
Ба коми диғарон кун, соқӣ, ин чоми сабӯҳиро,
Ки то фардои махшар ман хароби суҳбати дӯшам.
Ҳанӯз аз таъни хомӣ неш мехӯрдам дар ин айём,
Ки бармедошт аз ҷо сақфи ин майхона аз хушам.
Канори модари айёмро он тифли бадхӯям,
Ки натвонад ба коми ҳар ду олам кард хомӯшам.
Ман он чинси ғарибам корвони офаринишро,
Ки ҷои силии ихвон бувад нили баногӯшам.
Зи хорӣ он ятимам домани сахрои имконро,
Ки гар хокам сабӯ гардад, намегиранд бар дӯшам.
Фалак беҳуда, Соиб, саъй дар ихфои ман дорад,
Ман он шамъам, ки натвон дошт пинҳон зери сарпӯшам.

* * *

Сияхмасти чунунам, водию манзил намедонам,
Канори даштро аз домани соҳил намедонам.
Назар бар ҳоли ман доранд ҳар касро, ки мебинам,
Касеро чун худ аз аҳволи худ гофил намедонам.
Шикори лоғарам, машшотағӣ аз ман намеояд,
Нигорин кардани сарпанҷаи қотил намедонам.
Сипандеро ба таълими дили ман номзад гардон,
Ки одоби нишастухост дар маҳфил намедонам.
Ба ғайр аз уқдаи дил, к-аз кушодан очизам, очиз,
Дигар ҳар уқда, к-ояд пеш, ман мушкил намедонам.
Ман он сели сабуксайрам, ки аз ҳар ҷо, ки бархезам,
Ба ғайр аз баҳри бепоёни дил манзил намедонам.
Ағар сеҳр инчунин, Соиб, ки аз килки ту мерезад,
Такаллуф бартараф, ман сеҳрро ботил намедонам.

* * *

Ағарчи нек наям, хоки пои неконам,
Аҷаб, ки ташна бимонам, сафоли райҳонам.
На завқи будану на рӯи бозгардидан —
Чу ханда бар лаби мотамрасида ҳайронам.
Зи шарм нолаам аз бас ба хок рехтааст,
Забон чу барғ тавон рӯфт аз гулистонам.
Шавам ба хонаи мардум нахонда чун меҳмон,
Ки ман ба хонаи худ чун нахонда меҳмонам.
Маро ба кунҷи қафас бар зи бӯстон, Соиб,
Ки мағз мешавад аз бӯи гул парешонам.

* * *

Шиква аз качравии толеи ворун чӣ кунам?
Аждаҳо мешавад ин мор ба афсун, чӣ кунам?
Дилам аз захми забон коғазӣ сӯзанзада шуд,
Ҳамчу Исо накашам рахт ба гардун, чӣ кунам?
Дару девор ба ваҳшатзадагон зиндон аст,
Наниҳам рӯи худ аз шаҳр ба ҳомун, чӣ кунам?..
Чашми бахти фалак аз оби мурувват холист,
Тамаи бода аз ин косаи ворун чӣ кунам?
Дардҳо кам шавад аз гуфтани дарде, ки марост,
Аз тикӣ кардани дил мешавад афзун, чӣ кунам?
Ман, ки доғ аст, к-аз он бар сари савдо задаам,
Чатри Кайхусравиву тоҷи Фаридун, чӣ кунам?
Ман, ки аз хуни чигар нашъаи май меёбам,
Лолагун рӯи худ аз бодаи гулгун чӣ кунам?
Созгорони ҷаҳонро дил аз ӯ пурхун аст,
Ман ба ин толеи носоз ба гардун чӣ кунам?
Ман, гирифтам, ба гиристан шавадам дида тикӣ,
Бо лаби пурсухану бо дили пурхун чӣ кунам?
Буд то аз дили садпора асар, кардам сабр,
Рафт якборагӣ аз даст дил, акнун чӣ кунам?
Ман на онам, ки таровиш кунад аз ман гилае,
Медиҳад хуни чигар ранг ба берун, чӣ кунам?
Натавон сохт тикӣ дил чу дар ин олами хок,
Даст, Соиб, наниҳам бар дили пурхун, чӣ кунам?

* * *

Як умр пушти даст ба дандон гирифтаем,
То бӯсае аз он лаби хандон гирифтаем.
Гардидааст дар назари мо ҷаҳон сиёҳ,
То ҷуръае зи чашмаи ҳайвон гирифтаем.
Дар буттаи гудоз чу маҳ об гаштаем,
К-аз хони офтоб лаби нон гирифтаем.
Афтодаем дар таҳи по солҳо чу мӯр,
То ҷо ба рӯи дасти Сулаймон гирифтаем.
Ангушти ҳайратест, ки дорем дар даҳон,
Коме, ки мо аз он лаби хандон гирифтаем.
Чун субҳ аз азимати содиқ ба як нафас
Рӯи замин ба чехраи хандон гирифтаем.
Ҷуз печутоб нест, ки умраш дароз бод,
Коме, ки мо зи силсиламуён гирифтаем.
Моро зи ҷӯби манъ матарсон, ки ҳамчу субҳ
Мо теги офтоб ба дандон гирифтаем.
Бе чашмзахми гавҳари шаҳвори иззат аст,
Соиб, машаққате, ки зи даврон гирифтаем.

* * *

Муддате чун ғунча дар хуни ҷигар печидаам,
То дар ин гулзор чун гул як замон хандидаам.
Аз сари ҳар хор сад захми намоён хӯрдаам,
То чу шабнам рӯшиноси ин чаман гардидаам.
Хизр дорад доғҳо бар дил зи истиғнову ман
Обрӯи зиндагиро бар замин молидаам.
Мекунад теги забони шуъларо дандонадор,
Ҷомаи фатҳе, ки ман аз бӯрё пӯшидаам.
Шуълаи паймонаам, бо хору хас дар доругир,
Хӯрдаам сад захм, то як пераҳан болидаам.
Зуд бар фитрок мебандад сари хуршедро,
Шаҳсавореро, ки ман дар хонаи зин дидаам.
Метавон чун об хондан аз баёзи чашми ман,
Номаи ўро зи бас бар чашми тар молидаам.
Бода месанҷам кунуну шукри толеъ мекунам,
Дар тарозуе, ки гавҳар борҳо санҷидаам.
То чу май, Соиб, каломам пухтаву рангин шудааст,
Дар ҳарими синаи худ солҳо ҷӯшидаам.

* * *

Рӯзе, ки чашм бар рухи ӯ боз мекунам,
Бар худ зиёда аз ҳама кас ноз мекунам.
Ибром дар шикастани ман ин қадар чаро,
Охир на ман ба боли ту парвоз мекунам.
Аз бас рамидааст зи ҳамсуҳбатон дилам,
Аз боли хеш ваҳшати шаҳбоз мекунам.
Аз сӯхтан сипанди маро нест шиквае,
Аҳбобро ба сӯи худ овоз мекунам.
Аз бас нишони дурии ин раҳ шунидаам,
Анҷомро тасавури оғоз мекунам.
Бо синае, ки нест дар ӯ оҳро қарор,
Соиб, талоши маҳрамии роз мекунам.

* * *

Чашми уммед ба мижғони тари худ дорем,
Рӯи худ тоза ба оби гуҳари худ дорем.
Нест бар нохуни мо нақши дилозории мӯр,
Ҳар чӣ дорем ба лахти чигари худ дорем.
Бе гули абри баҳорон набувад деҳқонро
Ин умеде, ки ба домони тари худ дорем.
Мову андешаи дастор, Худо напсандад,
Ба сари дӯст, агар фикри сари худ дорем.
Хизри ин бодия дунболи хатар мегардад,
Чӣ хабар мо зи сари беҳабари худ дорем.
Соиб, он рӯз сияҳ бод, ки равшан дорем,
Барқи оҳе, ки ниҳон дар чигари худ дорем.

* * *

Гӯшае ку, ки дил аз фикри сафар чамъ кунам,
По ба домони садаф ҳамчу гуҳар чамъ кунам?
Тухми худ чанд дар ин хоки сияҳ чун анҷум
Шаб парешон кунаму вақти саҳар чамъ кунам?
Аз парешонии хотир ду нафасро чун субҳ
Нест мукин, ки мани хастачиғар чамъ кунам.
Рахна дар кор зи тасбеҳ фузун аст маро,
Чун дили хеш зи сад роҳгузар чамъ кунам?
Сарв аз бесамарӣ хилъати озодӣ ёфт,
Чӣ фитода-ст, мани хом самар чамъ кунам.
Ман на онам, ки ба шерозаи маҳшар, Соиб,
Чисми вайроншударо бори дигар чамъ кунам.

* * *

Мо доги тавба бар дили соғар гузоштем,
Даври тараб ба нашъаи дигар гузоштем.
Як чабҳаи кушода надидем дар ҷаҳон,
Пӯшида буд рӯй, ба ҳар дар гузоштем.
Абри зуком мағзи ҷаҳонро гирифтааст,
Беҳуда уди хеш ба мичмар гузоштаем.
То дар шумори обилапоён даромадем,
Чун баҳр пой бар сари гавҳар гузоштем.
Рӯи замин чу сафҳаи мистар кашидааст,
Аз бас ба хок паҳлӯи лоғар гузоштем.
Оинаест обнамо соғари сипехр,
Беҳуда лаб бар ин лаби соғар гузоштем.
Соиб, зи инфиол надорем рӯи халқ,
Мо хешро ба хок баробар гузоштем.

* * *

Мо гул ба дасти худ зи ниҳоле начидаем,
Дар дасти дигарон гуле аз дур дидаем.
Чун лола софу дурди сипехри дурангро
Дар як пиёла кардаву бар сар кашидаем.
Навкисаи мусибати айём нестем,
Чун субҳ сад ҳазор гиребон даридаем.
Рӯй аз ғубори ҳодиса аз ҳам намекашем,
Мо нофи дил ба ҳалқаи мотам буридаем.
Дил нест уқдае, ки кушояд ба зӯри фикр,
Бехуда сар ба чайби тааммул кашидаем.
Имрӯз нест синаи мо доғдори ишқ,
Чун лола мо зи субҳи азал доғ дидаем.
Чангу гурез шеваи мо нест чун шарор,
Сад бор чун насим бар оташ давидаем.
Бо бахти тира аз ситами ишқ фориגעм,
Дар дасти зангӣ оинаи зангдидаем.
Аз чабри рӯзгор надорем шиквае,
Ин гургро ба қимати Юсуф харидаем.
Соиб, зи барги айш тигӣ нест дасти мо,
Чун ғунча то ба кунчи дили худ хазидаем.

* * *

Дар он шабҳо, ки аз ёди ту соғар буд дар дастам,
Зи ҳар нохун ҳилоли иди диғар буд дар дастам.
Зи тӯфони ҳаводис з-он накардам даступоро гум,
Ки аз ратли гарон пайваста лангар буд дар дастам.
Ду олам чун Сулаймон буд дар зери нигини ман,
Дар ин майхона чандоне, ки соғар буд дар дастам.
Чӣ бо ман метавонад шӯриши рӯзи ҷазо кардан,
Ки аз дил солҳо домони маҳшар буд дар дастам.
Намечунбам чу хуни мурда аз наштар, хушо вақте
Ки хун аз изтироби ишқ наштар буд дар дастам.
Зи хушёрӣ забуни гардиши гардун шудам варна
Ба мастихо инони сайри ахтар буд дар дастам...
Зи қаҳти дилрабоён рехтам дар пой худ, Соиб,
В-агарна як ҷаҳон дил чун санавбар буд дар дастам.

* * *

Медавад ашки ятимӣ баски бар рухсораам,
Сина чун киштӣ ба дарё мезанад гаҳвораам.
Дидани як рӯи оташнокро сад дил кам аст,
Ман ба як дил ошиқи сад оташинрухсораам.
Санги тифлон чун фалохун боли парвози ман аст,
Сахтии даврон чӣ созад бо дили хунхораам.
Навниёзи ишқ чун Фарҳоду Маҷнун нестам,
Буд аз санги маломат муҳраи гаҳвораам.
Шарми рухсори ту месозад пару боли нигоҳ,
Нест ҳоҷат рӯй гардонидан аз назораам.
Беҳудӣ чун ғунча дар ман дасту дил нагзошта,
Мекунад боди саҳаргоҳӣ гиребон пораам.
Баски, Соиб, резад аз чашмам сиришки оташин,
Риштаи шамъ аст гӯй риштаи наззораам.

* * *

Туро аз хондани мактуби ман нанг аст, медонам,
Чавоби номаи нохондаам чанг аст, медонам.
Наям аз дурбоши хору манъи боғбон дарҳам,
Ки бо хуниндилон он ғунча якранг аст, медонам.
Аз он чун захм месозам гиребон пора аз шодӣ,
Ки хунам ризки он лабҳои гулранг аст, медонам.
Умеди бўса ҳар дам дастгоҳи тоза мепечад,
Зи хат ҳарчанд вақти он даҳан танг аст, медонам.
Зи оҳу нолаи бечо чаро худро сабук созам,
Ки тамкинаш ба кӯҳи Қоф ҳамсанг аст, медонам.
Чаро, Соиб, зи санги кӯдакон паҳлӯ тижӣ созам,
Кушоди кори ман чун шиша аз санг аст, медонам.

* * *

Зи холи анбарин афзун зи зулфи ёр метарсам,
Ҳама аз мору ман аз муҳраи ин мор метарсам.
Аз он чун шабнами гул хоб дар чашмам намегардад,
Ки аз чашми тамошой бар ин гулзор метарсам.
Зи хоби ғафлати сайёд эмин нестам аз чон,
Шикори лоғарам, аз теги лангардор метарсам.
Хатар дар оби зери коҳ беш аз баҳр мебошад,
Ман аз ҳамвории ин хулқи ноҳамвор метарсам.
Зи бас номардумӣ аз чашми нарми дӯстон дидам,
Агар бар гул гузорам по, зи захми хор метарсам.
Зи тири рострав чашми ҳадаф чандон наметарсад,
Ки ман аз гардиши гардуни качрафтор метарсам.
Балои мурғи зирак доми зери хок мебошад,
Зи тори сабҳа беш аз риштаи зуннор метарсам.
Бад аз некону некӣ аз бадон бас дидаам, Соиб,
Зи хори бегул афзун аз гули бехор метарсам.

* * *

То зи аҳли ҳайратам, хотирпарешон нестам,
Шамъи бефонусам он рӯзе, ки ҳайрон нестам.
Теги беобам ба дасти корфармоёни ишқ,
Чун раги абри баҳоронам, ки гирён нестам.
Мерасонам хонаи оинаи худро ба об,
Чун Сикандар дар талоши оби ҳайвон нестам.
Барқи офат дар камини хирмани чамъият аст,
То парешонхотирам, хотирпарешон нестам.
Нест аз дорулфано андешае Мансурро,
Оташам, аз чӯби дораш рӯйгардон нестам.
Шабнами худро ба ҳиммат мебарам бар осмон,
Дар камини чазбаи хуршеди тобон нестам.
Хешро фарбсҳ намесозам зи хони дигарон,
Чун маҳи нав косалеси меҳри тобон нестам.
Нақши уммеде, ки ман аз ишқ дорам дар назар,
Гар бибозам ҳар ду оламо, парешон нестам.
Мекунам гавҳар ба ҳиммат, Соиб, ашки хешро,
Чун садаф дар зери бори абри найсон нестам.

* * *

На имрӯз аст савдои чунунро реша дар чонам,
Ба чӯби гул адаб кардӣ муаллим дар дабистонам.
Азизи Мисрам, аммо дар фаромӯшхонаи чоҳам,
Гули хуршед, аммо дар канори тоқи нисёнам.
Лаби афсӯс ғар ғофил ба дандон ошно созам,
Дучандон мебурад микрози қисмат аз лаби нонам.
Чунон маҳвам, ки ашки талх дар чашмам намегардад,
Қиёмат гар намақдон бишканад дар чашми ҳайронам.
Зи ман санҷид вазъи оламу санг аст ризқи ман,
Ҳамоно ман дар ин бозори пурушӯб мизонам.
Таманнои танаъум чун ба гирди хотирам гардад,
Ки чашми шӯр бошад дар чигар хӯрдан намақдонам.
Ба гирди хони мардум чун магас ноҳонда чун гардам,
Ки ман дар хонаи худ аз ҳаё ноҳонда меҳмонам.
Намеафтам чу Искандар ба дунболи Хизр, Соиб,
Ман он Хизрам, ки бошад обрӯ аз оби ҳайвонам.

* * *

Мо дар ин ваҳшатсаро оташинон афтодаем,
Акси хуршедем, дар оби равон афтодаем.
Рафтааст аз дасти мо берун инони ихтиёр,
Дар рикоби дӯст чун барги хазон афтодаем.
На саранҷоми иқомат, на умеди бозгашт,
Мурғи беболупарем, аз ошён афтодаем.
Аз заминғирон бувад чун сабзаи хобида Хизр
Дар биёбоне, ки мо, саргаштагон, афтодем.
Дар хатаргоҳе, ки бо кабк аст ҳампарвози кӯх,
Мо, гаранҷонон, ба фикри хонумон афтодаем.
Сахтҷонӣ бар дили мо кор мушкил кардааст,
Ҳамчу пайкон дар тилисми устухон афтодаем.
Чеҳраи ошуфтаҳолон номаи во кардаест,
Гарчи мо дар арзи матлаб безабон афтодаем.
Қачравӣ дар пеши мо куфр аст, Соиб, ҳамчу тир,
Аз чӣ доим дар кашокаш чун камон афтодаем.

* * *

Агарчи бо гуле дамсоз мешавад шабнам,
Чу субҳ шуд, ба фалак боз мешавад шабнам.
Даруни дидаи хуршед чои худ дидаст,
Ки зуд хонабарандоз мешавад шабнам.
Зи парда хирагии чашм чун бурун ояд,
Бар офтоб назарбоз мешавад шабнам.
Дар ин ҳадиқаи зангоргун намомонад,
Ба васли меҳр сарафроз мешавад шабнам.
Агар зи домани гул такагоҳ созандаш,
Чу бӯи гул ба ҳаво боз мешавад шабнам.
Сафои дил ба каф овар, к-аз ин раҳи равшан
Сабук ба олами оғоз мешавад шабнам.
Чу поя домани ғафлат кашидай, Соиб,
Қарини меҳр ба парвоз мешавад шабнам.

* * *

Аз хеш меравему туро ёд мекунем,
Дар кӯҳи Қоф сайри паризод мекунем.
Ҳар қисм бандагӣ, ки барояд зи дасти мо,
Нисбат ба сарву савсани озод мекунем.
Аз иштиёқи баҳр ду селоби навбахор
Дар кӯҳу дашт нолаву фарёд мекунем.
Дар шодмонии дили хасм аст фатҳи мо,
Бо халқ дар шикасти худ имдод мекунем.
Аз душманон дарег надорем оби хеш,
Зухҳодро ба майкада иршод мекунем.
Лаззат намондааст дар оинаи ҳаёт,
Бар айшҳои рафта диле шод мекунем.
Мақсуди оламом агарчи, даҳони талх
Ширин ба хуни тешаи Фарҳод мекунем.
Чун сояи ҳумо назари илтифоти мо
Соиб, ба ҳар замин фитад, обод мекунем.

* * *

Агар ду рӯз дар ин тира хокдон мондам,
Гумон макун, ки зи парвози ломакон мондам.
Ба бозгашти рақибон умедҳо дорам,
Агарчи хуфта ба дунболи корвон мондам.
Ба бӯи васли гул аз ошён сафар кардам,
Ба васли гул нарасидам, аз ошён мондам.
Чунон ки маънии нозук зи норасоии лафз
Нухуфта монд дар ин тангно, чунон мондам.
Зи гул насими сабукдаст дафтаре во кард,
Ки ман хамӯш чу савсан ба сад забон мондам.
Ғурури чамъравон садди роҳи тавфиқ аст,
Гузаштам аз ду ҷаҳон то зи корвон мондам.
Зи фикри ҷисм напардохтам ба ҷон, Соиб,
Зи сад шикор ба як мушт устухон мондам.

* * *

Аз зулфи ӯ чӣ гуна диле нотавон кашам,
Дар дасти дигарест инонам, чӣ сон кашам?
Домони барги гул на ба андозаи ман аст,
Хоре ба ошён магар аз гулситон кашам.
Аз бими чашм чун гули раъно дар ин чаман
Бар рӯи навбаҳор ниқоби хазон кашам.
Чун мавҷ дар миёну канорам кашад муҳит,
Ҳарчанд хешро ба канор аз миён кашам.
Соиб, зи гул чу қисмати ман нест гайри хор
Беҳуда нози хушк чӣ аз осмон кашам.

* * *

Паёми дӯст зи боди баҳор мешунавам,
Зи чоки синаи гул бӯи ёр мешунавам.
Ҳазор нуқтаи сарбаста бе миёнҷии ҳарф
Зи гунҷаи даҳани танги ёр мешунавам.
Аз он зи сайри чаман мебурам зи худ пайванд,
Ки зикри арра зи ҳар шохсор мешунавам.
Чӣ оташ аст, ки дар мағзи хок афтодаст,
Ки «альаташ» зи лаби чӯйбор мешунавам.
Шикоятест, ки мардум зи якдигар доранд,
Ҳикояте, ки дар ин рӯзгор мешунавам.
Маро чу тешаи Фарҳод мехарошад дил,
Садои кабк гар аз кӯҳсор мешунавам.
Ба гӯш пунбаи симоб мениҳам, Соиб,
Зи ҳар кӣ ҳарфи дили беқарор мешунавам.

* * *

Зи хол рӯзи сиёҳе, ки доштам, дорам,
Зи зулф риштаи оҳе, ки доштам, дорам.
Расид агарчи ба поён чу шамъ гирияи ман,
Зи ашқу оҳ сипоҳе, ки доштам, дорам.
Ту доди ваъдахилофӣ бидеҳ ба хотири чамъ,
Ки ман ҳамон сари роҳе, ки доштам, дорам.
Бирав, агарчи гуноҳи маро наёварданд,
Зи инфиол гуноҳе, ки доштам, дорам.
Зи хони васл нашуд сер дидаам, Соиб,
Гурусначашм нигоҳе, ки доштам, дорам.

* * *

Ба ҷои бода агар дар пиёла об кунем,
Зи тангҳавсалагӣ мастии шароб кунем.
Чу мавҷ бар сари дарё занему хуш бошем,
Ба хеш кор чаро танг чун ҳубоб кунем.
Агар на хотири рӯи ту дар миён бошад,
Зи оҳ чашмаи оинай сароб кунем.
Баёзи гардани ӯ гар ба дасти мо афтад,
Чӣ бўсаҳои гулӯсӯз интиҳоб кунем.
Кадам айш бад-ин айш мерасад, Соиб,
Ки мову духтари раз сайри моҳтоб кунем.

* * *

Лаб чун садаф ба оби гуҳар тар намекунам,
Гавҳар ба оби рӯй баробар намекунам.
Шохи шукуфтаам, ки сабил аст хуни ман,
Бо хоки раҳ музоикаи зар намекунам.
Дар коми бениёзии ман обу хун якест,
Нафӣи хазар зи покии гавҳар намекунам.
Натвон ба об бурд ба сар ҳамчу зоҳидон,
То ҳаст май, нигоҳ ба Кавсар намекунам:
Оина аст нусхаи таълими тӯтиён,
Бе чехраи кушода сухан сар намекунам.
Дар каъбаи дил аст шабу рӯз рӯи ман,
Чун офтоб сачдаи ҳар дар намекунам.
Соиб, зи бас ба фикри даҳонаш фуру шудам,
Субҳи қиёмат омаду сар барнамекунам.

* * *

Солҳо ғар дар замин чун осмон гардидаам,
То чунин равшандилу софировон гардидаам.
Сабз гардида-ст чун тӯтӣ пару болам зи захр,
То дар ин ибратсаро ширинзабон гардидаам.
Аз харидорони ман танг аст чун Юсуф замин,
Аз чӣ бори хотири ин корвон гардидаам.
Соҷи ман гарчи мебахшад саодат халкро,
Аз ҷаҳон қонё ба мушти устухон гардидаам.
Зиндагӣ дар чордевони аносир чун кунам,
Ман, ки дар домони дашти ломакон гардидаам.
Барнамеоям зи фикри он даҳону он миён,
Ман, ки асрори ҷаҳонро тарҷумон гардидаам.
Зарраам, аммо зи файзи боғи оламсӯзи ишқ
Равшанибахши замину осмон гардидаам.
Ҷар гуле хореву ҳар хоре забони шикваест,
Гирди ин гулзор чун оби равон гардидаам.
Дӯстон аз бадгумонӣ ваҳшат аз ман мекунанд
Варна ман бар душмани худ меҳрубон гардидаам.
Нест обе ғайри оби теғ бар ман созгор,
Ман, ки аз захми намоён гулситон гардидаам.
Бедимоғӣ, Соиб, аз олам маро бегона кард,
Бо кӣ созам ман, ки аз худ дилгарон гардидаам.

* * *

Аз мавчи ашк коми наҳанг аст масканам,
Аз барқи оҳ дидаи шер аст равзанам.
Парвози ман ба шаҳпари санги маломат аст,
Дар дасти рӯзгор ҳамоно фалоханам.
Сели фано маро натавонад зи реша канд,
Овехт баски хори алоиқ ба доманам.
Нахли санавбарам, ки дар ин боғи дилфиреб
Хушвақт мешаванд ҳарифон зи шеванам.
Дар хоби ноз буд насими саҳаргаҳӣ
Дар фурсате, ки буд димоғи шукуфтанам.
Чун анбар аст хомии ман беҳ зи пухтагӣ,
Хичлат кашад расидагӣ аз норасиданам.
Парвои боди субҳ надорад чароғи ман,
Чун оҳ зиндакардаи дилҳои равшанам.
Ку сели ашк, то барад аз ҷои худ маро?
К-аз боди оҳ пок нағардид хирманам.
Азбаски дар ниёми ҳамӯшӣ нухуфтаам,
Зангор бает теғи забон ҳамчу савсанам.
Чун бӯи гул, ки мешавад афзун зи барги хеш,
Бе парда гашта рози ман аз пардаи танам.
Бо ин бараҳнагӣ, ки маро нест риштае
Дар пой ҳар кӣ мешиканад хор, сӯзанам.
Дар тинати мулоими ман нест саркашӣ,
Бориқтар зи мӯи миён аст гарданам.
Соиб, талоши гулшани фирдавс мекунам,
Чун хору ҳае агарчи сазовори гулханам.

* * *

Бе гули рухсори ту ҳар гоҳ дар бӯстон шудам,
Хандаи бедардии гул дидаму ҳайрон шудам.
Ишқ бар ҳар кас, ки зӯр овард, ман гаштам хароб,
Сел дар ҳар чо, ки по афшурд, ман вайрон шудам.
Беқаророн пой натвонанд дар домон кашид,
Домани матлаб ба даст афтод, саргардон шудам.
Ханда, мегӯянд, субҳи навбахори ишрат аст,
Ман надидам рӯзи хуш, чун ғунча то хандон шудам.
Баҳри раҳматро тасаввур карда будам беканор,
Аз ғубори хат ба гирди оразаш ҳайрон шудам.
Косаи дарюза пеши Хизр, Соиб, чун барам,
Ман, ки аз фикри даҳонаш чашмаи ҳайвон шудам.

* * *

На он чинсам, ки дар қаҳти харидор аз баҳо афтам,
Ҳамон хуршеди тобонам, агар дар зери по афтам.
Ба завқи нолаи ман осмон мастона мерақсад,
Чаҳон мотамсаро гардад, агар ман аз наво афтам.
Чу ошиқ соф аз қайди тааллуқ кардаам худро,
Ба гирди нақши паҳлӯям агар бар бӯрё афтам.
Хабар аз худ надорам чун сипанд аз беқарорихо,
Намедонам кучо хезам, намедонам кучо афтам.
Кушоиш нест дар пешоии тухми умеди ман,
Гиреҳ дар кори об афтад, агар дар осие афтам.
Пайи таҳсили рӯзӣ даступое мезанам, Соиб,
Намерӯяд зар аз чашмам, ки чун гул бар қафо афтам.

* * *

Зи холи гӯшаи абрӯи ёр метарсам,
Аз ин ситораи дунболадор метарсам.
Чу муҳра дар даҳани мор метавонам рафт,
Аз он ду силсилаи тобдор метарсам.
Шикасти душмани очиз на аз ҷавонмардист,
Туро гумон, ки ман аз неши мор метарсам.
Зи тангҳавсалагон барнаметавон омад,
Зи баҳр беш ман аз чашмасор метарсам.
Маро зи оташи дӯзах наметавон тарсонд,
Зи шармсории рӯзи шумор метарсам.
Зи сели ҳодиса аз ҷо намеравам, Соиб,
Зи шабнами рухи он гулузор метарсам.

Ин сатрҳои ох, ки ҳар ҷо навиштаем,
 Аз рӯи он ду зулфи чалипо навиштаем.
 Дар хоби ғафлат аст фалак варна мо зи ох
 Бар кӯдакон бароти тамошо навиштаем.
 Гоҳе, ки ҳарфи зулфу хату хол гуфтаем,
 Тӯморҳо ба олами боло навиштаем.
 Натвон ҳазор сол ба тӯфони Нӯҳ шуст
 Шарҳе, ки мо ба дил зи таманно навиштаем.
 Ҳарчанд нест дарди дили мо навиштанӣ,
 Аз ашки худ ду сатр ба имо навиштаем.
 Аз пастфитратист, ки мо ризқи хешро
 Бар хӯшаи баланди Сурайё навиштаем.
 Мо шарҳи беқарории Мачнуни хешро
 Аз мавҷҳо сароб ба саҳро навиштаем.
 Ҳарчанд ғарқаем, ҳамон аз ҳубобу мавҷ
 Мактуби сарбамуҳр ба дарё навиштаем.
 Бар фарди офтоб қалам мекашем мо,
 То нусхае аз он руҳи зебо навиштаем.
 Афтодааст шақ чу қалам бар забони мо,
 То аз дили дуним сухан вонавиштаем.
 Ризқи ҳазор хор дар ин дашти оташин
 Бар донаҳои обилаи по навиштаем.
 Бар сафҳаи диле, ки ғами ишқро сазост,
 Мо шӯхдидагон ғами дунё навиштаем.
 Соиб, зи таъби нозуки равшандилони аҳд
 Шармандаему шеър ба ҳар ҷо навиштаем.

Дар намуди нақшҳо беихтиёр афтодаам,
 Муҳраи мумам, ба дасти рӯзгор афтодаам.
 3-инқилоби чарх меларзам ба оби рӯи хеш,
 Қоми лабресам, ба дасти раъшадор афтодаам.
 Дар лаби боми хатар натвон ба хоби амн рафт,
 Дар биҳиштам, то зи авчи эътибор афтодаам.
 Ҳар кӣ бардорад маро аз хок, андозад ба хок,
 Меваи хомам ба санг аз шохсор афтодаам.
 Нест дасте бар инони умр печидан маро,
 Соҷи сарвам, ба рӯи ҷӯйбор афтодаам.
 Дасти мавҷ аз захми дандони гуҳар нилӣ шудаст,
 То ман аз дарёи ҳастӣ бар канор афтодаам.
 Ҳеч кас ҳаққи намак чун ман намедорад нигоҳ,
 Додаам ҳосил, агар дар шӯразор афтодаам.
 Хандаи гул дар рикоби чашми хунбори ман аст,
 Гиряру ҳарчанд чун абри баҳор афтодаам.
 Хорию беқадрии гавҳар касоди ҷавҳарист,
 Нест ҷурми ман, агар дар раҳгузор афтодаам.
 Чун нағардад доғи ҳасрат фулс бар андоми ман,
 Аз муҳити беқарон дар чашмасор афтодаам.
 Дидаам дар нуқтаи оғоз анҷоми фано,
 Чун шарар дар ҷонфишонӣ беқарор афтодаам.
 Нест ғайр аз содалавҳӣ хатти поке дар чаҳон,
 Ман чу тифлон дар пайи нақшу ниғор афтодаам.
 Нест, Соиб, бесаранҷомӣ маро монӣ зи ишқ,
 Гарчи баднақшам, вале ошиққимор афтодаам.

* * *

Чеҳраро аз ишқи хубон арғувонӣ кардаам,
Шӯхчашмӣ бин, ки дар пирӣ чавонӣ кардаам.
Кас забони чашми хубонро намедонад чу ман,
Рӯзгоре ин ғизолонро шубонӣ кардаам.
Сад қадам биншаст аз мо хоки роҳи эътибор,
Гарчи дар роҳи ту умре ҷонфишонӣ кардаам.
Офтобу моҳро дар хилвати мо роҳ нест,
Шамъи болини худ аз равшанравонӣ кардаам.
Номуродиҳои мо, Соиб, ба олам равшан аст,
Бар муроди халқ доим зиндагонӣ кардаам.

* * *

Гуфтугӯи ишкро ман дар миён андохтам,
Тарҳи чавҳар ман ба шамшери забон андохтам.
Номе аз сӯзи муҳаббат бар забонҳо монда буд,
Ин намак ман дар хамири хокиён андохтам.
Дошт бар даври ҳадаф чавлон хаданги фикрҳо,
Ин парешон тирро ман бар нишон андохтам.
Рӯи дарёи суханро хору хас пӯшида буд,
Ин хасу хошокро ман бар карон андохтам.
Чилваи Юсуф наҷфкандаст дар бозори шавқ,
Соиб, ин шӯре, ки ман аз Исфаҳон андохтам.

* * *

Садои рӯҳ зи чӯши шароб мешунавам,
Сарири боби биҳишт аз рубоб мешунавам.
Тафовутест миёни шунидани ману ту,
Ту бастанӣ дару ман фатҳи боб мешунавам.
Давидани майи гулрангро ба кӯчаи рағ
Ба сад расоии овози об мешунавам.
Сафоӣ пардагиёни ҳаёл мебинам,
Садои пой гизолони хоб мешунавам.
Садои шаҳпари Чабрили ишқ ҳар соат
Зи чунбиши пари мург изтироб мешунавам.
Чи ҳарфҳои сабук, Соиб, аз сиёҳдилон
Ба пуштгармии он офтоб мешунавам.

* * *

Гарчи дар таъмири ҳислам, гофил аз дил нестам,
Даст дар гил дорам, аммо пой дар гил нестам.
Бо асар коре надорад ашки бепарвоӣ ман,
Тухм меафшоному дар фикри ҳосил нестам.
Моҳ натвонад ба доми ҳола овардан маро,
Пеши ҳар ношустарӯе пой дар гил нестам.
Гарчи аз манзил бурун нанҳодаам ҳаргиз қадам,
Беҳабар аз роҳу расми ҳеч манзил нестам.
Бо ҳама озодагӣ аз ман касе озурда нест,
Оҳанинҷонам, валекин оҳаниндил нестам.
Дарнамеоям зи ҷо аз рӯи гарми анҷуман,
Чун сипанди беадаб нодидамаҳфил нестам.
Ваҳшиёни орзуро сар ба саҳро додаам,
Ҳамчу Маҷнун гӯш бар овози маҳмил нестам.
Мезанад мавҷи шикастан пайкарам чун бӯрӯ,
Дар дабистони риёзат фарди ботил нестам.
Гарчи, Соиб, шустаам аз дил ғубори орзу,
Як нафас бе оху як дам бе ғами дил нестам.

* * *

Ку бахт, ки дар майкада бо ёр нишинем?
Дар мотами ғамҳои чигархор нишинем.
Монанди хубоб аз дили май сар бадар орем,
Бо нагма ба як пардаю як тор нишинем.
Ҳар маслиҳати ақл кам аз кӯҳи ғаме нест,
Ку ратли гароне, ки сабукбор нишинем.
Ҳусни рухи гул чашм ба роҳи ниғаҳи мост,
Аз ғиммати паст аст, ки бо хор нишинем.
Оҳ, ин чӣ ҳиҷоб аст, ки аз шарми рухи ту
Дар хонаи худ рӯй ба девор нишинем.
Соиб, чӣ кунӣ манӣ ман аз ошиқиву шеър,
Инҳо беҳ аз он аст, ки бекор нишинем.

* * *

Мо рӯи дил ба ҳар касу нокас намекунем,
Чун бод илтифот ба ҳар хас намекунем.
Дар гардишем мо ба сари худ чу офтоб,
Монанади соя пайравии кас намекунем.
Пушти ҳазор саҳткамонро шикастаем,
Андеша аз сипеҳри муқаввас намекунем.
Мо чун сабу зи хонабадӯшони машрабем,
Дар майкашӣ мулоҳиза аз кас намекунем.
Сел ар расад ба хонаи мо, гӯ, чӣ медиҳем,
Мо пештоқи хона муқарнас намекунем.
Бар туъмаи хасон, ки пур аз мӯи миннат аст,
Олуда чанги ҳирс чу каргас намекунем.

* * *

Ёди айёме, ки рӯ бар рӯи чонон доштам,
Обрӯе ҳамчу шабнам дар гулистон доштам.
Боғбон бе рухсати ман гул намечид аз чаман,
Имтиёзе дар миёни андалебон доштам.
Шохи гул як об хӯрдан фориғ аз ҳолам набуд,
Барги бахти сабз бар сар дар гулистон доштам.
Ҳар саҳар, к-аз хор-хори ишк мечастам зи чо,
Ҳамчу гул бар сина сад доғи намоён доштам.
Ин замон омад сарам бар санг варна пеш аз ин
Болиши осоиш аз зонӯи чонон доштам.
Бӯи гул берун намебурд аз чаман дузди насим,
Посбоне дар буни ҳар хор пинҳон доштам.
Сурмаро дасти хамӯшӣ бар даҳони ман набуд,
Роҳи ҳарфе пеши он чашми сухандон доштам.
Ҳар ғуборе, к-аз сари кӯи ту меруфтам ба чашм,
Миннати рӯи замин бар дӯши мижгон доштам.
Соиб, он рӯзе, ки механдидам аз васлаш чу субҳ,
Кай хабар аз рӯзғори шоми ҳичрон доштам.

* * *

Зи бурдбории мо хору зор шуд олам,
Зи кӯҳи тоқати мо сангсор шуд олам.
Бас аст силсилаҷунбони насим дарёро,
Зи беқарории мо беқарор шуд олам.
Зи гӯшаи дили худ сар бурун наёвардем,
Агар хазону ва гар навбаҳор шуд олам.
Биҳишт барги хазондидаест орифро,
Зи чашмсерии мо шармсор шуд олам.
Кадом даст барояд зи остин, ё Раб!
Ки як пиёла майи беҳумор шуд олам.
Кунад фузулии меҳмон бахилро бадхӯ,
Зи созгории мо созгор шуд олам?
Кабоби сӯхтаро ашк нест, ҳайронам,
Ки чун зи хуни дилам лолазор шуд олам.
Зи нолаҳои чигарсӯзи хомаи Соиб
Чу лола як чигари доғдор шуд олам.

* * *

Рӯзгоре шуд, зи чашми эътибор афтодаам,
Чун нигоҳи ошно аз чашми ёр афтодаам.
Дасти рағбат кас ба сӯи ман намесозад дароз,
Чун гули пажмурда бар рӯи мазор афтодаам.
Ихтиёрам нест чун гирдоб бар саргаштагӣ,
Набзи мавҷам, дар тапидан беқарор афтодаам.
Уқдае ҳаргиз накардам боз аз кори касе,
Дар чаман бекор чун дасти чинор афтодаам.
Нестам як чашмзад эмин зи осеби шикаст,
Гӯиё оинаам, дар зангбор афтодаам.
Ҳамчу гавҳар гар дилам аз санг гардад, дур нест,
Дур аз мижғони абри навбаҳор афтодаам.
Ман, ки Соиб, кор якрӯ кардам бо коинот,
Дар миёни мардуми олам чӣ кор афтодаам?

* * *

Дар таҳи як пираҳан аз ёр дур афтодаам,
Оҳ, к-аз наздикии бисёр дур афтодаам.
Мекашам хамёза бар оғӯш дар оғӯши ёр,
Ҳамчу марказ аз хати паргор дур афтодаам.
Нест тадбире ба ҷуз дурӣ зи наздикӣ маро,
Ман, ки аз наздикии бисёр дур афтодаам.
Аз бихишт афтод берун Одаму хандон нашуд,
Чун нагириям ман, ки аз дилдор дур афтодаам.
Тешаи Фарҳод гардидаст ҳар мӯ бар танам,
То аз он маъшуқи ширинкор дур афтодаам.
Гоҳ механдам зи шодӣ, гоҳ мегирям зи дард,
З-он ки ҳам аз ёру ҳам з-ағёр дур афтодаам.
Нест мумкин бозгашти ман ба умри ҷовидон,
Инчунин, к-аз базми ӯ ин бор дур афтодаам.
Шуд нафас зинҳори ангушт аз даҳони талхи ман,
То аз он лабҳои шаккарбор дур афтодаам.
Пири Канъон чун ба ман дар гирия ҳамчашмӣ кунад,
Ӯ зи Юсуф, ман зи юсуфзор дур афтодаам.
Мепарад чашмам ба хоби нестӣ ҳамчун шарор,
Аз ту то, эй оташинрухсор, дур афтодаам.
Чун тавонам умр сарфи ҷустуҷӯи ёр кард,
Ман, ки аз худ бештар аз ёр дур афтодаам.
Кист, Соиб, то зи ҳоли ӯ хабар созад маро,
Муддате шуд, к-аз дили афгор дур афтодаам.

* * *

Гарчи аз ваъдаи эҳсони фалак пир шудем,
Неъмате буд, ки аз ҳастии худ сер шудем.
Нест з-ин сабзчамаи кулфати ман имрӯзӣ,
Ғунча будем дар ин боғ, ки дилгир шудем.
Ҷуз надомат чӣ бувад кӯшиши моро ҳосил,
Мо, ки дар субҳдам омодаи шабгир шудем.
Гарчи аз кӯшишу тадбир начидем гуле,
Ин қадар буд, ки таслим ба тақдир шудем.
Шуст он рӯз қазо даст зи ободии мо,
Ки гирифторм ба обу гили таъмир шудем.
Устухонсӯхтае буд шаби ҳастии мо.
Домани субҳ гирифторм, табошир шудем.
Дили хушмашраби мо дошт ҷавон олавро,
Шуд ҳамон рӯз ҷаҳон пир, ки мо пир шудем.
Тан надодем ба оғӯши Зулайҳои ҷаҳон,
Розӣ аз силсилаи зулфи чу занҷир шудем.
Солҳо гирди сари сарв чу қумрӣ гаштем,
То сазовор ба як ҳалқаи занҷир шудем.
Сулҳ кардем ба як нақш зи наққоши ҷаҳон,
Маҳви як чеҳра чу оинаи тасвир шудем.

* * *

Талхе зи лаби лаъли ту нашнуфтаму рафтам,
Хуш бош, ки ноком дуо гуфтаму рафтам.
Кардам сафар аз хеш ба овозаи Юсуф,
Бонги чарас аз қофила нашнуфтаму рафтам.
Чун сели сабуксайр зи рухсораи пургард,
Хору хаси ин бодияро руфтаму рафтам.
Ғофил нагузаштам зи сари хори маломат,
Аз обила ҳар гом гуҳар суфтаму рафтам.
Чун уд зи хомӣ назадам чӯши шикоят,
Бӯи чигари сӯхта бинхуфтаму рафтам.
Наъли сафарам ҷои дигар буд дар оташ,
Дар сояи дунёи парӣ хуфтаму рафтам.
Доданд ба ман арзи матои ду ҷаҳонро,
Ҷуз ҳасрат аз инҳо напазируфтаму рафтам.
Чун ғунча зи боге, ки насимаш дами Исост,
Аз ҳиммати ман буд, ки нашкуфтаму рафтам.
Дуд аз чигари ҳавсалаи Тур баровард,
З-ин доғи чигарсӯз, ки бинхуфтаму рафтам.
Ҳар кас гуҳаре суфт дар ин базм чу Соиб,
Ман низ чу ёрон гуҳаре суфтаму рафтам.

* * *

Ба хун оғушта неъматҳои алвони ҷаҳон дидам,
Забони хеш чун хуршед бар девор молидам.
Маро дил сард кард аз аҳли давлат дидани дарбон,
Ба як дидан зи сад нодиданӣ осуда гардидам.
Нашуд рӯзи қиёмат ҳеҷ коре дастгири ман,
Ба ҷуз дасте, ки бар якдигар аз афсӯс молидам.
Ба ман ҳамчун Хизр доданд умри ҷовидон, аммо
Гиреҳ шуд риштаи умрам зи бас бар хеш печидам.
Забон то буд гӯё, тег меборид бар фарқам,
Ҷаҳон доруламон шуд, то забон дар ком дуздидам.
Макаш сар аз маломат, гар сарфарозӣ тамаъ дорӣ,
Ки ман чун шуълаи оташ зи захми хор нолидам.
Аз ин сангиндилон, Соиб, чаро чун тир нагрзам?
Ки пурхун шуд даҳонам аз ҳамон дасте, ки бӯсидам?

* * *

Хуш он рӯзе, ки манзил дар саводи Исфаҳон созам,
Зи васфи Зиндарӯдаш хомаро рутбуллисон созам.
Сабоосо ба гирди сар бигардам чорбогашро,
Ба ҳар шохе, ки биншинад дили ман, ошён созам.
Шавад равшан ду чашмам аз саводи сурмахези ӯ,
Зи мижгон зиндарӯди гиряи шодӣ равон созам.
Зи Шаккар бишканам Хусравсифат бозори Ширинро,
Ба мулки Исфаҳон Шабдезро оташинон созам.
Салои оби ҳайвон мезанад теғи ҷавонмардаш,
Чаро чун Хизри камқимат ба умри ҷовидон созам.
Ба он гармӣ, ки ман рӯ аз ғарибӣ дар ватан дорам,
Агар бар санг буғзорам қадам, реғи равон созам.
Ба мижгон хоби махмал медиҳад ҷо чашми зорамро,
Чаро оромгоҳи хеш аз теғу синон созам.
Миёни обу оташ тарҳи сулҳ андохтам, аммо
Намедонам туро бар хештан чун меҳрубон созам.
Баланд афтода, Соиб, он қадар табъи худододам,
Ки шамъи Турро хомӯш аз теғи забон созам.

* * *

Даст агар кӯтоҳ бошад, орзӯе мекунем,
Зулфи мушкини туро аз дур бӯе мекунем.
Тоати мо нест ғайр аз шустани даст аз чаҳон,
Гар намоз аз мо намеояд, вузӯе мекунем.
Нест ғамхоре, ки бошад хонаи моро сафо,
Синаро аз оҳ гоҳе рӯфтурӯе мекунем.
То расад вақте, ки бояд бар замин андохтан,
Хонаи танро ба обу нон руфӯе мекунем.
Пеши мо аз зоҳидон имсоқ беинсоф нест,
Ин ғуборолудагонро шустушӯе мекунем.
Қатра чун дар баҳри мавҷ омехт, дарё мешавад,
Чони зори хешро пайванди мӯе мекунем.
Дар чаҳони бевафо андешаи манзил кучост,
Меравад селоб, то мо фикри чӯе мекунем.
Гарчи натвон ёфтан он гавҳари ноёбро,
То нафас боқист, Соиб, чустучӯе мекунем.

Чанд рӯзе аз дари майхона сар во мезанам,
 Пушти дасте бар қадаҳ, санге ба мино мезанам.
 Чанд дар гирдоб саргардон бигардам чун хубоб,
 Мекашам чун мавҷ майдону ба дарё мезанам.
 Барнаметобад ғубори кулфатам оғӯши шаҳр,
 Мешавам селоб, бар домони саҳро мезанам.
 Булбулам, аммо майи гулранг маъшуқи ман аст,
 Қумриям, аммо наво бар сарви мино мезанам.
 Хешро мурғони ашкам бар сари мижгон зананд,
 Ман кучо мижгон ба ҳам баҳри тамошо мезанам?
 Тешае, к-аз ғамзаи хубон дилаш нозуктар аст,
 Аз чунун ман дам ба дам бар санги хоро мезанам.
 Ман, ки чонбахшӣ чу Хизри шиша дорам дар бағал,
 Хандаи қаҳқаҳ бар эҷози Масеҳо мезанам.
 Мефитад ҳар рӯз дар кораш шикасти тозае,
 Ман зи савдои сари зулфе, ки сар во мезанам.
 Умрҳо, Соиб, ба шаҳри ақл будам кӯчбанд,
 Муддате ҳам бо ғизолон сар ба саҳро мезанам.

Хол ё тухми умеди ошиқи шайдост ин?
 Зулф ё шерозаи чамъияти дилҳост ин?
 Зулфаш аз маъмураи дилҳо баровардаст гард,
 Ё баҳори беҳазон, ё анбари сорост ин?
 Фитнаи рӯзи қиёмат дар рикобаш меравад,
 Рояти ҳусни баландиқбол, ё болост ин?
 Нест мумкин фикри зулфашро баровардан зи дил,
 Мешавад ҳар рӯз афзун, решаи савдост ин.
 Гар сари хуршедро бандад ба зери пой хеш,
 Об дар чашмаш намегардад, чӣ бепарвост ин.
 Аз дамиданҳои хат, Соиб, аз ӯ эмин машав,
 Цавҳари бераҳмии шамшери истиғност ин.

* * *

Эй дил, аз пасту баланди рӯзгор андеша кун,
Дар барӯмандӣ зи қаҳти баргу бор андеша кун.
Аз насиме дафтари айём барҳам мехӯрад,
Аз варақгардони лайлу наҳор андеша кун.
Рӯй дар нуқсон гузорад моҳ, чун гардад тамом,
Чун шавад лабрез қомат, аз хумор андеша кун.
Гӯшагирӣ дарди сар бисёр дорад дар камин,
Дар муҳити пуршарушӯр аз канор андеша кун.
Нест бе захри пушаймонӣ ҳузури ин ҷаҳон,
Аз раги хоби фарогат ҳамчу мор андеша кун.
Чун фалак огозу анҷоме надорад ин ҷаҳон,
З-ин муҳити бесарубун зинҳор андеша кун.
Эй ки механдӣ чу гул дар бӯстон беихтиёр,
Аз гулоби гиряи беихтиёр андеша кун.
Дар лаби боми хатар натвон ба хоби амн рафт,
Эманӣ хоҳӣ, зи авҷи эътибор андеша кун.
Заҳм мебошад гарон шамшери лангардорро,
Зинҳор аз душманони бурдбор андеша кун.
Пашша бо шабзиндадорӣ хуни мардум мехӯрад,
Зинҳор аз зоҳиди шабзиндадор андеша кун.
Метавон аз набз пай бурдан ба аҳволи дарун,
Марди дарё нестӣ, аз чӯйбор надеша кун.
Ин замину осмон дудеву гарде беш нест,
Аз духон, Соиб, маяндеш, аз ғубор андеша кун.

* * *

З-ин гиряҳо, ки ҳаст гиреҳ дар гулӯи ман,
Пайдо шавад чу захми намоён ба рӯи ман.
Наздик шуд, ки чӯши шикоят бароварам,
Зарфи ҳазор баҳр надорад сабӯи ман.
Оинаам зи гарди кудурат бараҳна аст,
Пайваста соф мегузарад оби чӯи ман.
Ё Раб, чӣ толеъ аст, ки ҳаргиз хато нашуд
Тири ҳаводис аз бадани ҳамчу мӯи ман.
Шуд гарданам зи гардани кумрӣ сиёҳтар,
Аз баски дасти ашк фишорад гулӯи ман.
Аз бекаси ба оина гар рӯбарӯ шавам,
Сад ҳарфи сахт оина гӯяд ба рӯи ман.
Чун субҳ чоки синаи ман баҳягир нест,
Исо, макун ба риштаи Марям руфӯи ман.
Ақлам бурун намеравад аз сар ба зӯри май,
Холӣ намешавад зи Фалотун кадӯи ман.
Ҳарчанд хокмол маро дод рӯзгор,
Розӣ нашуд ба нанги талаб обрӯи ман.
Азбаски ҳарфи он гули рӯ дар чаман задам,
Сад андалеб маест шуд аз гуфтугӯи ман.
Шуд тоза захми гайрати Урфӣ ба зери хок,
То зулфи шона зад қалами мушкбӯи ман.

* * *

Сурмаро ҳам маҳрами чашми сиёҳи худ макун,
Гар тавонӣ, ошноӣ бо нигоҳи худ макун.
Ранг бар рухсораи исмат мабодо бишканад,
Дастбозӣ бо сари зулфи сиёҳи худ макун.
Қиблаи ман, акс дар шаҳри ҳаё номаҳрам аст,
Хилвати оинаро ҳам чилвагоҳи худ макун.
Хотири барги ҳаё аз барги гул нозуктар аст,
Шоҳи гулро зиннати тарфи кулоҳи худ макун.
Лашкари гонатгари хат мерасад аз гарди роҳ,
Тақя бар чамъияти зулфи сиёҳи худ макун.
Панди Соибро дурри гӯши ғурури хусн соз,
Беш аз ин озори ҷони бегуноҳи худ макун.

* * *

Замин ба ларза дарояд зи дил тапидани ман,
Шавад сипеҳр замингир з-орамидани ман.
Шукӯҳи донаи ман то ба осмон чӣ кунад,
Дуним шуд ҷигари хок аз дамидани ман.
Гузашт умр ба хомӣ, магар қазо афканд
Ба офтоби қиёмат самар расидани ман.
Фигон, ки зери фалак нест ин қадар майдон,
Ки доди ваҳшати хотир диҳад рамидани ман.
Дар ин диёр чу нашм он заифпарвозам,
Ки барги коҳ шавад монеи паридани ман.
Ҳазор марҳаларо чун ҷарас дили шабҳо
Тавон парид ба овози дил тапидани ман.
Ҳаёти ман ба тамошои гулузорон аст,
Зи роҳи чашм чу шабнам бувад хазидани ман.
Маро чу субҳ ба дасти дуо нигаҳ доред,
Ки равшан аст ҷаҳон аз нафас кашидани ман.
Ҳазор фитнаи хобида чун шароби куҳан
Нухуфта аст дар оғӯши орамидани ман.
Зи баски талхии даврон кашидаам, Соиб,
Даҳони мор шавад талх аз газидани ман.

* * *

Дил кай расад ба васли ту, эй сарви нози ман,
Як кӯча аст зулф зи роҳи дарози ман.
Хуне, ки буд дар дили ман, мушки ноб шуд,
То шуд бадал ба ишқи ҳақиқӣ маҷози ман.
Аз хомие, ки дар рагу дар решаи ман аст,
Нуҳ бӯта тофта-ст фалак дар гудози ман.
Хунобааш ба субҳи қиёмат шафақ диҳад,
Нохун ба ҳар диле, ки занад шоҳбози ман.
Дилҳо, агар зи санг бувад, мешавад кабоб,
Дар маҳфиле, ки бода кашад дилнавози ман.
Бо ман ҳамеша буд фалак дар мақоми ноз,
Ин пардаҳо нагашт мувофиқ ба сози ман.
З-он даст пеши рӯ ба дуо кардаам, мабод,
Бар рӯи ман зананд малоик намози ман.
Соиб, чуз он ягона, ки дар дасти ӯст дил,
Фориғ бувад зи ҳар ду ҷаҳон покбози ман.

* . * *

Гаҳе дар баҳр саргардону гоҳе дар саробам ман,
Ҳамеша ҳамчу мавҷ аз хушинонӣ дар азобам ман.
Хароботи вучуди ман иморат барнамедорад,
Абас дар фикри таъмири дили пуринқилобам ман.
Ба чуз касби ҳаво аз ман дигар коре намеояд,
Дар ин дарёи пурушӯб, пиндорӣ, хубобам ман.
Ба хок афтам зи бахти салтанат, чун аз хумор афтам,
Чу ояд гардани мино ба каф моликрикобам ман.
Ҳавои гардиши чашме рабуда-ст ихтиёрамро,
Аз ин гаҳ масту гаҳ хушёру гоҳе масти хобам ман.
Ба чашми кам мабин, Соиб, маро чун қатраи шабнам,
Ки мироби гулу оинадори офтобам ман.

Лабташнагии ҳирс надорад чигари ман,
Хушк аз қадаҳи шир барояд шакари ман.
Дар машраби чонсахтии ман ратли гаронест,
Ҳар санг, ки аз ҳодиса омад ба сари ман.
Аз машриқу мағриб гули хуршед барояд,
Дар хоби баҳор аст насими сахари ман.
Дар ҳасрати як мисраи парвози баланд аст
Маҷмӯаи барҳамзадаи болу пари ман.
Дар хонаву сахрост ба лутфи ту умедам,
Эй хонанигаҳдори ману ҳамсафари ман.
З-он захми намоён, ки зи теғи ту рабудам,
Афтод хиёбони биҳишт аз назари ман.
Соиб, манам имрӯз, ки дар нух садафи чарх
Пайдо натавон кард касе ҳамгуҳари ман.

Чун сиёҳӣ шуд зи мӯ, хушёр мебояд шудан,
Субҳ чун равшан шавад, бедор мебояд шудан.
Умрҳо кори ту бо гуфтори бекирдор буд,
Баъд аз ин кирдори бегуфтор мебояд шудан.
Чашмҳо аз шабнами гул дом мебояд гирифт,
Волаи он оташинрухсор мебояд шудан.
То нагардӣ фонӣ аз майхона, по берун манех,
З-ин макон бечуббаву дастор мебояд шудан.
Барнахезад, ҳар кӣ дар қайди таносой фитод,
Сад биёбон дур аз ин девор мебояд шудан.
Эй ки чун гул ханда дар авзои олам мезанӣ,
Мустаиди гӯшмоли хор мебояд шудан.
Ҳамчу Соиб сикҳати ҷовид гар дорӣ тамаъ,
Хастаи он нарғиси бемор мебояд шудан.

* * *

Ҳеч ҳамдарде намеёбам сазои хештан,
Мениҳам чун бедаи маҷнун сар ба пой хештан.
Ман кадомин зарраам, то бениёзони ҷаҳон
Сарфи ман созанд авқоти сафои хештан.
Аз сари он хокдон ҳар кас, ки бархезад чу сарв,
Дар сафи озодагон бинад ливои хештан.
Ростӣ дар паллаи истодагӣ дорад маро,
Меравам дар чоҳ доим аз асои хештан.
Сад ҷафо мебинаму бар худ гуворо мекунам,
Барнамеоям, чӣ созам, бо вафои хештан.
Ҳар кӣ бо ҷамъият изҳори парешонӣ кунад,
Мезанад фоли парешоне барои хештан.
Мекунад гардиш фалак бар муддаои ман мудом,
Менишонад чарх ҳар касро ба ҷои хештан.
Нестам, Соиб, ҳарифи миннати дарбони халқ,
Боз месозам ба дарди бедавои хештан.

Заҳр оби зиндагонӣ мешавад дар чоми ӯ,
 Нест фарке дар миёни бӯсаву дашноми ӯ.
 Қосидонро лаб ба пайгоми забонӣ мешавад
 Номаи сарбаста аз ширинии пайгоми ӯ.

Чун хати анбарфишон печухами тори нигоҳ
 Мӯ ба мӯ пайдост аз рухсораи гулфоми ӯ.
 Мекунад аз тавк қумрӣ ҳалқа номи сарвро
 Аз санавбаркоматон ҳар ҷо баромад номи ӯ.
 Оламе чун соя зери пой ӯ афтодаанд,
 То киро аз хок бардорад дили худкоми ӯ.
 Бар гирифторон раҳи андешаи гуфтор нест,
 Баски гиранда-ст чашми ҳалқаҳои доми ӯ.
 Ин қадар гирандагӣ дар хок ҳам мебудаст,
 Моҳ натвонад гузаштан аз канори боми ӯ.
 Дар сари ҳар кас, ки чун Соиб бувад икболи ӯ,
 Ҳар кучо ваҳшинигоҳе ҳаст, гардад роми ӯ.

То кард теги гамза ҳамоил нигоҳи ту,
 Шуд сурма гӯшагир зи чашми сиёҳи ту.
 Мо имтиҳони дашнаи алмос кардаем.
 Аз як раҳ аст то мижаи кинахоҳи ту.
 Ёдам зи чилваҳои қади ёр додай,
 Эй кабки хушхиром, ки сар бод роҳи ту.
 Дар чашми шӯри ҳашр намак карда интизор,
 Дар парда то ба чанд нишинад нигоҳи ту.
 Эй шоҳи гул, бибол, ки бо ин ғурури ҳусн
 Гул қач надидааст ба тарфи кулоҳи ту.
 Соиб, ба хуш бош, мабодо дили шабе
 Худро ба хирмане бизанад барқи оҳи ту.

* - * - *

Рухе ба шабнами май ҳамчу барги лола бидех,
Дигар ба ҳар кӣ дилат мекашад, пиёла бидех.
Намедихӣ қадаҳи бешумор агар, соқӣ,
Шумори қатраи борон куну пиёла бидех.
Ҳарифи даври гаронсайр нестам, соқӣ,
Чу мавчи оби мусаллас ба ман пиёла бидех.
Ба ёди ҳар чӣ хӯрӣ май, ҳамон нишот диҳад,
Ба завқи нашъаи тифлӣ майи дусола бидех.
Баҳор шуд, чӣ ба чо хушк мондаӣ, эй абр,
Сазои шишаи тақво ба санги жола бидех.
Ниҳода бар рухи гул нуқтаҳои шак шабнам,
Ба боғ рӯ куну тасҳеҳи ин рисола бидех.
Зи ранги доғии худ ноз бар чаман дорад,
Ба як пиёлаи май гӯшмоли лола бидех.
Зи чашми хонабарандози ӯ мулоҳиза кун,
Калиди хонаи дил ҳамраҳи қабола бидех.
Сазои туст ба хун рӯй шустан, эй сайёд,
Туро кӣ гуфт, ки фатво ба хуни лола бидех.
Барор сар зи ниҳонхонаи рухаш, эй хат,
Ба гирди моҳ тапидан ба ёди ҳола бидех.
Нишаст шуъла зи овози булбулон, Соиб,
Барои хотири гул тарки оху нола бидех.

* * *

Мекашад дилро зи дастам дилрабои тозае,
Дар кашокаш дорадам зӯрозмои тозае.
Афсари саргармиям аз тарфи сар афтодааст,
Соғаре мегирам аз гулгунқабои тозае.
Гӯ сабо, аз хоки кӯяш кӯхли биной маёр,
Нақши худро дидаам дар нақши пой тозае.
Гар зи мушти устухони ман намегирӣ хабар,
Соя хоҳад кард бар фарқам ҳумои тозае.
Нестӣ хори сари девор, по дар гил мабош,
Ҳамчу шабнам хайма зан ҳар дам ба чои тозае.
Соиб, аз тарзи наве, к-аидар миён андохтӣ,
Дудмони шеърро додӣ бақои тозае.

* * *

Моро бас аст силсилаҷунбон ишорае,
Кофист базми сӯхтагонро шарорае.
То пой бар фалак нагузорӣ зи маҳди хок,
Мӯят агар чу шир шавад, ширхорай.
Аз ҳастии дурӯза ба танганд орифон,
Ту, содалавҳ, толиби умри дуборай.
Як бор нақши пой худ, эй беҳабар, бубин,
То равшанат шавад, ки чӣ масти гузорай.
Шарт аст рехтан арақи саъй мавҷро,
Ҳарчанд баҳри ишқ надорад канорае.
Соиб, зи офтоби рухи ёр шарм кун,
Аз раҳ марав ба равшании ҳар ситорае.

* * *

Оташ ба хирман аз гули боге надидай,
Чӯши чунун зи садмаи доге надидай.
Парвонавор силии оташ нахӯрдай,
Дар дудмони оҳ чароге надидай.
Бо нола як саросари гулшан нарафтай,
Бо андалеб гӯшаи боге надидай.
Аз лолозори обила як гул начидай,
Дар пой шавқ хори суроге надидай.
Ба чоки сина дасту гиребон набудай,
Дар дасти худ зи доғ аёге надидай.
Умрат чу гул ба хандаи шодӣ гузаштааст,
Захме наёзму даву доге надидай.
Соиб, зи марг ин ҳама андешаат кай аст,
Ҳаргиз зи умри хеш фароге надидай.

* * *

Дар тамоми умр агар як рӯз ошиқ будай,
Аз ҳисоби зиндагонӣ рӯзи ҳашр осудай.
Чун майи гулранг рӯзи ошиқон ғаммоз нест,
Аз ғубори хат чаро ин хок бар лаб судай.
Аз пушаймонӣ машав ғофил, ки рӯзи бозхост
Барги айши туст ҳар дасте, ки бар ҳам судай.
Беқаророн нестанд осуда дар зери замин,
Аз гаронҷонӣ ту дар рӯи замин осудай.
Баҳри раҳмат аз ту ҳар соат ба ранге мешавад,
Баски домонро ба алвони гуноҳ олудай.
То зи худ берун намеоӣ, сафарнокардай,
Гар ба мижгон санглохи даҳрро паймудай.
Рӯ агар дар Каъба оӣ, сачдаи бут мекунӣ,
То зи зангори худӣ оинаро наздудай.
Пеши пой сел афтодаст сахрои вучуд,
Ту зи ғафлат дар хатаргоҳе чунин осудай.
Ишкро дар пардаи номус пинҳон мекунӣ,
Чашмаи хуршедро, Соиб, ба гил андудай.

* * *

Дилрабоёна дигар бар сари ноз омадай,
Аз дили ман чӣ ба чо монда, ки боз омадай?
Аз арақ зулфи ту чун риштаи гавҳар шудааст,
Ҳама чо гарчи ба тамкину ба ноз омадай.
Дар бағал шишаву дар даст қадах, дар бар чанг
Чашми бад дур, ки бисёр басоз омадай.
Май бидеҳ, май биситон, даст бизан, пой бикӯб,
Ба харобот на аз баҳри намоз омадай.
Он қадар бош, ки ман аз сари чон бархезам,
Чун ба ғамхонаам, эй банданавоз, омадай.
Чун нафассӯхтагон мерасӣ, эй боди сабо,
Метавон ёфт, к-аз он зулфи дароз омадай.
Сухани беҳабарон ранги ҳақиқат дорад,
То ту, Соиб, ба сари кӯи маҷоз омадай.

* * *

Дар хоку хун кашид маро туркзодае,
Мижгон ба нозболиши дил такядодае.
Бар бодпой ваъдахилофӣ нишастае,
Чун сел дар қаламрави дилҳо фитодае,
Чун абри навбахор зи рӯи арақфишон
Чандин ҳазор хона ба селобдодае.
Худро ба чашми арзи таҷаммул надидае,
Бар рӯи обгина назар нокушодае.
Дилҳои беқарор зи мардумгирифтае,
Бо хештан қарори накӯӣ надодае.
Дар интизори суҳбати парвонамашрабон
Чун шамъ то ба субҳ ба як по ситодае.
Чун оҳи гарм реша ба дилҳо давондае,
Чун барқи беамон ба наистон фитодае.
Ғайр аз арақ, ки мекунад аз рӯи ёр гул
Соиб, кӣ дид шабнами хуршедзодае?!

* * *

Дар кадомин чаман, эй сарв, ба бор омадай,
Ки рабояндатар аз хоби баҳор омадай?
Он қадар бош, ки ашке бидавад бар мижгон,
Ки ба дилҷӯии дилҳои фиғор омадай.
Қалами муи ҳавоси ту парешон шудааст,
То ба ин хонаи пурнақшунигор омадай.
Борҳо косаи хуршед пур аз хун дидӣ,
Ту бад-ин хона ба дарюза чӣ кор омадай?
Нӯшдорӯи амон дар гиреҳи ҳанзал нест,
Ба чӣ уммед дар ин сабзҳисор омадай?
Бо гули рӯи арақнок, ки чашмаш марасод,
Хонапардозтар аз сели баҳор омадай.
Чашми бад дур зи рухсораи оташнокат,
Дархӯри бӯсу сазовори канор омадай.
Тоза кун хотири моро зи ҳадисе, Соиб,
Ту ки аз хомараги абр ба бор омадай.

* * *

Мабош аз сухани саҳт дар шикасти пиёла,
Ки бедаи байзост пушти дасти пиёла.
Ҳазор шишаи тақво хӯрад ба санги маломат,
Чу гарми ишва шавад чашми ниммасти пиёла.
Чаро таровад аз ӯ сад ҳазор сачдаи рангин,
Агар суроҳии май нест пойбасти пиёла.
Зи ҳуши ноқиси мо, бедилон, чӣ кор кушояд,
Ки ақл меҳӯрад имрӯз рӯи дасти пиёла.
Ба гайри синаи Соиб ба ҳеҷ ҷо нанишинад
Хаданги ғамзаи ӯ чун чаҳад зи шасти пиёла.

Шӯху майхораву шабгарду ғазалхон шудай,
 Чашми бад дур, ки сарфитнаи даврон шудай.
 Ҳарчи дар хотири ҳар кас гузарад, медонӣ,
 Хуш адоёбу адофаҳму адодон шудай.
 Ту ки аз хона раҳи кӯча намедонистӣ,
 Чун чунин роҳзану раҳбару раҳдон шудай?
 То парерӯз шакарханда намедонистӣ,
 Ин замон соҳиби чандин шакаристон шудай.
 Бар ниҳоли ту сабо дӯш ба чон меларзид,
 Ин замон борвар аз меваи алвон шудай.
 Метавон мурд барои ту ба уммеди ҳаёт,
 Ки зи хат Хизру зи лаб Исии даврон шудай.
 Ту, ки аз шарм дар оина надидӣ худро,
 Ба ишороти кӣ ин тавр сафодон шудай?
 Дилу чон хоҳ зи ушшоқ, ки бо он хату хол
 Лоқи сад дилу шоистаи сад чон шудай.
 Ту, ки ҳаргиз сухани аҳли сухан нашнидӣ,
 Чун сухансозу суханфаҳму сухандон шудай?
 Пеш аз ин буд нигоҳи ту ба як дил муҳтоҷ,
 Ин замон дилзада з-ин чинси фаровон шудай.
 Буд овози ту чун хандаи гул парданишин,
 Зи чӣ ушшоқ шунидӣ, ки навоҳон шудай?
 Қои қад сарв хиҷолат кашад аз рӯи баҳор,
 То ту чун об дар ин боғ хиромон шудай.
 Чун фидои ту насозад дилу чонро Соиб?
 Ки ҳамон тавр, ки мехост, ҳамон сон шудай.

* * *

Зи рафтани ту зи чисми заиф чон рафта,
Хумой аз сари ин мушти устухон рафта.
Кулоҳгӯшаи дудам ба арш соида-ст,
Ҳадиси ишқи ту ҳар гоҳ бар забон рафта.
Ба навбахор чунон ғаррай, ки пиндорӣ,
Ки хор дар қадами мавсими хазон рафта.
Ду давлат аст, ки як бор орзӯ дорам:
Ту дар канори ману шарм аз миён рафта,
Умеди гӯшаи чашме ба дастгирии туст,
Ки дар рикоби ту аз дасти мани инон рафта.

* * *

Эй он, ки дил ба абрӯи пайваста бастай,
Ғофил машав, ки дар таҳи тоқи шикастай.
Сар медиҳӣ ба бод ба андак ишорае,
То ҳамчу писта рахнаи лабро набастай.
Эй зулфи ёр, ин қадар аз мо канора чист,
Мо дилшикастаему ту ҳам дилшикастай?
Имрӯз аз нигоҳи ту дил об мешавад,
Гӯё ба рӯи гарми худ аз хоб частай.
Инак расид мавсими бебаргии хазон,
Аз боги рӯзгор чӣ гулдаста бастай?
Гарди сафар зи хеш фишонданд ҳамраҳон,
Ту, беҳабар, ҳанӯз миёнро набастай.
Аз ҷабҳаи ҳузур арақ пок мекуни,
Гӯё тилисми ҳар ду ҷаҳонро шикастай.
Хоҳӣ қадам ба пиллаи Қорун ниҳод зуд,
Кӯҳи тааллуқе, ки ту бар хеш бастай.
Соиб, ҳазор доми тамошо зи мавҷ ҳаст,
З-ин баҳр чун ҳубоб чаро чашм бастай?

...
...
... * * *

Он дилрабо баромад аз хона май кашида,
Моил ба уфтодан чун меваи расида.
Нози баҳоначӯро бар як тараф ниҳода,
Шарми ситезахӯро дар хоку хун кашида.
Бӯи кабоби дилҳо печида дар либосаш,
Хуни ҳазор бедил аз доманаш чакида.
Чашм аз фасонаи ноз дар хоби субҳгоҳӣ,
Мижгон зи дилфишорӣ дасти нигордида.
Барқи сабукинонро мижгони хушнигоҳаш
Майдон ба тарҳ дорад чун оҳуи рамида.
Гул з-инфиоли рӯяш дар хок гашта пинҳон,
Райҳон зи шарми хатташ бар хок хат кашида,
Барке зи абр часта, ҳар ҷо, ки рам намуда,
Сарве зи хок раста, ҳар ҷо, ки орамида,
Дигар надида худро то домани қиёмат,
Соиб, касе, ки ўро масти хароб дида.

Зи рафтани ту зи чисми заиф чон рафта,
 Хумой аз сари ин мушти устухон рафта.
 Кулохгӯшаи дудам ба арш соида-ст,
 Ҳадиси ишқи ту ҳар гоҳ бар забон рафта.
 Ба навбаҳор чунон гаррай, ки пиндорӣ,
 Ки хор дар қадами мавсими хазон рафта.
 Ду давлат аст, ки як бор орзӯ дорам:
 Ту дар канори ману шарм аз миён рафта,
 Умеди гӯшаи чашме ба дастгирии туст,
 Ки дар рикоби ту аз дасти мани инон рафта.

Эй он, ки дил ба абруи пайваста бастай,
 Гофил машав, ки дар таҳи токи шикастай.
 Сар медиҳӣ ба бод ба андак ишорае,
 То ҳамчу писта рахнаи лабро набастай.
 Эй зулфи ёр, ин қадар аз мо канора чист,
 Мо дилшикастаему ту ҳам дилшикастай?
 Имрӯз аз нигоҳи ту дил об мешавад,
 Гӯё ба рӯи гарми худ аз хоб частай.
 Инак расид мавсими бебаргии хазон,
 Аз боги рӯзгор чӣ гулдаста бастай?
 Гарди сафар зи хеш фишонданд ҳамраҳон,
 Ту, беҳабар, ханӯз миёнро набастай.
 Аз ҷабҳаи хузур арақ пок мекунӣ,
 Гӯё тилисми ҳар ду ҷаҳонро шикастай.
 Хоҳӣ қадам ба пиллаи Қорун ниҳод зуд,
 Кӯҳи тааллуке, ки ту бар хеш бастай.
 Соиб, ҳазор доми тамошо зи мавҷ ҳаст,
 З-ин баҳр чун ҳубоб чаро чашм бастай?

* * *

Аз нола насиме-ш ба бӯстон нарасида,
Аз гиря ғуборе-ш ба домон нарасида.
Ишқе нафишурда-ст ба сарпанча сарашро,
Шаҳбоз ба он кабки хиромон нарасида.
Ин чилвафурӯшӣ гули он аст, ки ҳаргиз
Сарпанчаи хоре-ш ба домон нарасида,
Аз файзи ниғаҳбонии шарм аст, ки ҳаргиз
Осеб ба он себи занахдон нарасида.
Рангаш нарасонда-ст паруболи паридан,
Гулчини хазонаш ба гулистон нарасида.
Дандоншикани хоҳиши арбоби ҳавас бош,
То меваи боғи ту ба дандон нарасида.
Эй оҳи Зулайхо, сари роҳе ба сабо гир,
Чандон ки ба наздикии Канъон нарасида.
Зинҳор ба чайби кафани ман бигузored
Тӯмори шикоят, ки ба поён нарасида,
Дар ғунчагияш гӯшаи дастор рабояд,
Ҳаргиз гули ин бог ба домон нарасида.
Соиб, ду-се рӯзе бихӯр аз тарфи узораш,
То аз тарафи шарм ниғаҳбон нарасида.

* * *

Ба матлаб мерасад чӯёи ком оҳиста-оҳиста,
Зи дарё мекашад сайёд дом оҳиста-оҳиста.
Ба Мағриб метавонад рафт дар як рӯз аз Машрик
Гузорад ҳар кӣ чун хуршед гом оҳиста-оҳиста.
Ба ҳамворӣ баландӣ чӯ, ки теги кӯхро орад
Ба зери пой кабки хушхиром оҳиста-оҳиста.
Зи тадбири чунони пухта кори ақл меояд,
Ки Мачнун охувонро кард ром оҳиста-оҳиста.
Ҳамон маънист бар ҳусни мадори ҳуччати нотик,
Ки тӯтӣ мешавад ширинкалом оҳиста-оҳиста.
Хаёли нозук охир мефурӯшад чехраи шуҳрат,
Маҳи нав мешавад моҳи тамои оҳиста-оҳиста.
Агарчи ришта аз тори гуҳар бечону лоғар шуд,
Кашид аз мағзи гавҳар интиқом оҳиста-оҳиста.
Машав аз зердасти хеш эмин дар тиждастӣ,
Ки хуни шишаро нӯшид чом оҳиста-оҳиста.
Дилам аз оҳ, мегуфтам, шавад холӣ, надонистам,
Ки печад бар саропоям чу дом оҳиста-оҳиста.
Ба шаккарханд аз он лабҳои хушдашном қонёи шав,
Ки хоҳад талх гардид ин мудом оҳиста-оҳиста.
Агар номи баланд аз чарх хоҳӣ, сабр кун, Соиб,
Зи пастӣ метавон рафтан ба бом оҳиста-оҳиста.

...
... * * * ...

Ба соғар нақл қард аз хум шароб оҳи́ста-оҳи́ста,
Баромад аз паси кӯҳ офтоб оҳи́ста-оҳи́ста.
Фиреби рӯи оташноки ӯ хӯрдам, надонистам,
Ки хоҳад хӯрд хунам чун кабоб оҳи́ста-оҳи́ста.
Ба ин хурсандам аз нисёни рӯзафзуни пириҳо,
Ки аз дил мебарад ёди шабоб оҳи́ста-оҳи́ста.
Зи бас дар пардаи афсона бо ӯ холи худ гуфтам,
Гарон гаштам ба чашмаш ҳамчу хоб оҳи́ста-оҳи́ста.
Сароеро, ки соҳиб нест, вайронист меъмораш,
Дили беишқ мегардад хароб оҳи́ста-оҳи́ста.
Чудой андак-андак захри худро мекунад зоҳир,
Ки гардад талх дар мино гулоб оҳи́ста-оҳи́ста.
Кабоби нозуки дил оташи ҳамвор мехоҳад,
Барафкан аз узори худ ниқоб оҳи́ста-оҳи́ста.
Диле нагзошт дар ман ваъдаҳои пучи ӯ, Соиб,
Шикаст ин киштӣ аз мавҷи сароб оҳи́ста-оҳи́ста.

* * *

Ба маҳфиле, ки рух аз бода лолазор кунӣ,
Чӣ хуи, ки дар дили бераҳми рӯзгор кунӣ.
Зи атса хуни гизолон ба хоки раҳ резад,
Агар каманди худ аз зулфи мушкбор кунӣ.
Ба лолазор гар афтад раҳат чу паргоре,
Ба тавфи хок шаҳидони худ шумор кунӣ.
Нафас бар оташи сӯзанда болу пар гардад,
Мабод шиква зи авзои рӯзгор кунӣ.
Чӣ ҳочат аст ба чоми чаҳоннамо, Соиб,
Агар ту оинаи сина беғубор кунӣ.

* * *

Чилваи барқест нури офтоби зиндагӣ,
Гардиши чашмест даврони ҳубоби зиндагӣ.
Чилваи субҳи нишоташ ханда бар гул мезанад,
Дил манех бар бодаи по дар рикоби зиндагӣ.
Чуз пушаймонӣ надорад ҳосиле умри дароз,
Оху афсӯс аст ҳар сатри китоби зиндагӣ.
Ҳар нафас фарде ба хок афтад зи агроқи ҳавос,
Чун ба зардӣ рӯ гузорад офтоби зиндагӣ.
Аз қади хамгаштаи пирон надорад ҳеч шарм,
Аз сари пул меравад пайваста оби зиндагӣ.
Хоку боду обу оташро ба якдигар гузор,
Даргузар аз олами пуринқилоби зиндагӣ.
Мешавам дилгир, Соиб, аз ҳаёти панҷ рӯз,
Хизр чун овард то имрӯз тоби зиндагӣ?

* * *

Ту қадри дарду ғами ҷовидон чӣ медонӣ?
Ҳузури офияти ройгон чӣ медонӣ?
Тамоми умр ба танпарварӣ баромадай,
Ғаме ба ғайри ғами обу нон чӣ медонӣ?
Накардай сафаре дар рикоби беҳушӣ,
Ғузаштан аз сари кавну макон чӣ медонӣ?
Ту, к-аз ҳисори тани худ нарафтаӣ берун,
Раҳи бурун шудан аз осмон чӣ медонӣ?
Наёфтӣ назар аз шабнами сабукпарвоз,
Ту қадри силии боди хазон чӣ медонӣ?
Зи баргу бори тааллуқ нагаштай дилсард,
Нишастухост дар ин гулситон чӣ медонӣ?
Дилат хуш аст, ки дорӣ самар дар ин бўстон,
Фароғболии сарви равон чӣ медонӣ?
Фиребхӯрдаи найранги навбаҳоронӣ,
Иёри чехраи зарди хазон чӣ медонӣ?
Туро, ки кор наяфтод бо ҷаҳон, Соиб,
Сабукрикобии аҳди ҷаҳон чӣ медонӣ?

* * *

Талх маншин, шароб агар дорӣ,
Шӯр кам кун, кабоб агар дорӣ.
Диле аз рӯзгор холӣ кун,
Шишаи пуршароб агар дорӣ.
Об дар шири худ макун зи чароғ,
Дар саро моҳтоб агар дорӣ.
Қадами хешро шумурда гузор,
Дар расидан шитоб агар дорӣ.
Тахт аз тоҷ метавонӣ кард,
Чун гуҳар обутоб агар дорӣ.
Хушк магзар зи хоки обиладор,
Ҳама як қатра об агар дорӣ.
Медиҳад чо ба дидаат гавҳар,
Риштасон печутоб агар дорӣ...
Меравад сояи худӣ ҳама чо,
Пушт бар офтоб агар дорӣ.
Бош бедор дар дили шабҳо
Дар лаҳад чашми хоб агар дорӣ.
Соиб, аз бодаи куҳан бигзар,
Орзуи шабоб агар дорӣ.

Офтоб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Офтоб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта

Мастиву хамёза бар хуни дили мо мекашӣ,
Сад хуми май дориву ҳасрат ба мино мекашӣ.
Қаҳри худро дар либоси лутф ҷавлон медиҳӣ,
Парда аз оби гуҳар бар рӯи дарё мекашӣ.
Як ҷаҳон ғаммозро дар пушти дар ҷо медиҳӣ,
Аз лаби Мансур дар мастӣ сухан во мекашӣ.
Гардане дорем аз мӯи миён бориктар,
Сар намепечем, агар бар дор моро мекашӣ.
Офтоб аз ҳасраташ ҳар рӯз гардан мекашад,
Ин каманди анбаринеро, ки дар по мекашӣ.
Бо каманди оташин чун офтоб аз саҳни боғ
Шабнами афсурдаи моро ба боло мекашӣ.
Оҳ раъно мешавад, ҳарчанд раъно мешавӣ,
Орзу қад мекашад, чандон ки боло мекашӣ.
Ҳамзабонӣ бо лаби ӯ нест, Соиб, кори ту,
Шарм бодат чун нафас пеши Масеҳо мекашӣ.

Офтоб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Офтоб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта
Соиб ба ман гуфта, ки ман ба ман гуфта

* * *

Иксири шодмонист хоки диёри тифлӣ,
Бозичаест ишрат аз раҳгузори тифлӣ.
Дар олами мукофот ҳар бодаро хуморест,
Талхии зиндагонӣ бошад хумори тифлӣ.
Дар баргрезии пирӣ шуд раҳнаҳои офат,
Ҳар хандае, ки кардем дар навбахори тифлӣ.
Ҳарчанд гарди пирӣ бар рух нишаст моро,
Машғули хокбозист дил дар канори тифлӣ,
Шуд аз фишори гардун мӯи сафеду сар зад
Шире, ки хӯрда будам дар рӯзгори тифлӣ.
Шуд умру хор-хораш дар дил ҳанӯз боқист,
Ҳарчанд буд даҳ рӯз, Соиб, баҳори тифлӣ.

* * *

Дар пирӣ иртиқоби майи ноб мекунӣ,
Ин субҳро тасавури маҳтоб мекунӣ.
Мӯят сафед гашту ҳамон аз шароби талх
Дар шири зиндагонии худ об мекунӣ.
Аз тавба ҳарф мезаниву бода меҳурӣ,
Бедор мешавию сипас хоб мекунӣ.
Дар қулзуме, ки киштии Нӯҳ аст дар хатар,
Болин зи гарди болиши гирдоб мекунӣ.
Дилро барои ҷисм зи май мекунӣ хароб,
Таъмири даёр аз гули маҳтоб мекунӣ.
Мӯи сафед машриқи субҳи надомат аст,
Вақт аст, тавба гар зи майи ноб мекунӣ.
Аввал дилу забони худ аз тавба пок кун,
Соиб, агар насихати аҳбоб мекунӣ.

* * *

Гузашт умру ту масти шароби гулрангӣ,
Дамид субҳу ту чун сабза дар таҳи сангӣ.
Дарид пардаи гӯши фалак зи нағмаи сур,
Ҳамон ту гӯш бар овози нағмаи чангӣ.
Замин ба чанги паланги ту санги майдон аст,
Ба моҳ бо қадалу бо ситора дар чангӣ.
Зи нух сипехр гузаштанд гармрафторон,
Ту сустазм ҳамон дар шумори фарсангӣ.
Зи доғи лола замини дилат сиёҳтар аст,
Ба чеҳра чун варақи лола гарчи хушрангӣ.
Зи бори ҳирс надорӣ қарор бар як ҷо,
Гарону пурҳаракат ҳамчу осӣсангӣ.
Ба дидаи ҳама олам чу хор носозӣ,
Ба луқмаи ҳама кас ногувор чун сангӣ.
Зи нолаи ту дили санғ об шуд, Соиб,
Магар ба орифи хоки фараҳ ҳамоҳангӣ.

* * *

Чӣ ба ҳар сӯй чу кӯрон ба асо мебинӣ?
Чоҳ зери қадами туст, кучо мебинӣ?
Як кафи хок зи тардоманият хушк намонд,
Ту ҳамон лағзиши худро зи қазо мебинӣ.
Эътиқоди ту ба зар бештар аз эъҷоз аст,
Фоли мусҳаф пайи тазҳиби тило мебинӣ.
Чашми мо бар ҳунару чашми ту бар айб бувад,
Мо зи оина сафову ту қафо мебинӣ.
Ханда чун гул ба тиждастии хошок мазан,
Ки зи дамсардии айём сазо мебинӣ.
Ба ту хоҳанд назар кард ба фардо дар ҳашр,
Ба ҳамон чашм, ки имрӯз ба мо мебинӣ.
Гӯшро кар куну бишнава, ки чиҳо мешунавӣ,
Дида барбанду назар кун, ки чиҳо мебинӣ.
Метавон рафт ба як чашм паридан то Миср,
Ту зи кӯтаҳназарӣ роҳи Сабо мебинӣ.
Соиб, он беҳ, ки хаторо нагузинӣ ба савоб,
Чун аз ин дори мукофот чазо мебинӣ.

* * *

Зиҳй рӯят баҳори зиндагонӣ,
Ба лаълат зинда номи бенишонӣ.
Бадомӯзи ҳавас ошиқ нагардад,
Намеояд зи гулчин боғбонӣ.
Ба ҳарфи ишқ саргармам, ки бошад
Ҳаёти шамъ аз оташзабонӣ.
Ду зулфат шоҳроҳи лашкари Чин,
Ду чашмат хобгоҳи нотавонӣ.
Макун чун Хизр бар худ роҳро дур,
Ки наздик аст роҳи ҷонфишонӣ.
Шароби куҳнаву ёри куҳанро
Ғанимат дон чу айёми ҷавонӣ.
Агар ошиқ намебудем, Соиб,
Чӣ мекардем бо ин зиндагонӣ?!

* * *

Забони шиква агар ҳамчу хор доштаме,
Ҳамеша хирмани гул дар канор доштаме.
Ҳазор хона чу занбӯр кардаме пуршаҳд,
Агар газидани мардум шиор доштаме.
Зи дасти рост надонистаге агар чапро,
Чӣ ганҷҳо ба ямину ясор доштаме.
Ба абр агар даҳани худ кушудаге чу садаф,
Ҳазор иқди гуҳар дар канор доштаме.
Агар ғубори тааллуқ фишондаге чу садаф,
Дили сабук чу насими баҳор доштаме.
Ба дарди ишқ агар мубтало намегаштам,
Чӣ дилхушӣ ман аз ин рӯзгор доштаме.
Қафас ба дӯш сафар кардаге аз ин гулшан,
Агар зи дарди талаб хор-хор доштаме.
Зи оҳ киштии дил бодбон агар медошт,
Аз ин муҳит умеди канор доштаме.
Ба айби хеш агар роҳ бурдаге, Соиб,
Ба айбҷӯии мардум чӣ кор доштаме?

* * *

Меҳроби назарҳост, камоне, ки ту дорӣ,
Шерозаи ҷонҳост, миёне, ки ту дорӣ.
Чун сабза замингир кунад оби равонро,
Ин қомати чун сарви равоне, ки ту дорӣ.
Бар рӯи замин занги иморат нагузорад,
Ин ҷилваи селобиноне, ки ту дорӣ.
Аз ҳалқаи соҳибназарон ҳуш рабояд,
Аз ҳар мижаи шӯх синоне, ки ту дорӣ.
Бас хун, ки кунад дар чигари гӯшанишинон,
Ин кунчи лабу кунчи даҳоне, ки ту дорӣ.
Як синаи бедоғ маҳол аст гузорад,
Ин чеҳраи чун лоласитоне, ки ту дорӣ.
Дар гулшани ҳусни ту ҳалал роҳ надорад,
Дар хоби баҳор аст хазоне, ки ту дорӣ.
Соиб, чӣ хаёлест, ки битвон ба нишон ёфт,
З-ин гӯшаи беномунишоне, ки ту дорӣ.

* * *

Мегазад рохатам, эй хори магелон, мададе!
Поям аз даст шуд, эй Хизри биёбон, мададе!
То ба кай хоби гарон пунба ниҳад дар гӯшам,
Эй навои чараси силсилачунбон, мададе!
Донаам холи рухи хок шуд аз сӯхтагӣ,
Чӣ гирех гаштай, эй абри баҳрон, мададе!
Гули хамёза ба сад ранг баромад зи хумор,
Чӣ фуру рафтай, эй соқии даврон, мададе!
Дигар аз баҳри чӣ рӯз аст ҳаводории ту,
Дили ман танг шуд, эй чоки гиребон, мададе!
Зардрӯй натавон дар сафи маҳшар будан,
Хуни ман бар сари чӯш аст, шаҳидон, мададе!
Чанд поям ба таҳи санг ниҳад хоби гарон,
Сӯхтам, сӯхтам, эй хори магелон, мададе!
Чанд бесурмаи мушкини саводат бошам,
Мепарад чашми ман, эй хоки Сифоҳон, мададе!
Хор-хори ватанам наъл дар оташ дорад,
Чашм дорам, ки кунад шоми ғарибон мададе.

* * *

Ғунчаро роҳ дар он чоки гиребон надиҳӣ,
Ба кафи тифли навомӯз гулистон надиҳӣ.
Меҳӯрад шаҳр ба ҳам, гар ту ситамгар, як рӯз
Сели занчири чунун сар ба биёбон надиҳӣ,
Сина бар синаи хум гар чу Фалотун надиҳӣ,
Ҳишти хумро ба кутубхонаи Юнон надиҳӣ.
Гар ба сахрои тааллуқ гузар афтад ночор,
Хорро фурсати гироии домон надиҳӣ.
Мечакад шӯри қиёмат зи шикархандаи ӯ,
Дили маҷрӯҳ ба он пистаи хандон надиҳӣ.
Эй фалак, даргузар аз қисмати мо, шарм бидор,
Чанд бар косаи худ даст ба меҳмон надиҳӣ.
Соиб, аз сӯхтагӣ гар ба сарат дуде ҳаст,
Мушти хоки сияҳи Ҳинд ба Эрон надиҳӣ.

* * *

Чароғи гул агар дар зери боли булбулон будӣ,
Кучо авроқи гул дар дасти торочи хазон будӣ.
Кучо гул бар сари бозори расвой дукон чидӣ,
Калиди боғ агар дар ошённи булбулон будӣ.
Димоғи болафшонӣ надорад андалеби мо,
Чӣ будӣ, гар қафас ҳамсои ин ошён будӣ?
Гиреҳ дар кори ман афтада аз танги даҳони ӯ,
Намешуд кор бар ман танг, агар ӯро даҳон будӣ.
Ман он рӯзе, ки чун шабнам азизи он чаман будам,
Ту ро боди сахаргоҳӣ кучо дар бӯстон будӣ.
Биҳиште гарди роҳ аз худ нашӯяд Юсуфи моро,
Ту, эй гарди касодӣ, дар пайи ин корвон будӣ.
Кунун хори сари девор доман мекашад аз ту,
Хушо рӯзе, ки Соиб, шабнами ин бӯстон будӣ.

* * *

Макун, эй бевафо, ноошной,
Дар оташ сӯхт гул аз бевафой.
Хумори зардрӯи ҳаҷр дорад
Шароби лоларанги ошной.
Надонам чамъ чун карда-ст лола
Дили пурдоғ бо гулгунқабой.
Мусибатхонаи пурдуди моро
Зи равзан нест чашми ошной.
Ба ин бегонағони ошнорӯ
Мабодо ҳеҷ касро ошной.
Зи дасти хасм берун мекунам теғ
Ба зӯри панҷаи бедаступой.
Намечаспад ба килки нома дастам,
Чӣ бинвисам зи бедоди ҷудой?
Такаллуф нест дар тарзи сулукам,
Манам шаҳриву олам рустой.
Ба чандин шона аз зулфи дарозаш
Бурун карданд чини норасой.
Зи чашми муштарӣ гардид пинҳон
Матоам аз ғубори норавой.
Хазон, Соиб, агар ин ранг дорад,
Миёни рангу бӯ афтад ҷудой!

Чӣ бар ин оташи ҳастӣ чу духон меларзӣ?
 Ту чӣ, эй зарраи ночиз, ба чон меларзӣ?
 Офтоб аз туву чарх аз ту фароғат дорад,
 Чун шарар бар сари ин хурдаи чон меларзӣ.
 Кардаи Хизри раҳи худ хиради ноқисро,
 Чун асо дар кафи бемор аз он меларзӣ.
 Донаи қобили нуҳ мазраи сабзи фалакӣ,
 Нестӣ барг, чӣ аз боди хазон меларзӣ?
 Суди чон бар сари хам рехта дар олами ишқ,
 Ту бар ин олами пурсуду зиён меларзӣ.
 Дар кафи дасти Сулаймону зи худ беҳабарӣ,
 Чун дили мӯр ба ҳар резаи нон меларзӣ.
 Орифон маҳви таҷалливу ту аз бечигарӣ
 Дар паси пардаи ҳастӣ чу занон меларзӣ.
 Заҳми шамшери забон сайқали арбоби дил аст,
 Ту чаро ин ҳама аз заҳми забон меларзӣ?
 Беқаророни ту аз барги хазон бештаранд,
 Чӣ ба як фохта, эй сарви равон, меларзӣ?
 Чун пари коҳ висоли туву ҳаҷри ту якест,
 Восили коҳрабоиву ҳамон меларзӣ.
 Баҳя бар дидаи зоҳир зану осуда нишин,
 Чанд чун ҳалқа ба чашми нигарон меларзӣ.
 Новаки рострави чашму ҳадаф дар раҳи туст,
 Чӣ бар ин қолиби хушке чу камон меларзӣ?
 Дар зимистони фано ҳоли ту чун хоҳад буд,
 Ки зи сармои гул, эй сарви равон, меларзӣ?
 Ларзиши қони ту, эй сарв, на аз тӯфон аст,
 Гавҳаре дар садафат нест, аз он меларзӣ.
 Қисм ин рутба надорад, ки бар ӯ ларзад чон,
 Ҳаст дар қони ту чое, ки бад-он меларзӣ.
 Соиб, андешаи рӯзӣ зи дили худ бардор,
 Дар сари хони Сулаймон чӣ ба нон меларзӣ?

* * *

Ҳичоби шармро аз пеши қон бардор, эй соқӣ,
Маро магзор зери ин куҳандевор, эй соқӣ.
Майи ангуриё танҳо маро аз по наядозад,
Саросар боғро дар якдигар афшор, эй соқӣ.
Ба тангам дар вучуди худ, сарое орзу дорам,
Ки зӯри ӯ шикофад шишаро чун мор, эй соқӣ.
Бараҳнарӯй мехоҳам бубинам духтари разро,
Ҳичоби шишаву паймонаро бардор, эй, соқӣ.
Ба як ратли гарон бардор бори ҳастӣ аз дӯшам,
Мани афтодаро магзор зери бор, эй соқӣ.
Зи инсофу мурувват нест дар аҳди ту равшангар,
Занад оинаи ман ғӯта дар зангор, эй соқӣ.
Ба роҳе меравад ҳар мор аз зулфи хавоси ман,
Маро аз мавҷи май шероза кун зинҳор, эй соқӣ.
Чаро аз ғайрати мазҳаб бувад кам иззати машраб,
Маро дар халқаи аҳли риё магзор, эй соқӣ.
Ба шукри он ки дорӣ шишаҳои бодаи ваҳдат,
Ба ҳоли хеш Соибро чунон магзор, эй соқӣ.

* * *

Чунунам паҳн шуд, сабр аз мани шайдо чӣ мечӯӣ?
Инондорӣ зи ман дар домани сахро чӣ мечӯӣ?
Кафи хокистари ман сурмаи чашми ғизолон шуд,
Дигар 3-ин мушти хор, эй барқи бепарво, чӣ мечӯӣ?
Намеоҷам ба кори сӯхтан, инсоф агар бошад,
Зи нахли бибари ман, эй чаманпиро, чӣ мечӯӣ?
На динам монду на дунё, на сабрам монду на ёро,
Намедонам, ки дигар аз мани расво чӣ мечӯӣ?
Шумори доғҳои синаи моро кӣ медонад,
Аз ин дарёи пуроташ нишони мо чӣ мечӯӣ?
Зи санги кӯдакон дорӣ ба каф маншури озодӣ,
Дигар аз навбахор, эй сарв, бо раъно чӣ мечӯӣ?
Ба нури шамъ ҳоҷат нест, чун хуршед толеъ шуд,
Дили бино чу дорӣ, дидаи бино чӣ мечӯӣ?..
Мусаххар кардай болобаландони маониро,
Дигар, эй шӯхчашм, аз олами боло чӣ мечӯӣ?
Чамоли шоҳидони ғайбро бепарда мебинӣ,
Дигар, Соиб, аз он равшангари дилҳо чӣ мечӯӣ?

* * *

Як рӯз гул аз ёсумани субҳ начидӣ,
Пистони саҳар хушк шуд, аз бас намакидӣ.
Сад бор фалак пирахани хеш қабо кард,
Як бор ту, бедард, гиребон надаридӣ.
Чун булбули тасвир ба як шох нишастӣ,
З-афсудагӣ аз шох ба шохе напаридӣ.
Пайваста чарогоҳи ту аз чунучаро буд,
Аз гулшани бечунучаро ранг надидӣ.
Як субҳдам аз дида сиришке нафишондӣ,
Аз барги гули хеш гулобе накашидӣ.
Чун сурати девор дар ин хона шудӣ маҳв,
Дунболаи Юсуф чу Зулайхо надавидӣ.
Гардид зи дандони ту дандона лаби чом,
Як бор лаби худ ба надомат нагазидӣ.
Аз занги қасоват дили худро назудудӣ,
Чун сабзаи бегона аз ин боғ начидӣ.
Аз бори тавозуъ қади афлок дуто монд,
Дар кибр ту як раҳ чу маҳи нав нахамидӣ.
Айёми хазон чун шавӣ, эй дона, барӯманд,
Аз хок чу дар фасли баҳорон надамидӣ.
Дар пухтани савдо шабу рӯзи ту сар омад,
З-ин дег ба чуз заҳри надомат начашидӣ.
Аз шавқи шакар мӯр баровард пару бол,
Соиб, ту дар ин олами хокӣ чӣ харидӣ?

ЛУҒАТ

А

Абҷад – ҳашт калимаи сохтаи арабӣ, ки аз 28 ҳарфи алифбон арабӣ иборат буда, дар он ҳар ҳарф ададери ифода мекунад. Масалан, алиф – 1, б – 2, син – 60, ғайн – 1000 ва ғайра.

Адам – нестӣ, нобудӣ; мурдан, нобуд шудан.

Алам – парчам, дирафш, ливо.

Аласт – оғози офариниш, аҳди нахуст.

Алвон – гуногун, ҳарранга.

Алоиқ – ҷамъи алоқа.

Алъташ – нидои об хостан, яъне, «ташнаам».

Аммома – салла, дастор.

Анбар – моддаи мулоим ва хушбӯи атторӣ. Анбари соро – анбари холис.

Анқо – мурғи афсонавиест, ки дар кӯҳи Қоф будааст.

Аносир – ҷамъи унсур.

Арбоб – аслан ҷамъи раб(б), вале бештар ба маънои донишмандон, доноён, хирадмандон ва ғайра ба кор меравад.

Аҳмар – сурх

Аъмо – қӯр, нобино.

Аъмол – ҷамъи амал, амалҳо.

Б

Баёз – сафедӣ. Баёзи гардан – сафедии гардан.

Байза – тухм, аз ҷумла тухми мурғ.

Байтулсанам – хонаи бутҳо, буткада.

Байъат – фармонбардорӣ кардан, аҳд бастан, паймон кардан.

Баҳя – чок, кӯк, дарз дар матоъ.

Бисот – фарш, гилем, палос, асбобу анҷом, мақому мартаба.

Ботил – ноҳақ, нодуруст, беҳуда, зоил.

Бӯрө – ҳасир, фарше, ки аз най – қамиш бофта мешавад.

Бӯта(и баҳор) – бӯтаи гиёҳҳо.

Бутта – зарфе, ки дар он анвои фулузот об карда мешавад.

В

Вақф – мулке, ки барои масҷиду мадраса аз тарафи касе ба тариқи доимӣ бахш шуда бошад.

Варта – ҷои хатар, ҷаррӣ, партгоҳ.

Ваҳшат – танҳой, рам, воҳима, хавф, бим.

Ворун – нагун, сарнишеб, чаппа.

Г

Гоз – як навъ бӯта; номи дарахт – коч, санавбар.

Гузир – халосӣ, раҳой, чора, илоҷ.

Густох – берӯй, бешарм, беҳаё, бебок, часур.

Ғ

Ғаввос – касе, ки барои берун кашидани марворид ва дигар ашё ба зери баҳру дарё ғӯта мезанад.

Ғариқ – каси дар об гаркшуда, дар об фурурафта.

Ғарра – фирефта, мағрур, ҳавобаландӣ.

Д

Дайёр, диёр – ҷамъи дор – хона; мулк ва билод; бошанда ва соҳиби хона.

Далв – зарфи чармини обкашӣ, сатил.

Даро – занг, зангулаи корвон, ҷарас.

Дарюза – гадоӣ, талбандагӣ.

Даччол – фиребгар, фиребанда, дурӯғгӯй. Тибқи ривояти динӣ шахсе, ки дар охирзамон харсавор пайдо мешавад ва бархе аз мардум фирефтаи ӯ мешаванд.

Дашна – навъе аз ханҷари нӯгтез.

Дурри ятим – марвориди бузург ва обдор, ки дар садаф танҳо як дона бошад.

Духон – дуд.

З

Забун – нотавон, заиф, суст, дармонда, бечора.

Зақан – манаҳ, занаҳ, занаҳдон.

Занаҳ – манаҳ, чоно, фурурафтагии зери лабҳо.

- Зарк – дурӯягӣ, макр, риё, фиреб, ҳила.
- Заррот – хурдтаррин ҳиссаҳои ашё, каму андак.
- Зоика – маза, завқ, таъм
- Зоҳид – касе, ки талабгори дунё нест, гӯшанишин, парҳезгор, порсо.
- Зулфиқор – номи шамшери Алӣ, ки мувофиқи ривоят Паёмбари ислом ба ӯ ҳадя намуда будааст.
- Зуннор – риштае, ки дарвешон, зардуштиён, роҳибони на-сронӣ ба миён мебастанд, яъне ғайриисломӣ дар кишварҳои исломӣ онро баста мегаштанд.

И

- Ибром – исрор, қотеъият, истодагарӣ.
- Иёр – санҷидани симу зар, тарозӯи зарсанҷ.
- Иқд – гарданбанд аз сангҳо ва фулузоти қиматбаҳо, ки ба ришта кашида шудаанд. Шадда.
- Иқомат – дар ҷое сукунат ихтиёр кардан, истиқомат, манзил кардан.
- Иксир – кимиё, чавҳари ривоятиест, ки гӯё мисро ба тило табдил медиҳад.
- Илтиём – ба ҳам омадани захм, сиҳат ёфтан.
- Имсоқ – аз таом худдорӣ кардан, парҳез намудан.
- Инон – лаҷом, ҷилав, афсор.
- Инфиол – асари чизеро гирифтани таъсир гирифтани шарм, ҳаё, хичолат.
- Иршод – роҳи рост нишон додан, раҳнамоӣ кардан, ҳидоят раҳнамунӣ кардан.
- Истиғно – бениёзӣ хоستان, беэҳтиёҷӣ, бодавлат будан, доро будан.
- Истиора – ба орият гирифтани чизе, чизеро амонат гирифтани.
- Ихфо – пинҳон кардан, махфӣ доштан.
- Иҷобат – қабул кардан, пазируфтани, ҷавоб додан, посух гардонидан.

К

- Карам – саховат, ҳиммат, ҷавонмардӣ.

Касод – ба фуруш нарафтани мол, сустии савдо, қаҳти харидор, аз ривоч мондани талабот ба мол.

Касрат – бисёрӣ, зиёдӣ.

Катон – гиёҳе, ки аз соқҳояш нахи матоъ ва аз донааш равган таҳия мекунанд; матое, ки аз нахи загирпоя бофта мешавад.

Кизб – дурӯғ, фиреб.

Кисват – либос, пӯшок.

Кофур – моддаи хушбӯи сафедтоби камранг, ки дар тиб кор фармуда мешавад.

Кудурат – тирагӣ, хафагӣ, ранҷиш, душманӣ, адоват.

Кулола – мӯи чингила, мӯи печу тобдор.

Кунҳ – поён, ниҳоят, тағ, умқ.

Кӯҳл – сурма

Қ

Қабо – либоси дарози пешаш кушодаи мардона.

Қабола – санади уҳдадории чизе, васиқа.

Қасоват – сахтдилӣ ва сиёҳдил шудан.

Қир – ранги сиёҳ

Қудс – покӣ, беолоишӣ, муқаддас.

Қулзум – баҳри Аҳмар, баҳри сурх.

Қуллоб – чангча, шаст, чангак.

Қумош – газвори абрешимин, шоҳӣ.

Л

Лико – чехра, рухсора, рӯй.

Ломакон – бечой, бемакон;

Ч

Чамал – шутури нар.

Чарас – занг, дарой, зангӯла, ки бар гардани шуторон ва дигар чорпоён мебанданд.

Чубба – либоси болопӯш, чома.

Чуд – чавонмардӣ, саховатмандӣ, башиш

М

- Мавкуф – таваккуфшуда ба ваќти дигар гузошташуда.
- Мавъуд – ваъдакардашуда, ваъда додан.
- Мадд – мадд, дарозо, дароз кардан.
- Мазок – чашидан, чашидангоҳ, яъне кому забон.
- Маншур – нашркардашуда, паҳнкардашуда; фармон, бартарӣ.
- Маол – маҳалли рӯчӯъ, ҷойи бозгашт.
- Маосӣ – гуноҳ, чурм.
- Матолиб – ҷамъи матлаб
- Маҳак – санги сиёҳе, ки тиллову нукраро бо он соида, месанҷанд.
- Маҳзан – ҳазина, ҷойи ғанҷ ниҳодан.
- Маҳмил – қачова, ки ба шутур ё асп баста, ҳангоми сафар ба дарунаш мешинанд.
- Маҳор – ҷӯбе, ки аз ду сӯроҳи бинии шутур гузаронида, ба он ресмон мебандад.
- Маҳшар – ҳашр, қиёмат; ҷойи ҷамъ омадани мардум.
- Машраб – ҷойи обгирӣ ва обхӯрӣ; зарфе, ки бо он обу шароб менӯшанд; ғоя, андеша ва ғ.
- Машшота – зане, ки мӯи арӯсон ва бонувонро ороиш медиҳад.
- Меъроҷ – он чи ки ба воситаи он боло мераванд, норбон; боло рафтани.
- Мизмар – най, асбоби мусиқӣ.
- Мино – обгина, шиша; кабуд.
- Мисвок – дандоншӯяк, лифи дандоншӯй.
- Мистар – хаткаш, саҳифае, ки барои рост навиштани хат истифода мешавад.
- Мифтоҳ – калид.
- Моида – дастархон, нозу неъмат.
- Моҳазор – моҳазар – он ҷӣ тайёр ва мавҷуд аст. Таоми саривақтӣ.
- Муғтанам – ғанимат гирифташуда, ғанимат.
- Музир – зарарнок, зараррасонанда.
- Муқаввас, миқвас – рафтани аспон; инчунин хамида, қавс.

Муқарнас – иморате, ки ба шакли қурнос, яъне бинии кӯх сохта шудааст; иморати баланд ва бошукӯх.
Муқаррар – батакрор, такроршуда.
Мултамас – илтимоскардашуда, хоҳишкардашуда.
Муназзах – пок, покизакардашуда.
Мунтаҳо – ба интиҳо расида, ба поён расида.
Мунъим – соҳиби неъмат, давлатманд.
Мурувват – мардонагӣ, шафқат, инсоф, эҳсон.
Мусаллам – таслимшуда, тобешшуда, сиҳат, раво, яқин.
Мусаххар – тасхиршуда, ба даст овардашуда.
Мустағнӣ – бениёз, беэҳтиёҷ.
Мустаид – соҳибистеъдод, қобилиятнок.
Мусхаф – варақҳои саҳифабандӣ шуда; Куръон.
Муҳит – иҳотақунанда, доира, уқёнус.
Муҳобо – муомилаи хуб, бок, тарс.
Мушаббак – шабакадор, панҷарадор.

Н

Надомат – пушаймонӣ, афсӯс, таассуф.
Нафӣ – инкор, рад кардан.
Нахват – худпарастӣ, такаббур, ғурур.
Низор – хароб, лоғар, заиф, суст.
Нисён – фаромӯшӣ.
Ноқа – шутури мода.
Ноқус – зангӯлаи калисо.
Носур – захми қуҳна, захми бедаво.
Нофа – маводи хушбӯ, ки аз нофи оху пайдо мешавад.
Нофиз – чоришаванда, иҷрошаванда.

Ҳ

Ҳавос – ҳосса, қуввате, ки ҳис мешавад: босира, сомеъа, шомма, зоиқа, ломиса.
Ҳадиқа – боғ.
Ҳаз – баҳра, насиба, лаззат.
Ҳаммол – боркаш, борбардор.
Ҳанзал – кадуи ёбоии талх.

Ҳарза – беҳуда, сафсатта; гиёҳи бегона.
Ҳасир – бурё, фарш.
Ҳачҷом – хунгир, он ки хуни фасодро аз бадан мегирад.
Ҳашр – маҳшар, қиёмат; ҷойи ҷамъ омадани мардум.
Ҳирз – паиоҳгоҳ, ҷои амн.
Ҳирс – орзуи аз ҳад зиёд, чашмгуруснагӣ.
Ҳичоб – парда, ниқоб, чодир.
Ҳичоз – номи ноҳияе дар Арабистон
Ҳуққа – сандуқча, қутгӣ.
Ҳулла – либос.
Ҳумо – мурғи ривоятӣ, ки сояш агар ба сари кас афтад,
давлату саодат меёбад.
Хумс – панҷяк, аз панҷ як ҳисса.

О

Оби ҳайвон – оби зиндагӣ, оби ҳаёт.
Омол – ҷамъи амал.
Офок – ҷамъи уфуқ, дунё.

П

Паркола – пина, поргӣ, пора, ҳисса.
Пила, пала, палла – каффаи тарозу, дараҷа, мартаба, зина.

Р

Ранги ол – ранги сурхча, гулобӣ.
Ратл – пиёла, паймона.
Раҳин – ба гарав мондашуда.
Раъша – ларза, ҷумбиши дасту по ё бадан аз беморӣ ё тарс.
Реҳлат – кӯчидан, рафтани аз ҷо ба ҷое.
Ридо – болопуш, ҷома.
Риёз – ҷамъи равза, марғзорҳо.
Рикоб – узангу.
Рисола – мактуб, нома.
Роят – парчам, ливо.
Руфӯ – порадӯзӣ, дӯхтани гилем ё либоси дарида.

С

- Сабил – роҳ, чода, хатти ҳаракат.
 Сабҳа , субҳа – тасбеҳ.
 Садма – ба ҳам кӯфтан ва осеб расонидан.
 Садр – сина, нишастгоҳи баланд, аввал, оғоз.
 Сакарот – беҳушӣ, мастӣ.
 Сало – овоз додан.
 Самоъ – шунидан, гӯш кардан, суруд, мусиқӣ.
 Сарир – чогаҳ, бистар.
 Сафина – киштӣ, баёз, ашъор.
 Саҳбо – шароби ангурии сурхранг.
 Сифоҳон – Исфоҳон.
 Соил – равон, чараёнгирифта.
 Солус – риёкор, фиребгар.
 Сувайдо – нуктаи сиёҳе, ки гӯё дар маркази дил воқеъ буда-
 аст, маркази дил.
 Сулук – роҳ рафтан.
 Суҳайл – номи ситораи дурахшон дар қисмати чанубии ос-
 мон. Суҳайли Яман низ гуянд.

Т

- Таадӣ – аз ҳад гузаштан, зулм.
 Табошир – моддаи сафеду кабудранг, ки хосияти давоӣ до-
 рад.
 Таваккул – таваккал
 Таваккуъ – умед бастан, чашм доштан.
 Тавк – гарданбанд, ҳалқа, чизи даврашакл.
 Тавф – гирдогирди чизе гардидан.
 Тазалзул – хоксорӣ, фурутанӣ.
 Тазҳиб – тилокорӣ, зарбандӣ.
 Такаллуф – саъй, кӯшиш; муурооти зиёд ва сохта.
 Тақриб – наздик шудан; восита, баҳона.
 Талофӣ – подош, мукофот, товон.
 Танаъбум – бо нозу неъмат парвардашуда.
 Тапонча – торсақӣ, шаппотӣ , шапалоқ.
 Тараддуд – дудилағӣ, шаку шубҳа.

Тарахҳум – раҳм, дилсӯзӣ

Таркаш – тирдон.

Тарчеҳ – бартарӣ, афзали.

Тарчеъбанд – такрори як байт дар ҳар банди шеърӣ.

Тасарруф – соҳибӣ кардан, ба ихтиёр гирифтан.

Тасхеҳ – дуруст кардан, ислоҳ кардан, сахеҳ намудан.

Тасхир – ром кардан, ба даст даровардан.

Таҷаллӣ – чилва кардан, ошкоро шудан, тобиш.

Таҷаммул – ороиш, шукӯҳ.

Тимсол – сурат, нақш, расм.

Тунг – зарфи даҳонтанги барои обу шароб.

У

Уд – чӯбе, ки барои хушбӯӣ месӯзонанд.

Узлат – гӯшанишинӣ, хилватравӣ.

Узор – рухсор, гуна.

Уқда – гиреҳ.

Уҷрат – музд, маош.

Ф

Фақр – нодорӣ, камбағалӣ.

Фалотун – Афлотун

Фасеҳ – фароҳ; сухани равшан ва буро.

Фаттон – дилкаш; фитнаангез.

Фитрок – тасмаи чармин.

Фосид – вайроншуда, фасодшуда.

Фузулӣ – сергапӣ; зиёдталабӣ.

Фулс, фалс – пули мисӣ, сиккаи мисӣ.

Х

Хавос – чамъи хос; хосиятҳо.

Хазаф – сафол, зарфи сафолӣ.

Хашанпӯш – пӯшандаи чомаи аз гиёҳи хашан тайёршуда.

Хашан номи гиёҳест.

Хизоб – ранг, ҳино, усма.

Хирқа – либоси дарवेशӣ, пора.

Хитта – замин, мамлакат, қитъа.

Ч

Чалипо – салиб.

Чашмаи ҳайвон – чашмаи зиндагӣ.

Ш

Шақоик – навъе аз гули лола.

Шамса – курси зарандуд, ки дар куббаҳо, гунбадҳо насб ме-
кунанд.

Шурта – дастаи посбонони шахр; боди мувофиқ.

Э

Эман – бехавф, бехатар, осуда.

Эҳром – матои сафеди нодӯхта барои зиёрати Каъба.

Я

Яди байзо – дасти сафед, киноя аз дасти Мӯсо пайгамбар.

Яман – номи кишвари арабӣ.

МУНДАРИҶА

<i>Соиб шоире аз олами маонӣ (сарсухани Ҷ. Саидзода)</i>	5
Аз хуни чигар ранг пазирад сухани мо	15
Маҳмили шавқ кучо, каъбаи уммед кучо	16
Ғайри ҳақро медихӣ раҳ дар ҳарими дил чаро	17
Шуд устухон зи даври фалак тӯтиё маро	18
Бар чарх муҳит аст фуруғи назари мо	19
Чашми масти ёр шуд махмуру мадҳушем мо	20
Ҳоҷати доми каманде нест дар тасхири мо	21
Дар оташ аст наъл насими баҳорро	22
Ҷон ба лаб дорему ҳамчун субҳ хандонем мо	23
Ба мижгон хор-хор аз сина меруёнад оташро	25
Ёди рухсори туро дар дил ниҳон дорем мо	26
Гарчи симои хазон дорад рухи чун зар маро	27
Аз ҷаҳон то риштатобе дастрас бошад туро	28
Дар биёбони талаб роҳбаре нест маро	29
Кӣ дорад инчунин саргаштаву бетоб дарёро	30
Орзу чанд ба ҳар сӯй кашонад моро	31
Чӣ нисбат аст ба гарданкашӣ мадороро	32
Матоб аз куштани мо, эй ғизоли шӯҳ, гарданро	33
Ғами ҳисоб надорам зи майпарастихо	33
Аз гулистон нашавад ғунҷаи дил боз маро	34
Зи асрори ҳақиқат баҳравар кун ишқбозиро	34
Соқии маҳҷуб мебояд шароби ишқро	35
Ғами мурдан набувад чони гамандӯхтаро	35
На ранги гул, на барги лола аз ҷо мебарад моро	36
Бар рӯ ҷу барги гул надавидаст хуни мо	36
Нестӣ тифл, ин қадар бар хок ғалтидан чаро	37
Нахли қадди ту ҳамоғӯши бало кард маро	37
Гӯ, набошад шамъ бар хок ин ба хун оғуштаро	38
Зиҳӣ ниқоби чамолат бараҳнарӯиҳо	39
Эй дар оташ аз гули рӯи ту наъли лолаҳо	40
Дар он зулфи сиях дилҳои хунин мешавад пайдо	41
Месӯзад орзу дили пуризитиробро	42
Аз харобӣ чун ниғаҳ дорам дили девонаро	43
Мешавад аз сардмехрӣ дӯстон аз ҳам ҷудо	44

Аз маломатгар наян дешад дили бемори мо	45
Охи оламсузро дар сина дуздидан чаро.....	46
Мадор аз манзилороён тамаъ меъмории дилҳо.....	47
Вақт аст чуши бода занад лолазорҳо	47
Шукуфа шӯр фикандаст дар гулистонҳо	48
Манеҳ бар дили зор бори ҷаҳонро.....	49
Хат талх сохт он даҳани ҳамчу қандро	50
Аз камар берун наёяд тешаи Фарҳоди мо	51
Тоқат кучост рӯи арақнокдидаро.....	52
Ҷилваи барқ аст дар майхона хушёрӣ маро.....	53
Дар синаи ҳаҷр аст гиреҳ қофилаи мо	53
Аз ҳасисон чора набвад мардуми бугзидаро.....	54
Шӯри ишқе ку, ки расвои ҷаҳон созад маро	54
Аз сару сомон чӣ мепурсӣ мани девонаро	55
Май зердасти худ накунад хушмандро	55
Ҳар кӣ давлат ёфт, шуст аз лавҳи хотир номи мо.....	56
Булбул намешавад ба қафас аз ҷаман ҷудо	56
Дармондаи ин ҷисми низор аст дили мо.....	57
Соқӣ, аз ратли гарон санги сабукдил кун маро.....	58
На аз гул мекушояд дил, на аз гулзор ошиқро	59
Гар қобили малол наям, шод кун маро	60
Саҳл машмар ҳиммати пирони ботадбирро	61
Дилро зи қайди ҷисм раҳо мекунем мо.....	62
Фонус ҳичоб аст чароги сахариро	62
Ба соғар эҳтиёче нест ҳусни ниммасташро	63
Ноумедӣ бар диҳад ашқе, ки меборем мо.....	63
Нест аз рӯи замин серӣ дили худкомро	64
То ба кай дар таҳи зангор бувад ханҷари мо.....	64
Такаллуф нест дар гуфтор ринди лоуболиро	65
Зи хирман сулҳ кун бо донан аз дурбиниҳо	65
Маркази хок аст гардун осмони ишқро	66
Дилфиребӣ чун ба ҷавлон оварад он моҳро	66
Мо набзшиноси рағи ҷонем ҷаҳонро	67
Агар гафлат ниҳон дар санги хоро мекунад моро	68
Танпарастӣ зердасти хок месозад маро	69
Гирифтагии дил аз ҷашми равшан аст маро.....	69
Тарҷеҳ медиҳад ба падар устодро	70

Бегонагӣ шудааст зи олам муроди мо	71
Нафаси сӯхта равшангари чон аст маро	72
Хуш кун аз лоларухон зулфпарешонсро	73
Аз бахти сияҳ нест гузар аҳли рақамро	74
Дасте, ки шуд ба гардиши паймона ошно	75
Зи хоки кӯи ту парвоз мушкил аст маро.....	75
Эй ки аз олами маънӣ хабаре нест туро.....	76
Чанд бар кӯрдилон чилва диҳам маъноро	77
Чун хумс аз кӯи муғон пой сафар пест маро.....	77
Баҳор шуд, ки бубанданд дар гулистонро	78
Фуруғи меҳр бошад дидаи ахтаршуморонро	78
Баста гардад роҳи ҷавлон гардиши афлокро.....	79
Дашноми ёр чони дигар медиҳад маро.....	79
Мадеҳ аз даст дар пирӣ шароби аргувониро.....	80
Мизбоне, ки зи чон сер кунад меҳмонро.....	80
Намегардад кафи бемағз монесъ сайри дарёро	81
Надорад баҳру кон сармоёи дасту дили моро.....	82
Умрест ҳалқаи дари майхонаем мо	82
Чун ҳубоб аз якдилони бодаи нобем мо	83
Шишаи май буд агар чун шамъ дар болин маро	83
Боғбон дар накушуда-ст гулистони туро.....	84
То сӯхт ба доғи ту муҳаббат чигарамро	85
Натвон ба хоб кард мусаххар хаёло	86
Кардаам бар худ гуворо талхии дашномро	87
Шона занад чу моҳи ман турраи мушкфомро.....	87
Гиряи сӯхтагон ашки кабоб аст туро	88
Ҳар касе қимат надонад нолаи шабхезро	88
Ҳуш нағзошт бар сар он лаби майнӯш маро	89
Мағзор бар замин дили шабҳо пиёларо	89
Агарчӣ хуш набувад сайри бӯстон танҳо	90
Як бор беҳабар ба шабистони ман даро	90
Иёри ҳусн зи соҳибназар шавад пайдо	91
Доғ аст лоларо зи дили дардманди мо	92
Аз хеш баровард таманнои ту моро	93
Сабру тоқат аз дили бетоб меҷӯем мо	94
Сияҳ шуд баски олам аз чароғи мурдаи дилҳо	94
Эй равшан аз фуруғи ту чашми чароғҳо.....	95

Сар ба чайби хеш дуздидам, кулохе шуд маро	96
Мерасад ҳар дам маро аз чарх озоре чудо	96
Гарчи чо дар дида он нури назар дорад маро	97
Печида дарди ҳачри ту бар якдигар маро	97
Ишқ ку, то чок созам ҷомаи номусро	98
Масӯз, эй сангдил, аз киштзори май кабобамро	98
Савдо ба кӯху дашт сало медиҳад маро	99
Пургул бувад зи муҳри ҳамушӣ даҳони мо	100
Самандар кард ашки гарми ман мургони обиро	100
Маро зи нашъаи май сохт комёб ҳаво	101
Ранге аз лолаузорони ҷаҳон нест маро	102
Аҷаб, ки як дили хуш дар ҷаҳон шавад пайдо	103
Чашм бикшо, сабук аз хоби гарон кун худро	104
Нест мумкин ром кардан чашми ҷодуи туро	105
Тилоӣ шуд ҷаман, соқӣ, бигардон ҷоми зарринро	105
Дилкӯб нест ҳодиса дунёпарастро	106
Дасти фалак кабуд шуд аз гӯшмоли мо	106
Чанд битвон хок зад дар чашм ақлу хушро	107
Шеваҳои чашми ӯро дар назар дорем мо	107
Агар ба лола шавӣ ҳампиёла дар саҳро	108
Пардадори ҳарфи даъвӣ кун лаби хомушро	109
Ёди айёме, ки бо ҳам ошно будем мо	109
Аз баҳор афзуд шӯри ишқ чун булбул маро	110
Равшан аст аз дили бекинаи мо синаи мо	110
Арақ ба чеҳра нишастаст он паривашро	111
Сафедҳои мӯ бедор кай созад сияхдилро	111
Гар софдиле ҳаёт, шароб аст дар ин чо	112
Муттасил гардад фалакро бар як оин осие	113
Нури маънӣ дар ҷабини ток мебинем мо	114
Метаровад майи гулгун зи рағу решаи мо	115
Бишқуфад парвона, гар дар анҷуман бинад маро	116
Гудохт дидани он рӯи бениқоб маро	117
Мекашад хотир ба ҷову манзили дигар маро	117
Субҳ аз ҷонҳои равшан ёд меояд маро	118
Донистаам ғурури харидори хешро	119
Аз оҳ рӯз гардон шабҳои тори худро	120
Дар оташам зи дидаи шӯхи ситораҳо	121

Ҳазорон ҳамчу булбул ҳар баҳоре мешавад пайдо	122
То ба ҳаддест латофат рухи пуртобашро	123
Ашк пеши мардуми фарзона мерезем мо	123
Ба дӯши таваккул манеҳ бори худро.....	124
Гуландоме, ки меодоам ба хуни дида обашро	124
Мекунам аз сина берун ин дили ғамхораро	125
Качравӣ болу пари сайр аст бадкирдорро	125
Ишқ хунгарм аз муҳаббат кард эҷоди маро	126
Бишнави зи ман таронаи ғайратфизойро	126
Кӯтоҳ соз риштаи омоли хешро	127
Аз чунбиши насими карам зиндаем мо	127
Мекунад помол тан охир дили осударо	128
Чун зи дунё неъматӣ алвон ҳавас бошад маро.....	128
Арақфишонии он гулузorro дарёб.....	129
Оина шав, висоли париталъатон талаб	130
Эй хӯшачини сунбули зулфи ту мушки ноб	131
Даруни гунбади гардуни фитнабор махусб.....	132
Хусни оламсӯзи ўро соғаре даркор нест	134
Дар сияҳхонаи афлок дили равшан нест	135
Абири зулф ба чайби сабо набояд реҳт	136
Аз он маро шабу рӯзи сиёҳ ҳар ду якест	136
Чароғи хилвати ҷон рӯшноии сухан аст	137
Лаби лаъли ту зи хуни дили ман ҷом гирифт	138
Сел дармондаи кӯтоҳии девори ман аст	139
Ҳар шишачон ҳазинаи асрори ишқ нест.....	140
Балои мардуми озода лофи яктоист	141
Кавсари бедорбахтӣ дидаи гирёни мост.....	142
Маҷлис имшаб аз фуруғи лоларуён равшан аст	143
Талх шуд ишратам, он лаъли шакарбор кучост.....	143
Ҳар хори ин гулистон ангушти раҳнамоест.....	144
Кунун, ки аз камари кӯҳ мавҷи лола гузашт	145
Лаълат ба ханда пардаи гулро даридааст	146
Шаби ҳичрон дилам аз нолаи ҳасрат шод аст.....	146
Маи дусола нишоташ кам аз ҷавонӣ нест	147
Агар на ошиқӣ, ин чеҳраи ҳазонӣ чист.....	148
Имрӯз қадри нуктаи мавзун намондааст	149
Муддате шуд, к-аз ҳадиси аҳли дил гушам тижист	149

Дар хароботи муғон манзил памебояд гирифт.....	150
Ояте чун хати мушкини ту дар Қуръон нест.....	150
Охе, ки ғам зи дил набарад, покашиданист.....	151
Дӯш он номехрубон аҳволи мо пурсиду рафт.....	151
Зулфаш ба ҳар ду даст инонам гирифтааст.....	152
Моҳе, ки зи партав ба ҷаҳон шӯру шар андохт.....	152
Фатҳу зафар зи худшиканӣ зердасти мост.....	153
Ҳарчи дорад дар хуми сарбаста гардун, аз ман аст.....	153
Вақти ҳаз паҳлӯ тикӣ аз ёр кардан мушкил аст.....	154
Чашми махмуре, ки моро заҳр дар паймона рехт.....	154
Ин чи хатт асту он чӣ рухсор аст.....	155
Нуктаи ашк саросемаву шайдоии кист.....	156
Оташ ба мағзам аз майи аҳмар гирифтааст.....	157
Аз пир гӯшагириву сайр аз ҷавон хуш аст.....	157
Давлати рӯзгор даргузар аст.....	158
Шохи гулро аз саропо ҷеҳра танҳо позук аст.....	159
Эй дил, тасавури камари ёр позук аст.....	160
Аз ҳасисон миннати эҳсон кашидан мушкил аст.....	161
Дил рафта-рафта ранги лаби лаъли ӯ гирифт.....	161
Косаи сарро хатар аз мағзи пурҷӯши ман аст.....	162
Турки чашми махмураш масти ногавониҳост.....	163
Сунбули зулф аз рухаш то бар канор афтадааст.....	164
Сабзаи ҷӯй шаҳди пешгар аст.....	165
Кӣ ба себи зақанаш чашми ҳавас дӯхтааст.....	166
Ҳанӯз ханда аз он лаб бадар наёмадааст.....	167
Аз марг ба мо нимнафас беш намондаст.....	168
Чашми ту аҷаб нест агар масту хароб аст.....	169
Бар тифли ашк хуни чигар даст ёфтааст.....	170
Ин хори ғам, ки бар дили булбул нишастааст.....	171
Рехт дандону ҳавои маю майхона ба ҷост.....	172
Хотир чу хуррам аст, ба саҳбо чӣ хоҷат аст.....	172
Оби ҳаёт шабнами он рӯи чун гул аст.....	173
Корам шаби висол ба поси назар гузашт.....	173
Дил дар назари мардуми фарзона бузург аст.....	174
Хоксорӣ то далели ҷони огоҳи ман аст.....	174
Атри он гулпераҳан то дар ҳаво нечидааст.....	175
Мо на онем, ки моро ба забон бояд ҷуст.....	176

Дар ин ҳадиқаи нурмева то чигар нахурӣ	177
Сидқ равшангари замири ман аст	178
Чун гузорад хишти аввал бар замин меъмор қач	179
То бар лаби ту афтод чашми ситораи субҳ	179
Қасам ба хатти лаби соқиву дуои қадаҳ	180
Накашидем шаробе ба дами тозаи субҳ	180
Мақун зи бодаи лаъле лаби чу марҷон сурх	181
Он чашм агарчи худро бемор менамояд	182
Одамӣ пир чу шуд, хирс ҷавон мегардад	183
Рӯзгорам тираву бахтам сиёҳ афтодааст	184
Ҳисоби захми дили мо кӣ метавонад кард	185
Ҳамеша аз дили ман оҳи сард меҳезад	186
Ишқи шӯрангез ҷо гар дар дили хоро кунад	186
Ҷони муштоқон ғубори чашмо сарсар бувад	187
Айби покон зуд бар мардум ҳувайдо мешавад	187
Хорӣ аз агёр баҳри ёр мебояд кашид	188
Дидаи зиндадилон ашқфишон мебошад	188
Даъвии ишқ зи ҳар булҳавасе меояд	189
Дилбарӣ аз хамаи гесӯи сухан мсояд	189
Килкам аз сайри Бадахшони сухан меояд	190
Ҳазон расиду гулафшонии баҳор намонд	191
З-ин пештар матои сухан ройгон набуд	191
Ашқе, ки гавҳараш зи наҷоди чигар бувад	192
То диле, аз қафи арбоби вафо мегирад	193
Намегардад ба хомӯшӣ ниҳон дард	193
Сарқашӣ аз тоқи абруи бутон пайдо шавад	194
Ин ноқасон, ки фахр ба аҷлод мекунанд	194
Тай шуд замони пириву дил доғдор монд	195
Фигон, ки ҳастии ман сарфи ошноӣ шуд	196
Аз сари хоки шаҳидон сабза гулгун медамад	197
Кӯҳқан кист, ба гарди мани шайдо бирасад	198
Ба чашми шӯҳ рағи хоб тозиёна шавад	198
Аҳли маънӣ ба сухан булбули бӯстони худанд	199
Аз ҷилваи ту барг зи пайванд бугсилад	200
Туро қасе, ки ба гулгашти бӯстон орад	201
Аз кӯчае, ки он гули бехор бигзарад	201
Намсхоҳам ниқоб аз сурати аҳволи ман афтад	202

Ҳаёти ман зи суҳанҳои дилнишин бошад.....	202
Зи бори дарди ман кӯҳи гарон бар хеш мепечад.....	203
Сабукмағзе к-аз асбоби ҷаҳон бар хеш меболад.....	203
Опро, ки чашми масти ту беихтиёр кард.....	204
Чун асар нагзошт аз ман гам, зи гамхорӣ чӣ суд.....	205
Аз назар як дам, ки он шаклу шамоил меравад.....	206
Ба май гам аз дили афғор барнамеҳезад.....	206
Зи савдо дар димоғам нақҳати гул дуд мегардад.....	207
Тоиреро, ки ба доми ту гирифташ шавад.....	207
Омад баҳору халқ ба гулзор мераванд.....	208
Ба аҳди ҳусни ту бо гулситон кӣ пардозад.....	208
Соя бар ҳар кас, ки он сарви хиромон афканад.....	209
Қадах лабрез чун шуд аз шароби ноб, меларзад.....	209
Аз гармии ашкам сафи мижгон гила дорад.....	210
Ғунҷаҳое, ки дар ин сабзҷаман ханда заданд.....	211
Касе, ки айби туро пеши чашм бингорад.....	212
Пой бар чарх ниҳад ҳар кӣ зи сар мегузарад.....	212
Зи ваъдаҳои дурӯғаш дил изтироб надорад.....	213
Дасте зи рӯи лутф барорӣ, чӣ мешавад.....	214
Дилро нигоҳи гарми ту девона мекунад.....	214
Қалди туро зи чилваи ноз офаридаанд.....	215
Ғаме ҳар дам ба дил аз синаи садҷок мерезад.....	216
Дог аз ҳарорати ҷигарам дод мезанад.....	216
Ба завқе таъя бар шамшер ҷисми лоғарам дорад.....	217
Шаб, ки сарви қомати ӯ шамъи ин қошона буд.....	217
Ҷигари ташна маҳол аст, ки сероб шавад.....	218
Нестам гул, ки маро барги нисоре бошад.....	218
Дар гулшане, ки ҳусни ту арзи ҷамол кард.....	219
Ҳусн он рӯз, ки ташрифи ҳаё мепӯшид.....	220
Умр рафту хор-хораш дар дили бетоб монд.....	220
Агар зи чеҳраи доғам ниқоб бардоранд.....	221
Дили озода аз тӯли амал бисёр мепечад.....	221
Кучо парвои мо саргаштагон он маҳҷабин дорад.....	222
Баргирифтӣ парда аз рух, гулситон омад падида.....	222
Зи чилваи ту дили рӯзгор мерезад.....	223
Аз машраби ман субҳ, чӣ ғӯям, чӣ асар дод.....	223
Нест аз хуршеду моҳ ин гунбади гардон сафед.....	224

Пир гардидиву кишти амалат зард нашуд.....	225
Чунин ки гул ба сари шохсор меояд	225
Ушшокро хироми ту аз хеш мебарад.....	226
Гарданкашӣ ба сарви сарафроз мерасад.....	227
Оташи қофилаи мо дили равшан бошад.....	228
Аз қазо чашми сиёҳи ту ба ёдам омад	229
Маро аз ғафлати худ бар сар ин бедод меояд	230
Соқӣ аз чоме агар хотири мо шод кунад	230
Он ки манъи мани махмур зи саҳбо мекард.....	231
Агар як чуръаи худ ёр бар хоки ман афшонад.....	232
Зи чехраи ту ниғаҳ доғдор барғардад	233
Туро зи аҳли вафо ҳеҷ кас намедонад.....	234
Зи баски санги маломат фалак ба қорам кард.....	234
Аз ҳусни ғариби ту чаҳон субҳи ватан шуд	235
Сухансанҷе саромад дар фани гуфтор мегардад	235
Гаронӣ мекунад бар тан чу сар бе чӯш мегардад	236
На гул, на лола дар ин хорзор мемонад.....	236
Бо ишқ интиқом тавон з-осмон кашид	237
Кӣ сокин дар дили вайронаи мо метавонад шуд	237
Дӯш бар ман соя он сарви равон афканда буд	238
То дида маҳви рӯи ту шуд, комёб шуд	239
Чораи дил ақли пуртадбир натвонист кард.....	240
Шикастаҳолии ман пеши ёр бояд дид	240
Нолае к-аз дили бедард бурун меояд.....	241
Агар аз ҳамсафарон пештар афтам, чӣ шавад.....	241
Аз ёди васл дидаи ман сер мешавад.....	242
Бе сухан ғунчалабон масти мудроам карданд	243
Дили санг аз шикасти донаи ман об мегардад.....	243
Кадомин оташинсимо ба ин вайрона меояд.....	244
То ба кай дар хоби сангин рӯзгорам бигзарад	244
Аз зери хок нолаи мо метавон шунид.....	245
Аввал санои ишқ фасеҳон адо кунанд	246
Мактуби ман ба хидмати қонон кӣ мебарад	246
Теги забон ба ошиқи ҳайрон чӣ мекунад	247
Пиронасар ҳумои саодат ба ман расид	248
Бутон, ки хуни шаҳодат чу об менӯшанд	249
Ку чунун, то хоки бозигӯҳи тифлонам кунад	249

Ҳусн чун бепарда шуд, дилҳо ба хун ғалтон шавад	250
Бегараз чун шуд сухан, таъсири дигар медихад	251
Ба кафи шуъла агар нақди шарар меояд	251
Подшоҳӣ на ба симу зару гавҳар бошад	252
Ёди рӯяш на чарогест, ки хомӯш кунанд	253
Ҳар кӣ дар занчири он мушкинсалосил монд, монд	254
Бе рӯи ту дил ҳар кӣ ба оина гузорад	255
Зи ҳарф бар лаби ширини ӯ асар монад	256
Осмон то буд, бо мо дар сари бедод буд	257
Оқибат дар синаам дил аз тапидан боз монд	257
Ба заҳри чашм битвон кушт душманро чу кор афтад	258
Ба ин мангар, ки бар лаб муҳр он хуршедрӯ дорад	258
Ба даври ҳусни ту бо гулситон кӣ пардозад	259
Барки мо нагзошт дуд аз хору хас гардад баланд	260
То нагардад маҳв анҷум, меҳр тобон кай шавад	260
Набинад зери пои хеш, раъно инчунин бояд	261
Ҳар кӣ гуфтори савоб аз сари гафлат шунавад	262
Висол бо мани хунинчигар чӣ хоҳад кард	263
Панди носеҳ ба чунуни мани афгор фузуд	264
Ҷон ба танг омад зи кулфат, гамгусоронро чӣ шуд	265
То манзили ман бодияи беҳабарӣ буд	266
Маро, ки бастагии куфл аз калид бувад	267
Бодро роҳ дар он турраи печон набувад	267
Чун зи тоби май рухат бар лола паҳлӯ мезанад	268
Мунъим аз хоби адам тираравон бархезад	269
Суроҳие, ки дами субҳ кулкуле дорад	269
Маст асту ханда бар мани маҳҷур мекунад	270
Гардиши сол аст май дар соғари ишрат кунед	270
То ғунҷаи шикояти ман во намешавад	271
Хуш он гурӯҳ, ки масти баёни якдигаранд	272
Кайфияти май зоҳиди фарзона надонад	273
Зи дини ноқисам аз сабҳа истиғфор бархезад	274
Аз ҳиммати баланд асар дар ҷаҳон намонд	274
На ҳар суханбишиносе суханварӣ донад	275
Ёди айёме, ки гулчин дар гулистонат набуд	275
Арақ на аз рухи он гулузор мерезад	276
Кӯр бод он ки зи рӯи ту назар мепечад	277

На ҳамин фикр маро рӯз ба ман нагзорад	277
Заҳми ишқи ту чун рӯ дар биёбон оварад	278
Чашми пурҳарфу лаби бӯсарабо мебояд	278
Дил метапад, магар хабари ёр мерасад.....	279
Ёди айёме, ки базми айши мо маъмур буд.....	280
Мудом чашми ту масти шароб мебояд.....	281
Баҳор рафту гулфишони димог намонд	282
Каъба аз кӯи ту лаббайкзанон мегузарад	283
То ҳаё сурмакаши наргиси ҷодуи ту буд.....	283
Тарки ёрон кардаӣ, эй бевафо, ёр ин кунад.....	284
Як шаб намеравад, ки дил аз ҷо намеравад.....	284
Хушо дарде, ки аз чашми бадандешон ниҳон бошад.....	285
Аз қайди фалак барзада доман бигурезед	285
Бар он сарам, ки бишӯям зи дида нақши савод	286
Ҷони мо тоб зи ҳар зулфи парешон нахӯрад.....	287
Ба бебаргӣ қаноат мекунам, то навбаҳор ояд.....	287
Зарраам чашм ба хуршедликое дорад.....	288
Кам-кам дили маро ғаму андеша меҳӯрад.....	289
Бода ку, то ба ман он талхзабон ром шавад	289
Чӣ шуд қадри маро гар чархи дунпарвар намедонад	290
Давлат зи дастгирии мардум ба по бувад.....	291
Рӯзгори тарабу навбати ғам мегузарад.....	292
Нолаи оташинонам раҳна дар гардун кунад	293
Оҳи ушшоқи сияҳрӯз асарҳо дорад.....	293
Сели ашки ман бисоти сабзаро помол кард	294
Чӣ хуш аст нолаи ман ба наво расида бошад.....	295
Зери сипеҳр дасти дуо мавҷ мезанад	296
Гиря абрест аз домани дил мехезад	297
Шаб, ки рӯи ту зи май дар арақафшонӣ буд	297
Гуле, ки аз арақи шарм дидабон дорад	298
Шӯҳии хусн кай ниҳон зери ниқоб мешавад	299
Дар шӯразор дона агар сабз мешавад	300
То хусни гулӯсӯзи ту дар ҷон шарар афканд	300
Зулфи мушкинат даҳони шона пуранбар кунад	301
Хушо касе, ки дили худ ба чашми масти ту дод.....	301
Ҷамъе, ки афсар аз хиради хом кардаанд	302
Фуруғи зарра зи чашми ман об меорад	302

Хотири озурдаро сайри гулистон мегазад.....	303
Нестам оташ, ки ҳар хоре ба занчирам кунад	303
Сафар гузин, ки сухан дар ватан ғариб нагардад.....	304
Сухан ғариб чу шуд, дар ватан намемонад	305
Кучост май, ки маро ҳамчу шер гардонад	305
Зи моҳи навсафарам то хабар намеояд	306
Сабоҳи мастиву шои хумор мегузарад.....	306
Агар ба пирахани гул гулоб боз ояд.....	307
Шӯриши ишқам зи тадбири насихатгар фузуд	307
Чашм дорам, ки маҳи навсафарам боз ояд	308
Шавқи ман қосиди бедард кучо медонад	308
Аз он Фарҳод доим чой дар кӯху камар дорад.....	309
Гирех то кай зи абрӯи суханшардоз накшояд	309
Нишоти ман зи суханҳои дилнишин бошад.....	310
Аз диёри мардумӣ дайёр дар олам намонд.....	310
Он хирмани гул чун зи дари боғ дарояд	311
Кай зи сели гармрав бар рӯи сахро меравад.....	311
Кучо тадбири пирони куҳансол аз чавон хезад.....	312
Нахли қадди ту ба боғе, ки хиромон ғардад.....	312
Бар замин аз ноз зулфи ӯ чу домон мекашад	313
Чу халқа бар дари дил шавқи Исфаҳон бизанад	313
Арақ зи шарми рӯи ту ба рӯи офтоб давид.....	314
Ишрати рӯи замин бесарупоён доранд	314
Ҳар кучо қиссаи он турраи кокул гузарад.....	315
Даъвии бӯса ба он ғунчадаҳан натвон кард.....	316
Чамъе, ки дар андешаи он чашми хуморанд	316
Чӣ кор аз ёрии даврон барояд	317
Ҳар соғаре ба он лаби хандон намерасад	318
Ёди он аҳд, ки дил дар хамаи гесӯи ту буд	319
Ишқи болодасту ҷони бекарорам додаанд	320
Тӯфони гулу ҷӯши баҳор аст, бубинед	321
Фалак ба обилаи хордида мемонад	322
Дар хеш чу гардун накуни то сафаре чанд	323
Дардро сӯхтагони ту ба дармон надиханд.....	324
На зару симу на лаълу гуҳар хоҳад монд	325
Забони шиква ба хашми замона афзояд.....	326
Дил аз мушоҳидаи лозазор накшояд.....	326

Зи хештан сафаре ихтиёр хоҳам кард	327
Ҳирсро ташнагӣ афзун ба зару мол шавад	328
Зи мотамхонаи мо нағмаи ишрат кучо хезад	329
Дил чӣ талхиҳои рангоранг аз он дилбар кашид	329
Рухсори ҷаҳонсӯзи ту бепову сарам кард	330
Зи гул муҳофизати рангу бӯ намеояд	331
Ман киям, то ёри бепарво ба фарёдам расад	332
Мол рафт аз дасту чашми хоча дар дунбол монд	332
Оташи ишқи ту чун забона барорад	333
Шавқи май аз баҳори гуландом тоза шуд	333
Ҷон дар бадани хокии мо занг баровард	334
Мардуми рӯи замин бесарусомоне чанд	335
Зар вуболи мунъимон рӯзи қиёмат мешавад	336
Чеҳраат ранг зи гулдастаи мино дорад	337
Зи дил рам мекунад, чашми балочӯ инчунин бояд	337
Рабуда хоби маро ҳусни бемисоли дигар	338
Баҳор мегузарад, соғари чу лола бигир	338
Эй сафҳаи рухсори ту аз гул басафотар	339
Эй сабо, барге аз он гулшани бехор биёр	339
Аз дили пурхуни булбул кай хабар дорад баҳор	340
Доги дил аст айши гулистони рӯзгор	341
Чу шамъ ҷон зи насими саҳар дарег мадор	341
Аз ҷаҳон бархостан чашм аз заминдорон мадор	342
Биёву тоза кун имон ба навбаҳор имрӯз	343
Ба миҷгон ашк пӯшидан маёмӯз	344
Сухбати ишқу хирад соз нагардад ҳаргиз	344
Ҳадиси ишқ нагирад ба зоҳидон ҳаргиз	345
Боло накарда соиди уро ҳаё ҳанӯз	345
Аз худ бурун наомада девонаам ҳанӯз	346
Чу офтоб ба ҳар заррае нигоҳ андоз	347
Сабук зи синаи мо, эй ғубори гам, бархез	347
Ёд дорам ба назар хатти ғуборе, ки мапурс	348
Зи дил бурун наравад чашми ошнорӯяш	348
Агарчи мезанад оташ ба олам рӯи тобонаш	349
Кош мидидӣ ба чашми ошиқон рухсори хеш	350
Чунон зи дил гузарад соф тири миҷгонаш	350
Бар ту дӯзах шуда аз касрати исён оташ	351

Мургест рӯх, қатраи май обу донааш	351
Пеш аз хазон ба хок фишондам баҳори хеш	352
Баски омехтаи поз бувад рафтораш	352
Алифқаде, ки манам синачоки боляаш	353
Субх аст, соқиё, қадаҳи хушгубор бахш	353
Эй фалакҳо зи фуруғи рухи зебои ту хуш	354
Гуландоме, ки ман дорам назар ба рӯи гулранган	354
Гирифт аз сари хум хишт пири бодафуруш	355
Ғофил зи ҳоли тӯтии ширинзабон мабош	355
Аз оббозии мижаи ашқбори хеш	356
Дар гулистон булбулу дар анҷуман парвона бош	357
То ба ҳамворӣ барояд қор, дар тундӣ макӯш	358
Ба дам чу оташи сӯзон, ба чехра чун зар бош	358
Зи мавҷи лутф он симинбаногӯш	359
Сарв гар чилва кунад пеши қади раънояш	359
Ҳарфи сабук намебарадам аз қарори хеш	360
Саҳисарве, ки ман дорам назар бар қадди раънояш	361
Чӣ сон дилро ниғаҳ дорад касе аз чаҳми қаттолаш	362
Худ кардаам зи шиква туро ҳасми чони хеш	362
Майпарастон бар сари кӯи муғон гарданд чамъ	363
Дар кашоқаш аз забони оташин будам чу шамъ	364
Чандон ки баҳор асту хазон аст дар ин боғ	365
Дамид субҳу нағаштем ошнои чароғ	366
Ҳар саросеро, ки бошад аз дили равшан чароғ	367
Ба фикри дил нафитодӣ ба ҳеч боб, дарег	368
Бех, ки нутқи хеш аз аҳли замон дорам дарег	369
Азбаски шуд зи лаъли ту бообутоб ҳарф	370
Нест бар оинаи дурдиқашон гарди хилоф	370
Канора гир аз ин қавми бемуруввати хушк	371
Омад баҳору шуд дару девор лоларанг	371
Чарх аст ҳалқаи дари давлатсарои дил	372
То чанд гирди Каъба бигардам ба бӯи дил	373
Мақаш, эй силсиламу, рӯ ба ҳам аз зории дил	373
Ҳайрат нигар, ки дар бағали ғунча бӯи гул	374
Чун нест пой он ки зи олам бадар занам	375
Адаб гузошта бар рӯи якдигар дастам	375
Дасти тамаъ зи моидаи чарх шустаем	376

Забони шикваолуде зи чархи бевафо дорам.....	377
Чӣ бувад ҳастии фонӣ, ки нисори ту кунам	378
Хезед то зи олами сурат сафар кунем.....	379
Ба доман медавад ашқам, гиребон медарад хушам	380
Сияҳмасти чунунам, водию манзил намедонам	381
Агарчи неск наям, хоки пои неконам	381
Шиква аз качравии толеи ворун чӣ кунам	382
Як умр пушти даст ба дандон гирифтаем.....	383
Муддате чун ғунча дар хуни чигар печидаам	384
Рӯзе, ки чашм бар руҳи ӯ боз мекунам	385
Чашми уммед ба мижғони тари худ дорем	385
Гӯшае ку, ки дил аз фикри сафар чамъ кунам	386
Мо доғи тавба бар дили соғар гузоштем	386
Мо гул ба дасти худ зи ниҳоле начидаем.....	387
Дар он шабҳо, ки аз ёди ту соғар буд дар дастам	388
Медавад ашқи ятимӣ баски бар руҳсораам	388
Туро аз хондани мактуби ман нанг аст, медонам	389
Зи холи анбарин афзун зи зулфи ёр метарсам	389
То зи аҳли ҳайратам, хотирпарешон нестам	390
На имрӯз аст савдои чунунро реша дар чонам	391
Мо дар ин ваҳшатсаро оташинон афтодаем.....	392
Агарчи бо гуле дамсоз мешавад шабнам.....	393
Аз хеш меравсму туро ёд мекунем.....	393
Агар ду рӯз дар ин тира хокдон мондам.....	394
Аз зулфи ӯ чӣ гуна диле нотавон кашам	394
Паёми дӯст зи боди баҳор мешунавам	395
Зи хол рӯзи сиёҳе, ки доштам, дорам	395
Ба чои бода агар дар пиёла об кунем	396
Лаб чун садаф ба оби гуҳар тар намекунам	396
Солҳо гар дар замин чун осмон гардидаам	397
Аз мавҷи ашқ коми наҳанг аст масканам	398
Бе гули руҳсори ту ҳар гоҳ дар бӯстон шудам.....	399
На он чинсам, ки дар қаҳти харидор аз баҳо афтам	400
Зи холи гӯшаи абрӯи ёр метарсам	400
Ин сатрҳои оҳ, ки ҳар чо навиштаем	401
Дар намуди нақшҳо беихтиёр афтодаам	402
Чехро аз ишқи хубон арғувонӣ кардаам	403

Гуфтуғуи ишқро ман дар миён андохтам	403
Садои рӯҳ зи чӯши шароб мешунавам.....	404
Гарчи дар таъмири қисмам, гофил аз дил нестам.....	404
Ку бахт, ки дар майкада бо ёр нишинем.....	405
Мо рӯи дил ба ҳар касу нокас намекунем	405
Ёди айёме, ки рӯ бар рӯи ҷонон доштам	406
Зи бурдбории мо хору зор шуд олам.....	407
Рӯзгоре шуд, зи чашми эътибор афтодаам	407
Дар таҳи як пираҳан аз ёр дур афтодаам	408
Гарчи аз ваъдаи эҳсони фалак пир шудем.....	409
Талхе зи лаби лаъли ту нашнуфтаму рафтам	410
Ба хун оғушта неъматҳои алвони ҷаҳон дидам.....	411
Хуш он рӯзе, ки манзил дар саводи Исфаҳон созам.....	412
Даст агар кӯтоҳ бошад, орзӯе мекунем.....	413
Чанд рӯзе аз дари майхона сар вомезанам	414
Хол ё тухми умеди ошиқи шайдост ин.....	414
Эй дил, аз пасту баланди рӯзгор андеша кун	415
З-ин гириҳо, ки ҳаст гирех дар гулӯи ман	416
Сурмаро ҳам маҳрами чашми сиёҳи худ макун.....	417
Замин ба ларза дарояд зи дил тапидани ман	418
Дил кай расад ба васли ту, эй сарви нози ман.....	419
Ғаҳе дар баҳр саргардону гоҳе дар саробам ман	419
Лабташнагии ҳирс надорад чигари ман.....	420
Чун сиёҳӣ шуд зи мӯ, ҳушёр мебояд шудан.....	420
Ҳеч ҳамдарде намеёбам сазои хештан	421
Заҳр оби зиндагонӣ мешавад дар ҷоми ӯ.....	422
То кард теғи ғамза ҳамоил нигоҳи ту.....	422
Рухе ба шабнами май ҳамчу барги лола бидеҳ	423
Мекашад дилро зи дастам дилрабои тозае	424
Моро бас аст силсилаҷунбон ишорае	424
Оташ ба хирман аз гули боге надидаӣ	425
Дар тамоми умр агар як рӯз ошиқ будай	426
Дилрабоёна дигар бар сари ноз омадаӣ	427
Дар хоку хун кашид маро туркзодае.....	427
Дар кадомин чаман, эй сарв, ба бор омадаӣ	428
Мабош аз сухани саҳт дар шикасти пиёла	428
Шӯху майхораву шабгарду ғазалхон шудаӣ	429

Зи рафтани ту зи чисми заиф чон рафта.....	430
Эй он, ки дил ба абруи пайваста бастай	430
Он дилрабо баромад аз хона май кашида.....	431
Ба ман шуд ром он сарви ҷавон оҳиста-оҳиста	432
То рух аз бодаи гулранг барафрӯхтаи.....	432
Аз нола насиме-ш ба бӯстон нарасида.....	433
Ба матлаб мерасад ҷуёи ком оҳиста-оҳиста	434
Ба соғар нақл кард аз хум шароб оҳиста-оҳиста.....	435
Ба маҳфиле, ки рух аз бода лолазор кунӣ.....	436
Чилваи баркест нури офтоби зиндагӣ.....	436
Ту кадри дарду ғами ҷовидон чӣ медонӣ	437
Талх маншин, шароб агар дорӣ	438
Мастиву хамёза бар хуни дили мо мекашӣ.....	439
Иксири шодмонист хоки диёри тифлӣ	440
Дар пирӣ иртиқоби майи ноб мекунӣ	440
Ғузашт умру ту масти шароби гулрангӣ	441
Чӣ ба ҳар сӯй чу кӯрон ба асо мебинӣ	442
Зихӣ рӯят баҳори зиндагонӣ.....	443
Забони шиква агар ҳамчу хор доштаме	444
Меҳроби назарҳост, камоне, ки ту дорӣ.....	445
Мегазад роҳатам, эй хори мағелон, мададе.....	446
Ғунчаро роҳ дар он чоки гиребон надихӣ	447
Чароғи гул агар дар зери боли булбулон будӣ.....	447
Мақун, эй бевафо, ноошноӣ.....	448
Чӣ бар ин оташи ҳастӣ чу духон меларзӣ	449
Ҳичоби шармро аз пеши чон бардор, эй соқӣ.....	450
Ҷунунам паҳн шуд, сабр аз мани шайдо чӣ мечӯӣ.....	451
Як рӯз гул аз ёсумани субҳ начидӣ	452
Лугат.....	453

**«АХТАРОНИ АДАБ» (СИЛСИЛА)
ИБОРАТ АЗ 50 ЧИЛД**

Чилди 34

Соиби Табрзӣ
ДЕВОН
(Мунтахаби газал)

Мухаррири ороиш *Ромиш Шералӣ*
Мухаррири саҳифабандӣ *Меҳрӣ Саидова*
Хуруфчинии компютерӣ *Марҷона Худойбахшова*

Ба матбаа 28.11.2017 супурда шуд.
Чопаш 30.11.2017 ба имзо расид.
Чузъи чопӣ 30,0. Андозаи 60x90 ¹/₁₆.
Адади нашр 5000 нусха

Муассисаи нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н. Қаробоев 17а

Дар чопхонаи ҶДММ «Илм» чоп шудааст.

